

**BARBAROS
HAYREDDİN PASANIN
HATIRALARI**
İKİNCİ CİLT

Tercüman

1001 TEMEL ESER

BİRKAÇ SÖZ

Büyüklerinin kıymetini bilmeyen milletlerden büyük adamlar yetişmez olur. Genç nesiller ve halk, daima hatırlanan ve rağbet gören isimleri kendine örnek edinmektedirler.

Süfli ve günlük, birer eğlence vasıtası olan kimselerden, geçlci, yalancı ve zararlı şöhretlerden, milletin gerçek büyüklerine yeri kalmayan yayın organlarımız, büyük şahsiyetlerden mahrum günlerin, bu yakın ve uğursuz gelgeğin işaretini veriyorlar.

Halbuki biliyoruz ki, geçmişimiz, çocuklarımıza numunei imtisal olacak binlerce büyük adamla doludur.

Bu ilim ve hayat kahramanları, cehalet semanuzda arada bir parıyıp kayboluyorlar. Biz onların varlığını sadece hissediyoruz ve yol gösterici parlak güneşler halinde hayat yolumuza getirmemiz icap ederken, uzak hayalleri ile faydasız övünüp duruyoruz.

Yeni nesiller ise -gözlerine tutulan- yabancı ışıkların peşinde, sürüklenip gidiyorlar.

Örnek milli şahsiyetlerin, hayat hikâyeleri, eser ve fikirleri ile yeni nesillerin önüne konması zaruri bir ihtiyaçtır. Yükselmek ve milletine faydalı olmak isteyen ferd kendi mizaç ve meyillerinin sevki ile bu muhterem örneklerden bir veyabirkaçını seçer, öğrenir, ibret alır ve onları geçmeye gayret eder.

Bu büyük adamlarda tecelli etmiş bulunan milletin müşterek ahlak ve ideali, yeni nesillerce bir gelenekolarak kolayca benimsenir. "Milli Birlik" denen "sevgili"ye "vuslat"ın en tabii yolu da budur.

Milletimin hizmetine koyduğum aciz kalemimle bu yolda gayret sarfetmekteyim. Daha önce de Muallim Naci merhumun "Ömer'in Çocukluğu"nu, Mizancı Mehmet Murat Bey'in «Turfanda mı Yoksa Turfa mı» adlı milli romanını (Mansur Bey adıyla) ve «Şeyhulislam Ebussuud Efendi Fetvaları ışığında 16. Asır Türk Hayatı»nı yeni nesillerin istifadesine sunmuş idim.

Bu serinin dokuz numaralı kitabında da, yirminci asırda yaşamış İslamcı bir fikir ve devlet adamını, Said Halim Paşa merhumu hayat ve eserleri ile tanıtmaya çalışmıştım.

Elinizdeki kitapla ise, onaltıncı asırda yaşamış İslamcı bir cihad ve devlet adamını, Barbaros Hayreddin Paşa merhumu gerçek hayatı, savaşları ve kendi dünyası ile tanıtabilmek ümidini taşıyorum.

Neşre hazırladığım eser, "Gazavat-ı Hayreddin Paşa"dır. Büyük denizcinin zamanında ve yanında, reisierinden Seyyid Muradi tarafından kaleme alınmıştır. Eserin aslı el yazması olarak Üniversite Kütüphanesi'ndedir. Kitabımızın sonuna bu yazmadan birkaç yaprak örnek olarak konmuştur.

Eseri, bugün zevkle okunacak bir hale getirebilmek maksadiyle, hatıra şeklinde tertip ederek dilini sadeleştirdim ve fasıllara ayırdım.

Sadeleştirmede aşırı gitmedim. Hatta o günlerin havasını taşıyan bazı kelime ve deyimleri aynen bıraktım. Bunları da kitabın sonuna eklediğim "Lügat" kısmında açıkladım.

Baş tarafa, eserin takip ve anlaşılmasını kolaylaştırmak maksadıyla Hayreddin Paşa'nın hayatı ile Türk denizclik tarihi ve gemi çeşitlerine dair bir «Giriş» koydum.

Bu kısımları ve metni hazırlarken faydalandığım kaynaklar kitabın sonundadır.

Eserin mert ve vakur üslubunu bllhassa muhafaza etmeye çalıştım. Ama bu üslup

ancak cihangir bir imparatorluk mensubunun karı idi. Ne yazık ki, biz bugün onu, ne his, ne de ifade edebilmeye muktediriz.

Bu kitap, gelecekteki büyük ve geniş Türkiye'nin mutlu çocuklarına armağan olsun.

M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ

BARBAROS HAYREDDİN PAŞA'NIN HAYATI

Büyük Osmanlı Türk denizcisi, korsanı ve amirali Hızı Hayreddin Paşa Midilli'de doğdu. Babası Midilli'nin fethi üzerine kale muhafızı olarak buraya gelmiş, aslen Vardar Yenicesi'nden *Yakup Ağa* idi. Doğum tarihi kesin olarak belli değildir. 1466-1483 arasında çeşitli rivayetler vardır.

Hızır'ın İshak ve *Oruç* adında iki ağabeyi ve İlyas adında bir kardeşi vardı. İshak Midilli'de çalışıyordu. *Oruç* ve *Hızır* deniz ticareti yapmaktaydılar.

Küçük kardeşleri İlyas'ı da yanına alarak Şam Trablusu'na sefer eden *Oruç Reis*'in gemisi Rodos şövalyeleri tarafından tutuldu. İlyas şehit oldu. *Oruç* esir edilerek Rodos'da zindana atıldı.

Oruç'u fidye vererek kurtamaya çalışan Hızır buna muvaffak olamadı ise de *Oruç* bir fırsatını bularak kaçtı. Bu hadiseden sonra *Oruç Reis* korsanlığa başlamıştır.

Geleceğin Hayreddin Paşa'sı olan Hızır Reis ise daha bir zaman ticarete devam etti. Ama sonunda o da ağabeyinin yanına gitti.

Berberce Tunus Beyi'ne müracaat ederek ganimetlerin beşte birini ona vermek şartıyla Halk-ül Vâd kalesinde barınmak için anlaştılar (1512)

Bundan sonra Akdeniz'de geniş bir korsanlık hareketine giriştiler. Ceneviz, Venedik, Fransız, İspanyol ticaret ve harp gemilerine karşı kazandıkları başarı üzerine hem kuvvetleri arttı, hem de servet ve şöhretleri.

Bazı Arap kabile ve şehirlerinin ileri gelenleri kendilerini yardıma çağırdılar. Bunlar, gerek zâlim Arap beylerine ve gerekse İspanyol veya Cenevizli müstevlilere karşı yardım istiyorlardı. Bu davetler Hızır ve *Oruç Reis*'in Kuzey Afrika'da bir devlet kurmalarıyla neticelendi.

Becâye, Cical (1513), Şirşel (1514) ve Cezayir (1516) ellerine geçti. Cezayir'i geri almak için işbirliği yapan Bir İspanyol donanması ile bir arap ordusunu mağlup ettiler.

İspanyollarla işbirliği yapan Tenes ve Tlemsen'i de aldılar. Fakat düşmana sığınan Tlemsen beyi, İspanyol kuvvetleriyle tekrar hücumla geçti. Bu savaşta *Oruç Reis* şehit oldu.

Oruç'un ölümü üzerine Cezayir şehri dışındaki arazi Hızır Reis'in elinden çıktı. Ayrıca Cezayir'i almak üzere gelen bir İspanyol donanması ile savaşmak zorunda kaldı. Donanma perişan olarak geri çekildi.

Daha önce Yavuz Sultan Selim'e bir elçi göndererek zapt ettiği toprakların Osmanlı Devleti'nin bir eyaleti olarak kabul olunmasını dilemişti (1518) İsteği kabul edildi. Padişah, Hızır Reis'e beylerbeyliği pâyesi ve Anadolu'dan asker toplama izni verdi. Ayrıca yardımlarda bulundu.

Barbaros Hayreddin'in bu şekilde Osmanlı Devleti'nin bir paşası olarak valilik etmesi

düşmanlarını telâşa düşürdü. Önce Tunus ve Tlemsen beyleri birleşerek büyük bir ordu ile Cezayir'e yürüdüler. Cezayir'in içinden elde ettikleri adamları da Türkler aleyhine ayaklandılar. Fakat Hayreddin Paşa ayaklanmayı bastırıldığı gibi, Tunus ve Tlemsen beylerini de durdurdu.

Az sonra ise İspanyollar kırk gemilik bir donanma ve binlerce askerle hücumla geçtiler (1519) Bunlar da mağlup oldular ve pek azı kurtulup kaçabildi.

Fakat Hayreddin Paşa birçok düşmanlıklarla karşılaşması ve Tunus Beyi'nin ordusu ile yapılan savaşın iyi bir netice vermemiş olması üzerine gemileri ve kendine bağlı reisleriyle Cicele'e çekildi. Cezayir'i kendiliğinden terk etti.

1520'den sonraki yıllarda, bütün hristiyanlık dünyasını şaşkırtan fevkalâde zaferler kazandı. Akedenzideki bütün Türk ve öteki Müslüman korsanlar onun emrine girmek için Cicele'e koştu. Kısa zamanda kırk teknelik bir donanma kuruldu. Bütün meşhur deniz kurtları Hızır Hayreddin Paşa'nın emri altında bulunuyorlardı.

Kâfi derecede kuvvetlenince Cezayir üzerine yürüdü. Kendisine taraftar olan ileri gelen Cezayir'lilerden de yardım görerek şehri tekrar zapt etti. Hayreddin Paşa'ya vaktiyle ihanet etmiş olan Cezayir Beyi İbn-i Kadı öldürüldü. Şirşel ve Tenes tekrar alındı. Tlemsen hakimi Abdullah vergi vermeyi reddedince üzerine asker sevk edilerek vergiye bağlandı (1523)

Cezayir'in zapt u rapta alınmasından sonra, şehrin yalısından kurşun atımı mesafede bulunan bir adadaki Penon (Sen Pavlo) kalesini almaya teşebbüs etti. Bu kale İspanyolların elinde bulunuyor ve Müslümanlara zulm edip sevap kazanmak için pazar günleri şehri topa tutuyorlardı. Barbaros gelmeden önce ise Cezayir'i haraca bağlamış idiler.

İspanyolların teslim olmayı reddetmeleri üzerine kale lağımla havaya uçurularak zapt edildi (1525) Hayreddin Paşa kaleyi tamamen yıktırarak çıkan taşlarla adayı sahilinden ayıran deniz doldurttu. Böylece gemilerin sığınabileceği bir liman meydana geldi.

Birkaç gün sonra kaleye yardım üzere gelen on teknelik bir İspanyol filosu, kaçmak isterken tutularak tamamen esir alındı.

Aynı yıl Hayreddin Paşa'nın, Aydın Reis idaresinde olarak sefere yolladığı Türk korsanları Marsilya ve Nis sahillerini basıp esir ve ganimetler aldıktan başka İspanya kıyılarını korumak üzere kendilerini arayan onbeş teknelik bir filoyu da tamamen esir ederek Cezayir'e döndüler.

İslam alemini sevince gark eden bu zaferler, Hristiyanları mateme boğuyordu. Rahiplerin gönderdikleri şikayet mektupları ve bizzat gelen şikayetçilerin verdiği kara haberler, o sırada Almanya, İtalya, Hollanda ve İspanya tahtlarına sahip olan imparator beşinci Karl'ı (Şarlken) bir meclis toplamaya mecbur etti.

Prens, şövalye, kardinâl, ileri gelen komutan ve kaptanların katıldığı toplantıda İspanyol ve Fransız filolarının birleşerek Barbaros Hayreddin Paşa üzerine gitmeleri kararlaştırıldı. Kurulacak olan donanmanın başına ise devrin Hristiyan kaptanlarının en meşhuru Andrea Doria getirildi.

Andrea Doria, Afrika kıyısında bir hareket üssü elde etmek için önce 40 parçalık bir donanma ile Şirşel'e çıkarma yaptı ise de şehrin müdafileri tarafından mağlup edildi. Birçok ölü ve esir bırakarak kaçmaya mecbur oldu.

Hayreddin Paşa ise Andrea Doria'yı karşılamak üzere Akdeniz'e açılmış fakat tesadüf edememişti, Şirşel'de olduğunu haber alınca peşinden gitti. Fakat Andrea Doria kaçarak İspanya limanlarına sığındı.

Akdeniz'de karşısına çıkacak kimse kalmayan Hayreddin Paşa bu sırada Hristiyan zulmüne karşı ayaklanmış olan Endülüs Müslümanlarına yardıma gitti ve 70 bin Müslümanı Afrikaya geçirerek kurtardı.

Hayreddin Paşa 1533 yılında Kanunî Sultan Süleyman tarafından bir hatt-ı hümayun ile İstanbul'a çağırıldı. Hayreddin Paşa yerine evlatlığı Hasan Ağa'yı bıraktı. Yanına meşhut 19 reisini alarak mükemmel bir donanma ile yola çıktı. Yolda Mesina açıklarında 18 gemilik bir filo mağlup edilerek yakıldı. Koron'da bulunan Andrea Doria Preveze'ye sığındı.

1533 yılı ortalarında Hayreddin Paşa'nın donanması büyük merasim ve şenliklerle İstanbul limanına geldi. Birkaç gün sonra büyük Türk Kanunî Süleyman'ın huzuruna kaptanları ile birlikte kabul edildi.

Sonra, bu sırada Halep'te bulunan Sadrazam İbrahim Paşa'nın daveti üzerine onun yanına gitti. Orada merasimle Cezayir Beylerbeyisi pâyesi ile Kapudân-ı Deryalığa nasb oldu. Halep'e at sırtında yirmiiki günde gidip dönmüştür.

O kış İstanbul tersanelerinde 61 pare gemi inşa ettirdi.

1534 yılı ilk baharında 80 parçalık bir donanma ile Akdeniz'e açıldı. Santa Luka, Sidraro, Fondi ve İsperslonga şehir ve kalelerini zapt ve tahrip etti. Haçlılar üzerinde yeteri kadar korku uyandırdıktan sonra Tunus'a döndü.

Halk-ül Vâd kalesini ve Tunus'u aldı. Kayruvan'a çekilen Tunus Beyi Hasan'ın üzerine onbin kişilik bir ordu ile yürüdü. Bu seferde otuz topu çektirmek için kafi hayvan bulamayınca top kundakları üzerine yelken taktırması meşhurdur. Tunus beyi mağlup edilerek kabileler itaat altına alındılar (1534)

Tunus'un zaptı Avrupa'da akisler uyandırdı. Tunus Beyi'nin Alman imparatoru ve İspanya kralı beşinci Karl'dan yardım istemesi üzerine 1535'de İmparatorluk, Papalık, İspanya, Napoli, Ceneviz, Malta ve Portekiz kuvvetlerinden meydana gelmiş 300 gemi ve 24 bin kişilik ordu Halk-ül Vâ'de karaya çıktı. Burayı bir müddet müdafa eden Hayreddin Paşa daha sonra Tunus şehrine çekilerek müdafaaya devam etti. Fakat gerek muhasara eden ordunun üstün kuvveti ve gerek içerdeki dörtbin hristiyan esirin boşanarak şehrin

içinde karışıklık çıkarmaları üzerine orayı terk etti. Düşman kuvvetlerini yarararak Bâbüzlünnap limanına oradan da gemilerle Cezayir'e döndü. Tunus'a giren Haçlı ordusu şehri günlerce yağma ve halkını katl etmiştir.

Cezayir'e gelir gelmez 35 teknelik bir donanma ile derhal denize açılarak İspanya kıyılarına baskınlar verdi. Minorka adasının Mahon limanını, Mayorka adasının Palma kalesini ve şehrini tahrip edip yaktı. Yolda Tunuslu esirleri Avrupa'ya taşıyan haçlı gemilerini esir alıp Müslümanları kurtardı. Büyük ganimetler ve pek çok esir ile Cezayir'e döndü.

Avrupa, Hayreddin Paşa'nın bu yeni darbelerinin haberi kendisine ulaştığında Tunus zaferi müjdesini kiliselerde ayinlerle kutlamakta idi.

Bunlardan sonra Kanunî tarafından tekrar İstanbul'a çağırılan Hayreddin Paşa, Napoli

üzerine yürüyecek olan Fransızlara denziden yardım etmek ve harekâtı idare etmekle vazifelendirildi (1536)

Osmanlı donanması Otranto yakınlarında karaya çıkarma yaparak Kastro kalesini zapt etti. Fakat kuzeyden Napoli üzerine gelecek olan Fransız kuvvetleri görünmediğinden geri dönüldü.

Bunda ve bir yıl sonra yapılan seferde Brendizi ve Korfo zorlanarak Venedik'e ait olan Syra (Şıra), Egina (Ekin), Nios (İne), Paros, Tinos ve Skorpentos (Kerpe), Kasos (Kaşot) gibi adalar alındı. Ve Nakos (Nakşe) dükalığı Osmanlı idaresine bağlandı. Girit'e baskınlar yapıldı.

Hayreddin Paşa idaresindeki Osmanlı Donanması'nın bu zaferleri Venedik devletini çok güç durumda bıraktı. Papa'ya ve bütün Avrupa'ya müraccat ederek bir haçlı donanması hazırlanmasını istedi.

Bütün kuvvetli denzici devletlerin iştiraki ile 300 kadarı kadırğa ve kalyon çeşidinden büyük harp gemisi olmak üzere 600 teknelik bir donanma kuruldu. Bu donanmanın başına da devrin en meşhur kaptanı Ceneviz dükası Andrea Doria getirildi.

Barbaros Hayreddin Paşa bu büyük deniz kuvvetine Preveze önlerinde 122 kadırğa ile karşı çıktı (Eylül 1538) Bu gemilerin gönüllü gelmiş yirmi tanesi arka saftaki ihtiyat kuvveti olarak *Turgut Reis*'in emrinde bulunuyordu. Ön safta, merkezde Hayreddin Paşa bulunuyordu. Sağ kanada *Salih Reis* ve sol kanada da *Seydi Ali Reis* kumanda etmekte idiler.

Düşman donanması ise önde kalyonlar, ikinci hatta kadırğalar ve üçüncü hatta diğer gemiler olmak üzere saf tutmuştu.

Savaşın başlangıcında rüzgarı arkadan alan ilk saftaki 150 kadar kalyonun, zaptı imkansız yüzen kaleler halinde Türk donanması üzerine yürümesi herkesi dehşete düşürdü.

Fakat rüzgar durunca, yalnız yelkenle hareket edebilen kalyonlar hareketsiz kaldı. Kalyon toplarının kısa menzili dışında kürekleriyle ve süratle kayan Türk kadırğaları uzun menzilli toplarıyla bu iri gemileri delik deşik ettiler.

Arka saftaki düşman kadırğaları Andrea Doria kumandasında olarak ileri çıktıysa da dayanamayıp kalyonların gerisine çekildiler. Onların çevirme hareketleri, Hayreddin Paşa'nın gayet seri ve yerinde yaptığı manevralar sebebiyle işe yaramadı. *Turgut Reis*'in de katıldığı Türk çevirmesinden sonra yandan da ateş açılınca barut dumanı her yeri kapladı.

İlk saftaki kalyonları kâfi derecede döven Osmanlı kadırğaları Hayreddin Paşa'nı emri ile hücumla geçtiler. Bir kısmını zapt edip veya batırarak bu saffı yardılar ve arkadaki gemilere hücum ettiler. Savaşın kaybedildiğini anlayan Andrea Doria gece karanlığından istifade ederek harp sahasını terk etti.

Preveze zaferi, bütün Osmanlı ülkesinde "Cihâd-ı Ekber" sayılarak şenliklerle kutlandı.

Ertesi yıl Kataro ağzındaki Nova kalesi de Hasan ve *Turgut Reis*'ler tarafından zapt edilince Venedik sulh istemeye mecbur kaldı. Böylece Akdeniz'deki Osmanlı hakimiyeti tamamlanmış oldu.

Hayreddin Paşa'nın Preveze zaferi düşmanları tarafından da takdir edildi. Beşinci Karl, onu bütün Kuzey Afrika'nın hükümdarı olarak tanıyacağını bildirerek

Osmanlılardan ayrılmaya teşvik etti.

Barbaros'un bunu kabul etmemesi üzerine ise 400 gemi ve 30 bin askerle bizzat imparator, maiyetinde Andrea Doria ve Meksika'yı istila eden Fernando Cortez olduğu halde Cezayir'e hücum etti (1541) İspanya, İtalya, Almanya ve Malta şövalyelerinin en meşhurlarının da katıldığı bu büyük haçlı donanması, Hayreddin Paşa'nın yerine bıraktığı Hasan Ağa tarafından bozguna uğratıldı. Hasan Ağa'nın emrinde bin tanesi Türk olmak üzere 9 bin kişilik bir kuvvet vardı. Havanın da bozması üzerine haçlı donanması perişan olarka geri döndü.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın idaresindeki Türk donanması 1543 yılında Fransızlarla müşterek hareket etme emrini aldı. Tam bir keşmekeş içinde bulunan Fransız donansından pek istifade edemedi (barut fıçısından çok şarap fıçısı getirmişlerdi) Nis zapt edildi. Fakat aynı sebeple Nis müdafaa edilemeden tekrar bırakılıp geri çekilmek icap etti. Bu sefer sırasında Barbaros Cenova'da esir bulunan *Turgut Reis*'i de kurtarmıştır.

Hayreddin Paşa donanma ile, beşinci Karl'ın İspanya ve İtalya topraklarına hücumlar yaparak onu Fransa kralı Fransua ile sulhe mecbur ettikten sonra İstanbul'a döndü (1544) Dönerken, Fransa'da bulunan Müslüman esirleri ve pek çok ganimet malını da beraberinde getirdi.

İstanbul'da iki yıl daha yaşadıktan sonra 1546'da vefat etti. Hayreddin Paşa bu fani alemde ebedî aleme geçtiğinde Cuma günü ve Kadir gecesi idi. Mübarek mezarı Beşiktaş'tadır. O kaptan paşaların pîridir. Zira Âl-i Osman devletinde ilk kaptan paşa olan odur. Devlet-i Osmaniyye'nin derya işlerine ve Tersâne-i Âmire'ye nizam veren odur. Ruh-u şerifleri şâd olsun. Defalarca keşif ve kerâmetleri görülmüş bir veli, gazi, mücahit kimse idi. Ölümüne ebced hesabı ile "Mâte reis-ül bahr - deniz reisi öldü" cümlesi tarih (hicrî 953) düşürülmüştür.

Kendi kabiliyeti ve iradesi ile korsan reisi, Kaptan-ı Derya ve ülkeler fatihi olarak yükselmiştir. Osmanlı Devletinin ondokuzuncu kaptan-ı Derya'sı idi. Oniki yıl şeref ve zaferlerle hizmet etti. Emrindeki donanmayı zaferden zafere ulaştırdı. Devlete koca bir eyalet bağladı ve Osmanlı sınırlarını Fas'a kadar uzattı.

İstanbul'da Beşiktaş semtinde denizi kenarındaki türbesinde medfundur. Eskiden o civarda kendi yaptırdığı medresesi de varmış.

Allah rahmet eylesin.

BARBAROS HAYREDDİN PAŞA'YA KADARKİ TÜRK DENİZ HAREKÂTININ KISA TARİHİ

XI. ASIR

1071 Malazgirt Zaferi ile Anadolu Müslüman Türklere açıldı.

1076 Anadolu Selçuklu Devletinin kurucusu olan Süleyman Şah, Trabzon ve Sinop hariç bütün Anadolu'yu ele geçirerek İznik'i kendisine payitaht edindi. İstanbul'u almaya hazırlık olmak üzere burada bir donanma kurmaya başladı.

1084 Selçuklulardan İshak Bey İzmir'i ele geçirerek Adalar Denizine (Ege) çıktı. Burada yaptırdığı çok sayıda gemilerle Klazomen ve Foça kalelerini aldı, körfeze hâkim oldu.

1088 Süleyman Şah'ın 1086'daki vefatından iki yıl sonra Bizans donanması hücum ederek, Gemlik'te kurulmuş olan tezgâhlan ve mevcut gemileri yaktı.

1089 İshak Bey, Midilli, Sisam, Sakız ve Rodos adalarını zapt etti. Sakız'ı kurtarmak için gelen bir Bizans donanmasını mağlûp etti. Bu galibiyet Türk donanmasının ilk zaferi sayılır.

1095 İshak bey, Nara burnu civarındaki Abidos kalesini alarak Bizans donanmasını Marmara'ya hapsetmek istiyordu. Kalenin fethi sırasında şehit oldu.

XII. ASIR

* Haçlı seferleri sırasında mühim limanlar ve adalar Bizans, Venedik veya Cenevizlilerin eline geçti. Venedik, Piza ve Ceneviz donanmaları Akdeniz'de faaliyete başladılar. Türkler, Menteşe ve Teke (Antalya) sahillerinde tutunmaya çalışıyorlardı. Haçlıları Akkâ'dan Dimyat'a geçiren 200 teknelik Rum donanmasının bir kısmı Türk denizcileri tarafından ateş kayıkları ile yakıldı.

XIII. ASIR

1214 Selçuklu sultanı İzzettin Keykâvus 1214'te Sinop kalesini ve ertesi yıl Antalya'yı aldı. Sultan-ül berri vel-bahr (Kara ve deniz sultanı) diye anılıyordu.

1230 Cengizlilerin istilâsına uğrayan Harzem Türklerinden batıya göç eden Horzum ve Teke aşiretleri Selçuklulara sığınarak Antalya civarına yerleştiler. Hazar ve Aral göllerinin usta denizcileri olan bu Türkler, Akdeniz'de korsanlığa başladılar.

1250 Haçlı donanması Mısır'da esir edildi. Suriye sahili Haçlılardan geri alınarak Sen Jan şövalyeleri buradan kovuldu.

1268 Mısır sultanı Baybars Antakya'yı, 1270'de Lâzki-ye'yi zapt etti.

1271 Baybars'ın Kıbrıs'a gönderdiği 17 gemilik donanma mağlûp oldu.

1291 Mısır Sultanı Halil zamanında Akkâ, Sur, Say- da, Beyrut ve bütün Suriye sahilinden Haçlılar kovuldu. Sen Jan şövalyeleri de Kıbrıs'a sığındılar.

* Selçuklular Menteşe, Antalya, Alâiye ve İçel'e tâyin ettikleri «emîr-ül sevâhil» denilen beylerin idaresinde olarak (bu beylere Osmanlılar devrinde «yalı beyleri» denmiştir) buraları deniz harekâtı için üs yerine kullanıyorlardı. Bu beyler Kıbrıs kralları ve sonra da Rodos şövalyeleri ile devamlı harp etmişlerdir.

1300 Asrın ikinci yarısında Selçuklular tarafından sınırlara yerleştirilen uç beyleri ile Rumlar arasındaki mücadele şiddetlendi. 1280'de harekete geçen bu beyler 1300'de sahillere ulaştılar. Osman Gazi Bilecik'i alarak Marmara'ya, Karasi Bey, Balıkesir, Aydıncık ve Edremit havalisini alarak Marmara ve Ege Denizlerine

çıktılar. Menteşe beyleri ise Menderes havzası ile sahillerinden sonra 1300'de Rodos'u da alarak Rumlarla savaşmakta idiler. Aynı yıl Gazi Çelebi Sinop'ta hükümdar oldu. Bir donanma meydana getirdi. Sinop'u muhasara etmeye gelen Rum donanmasının gemilerini deniz altından delip batırarak içindikileri esir etti.

XIV. ASIR

1301 Anadolu Selçuklu Devleti sona erdi. Beylikler teşekkül etti. Osmanlı Devleti kuruldu.

1308 Menteşeli Sasa Bey, Ayaslog'u (Efes) aldı. 30 gemi ile Sakız'ı yağmalayıp geri döndü.

1308 Osmanlılardan, Osman Gazi'nin kumandanı Emir Ali Bey, Kalolimni adasını aldı. (Emir Ali: İmralı).

1309 Suriye'den kovulunca Kıbrıs'a gelmiş bulunan Sen Jan şövalyeleri Papa'nın isteği üzerine Rodos'u Türklerden aldılar. Bu şövalyeler bundan sonra «Rodos şövalyeleri» diye anılmış ve Rodos'un 1522'de geri alınmasına kadar burada kalarak Müslümanlara zarar vermişlerdir. 1522'den sonra ise Malta'ya yerleşmiş (Malta şövalyeleri) ve aynı işe devam etmişlerdi. Bunlar kendilerini Hristiyanlığa adanmış savaşçılardı. Sen Jan tari- katinde bulunmakta idiler.

1310 Ayaslog'a hücum eden Rodos şövalyeleri püskürtüldü. Aynı yıl Ayaslog Valisi Osman Bey filosu ile Rodos'u muhasara etti. Zapt etmek üzere iken İtalyanlar yardıma gelerek kurtardılar.

1311 Karesi Beyliği hizmetinde olan Sarı Saltuk Türklerinden Ece Halil Bey Gelibolu'yu zapt etti. Halil Bey 1314'te Rum, Sırp ve Cenevizli'ler tarafından baskın ile şehit edildi.

1311 Aydın oğlu Mehmet Bey İzmir'e hücum ederek yukarı kaleyi (Kadife Kalesi) aldı.

1312 23 Gemilik Türk filosu Rodos şövalyelerinin baskını ile mağlûp oldu. Aydın ve Menteşe gemileri birlikte hareket ediyorlardı.

1318 Türk filosu Rodos'a hücum etti, fakat geri çekildi.

1318 Sinop'ta hüküm süren Gazi Çelebi, Rumların elinde bulunan Trabzon'u yağma ettirdi.

1319 Sakız'ı almak için yola çıkan 58 gemilik Türk filosu, Sakız ve Rodos'luların 38 büyük gemisine mağlûp oldu. Bütün gün süren savaşta ancak 6 Türk teknesi ve 400 levent kurtulabildi.

1320 Menteşeli Şecaaddin Orhan Bey, tekrar Rodos'a hücum etti ise de netice alamadı.

1322 Gazi Çelebi vefat etti. Sinop kalesi Kızıl Ahmetlilerin (Candarogulları) eline geçti.

1326 Osmanlı Devletinde, Osman Gazi vefat etti. Orhan Gazi başa geçti.

1326 Aydınoğlu Osman Bey vefat etti. Henüz 18 yaşında bulunan Umur Bey, İzmir Beyi seçildi ve donanmanın idaresini eline aldı. Umur Bey'in yanında Peşref Bey oğlu Yusuf Bey, Ahat subaşı, Dünder Bey, İlyas Bey ve Hoca Selman gibi kumandanlar bulunuyordu.

1328 Umur Bey iki sene muhasara ettikten sonra aşağı İzmir'i aldı.

1329 Umur Bey, biri kadırğa olan 7 teknelik küçük bir filo ile sefere açıldı. Bozcaada civarında Rum gökelerini kaçırdı.

1331 Karasi Beyleri 70 gemilik bir filo ile Gelibolu ve Ferecik civarına asker çıkardılarsa da Rum kuvvetleri önünde çekildiler.

1331 Umur Bey 28 harp gemisi ile sefere çıktı. Midilli Beyi'nin gökesi alındı. 22 teknelik Hızır Bey (Menteşe) filosu ile birleşilip Sakız yağma edildi

1332 Umur Bey 35 gemisi ve Saruhan ile Aydın beylikleri filolarının da katılması ile sefere çıktı. Gelibolu'ya asker döküldü. Üç gün savaştan sonra Bizans ordusu iç kaleye kapandı. Fakat büyük bir yardım kuvveti geleceği öğrenilince Türkler çekildiler. Donanma Semendirek adasını ve Trakya'da bazı yerleri yağma ederek döndü.

1333 Umur Bey, civar beyliklerden gelen filolar ve kendisine katılan korsan teknelerinden kurulu 250 gemilik bir donanma ile Teselya seferine çıktı. Skiros adası alındı. Çeşitli kollara ayrılan filo Termopil'e asker çıkardı. Modeniç kalesini ve Eğriboz adasını vergiye bağladı. Pek çok ganimet alındı. Bu arada esir üç Türk gemisi ve mürettebatı ile ayrıca esir 500 Türk kurtarıldı.

1333 Aynı yıl 110 gemi ile tekrar sefere çıkan Umur Bey, Salamis adası ve Atika sahillerini yağma etti. Akıncılar Atina'ya kadar gittiler.

1333 Karasili Dursun Bey, Çığrı kalesini alarak Çanakkale Boğazına vardı.

1334 Edremit'te hüküm süren Karasili Yahşi Bey 100 kadar küçük gemi ile Golos'u üs edinip, Teselya, Eğriboz, Selânik taraflarına akıncılar gönderdi.

1334 Aydın hükümdarı Mehmet Bey vefat etti. Kardeşleri ve oğulları toplanarak aralarından Umur Bey'i hükümdar seçtiler.

1334 Papalık, Kıbrıs ve Rodos şövalyeleri 30 büyük gemi ile İzmir'e baskın yapmak istediler. Umur Bey yetişti, çekildiler.

1335 Umur Bey'in filosuna Saruhan filosu ve Türk korsanlarının da iştirakiyle 276 teknelik bir donanma meydana geldi. Mora despotları haraca bağlandı. Onbin kişilik bir düşman kuvveti mağlûp edildi. Eski Isparta'ya kadar girildi. Esir ve ganimetlerle dönüldü.

1336 Bizans imparatoru, Midilli ve Foça'yı ellerinde tutan Cenevizlilere karşı Saruhanlılardan, sonra da Umur Bey'den yardım istedi. Düşman teslim oldu. Esir Türkler de kurtarıldı.

1337 Arnavutlar isyan etti, imparator, Umur Bey'den yardım istedi. Yardım yapıldı ve isyan bastırıldı. (Arnavutlar 15. asırdan itibaren Müslüman olmuşlardır.)

1338 Umur Bey 350 tekne ile Adalar Denizine hâkim bulunuyordu. Cepanto ve Patros körfezine kadar sefer edip döndü.

1339 Atina dükalığını elde tutan Katalanlar Umur Bey'den yardım istediler. Yardım yapıldı fakat sözlerinde durmadılar. Atina ve Tep havalisi, Nakşa, Andrina, Sifnoz, Serifoz, Paros adaları yağma edildi.

1340 Osmanlılar Karasi Beyliğini ve Katalanların elindeki Biga'yı da alarak Lapseki'ye kadar ilerlediler. Usta Karasi denizcileri Osmanlıların hizmetine girmişlerdi.

1340 Bizans İmparatoru'nun teklifi üzerine Umur Bey 350 gemi ile Karadeniz'e

çıktı. Kilya sahilinden Eflâk arazisine akınlar yaptı. Ganimet ve esirlerle döndü.

1341 Umur Bey 300 gemi ile Kıbrıs'a hücum ederek Kıbrıs Kralı'nı yardım istemeye mecbur bıraktı.

1342 Aydın ve Menteşe korsan gemileri Girit ve Eğri- boz'a akınlar yaptılar.

1342 Aynı yıl iki yeni imparator namzetinden biri Kan- takuzin Umur Bey'den hasmına karşı yardım istedi. Umur Bey, 300 gemi ve 29 bin askerle Meriç nehri ağzında Ferecik ve havalisini aldı. Ertesi yıl da Selânîk'e sefer etti.

1343 Papa'nın teşviki ile Türk deniz kuvvetine karşı bir Haçlı donanması hazırlandı.

1344 Haçlı donanması büyük bir kuvvetle gelerek Türk donanmasını yaktı. İzmir'e hücum edip

aşağı İzmir'i, Liman Kalesini aldılar ve bütün halkı Öldürdüler.

1345 Umur Bey karadan savaşa devam etti. Haçlıların kumandan ve ileri gelenlerini tuzağa düşürerek kılıçtan geçirdi.

1346 Umur Bey yeni bir filo kurdu. Liman Kalesini denizden de kuşattı. Fakat tekrar Haçlı donanması gelerek Türk deniz kuvvetini mağlûp etti.

1347 Umur Bey tekrar topladığı gemilerle İmroz'u işgal etti. Fakat Rodos şövalyeleri baskın vererek gemileri yakıp bir kısım askeri esir ettiler.

1348 İzmir kalesini hücumla almak için büyük bir taarruz hazırlayan Umur Bey, harp sahasında kale mazgallarına bakmak için miğferini kaldırdığı sırada ok ile alnından vurularak şehit oldu. Makamı cennet olsun.

1348 Umur Bey'in vefatı üzerine Aydınoğulları denizdeki kuvvetlerini tamamen kaybettikleri gibi Haçlılarla, aleyhte şartları muhtevi bir mütareke akdine de mecbur kaldılar.

1349 Umur Bey'den yardım göremeyeceğini anlayan Kantakuzin çok çekinmekle beraber, **Osmanlı**lara yanaşmış ve 1346'da kızını Orhan Gazi'ye vermişti. Türklerden aldığı Şehzade Süleyman Paşa kumandasındaki 6 bin kişilik kuvveti şimdi iki olan hasımlarına karşı kullandı. Bu şekilde Türkler Üsküp'e kadar ilerlediler. Kantakuzin buna karşılık Gelibolu'daki Çimeni Kalesini verecekti.

1355 Süleyman Paşa, Kantakuzin'in vaad ettiği halde vermediği Çimeni (Cumalı) hisarını zorla aldı. Gelibolu kalesini sardı.

1356 Gelibolu kalesi alındı. Bolayır işgal edildi.

1358 Süleyman Paşa avda kazaen vefat etti.

1350 Orhan Gazi vefat etti. Sultan Murad başa geçti.

1361 Sinop gemicileri Kırım'a giderek Cenevizlilerin Kefe limanını sıkıştırdılar.

1361 Kıbrıs, Papa ve Rodos donanmaları Antalya'yı Teke oğullarından aldılar. 1372de geri alındı.

1363 Sırp Sındığı zaferi.

1365 Kıbrıs Kralı Mısır'a yardıma giden bir Türk donanmasını bozdu. Gülnar Kalesini aldı.

1366 Kıbrıs Kralı 140 gemi ile Şam Trablusu'na hücum ve zapt etti. Fakat Türklerin karşı taarruzu üzerine geri çekildi.

1366 Edirne payitaht oldu.

1375 Mısır Kölemenleri, Haçlı seferleri başında Ada- na'ya yerleşmiş olan Ermeni beyliğini yıktılar. Buraya 1379'da Ramazanoğulları yerleşti.

1385 Arnavutluk alındı, Adriyatik'e varıldı.

1389 Kosova Zaferi. Sultan Murat'ın şehâdeti. Yıldırım Bayezid başa geçti.

1390 Yıldırım'ın emri ile Sanca Bey, Gelibolu deniz üsünü kurdu. Saruhan, Aydın ve Menteşe beyliklerinin alınması üzerine deniz kuvvetleri birleştirildi. 60 gemilik bir donanma Adalar Deni- zi'ne açıldı.

1391 Türk ordu ve donanmasının Mora'ya müşterek seferi.

1393 Anadolu Hisarının inşası ve Boğaz'ın kontrol altına alınması. Sinop ve Samsun'un Osmanlılara katılması.

1394 Türk gemileri Adriyatik Denizinde.

1396 Venediklilerin idaresinde Haçlı donanması, Türk- leri çekilmeye mecbur etti.

1396 Niğbolu Zaferi. Rumeli'nin tamamen ele geçmesi.

1397 Yunanistan ve Mora seferleri.

1399 Yıldırım'ın İstanbul'u sıkıştırması üzerine İstanbul'un yardımına gelen bir Haçlı filosu, Osmanlı donanmasını Çanakkale'de bozdu. Ayrıca İstanbul Boğazı'ndaki gemilerden bir kısmını yaktı. Yıldırım, Sanca Paşa'ya tekrar bir hafif filo kurdurdu.

XV.ASIR

1402 Ankara Savaşı. Yıldırım'ın Timur'a esir düşmesi.

1402 Timur'un İzmir'e gelişi ve şehri Rodos şövalyelerinden alması.

1403 Timur'un ölümü. Osmanlı ülkesinin şehzadeler ve beyler arasında parçalanması.

1410 Edirne'yi Süleyman Çelebi'den alan Musa Çelebi, İstanbul'u muhasara etti. Fakat Sarıca Paşa'nın hafif donanması Bizans donanmasına yenilince, çekildi.

1413 Mehmet Çelebi kardeşlerini yenerek sultan oldu.

1416 Sarıca Paşa'nın 42 gemilik hafif filosu Nakşe ve Eğriboz civarını yağma ve birkaç gemi zapt etti. Venedik gemileri ile yapılan savaş kaybedildi. Türk gemilerinde henüz top yoktu. Düşman top ateşi ile galip geliyordu.

1421 Çelebi Sultan Mehmet'in vefatı, İkinci Murat'ın tahta cülûsu.

1422 Kıbrıs donanması bütün Suriye ve Mısır sahillerine zarar verdi ve yağmaladı.

1423 Mısır Kölemenleri donanması Kıbrıs'a hücum etti. Magosa yağma edildi. Kıbrıs ordusu yenildi ve gemilerinin bir kısmı yakıldı.

1425 Mısır'ın Kıbrıs'a ikinci seferi ve galibiyeti.

1426 Mısır donanması Kıbrıs'ı işgal ve Kral'ı esir etti. Yardıma gelen Haçlı donanmasını yendi. Kıbrıs'ı vergiye bağladı.

1427 Türk korsanlar Malta'yı yağma ettiler. Maltalı ve İspanyolların 1432'de Cerbe'ye yaptıkları mukabil hücum kırıldı.

1430 İkinci Murat Anadolu'yu düzene koyup Rumeli'ye geçti. Selânik Kalesini aldı. Sanca Paşa oğlu Hamza Bey de 40 gemi ile muhasaraya katıldı.

1444 Varna Zaferi.

1448 İkinci Kosova Zaferi.

1451 Sultan İkinci Murat'ın vefatı. (Fatih) Sultan Mehmet'in tahta cülûsu.

1452 Boğazkesen (Rumeli) hisarının inşası ve Baltaoğlu Süleyman Bey'e 70 gemilik bir filo kurdurulması.

1453 İstanbul'un fethi. Muhasara sırasında İstanbul'a yardıma gelen 4 Ceneviz kalyonu, hafif Türk donanmasını yarıp geçti. Baltaoğlu yerine Hamza Bey filonun başına getirildi. Bir gece Dolmabahçe'den Kasımpaşa'ya indirilen 70 gemi Fener tarafından şehri sıkıştırdı.

1455 Fetih'den sonra Hamza Bey, Adalar Denizi'ne çıktı. İstanköy kalesini muhasara ettiyse de alamadı. Yerine Has Yunus Bey geçirildi.

1456 Donanma ve ordu sefer ederek İnoz (Enez), Taşoz, Semendirek ve İmroz'u aldılar.

1459 Fatih'in Mora seferi.

1460 Amasra, Sinop ve Trabzon'un alınması.

1462 Midilli, Bozcaada, Limni alındı. Sakız vergiye bağlandı. Çanakkale ağzındaki adalar Sarıca Paşa oğlu Hamza Bey idaresine verildi.

1463 1479 yılına kadar 16 sene devam edecek olan Venedik harbi başladı.

1465 Eflâk ve Buğdan seferinde donanma denizden nakliyat yaptı. 85 kadırgalık bir Venedik donanması Çanakkale ağzında bazı adaları aldı. Ve kıyıları tahrip etti.

1469 Fatih karadan, Mahmut Paşa kumandasındaki 100 kadırga ve 200 nakliye gemisinden kurulu donanma denizden, Venediklilerin üssü olan Eğriboz'a yürüdü. Kale alındı. Venedik donanması çekildi.

1472 104 gemilik Venedik donanması Antalya'ya, sonra İzmir'e saldırdı.

1472 Alâiye alınarak Karamanlılar'a son verildi. Bunlar, Osmanlı ordusu Rumeli'ye geçtikçe, arkadan isyan ediyorlardı.

1473 Otlukbeli Zaferi.

1475 Gedik Ahmet Paşa kumandasındaki 300 gemilik donanma Kırım'a gönderildi. Cenevizlilerden Kefe, Menkup, Azak Kaleleri alındı. Kırım ele geçti, Han tâyin olundu. Balıkova'da tersane kuruldu.

1477 Hadım Süleyman Paşa, Lepanto'yu (İnebahtı) muhasara etti.

1479 Çaresiz kalan Venedik, harp tazminatı vererek sulh istedi.

1480 Mesih Paşa emrindeki ordu ve donanma Rodos'u iki ay muhasara etti, alamadı.

1481 Gedik Ahmet Paşa 100 gemi ile Santamarya ve Zanta'yı aldı. Pulya'ya asker dökerek Otranto'yu zapt etti.

1481 Fatih Sultan Mehmed'in vefatı. İkinci Bayezid tahta geçti.

1482 Şehzade Cem saltanat dâvasına kalktı. Muvaffak olamayınca Mısır'a, sonra Rodos şövalyelerine sığındı. Nis'e götürüldü, 1495'teki ölümüne kadar

F: 3

da Avrupalıların elinde Bayezid'e karşı bir tehdit unsuru olarak kaldı. Bu yüzden 1481 - 92 yıllarında İspanyolların hücumuna uğrayan Endülüs'e de yardım edilemediği söylenir.

1485 Mısır Kölemenleri ile savaşıldı. Altı yıl süren harbe Osmanlı donanması da

Hersekzâde Ahmet Paşa kumandasında olarak katıldı ise de fırtınadan dağıldı.

1487 Türk korsanı Kemal Reis Endülüs Müsûmanlarına yardıma gitti.

1488 Venedikliler Osmanlı - Mısır harbinden bilistifade Kıbrıs'ı işgal ettiler.

1495 Kemal Reis Osmanlı hizmetine girdi. Üç kadırğa ile Tunus'a giderek Becaye'de tspanyollara hücumu geçti. Yedi büyük gemilerini aldı.

1498 Venediklilere karşı sefer açıldı. 1502'ye kadar sürdü.

1499 Küçük Davut Paşa kumandasında, Burak ve Kemal reislerin de bulunduğu 300 gemilik Osmanlı donanması Mora'ya geldi. Papa, İspanya ve Rodoslular da Venedik'e yardıma geldiler. Lepanto (İnebahtı) kalesi karadan kuşatılmıştı. Deniz yolunu kapayan Haçlı donanması ile yapılan ikinci savaşta Burak Reis kendi gemisine saldıran dört düşman gemisinin ikisini batırdı, diğer ikisini de kendi gemisi ile beraber ateşe verdi. Üçüncü çatışmada ise düşman yarılarak İnebahtı önüne gelindi. Kale teslim oldu.

1500 Ordu ve donanma Mora'nın güneyindeki Mondon'u muhasara etti. Venedik donanması bozuldu. Beş gemi ve 600 esir alındı. Kale zapt edildi.

Koron ve Navarin de alındı. Kemal Reis 30 gemi ile kaldı, donanma İstanbul'a döndü.

XVI. ASIR

1501 200 gemilik Venedik – Fransa donanması Midilli'yi muhasara etti. Hersekoğlu Ahmet Paşa donanma ile yetişip düşmanı mağlûp etti.

1502 Venedik sulh istemeye mecbur kaldı. Draç limanı ve Ayamavra Adası Osmanlılarda kaldı,

1510 Oruç Reis'in, Teke havalisine hükmeden Şehzâde Korkut'un izni ve yardımı ile korsanlığa başlaması.

1511 Anadolu'da Kızılbaşlık'ın yayılması, Teke taraflarında Şah Kulu isyanı ve bastırılması.

1512 Yavuz Selim'in saltanatı alması.

1512 Oruç ve Hızır reislerin Tunus Beyi'ne müracaat ederek Halk-ul Vâd kalesine üslenip korsanlık etmeye başlamaları.

1514 İran seferi ve Şah İsmail'e karşı Çaldıran Zaferi. Bu seferde Yavuz Sultan Selim ordusunun ikmal işleri için Karadeniz donanmasını ve limanlarını kullandı.

1515 Yavuz Selim, Gelibolu ve Kilitbahir istihkâmları ile tersaneyi gezdi. Asıl tersanenin İstanbul'a nakledilerek büyük bir donanma inşasını emretti. Piri Paşanın gayretiyle donanma kuruldu.

1516 Cezayirlilerin daveti üzerine Oruç Reis'in Cezayir'e giderek orasını İspanyollardan alması.

1516 Mısır seferi ve Mercidâbık zaferi. Bu seferde donanma Cafer Bey kumandasında olarak İskende-

run'a gelmişti. Yolda Cezayir'den gelen Kurtoğlu Muslihiddin Reis de donanmaya katılmıştı. Ordu ilerledikçe donanma da Suriye limanlarını alarak ordunun ihtiyaçlarını ikmal ediyordu. Sina Çölünün geçilmesinde orduya yardım etti. 300 gemi İskenderiye'ye gelince şehir ve Mısır gemileri teslim oldu. Cafer Bey ince (hafif) filo ile Nil yoluyla Kahire'ye ilerledi.

1517 Kahire Önlerinde Ridâniye zaferi. Mısır'ın zaptı. Yavuz Selim gemi ile Nil üzerinden İskenderiye'ye gelip donanmayı teftiş etti. Yaralılar denizden nakledildi... Hicaz ile Hilâfet hakkı da alındı.

1518 Yavuz İstanbul'a döndü. Cezayir'de müstakil bir beylik kurmuş olan Barbaros Hızır Reis, elçiler göndererek Osmanlı Devletine bağlandı. Kendisine beylerbeyilik verildi.

1520 Yavuz'un vefatı ve Süleyman Kanûnî'nin saltanatı.

1521 Belgrad'ın fethi. Danişmend Reis kumandasındaki 50 gemilik bir hafif filo da Karadeniz'den Tuna'ya girerek muhasaraya katılmıştır.

1522 Mustafa Paşa kumandasında 200 tanesi kadirga 700 gemi ve 100 bin kişilik bir ordu ile beş ay muhasaradan sonra Rodos şövalyeleri teslim oldular. Ayrıca 12 ada ile Meis, İstanköy ve Bodrum kaleleri alındı. Rodos merkez olmak üzere adalarda «deniz sancağı» kuruldu. Rodos şövalyeleri Malta'ya yerleştiler (1530).

1523 Barbaros Hayreddin Paşa'nın Tlemsen'i zaptı.

1529 Viyana muhasarası.

1531 Barbaros Hayreddin'in 70 bin Endülüslüyü Afrika'ya nakletmesi.

1533 Sultan Süleyman'ın Barbaros'u İstanbul'a davet ederek «Kaptan ı Derya» tâyin etmesi.

1534 Barbaros, Tunusu zapt etti.

1535 İspanyollar 300 gemi ve 24 bin askerle gelip Tunus'u geri aldılar. Barbaros da İspanya kıyılarını tahrip etti.

1537 Lütü Paşa ordusu 280 gemi ile İtalya'ya çıkarıldı. Otrant ile Kalipoli arasında 30 hisar alındı. Hayreddin Paşa 60 gemi ile ayrılarak Mısır'dan gelen zahireleri karşılayıp Preveze'ye getirdi. İstanbul'a dönerken Eğine, Pares, Nakşe adalarını zapt etti.

1538 Preveze Zaferi.

1539 Hadım Süleyman Paşa'nın Hindistan seferi. Aden alındı. Portekizlilerin elindeki Diyu kalesi sarıldı.

1539 Cezayir Valisi Hasan Paşa 30 kadirga ile İspanya sahillerini yağma etti.

1540 Venedik sulh istemeye mecbur kaldı. Harp tazminatı ile Mora'daki Menekşe ve Anabolu kalelerini verdi.

1541 Beşinci Karl (Şarlken) 200 büyük gemi, 80 kadirga ve hepsi 500 gemilik büyük bir donanma ve 25 bin asker ile Cezayir'e saldırdı. Barbaros'un oğulluğu olan Cezayir Valisi Hasan Paşa emrindeki az bir kuvvetle düşmanı püskürttü. Çıkan fırtına düşman donanmasını dağıttı.

1543 Barbaros emrindeki donanmanın Fransa ile birlikte Nis'i muhasarası.

1546 Barbaros Hızır Hayreddin Paşa İstanbul'da vefat etti.

TÜRK DENİZCİLERİNİN KULLANDIKLARI GEMİ ÇEŞİTLERİ

A.Kürekle yürüyen gemiler:

1. **UÇURMA**: Süratli bir kayık olup hafif donanmaya dahildi.
2. **VARNA BEŞ ÇİFTESİ**: Hafif donanmadan beş çifte kürekli süratli kayık.
3. **KARAMÜRSEL**: İstanbul ile Marmara sahilleri arasında işleyen birbuçuk direkli ve sivri üçgen yelken
 - 11, yarım güverteli Marmara kayığı. Hem kürek hem yelkenle giderdi.
4. **AKTARMA**: Tuna'da kullanılan nehir gemisi. (Ayrıca düşmandan alınan ganimet tekneye de bu isim verilirdi.)
5. **ÜSTÜAÇIK**: Tuna'da kullanılan gemilerden. Bir dümenci ve sekiz kürekçisi vardı. Nakliyatta kullanılırdı.
6. **ÇİFTE KAYIĞI**: Bir çeşit nehir kayığı.
7. **BROLİK**: Sığ yerlere girebilen hafif donanma gemisi. İçinde yedi savaşçı levent bulunurdu.
8. **CELİYYE**: Nehir ve ırmaklarda kullanılan, hafif donanma gemisi.
9. **ÇAMLICA**: Tuna'da işleyen nakliye gemilerinden.
10. **KÜTÜK**: Sığ sularda ve çıkarma işlerinde kullanılır, altı düzce, döşemeli, başı kalkık ve içeriye bükülmüş gemi. Bugünkü mavnalara benzer. Çeşitli nakliye işlerinde kullanılır. Tek kürekli ve yelkenlidir.
11. **AT KAYIĞI**: Tımarlı sipahinin nakli için Çardak ile Gelibolu arasında kullanılan küçük mavna. Dört küreklidir.
12. **KANCABAŞ**: Hafif filoya dahil, üstü açık ve sahillere sokulur, nehirlere girer bir gemi.
13. **ŞAYKA**: Altı düz büyük kayık. 20 – 50 savaşçı taşır. Özi, Dinyeper ve Tuna nehirlerinde işleyen gemilerdendir. Üç topla mücehhez olup nehir sahil muhafazasında kullanılırdı. Çayka da denir.
14. **İŞKAMPAYE**: Hafif donanmaya dahil Tuna gemilerinden. Kürekli olup haberci gemisi olarak da kullanılırdı.
15. **ŞAHTUR**: Hafif donanma gemilerindendi ve Fırat nehrinde eşya nakli için de kullanılırdı.
16. **ÇEKELVE**: İki direkli ve boyu on metre civarında olup büyük yük gemilerindendi.
17. **KIRLANGIÇ**: Hafif donanmanın haberleşme ve karakol hizmetlerini gören ve yüz kişilik mürettebatı olan bir gemidir. Ayrıca tüccar kırlangıçları da olurdu.
18. **FİRKATE**: 10 – 17 oturaklı olup her küreğini 2 – 3 kişi çekerdi. Hafif donanmadandır, nehirlerde de kullanılırdı. Savaş sırasında 80 savaşçı taşırdı.
19. **KALİTE**: Ağır donanmadandır. Frenkler, kal- yota, galita, galyot derlerdi. 19 – 24 oturaklı olup harp zamanında 220 savaşçı taşırdı. Bilhassa düşmanı takip için kullanıldığından baş tarafında da topu vardı.
20. **PERKENDE**: Pergendi, birgende veya per- gandi de denirdi. Yabancıların brigantin dedikleri gemidir. 18 – 19 oturaklı, baş tarafında topu bulunan ağır donanma gemilerindendir.
21. **MAVNA**: 26 oturaklı, iki katlı, kadırgadan daha yüksek ve geniş bir ağır donanma gemisidir. Küreklerini yedişer kişi çekerdi. Bütün mevcudu 600 kadar olurdu. 364

kürekçisi vardı. 24 topu bulunurdu. Bir veya iki lâtin yelken kaldırırdı.

22. **GIRAB**: Uzun, başı sivri ve keskin bir ağır donanma gemisi. Güvertesi altında kürek çekilirdi. Savaş gıraplarının küpeşteleri gayet yüksek olurdu.

23. **KADIRGA**: Frenklerin gali ve galer dedikleri gemidir. 25 oturaklı olup her küreğini 4 – 5 kürekçi çekerdi. Boyları gayet uzun, ensiz, su ile beraber denecek kadar alçak ve son derece süratli idiler. 35 gemici, 196 kürekçi ve 100 savaşçısı vardı. Baş tarafında üç tane olmak üzere 13 topu bulunurdu.

24. **BAŞTARDE**: Kadırganın büyüğüdür. 26 – 36 oturaklı olup her küreğini yedi kişi çekerdi. Kaptan Paşa baştardesi 36 oturaklı olup, 500 kürekçi, 216 savaşçı ve gemicilerle birlikte 800 mevcutlu idi. Baş tarafında üç ağır ve yanlarda hafif toplan bulunurdu. Kalyonların ehemmiyet kazanmasından sonra Kaptan Paşalar harp sırasında «baş kapudâne» denen kalyona binerlerdi.

25. **BAŞTARDE-i HÜMÂYUN**: Padişahlar için yapılan «hünkâr baştardesi»dir. Teknesi, kürekleri, yelken ve direkleri yeşil boyalı olurdu. Yeşil sancak çekerdi. Bir sefere serdar olan vezir bu baştardeye biner ve kendi bayrağını çekerdi.

B.Yelkenle Yürüyen Gemiler:

26. **ATEŞ GEMİSİ**: Harp sırasında düşman donanmasını yakmak için kullanılırdı. İçleri yanıcı maddelerle dolu olup hususi olarak yapılmışlardı. İçindeki gemiciler, hedefe yaklaşınca geminin arka lum- barlarından denize atlayıp, arkadaki kayığa biner kaçarlardı.

27. **ŞALOPE**: İki direğinde sübye denen iki küçük düz yelken bulunan ambarsız bir gemi idi. Haberleşme için kullanılır, içinde 62 kişi bulunurdu. 12 topu vardı.

28. **BRİK**: Her iki direği kabasorta denen dört köşe yelkenli idi. Zamanın en süratli harp gemisi olup ambarsızdı ve 70 mürettebatı vardı. Lumbarlı olan küpeştelerinde 8 kadar top bulunurdu.

29. **USKUNA**: Birinci direğinde kabasorta ve İkincisinde sübye denen düz yelken bulunurdu. 16 kadar topu ve 90 mürettebatı vardı.

30. **ŞEHTİYE**: Büyükleri üç, küçükleri iki direkli olup 200 kadar mürettebatı bulunurdu. Şitye de denirdi.

31. **AĞRIPAR**: Büyük gemilerden olup 16. Asırda 30' dan fazla top taşıyanları vardı.

32. **KORVET**: Üç direkli büyük harp gemilerinden olup yalnız güvertesinde 20 – 30 topu bulunurdu.

19. Asır başlarında, gemi mürettebatı 174 kişi idi.

33. **BARÇA**: Hem nakliye, hem harp gemisi olarak kullanılır, kalyon çeşidinden altları düz 2 – 3 direkli büyük teknelerdir. 16. Asır başlarında 80'den fazla topu bulunan barçalar kullanılmakta idi.

34. **KALYON**: Üç direkli, yelkenli büyük harp gemisidir. 2-3 ambarlı olanları vardı. İki ambarlılarda 60 – 80, üç ambarlılarda 80 – 110 top bulunurdu. Bizde ilk olarak İkinci Bayezid devrinde yapılmış olan kalyona «GÖKE» deniyordu ve 2 bin mevcutlu idi. Fakat gerek kalyon, gerek barçaların rüzgârsız havada yürütülmeleri imkânsız olurdu.

GÖKE, BARÇA, BURTON, KARAKA, KARAVELE, FİRKATEYN, KAPAK ve ÜÇ AMBARLI denen gemilerin hepsi kalyon çeşidindedir.

35. **FİRKATEYN**: Üç direkli harp gemisidir. Hem güvertesinde hem de ambarında top

bulunurdu. Çeşitli büyüklüklerde olanları vardır. 30 – 70 topu olurdu. Süratli hareket ederdi.

36. KAPAK veya KAYPAK: İki ambarlı harp gemilerinden olup güvertesinde ve her bordasında iki sıra topu vardı. 80 – 110 topu bulunurdu. 800 – 1000 mürettebat ve savaşçı taşırdı.

37. ÜÇ AMBARLI: Kalyon sınıfının en büyüklerindedir. 17. Asır sonlarında yapılmaya başlandı. 110 – 120 topu ve 800 – 1000 arasında mürettebatı vardı.

BÖLÜM 1

Oruç ve Hızır Reisler Akdeniz'de

Bismillahirrahmanirrahim,

Sonsuz hamd ve şükür, varlıkları yaratan ve besleyen Cenab-ı Hakk'a olsun. Bizi yokluktan varlık alemine çıkardı, iman elbisesi giydirdi. Biz kullarına dünya nimetleri ve safalar verdi.

Ve dahi salat ü selam kainatın serveri ve mevcudatın iftihar, dünya ve ahiretin sultanı Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve selleme, ve dahi arkadaşları ve evladı üzerine olsun,

Ve dahi ol dört seçkin kul üzerine olsun ki, biri Ebubekr Sıddıyk, ikincisi Ömer Faruk, üçüncüsü Osman Zinnüreyin, dördüncüsü Ali Murtaza'dır. Rıdvanullahi Teala Aleyhim Ecmain.

Sultan Süleyman'ın Fermanı

Ve bundan sonra, sultan-ül a'zam ve melik-ül muazzam, ümmetlerin metbuu, Arab, Acem ve Rum reislerinin efendisi, emniyet ve selametın yayıcısı, adalet ve ihsanın koruyucusu Osman Han'ın oğlu Orhan Han'ın oğlu Murad Han'ın oğlu Mehmet Han'ın oğlu Bayezid Han'ın oğlu Selim Han'ın oğlu, es sultan ibn-is Sultan Süleyman Han hazretleri -Allah onun mülkünü zamanın ve devranın nihayetine kadar devamlı kılsın, amin ya Rabbel alemin- bir gün ferman buyurdular ki:

Sen karındaşın nasıl ortaya çıkıp, cihad meydanına atıldınız? Bunun sebebi ne idi? Kimlerdensiniz? Kul taifesinden mi, sairlerden mi? Bu zamana gelinceye kadar ufak büyük, karada ve denizde, ne şekil gazalar oldu ise, baştan sona kadar, ne eksik ne fazla, gerek nazım gerekse nesirle, yazıp bir kitap düzüp buraya gönderin ki, eskiden yazılmış tarihlerin yanında, Hazine-i Amire'mde bulunsun!"

Seyyid Muradi

Bu yüce fermana can baş üstüne deyip, Seyyid Muradi'yi çağırtdım. Seyyid Muradi, emrimdeki reislerden Durak Reis'in baştardasında gazalara iştirak eden bir deniz yiğidi idi. Gazalarımızı nazımla destan edip söylerdi. Yazdıkları hoş şeyler olup gaziler ezber eder, okurlardı. Muradi'ye dedim ki.

— Baka Muradi! Bizler için artık dünyada işitilmedik nesne kalmamıştır. Hemen arzumuz, bu fani alemde bir eser bırakıp ahfadımızın hayır duasına vesile kılmaktır. Nitekim denilmiş ki:

*Er odur ki dünyada koya bir eser,
Ezersiz kişinin yerinde yeller eser.*

Benim dediklerimi nesirle ve nazımla yaz. Bu dünyada gazalarımızdan sonra bir de kitap koyup gidelim.

Muradi benden dinlediklerini, kendi gördüklerini ve öteki reislerden duyduklarını kaleme aldı. Böylece bu eser meydana geldi.

Hemen vasiyetim, iş bu kitabı okuyan din kardaşlarımın beni, yoldaşlarımı ve bütün mücahidleri hayır dua ile yad kılmalarıdır, vesselam.

Midilli'de İlk Müslümanlar

Sultan Mehmed Han -Allah kabrini nurlandırısın- zamanında Midilli feth olunup kafirlerin elinden alındı. Sultanın emri ile kul taifesinden bazı kimseler, kaleyi beklemek üzere tayin olunup yazıldılar.

Bu erlerin kalede kalmaları kararlaştınca, bunlar, şevketlü padişah hazretlerine arzıhalde bulunup, şöyle dediler:

– Bizim burada kalmamızı ferman buyurdunuz. Emriniz can baş üstüne! Gerektir ki bizim ihtiyaçlarımızı da gideresiniz. Zira bizler burada bir alay bekar adamlarıdır. Bu yer ise bir adadır. Bu taraflarda Müslümanlık yer de yoktur ki onlarla tanışıp, kendi başımıza bir çare bulalım. Elhasıl bizim burada böyle kalmamız çok zordur. Biz buna razı olmayız. Bize bir çare buluverin.

Sultan Mehmed hazretleri bunların arzıhallerini işitip hak verdi.

– Kul taifesinin sözleri makuldür. Bunların evlenmelerine bir vesile gerektir.

Deyip, şu vech ile bir emr-i şerif gönderdi:

– Ol hisarda muhafız kalan kullarım, oradaki kafirlerin kızlarından hangi güzel kızı beğenirlerse usulünce nikah edip alsınlar. Eğer iyilik ile vermezlerse cebren alsınlar. Amma şeriate muhalif almasınlar. Nikah ile alıp evlensinler. Böylece oradaki kafirlerle de aralarında ünsiyet peyda olup, kaleyi muhafaza etmekte kolaylık ola, ve kaleyi iyi hıfz edeler.

Bu emr-i şerifi alan gaziler memnun ve razı oldular. Gereğince de amel eylediler.

Babamız Yakup Ağa

Kale muhafızlarının içinde, Selanik yakınlarındaki Vardar Yenicesi'nden, Yakup ağa da vardı. Yiğit, dilaver bir er idi. Bir sipahinin oğluydu. Bahadırılığıyla akranı gençler arasında mümtaz idi. Kafirden ilk kızı alan bu Yakup Ağa oldu. Yakup Ağa kafir kızlarından güzellikte emsalsiz bir dilberi beğenip, nikah edip helallığa aldı. Zevcesi ile bir nice zaman dirlik içinde yaşadı. Dört oğulları oldu. Adlarını İshak, Oruç, Hızır ve İlyas koydu.

İşte bu Yakup Ağa benim babam olup oğullarının üçüncüsü idim. Ağam ishak hepimizin ulusu idi. Midilli'ye yerleşmiş orada çalışır, kazanırdı, Ağam Oruç, reisliğe heves ettiğinden bir gemi yaptırıp deryada ticarete başladı. Benim de hevesim reisliğe olduğundan, onsekiz oturak bir tekne de ben yaptırıp ticarete başladım.

Oruç Reis'in Rodos Şövalyelerine esir düşmesi

Kimseye muhtaç değildik. Kendi işimizi işleyip rahat yaşıyorduk. Ben, daha çok Selanik ve Eğriboğaz'a sefer ederdim. O taraflara sefer etmek hoşuma giderdi. Amma Oruç Reis, küçük karındaşımız İlyas'ı da yanına alıp Şam Trablusu'na doğru sefer etmek istedi. Kaza kader bu ya, yolda giderlerken ansızın Rodos gemilerine rast geldiler. Ulu cenk eylediler. Karındaşımız İlyas şehit düşüp ecel şerbetini içti. Meskeni cennet-i a'la oldu. Rahmetullahi aleyh. Elhasıl kafir gemileri yayılıp, Midilli'ye de ulaştı. Haberi alınca gerek ağam Oruç'un esareti, gerek İlyas karındaşıcığının şehadeti beni ağlatıp perişan etti. Sonunda

– "Allah'tan gelene hoş geldin, denir. Hüküm tek ve kahhar olan Allah'ındır."

deyip

"Olacak olsa gerek çar ü na-çar,

"Gerek kalbin gen tut gerek dar."

Sözüne uyarak işe çare düşünmeye başladım. Midilli'de tanıdığım bir kafir vardı. Daima Rodos'a varıp gelip ticaret ederdi. Adı kirigo idi. Bu kafire ağamın halini anlattım.

– "İşte yarenlik dostluk bu günde belli olur." Dedim.

Kirigo'yu gemime alıp, Bodrum'a getirdim. Ben Bodrum'da kaldım. Onu, eline Oruç Reis'i kurtarması için onsekiz bin akçe verip Rodos'a gönderdim.

– "Var şimdi sen Rodos'a git. Ben burada durayım. Bak gör, karındaşım Oruç Reis ne alemededir. Ona göre bana bir haber getir. Tedbirli davran, kendisi ile görüş." Diye tembüh ettim.

– "Baş üstüne!" Dedi.

Bir kefere teknesine binip Rodos'a gitti.

Kirigo'nun Oruç Reis'le görüşmesi

Kirigo ne yapıp edip, ağamla görüşmüş. Gizlice:

– "Karındaşın Hızır, sana çok selam ve dualar eder. Senin haline çok üzölüp perişan olmaktadır. Hasretinin elemiyle gece gündüz, Hazreti Yakup gibi Yaşlar dökmektedir. Beni sana gönderdi. Seni kurtarmak için çareler aramamı söyledi: Mal ile mi hile ile mi, her nasıl ise, karındaşımı kurtar, diye bana minnettar eyledi, şimdi benden hayırlı bir haber bekliyor."

Diye, bir bir anlatmış. Oruç Reis, bu sözleri duyunca çok sevinip ağlamış:

– Berhudar olsun. Bugünkü günde karındaşlığını gösterdi."

Diye dualar etmiş. Sonra:

– "Sen şimdi git, işine bak. Konuştuklarımızı sırtındaki gömleğin bile duymasın. Kendi halinde ol. Ben bir şekil düşüneneğim. Bakalım ayine-i devran ne suret gösterir. Amma, arada bir yine gizlice birbirimizle görüşelim."

Demiş. Bunun üzerine ayrılmışlar. Kirigo, Oruç Reis'in dediğine göre hareket edip, fırsat buldukça ağamla görüşür, harçlık yiyecek gibi şeyler de verirmiş. Ne yapacaklarını konuşurlarmış.

Oruç Reis'in dostuna: "Beni satın al" demesi

Oruç Reis'in Rodos'ta, Santurluoğlu adında bir kafir tanıdığı vardı. Rodos'ta adı sanı maruf bir adamdı. Daima Oruç Reis'i gözetir, hatırını alırdı. Kirigo geldikten bir zaman sonra bir gün, Oruç Reis, Santurluoğlu'na şöyle dedi: "Ey santurluoğlu sana bir sözüm var. Eğer istersen söyleyeyim." "Elbette, benden hiç çekinmeden, kalbinde ne varsa söyle." "Biz seninle dostuz, beni satın al. Sana hizmet edeyim." "Pek güzel eğer satarlarsa, canıma minnet alayım. Ancak bunu belli etmeyelim. Senin sahibin olan kaptan ve diğerleri filan yerde filan dükkanda oturup cemiyet ederler. Sen onları gözle. Filan gün gelip de o dükkanda toplandıklarında sen oradan geç. Amma sakın iki tarafına bakınma. Hemen yoluna gider gibi geç git. O zaman ben seni görür, almak isterim. Eğer benim elimden yiyecek nasibin varsa olur biter. Amma bu sır aramızda kalsın isterim." "Oruç Reis bu sözü Santurluoğlu'ndan işitince, esirlik hali değil mi, güya azat olmuş kadar ferahlamış. Günlerden bir gün kaptanlar ve büyük kafirler, o dükkana oturup cemiyet eylediklerinde, Oruç Reis de bunları gözetip hemen o dükkanın önünden sür'atle güya bir hizmete gidercesine geçip yürümüş. Santurluoğlu, Oruç Reis'in geçtiğini görünce: "Acaba şu geçip giden esir kimindir? Barekallah her zaman görürüm. Buradan geçer,

hizmetine hemen ateş gibi gider. Eğer şu esiri sahibi sataydı, alırdım." Diye sahteden ortaya bir söz atmış. Cemiyette bulunan sahibi: "Benimdir. Eğer istersen vereyim." "Söyle ne istersin?" "Bin altın isterim!" Dükkanda bulunan kaptanlar da aracılık edip, sekiz yüz altına Oruç Reis'i satın alır olmuş.

Kirigo'nun hiyaneti, Oruç Reis'in zindana atılması

O zaman Rodos'ta bir adet vardı. Vilayete iki zabıt hükmederdi. Biri derya işlerine, biri vilayet işlerine bakardı.

Amma gör hikmeti sen ki, esirin işi güç olur, bu sırada vilayete bakan kafir mürd olduğundan, deryaya bakan kafir onun yerine Komandor olmuştu.

Yeni oturan bu Komandor, Oruç Reis'i satılmasını istemedi:

"On bin altın vermeye kadir olan kaptanı sekiz yüz altına vermeklik büyük aptallıktır. Satana haksızlık olur, buna rızam yoktur."

Dedi. Santurluoğlu'una akçasını çevirip, Oruç Reis'i tekrar esir eylediler. Oruç Reis'i tekrar esir etmelerinin sebebi, benim Rodos'a gönderdiğim, ol kâfir-i billah, mel'un Kirigo imiş. Yeni oturan kumandana bizi çaşıtlamış. Hem benim, karındaşımı kurtarsın diye verdiğim onsekiz bin akçe yanına kalmış, hem de çaşıtlığının mukabelesinde, kumandan ona büyük mansıp(mevki)vermiş. Bakındı! Kirigo kâfiri kadar islama hayın bir kimse var mıdır? Sana dostluk yüzü göstermesi, hemen fırsatı buluncaya kadardır. Bundan sonra Oruç Reis'in hali pek fenalaştı. Mel'un bir kafir olan yeni Komandor, Oruç Reis'i yer altına zindana attırıp şiddetle eziyet edilmesini emretti. Eline ayağına boğazına ağır demir zincirler vurup belaya giriftar ettiler. Ölmeyecek kadar ekmek verdiler.

Oruç Reis'in Komandor'la konuşması

Müdr olan eski Komandorun zamanında Oruç Reis'in vakti iyi geçermiş. Yalnız ayağında hafif bir demir bilezik varmış. Çokluk iş bile yaptırmazlarmış. Karındaşım dertli Oruç, artık yer altında kendi haline yakınıp: "Yarab, bu hal nedir? Bana bu azap nerden geldi?" Diye ağlardı. Elden ne gelir. "İnnallahe maasabirin" deyip Allah'ın kaza ve kaderine razı olup durdu. Günlerden bir gün, kendisini bekleyen gardiyana: "Gel beni bugün buradan çıkar, Komandor'a götür: Onunla konuşacak sözüm var." Dedi. Gardiyan: "İzinsiz çıkarmaya kadir değilim. Haber verelim. Eğer çıkar derlerse, o zaman götürürüm." Cevabını verdi. Şimdi hakim ola Komandor'a haber verildi. Getirilmesine izin verince, Oruç Reis'i yer altından çıkarıp onun katına götürdüler.

Oruç Reis'in Komandor'la alay etmesi

? Komandor, Oruç Reis'i görünce gazaplı bir suratla:

"Niye geldin!"

Dedi.

Oruç Reis.

"Ey sinyor! Bana bu kadar eziyet eylemekten maksadın nedir? Esirlik yolu bu yol mudur?"

Deyince, kafir:

"Ey Türk! Sana edeceğim azabın daha binde biri icra edilmemiştir. Sen sekiz yüz altına paha biçip de gideceğini mi sandın? Bak ben adama ne iş keserim! Karındaşın Hızır Reis'in dünya kadar mal ile Bodrum'da senin için göz kulak olup -Acaba karındaşımı şunların elinden nasıl halas edebilirim- diye bu hileyi hazırladığından haberimiz yok mu

zannedersin? Yoksa sen bizi uyur mu sandın?"

Dedi.

Oruç Reis de o zaman Kirigo kafirin alçaklığına uğradığını anladı.

Hepsini inkar edip:

"Haşa! Benim bunlardan haberim yoktur. Bunları benim hakkımda kim söylemişse yalan söylemiş. Bu garip halimde bana haddenden aşırı iftira etmişler. Ben o dinsiz münafığı cümle kainatı yoktan var eden Allahu azimüşsana havale kıldım."

Dedikten sonra:

"Amma muradın, beni hakikaten satmak ise, beni yine kendime sat."

Diye ilave etti.

Bunu duyan komandor biraz yumuşayıp sordu:

"Söyle bakalım ne verirsin?"

Oruç Reis:

"Sana bütün Rumeli'ni arpalık ve Anadolu'yu cep harçlığı verdikten sonra nakit olmak üzere de yüz bin altın vereyim."

Dedi.

O zaman Komandor pür-ateş olup:

"Bre diyavolo! Bu ne biçim bir sözdür? Yoksa sen beni maskaralığa mı almak istersin!"

Diye hiddetle geldi.

Oruç:

"Sinyor, sakın benim sözüme darılma, zira darb-ı meseldir. Böyle eyyam-ı gamın, böyle olur nevruzu, derler. Sen bana: karındaşın teknesini mal ile doldurmuş, seni bir fırsatta elimizden halas etmek için Bodrum'da bekler imiş, dedin. O sözün cevabı budur. Evvela bu kadar çok malın sahibi olan kişinin deryada işi ne? beni tekneyle başımla aldınız. Sonra dönüp: Bize on bin altın ver, diye eziyet eylemek Allah'ın emri değildir. Makul olanı sen bilirsin."

Cevabını verdi.

Ebedi mel'un ve sermedi hınzır, Oruç Reis'ten bu nükteli cevabı işitince hınzır gibi homurdanıp kakıdı, yıldırım gibi şakıdı. Gazaba gelip Oruç Reis'i yer altına yolladı Eskisinden daha fazla eziyet etmeye başladılar.

Ak yüzlü bir pir

Oruç Reis, bu kafirden kendisine bir fayda gelmeyeceğini anladı. O gece sabaha kadar Azizün züntikam olan ma'bud-i bizevale tazarru ve niyaz edip: "Halimi sen bilirsin" deyip, yüzün toprağa sürüp ağladı ve dedi ki: "Ya İlahe'l Alemin! Bütün kimsesiz kalmışlara derman senden olur. İbrahim Peygambere Nemrud'un ateşini gülistan eden sensin. Yusuf Peygambere zindandan necat veren sensin Bütün zorlukları kullarına asan eden sensin. Habibin Muhammed Mustafa hakkı için, ben biçare kuluna dahi meded ve inayet edip, beni şu bela girdabından halas eyle!.."

Gözyaşlarından, bulunduğu yer balçıga döndü. O hal ile yatıp uyudu.

O gece rüyasında ak yüzlü bir pir gelip:

"Ya Oruç! İslam uğruna her ne eziyet çekersen sabr eyle. Ferahın yakındır. Sen sekiz yüz altın vermeye razı olmuşsun. Amma buradaki kısmetin kesilmediği için işin aksi gitti. Allah, seni bir akçe vermeden kurtarmaya kadirdir. Daha çok gazalar edeceksin." Deyip

kayboldu. Oruç Reis, uykudan uyanıp: "Yarabbi şükür!" Diyerek, sabaha kadar ibadet ve taatte bulundu.

Şövalyelerin korkusu

Sabah oldukça, bütün kafir kaptanları bir araya gelip, Oruç Reis'e dair aralarında konuştular:

"Bu ne iştir? Bizim kumandanımız deryada gezmez ve derya işlerini gereği gibi bilmez. Esirlik hali bugün Oruç Reis'e yarın bizedir. Deryada gezen adamın başına çok haller gelir. Sen bana elbette şu kadar akçe vereceksin, diye yer altına atıp bu denli eziyet eylemek doğru iş değildir."

Diye ittifak edip, cümle kaptanlar, kumandana varıp bu hali izah edip anlattılar.

Kumandan dahi kaptanların sözlerinden çıkmadı. O saat, Oruç Reis'i yer altından çıkarıp bir kaliteye küreğe kodular:

Oruç Reis:

"Yer altında olan eziyete göre kürek yine nurun ala nurdur. Yarabbi şükür, dünya yüzünü gösterdin!"

Diye azatlık olmuş kadar mesrur oldu.

Sultan Korkut

O sıralarda Sultan Korkut Antalya'da bulunmakta idi. Adet edinmişlerdi. Her sene Rodosluların elinden yüz esir satın alıp Allah rızası için azat ederdi. Yine sene başı yakın olduğundan kapıcıbaşını Rodos'a gönderip, adeti üzere yüz esir kurtardı.

O zamanda, yirmi otuz esir birden azat olursa kendi gemilerine koyup selamet yakasına götürüp dökmek, kafirlerin adeti idi.

Bu sefer de kapıcıbaşının aldığı yüz esiri, Oruç Reis'in kürekte olduğu kaliteye koyup, bir selamet yakasına bırakmak için muvafık bir rüzgarda yola çıktılar.

Oruç Reis her lisanı bilir kişi idi. Rum lisanını da çok iyi bilirdi. Çok şen tabiatlı, sohbeti tatlı bir kimse olduğundan kendisiyle bir kere konuşan kimse ayrılmazdı. Kalitenin kaptanı ve öteki büyük kafirlerle de şakalaşıp ünsiyet peyda etmişti.

Oruç Reis'e kafirlik teklif olunması

Bir gün kafirlerle sohbet edip, gülüp oynarken kafirler:

"Ey Türk! Sen güzel sözlü bir kişisin. Bizim lisanımızı da çok iyi bilirsin.

Müslümanlıkta ne buldun? Gel, dinimize gir. İçimizde sen de adı sanı belli bir adam olursun."

Dediler.

Oruç Reis ise:

"Elhamdü lillahi ala din-il İslam ve tevfik-il iman!"

Dedikten sonra:

"Ey akılsız kafirler ve ey sermedi hınzırlar! Nedir o ki, kendi ellerinizle düzüp yaptığınız ağaç parçasından medet talep edersiniz! Ondandır ne fayda olacaktır?"

Onları ateşe atsalar kendilerini kurtarmaya kadir değillerdir. Yanıp kül olurlar.

"Kendisine kulluk edilecek Allah'tan başka hiçbir fert yoktur. Bütün kainatı yoktan var eyleyen O'dur. O'nun ortağı benzeri yoktur. Mekandan münezzehtir ve zat-ı şerifi bir hal üzere sabittir.

"Ve bütün günahkarların ve suçluların şefaathçisi olan hazret-i risalet ve mefhar-i

mevcüdat Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem, onun sevgili kuludur."

Diye cevap verdi.

Muhammed seni kurtarsın!

Bunun üzerine kafirler:

"Muhammediniz bütün suçlulara şefaath edecektir, dersin. Bakalım şimdi seni bizim elimizden kurtarabilir mi?"

Dediler.

Oruç Reis:

"Behey kafirler! Yuh sizin aklınıza! Benim sadakatim, imanım şunadır ki, Allah'a ve resulüne yapışan kimse mahrum kalmaz. Yakında sizin içinizden halas olurum."

Dedi.

Ebedi kafirler ise:

"Hele sen şimdi küreğini çek de, Muhammed eğer seni kurtarabilirse kurtarsın."

Dediler.

O gece Oruç Reis, bütün ihtiyaçları veren Cenab-ı Kibriya'ya yine dualar edip ağlayarak, server-i kainat olan Hazret-i Peygamber'i şefaathçi getirdi, ve:

"Ya İlah-el Alemin! Beni şu kafir-i müşriklerin içinde utandırma. Lutf edip, ben zayıf kulunu, yakın zamanda kurtar."

Diye ağlayıp yalvardı.

Oruç'tan alarga durun!

Oruç Reis'in forsa olduğu kalitede bir papaz vardı. Bu papaz kafirlere:

"O, Oruç Reis dedikleri kafir ile çok konuşmaktan sakının. Zira, Müslümanlık bakımından çok okuyup bilmiştir. Anlarım ki, benden çok yukarı papaza benzer. Siz onu aklınızca dininden çıkarmaya çalışırsınız amma, korkarım ki, o sizin cümlelerinizi

Turkuvaz eder. Ondan alarga durun."

Diye tenbih etmişti. Bunun için kafirler de onunla eskisi gibi şaka latife etmez olmuşlardı.

Nihayet Antalya yakınlarında ıssız bir kıyıya yanaşıp, kapıcıbaşı ile yüz esiri çıkardılar. Fakat o gece rüzgar muhaalif estiğinden kalkamayıp, demirli kaldılar.

Kalitenin sandalı da kaptan için balık avlanmaya gitti. Her taraf süt limanlık idi.

Böyle iken, bir anda büyük bir fırtına kalktı. Öyle ki Nuh tufanına benzedi. Her yeri karanlık kapladı. Sandal da gelemeyip bir koltukta sindi kaldı. O gece nerdeyse gemi helak olayazdı.

Ağamın kurtulması

O gecenin içinde, ortalık göz gözü görmez iken, Oruç Reis fırsatı ganimet bildi.

İmanının bereketi olarak, Hak Teala işini rast getirip ayağındaki demiri kolayca çıkardı.

"Bismillahirrahmanirrahim" diyerek, kendisini denize bıraktı. Yüzerek karaya çıktı. Yüzünü yerlere sürüp sonsuz hamdler etti.

Hemen yola koyulup bir köye vardı. Yer gök bilmeyip iki tarafına bakınırken bir

kocakarıcık önüne çıkadıştı.

Oruç Reis'e:

"Ey oğul! Zahmetli yoldan gelmiş benzersin. Gel bu gece bana konuk ol."

Dedi.

Ağamı evine götürüp yiyecek neyi varsa önüne kodu, yedirip içirdi. Urbacığını değıştirdi.

Oruç Reis de başından geçen halleri anlatıp, nasıl firar ederek oraya geldiğini nakletti.

Kocakarıcık çok sevinip:

"Şükür oğul, elhamdülillah. Allah Teala sana yol vermiş."

Dedi, sevindi.

Kocakarıcığın tarlası

O köyün halkı misafiri pek severlerdi. Oruç Reis köyde on gün eğlendi. Öyle ki,

Oruç Reis'i elden ele geçirip pay edemezlerdi. Kocakarıcığa o geceden sonra sıra vermediler.

"Sende bir gece misafir olmuş, bizde de olsun!"

Diye, kocakarı ile kavga ederlerdi.

Kocakarı ise:

"Be adamlar, niçin benim misafirimi alırsınız? Allah Teala onu bana misafir gönderdi. Gidinceye kadar benim yanımda eğletsin. Varın Allah Teala size de misafir versin."

Diye söylenirdi.

Meğer yollar üzerinde dolaşıp, düşmüşten kalmıştan, hastadan sayrudan, bulunduğunu evine götürüp, taam yedirip, görüp gözetmek bu kocakarıcığın adeti imiş.

Bir tarlası varmış ki, onu sadece misafire ikram için ekermiş. Allah'ın emri ile, bir yerde ekin gelmese, misafir için ekilen tarlanın ekini, çekmekle tükenmezmiş. Ona böyle bir bereket inmiş.

Papazın kurnazlığı

Şimdi, gelelim kafirlere:

O gecenin yarısında fırtına sakın olup sandal da gemiye geldikten sonra hareket için hazırlığa başlamışlar...

Sabah olunca bir de baktılar ki, Oruç Reis'in yeri boş. Firar etmiş...

Kalitenin kaptanı saçını sakalını yolmaya başladı.

"Gran Mastor'un yanına ne yüzle gideriz?"

Diye kasavete battılar.

Allah Teala kafir-i ebedilerin kasavet ve ukubetlerini artırsın.

Bu kaptanın daha fazla elem çekmesinin sebebi Komandor'a gidip:

"Bu senin yaptığın deniz yolu değildir. Bakarsın biz de onların eline düşeriz.

Onlar da bize kendi koduğunuz yoldur, diye ondan beter ederler."

Diye söyleyenlerden olmasıydı. Oruç Reis'in firar etmesi yüzünden Gran Mastor'un yanında mahçup olacağından, ziyade sıkıntıya düşmüştü.

Oruç Reis'in söylediği gibi, Allah'ın inayeti ile firar etmesi ise, kafirler arasında onun anlattıklarının hak olduğuna büyük delil oldu.

Çünkü Oruç Reis onlara şöyle demişti:

"Yakında, mabudum olan Cenab-ı Bari ve şefaatchim olan Sultan-ül Enbiya'nın, beni

sizin içinizden kurtaracağı muhakkaktır."

Şimdi bu söz çıkmıştı. Elhamdülillahi haza min fazlı Rabbi.

Kafirler ise o zaman, Oruç Reis'le istihza edip:

"Sen şimdiki halde küreğini çek de, Muhammed'in gelsin bizim elimizden seni kurtarsın.."

Demişlerdi.

Şimdi mahcup olup, başları aşağı düştü... Hak Teala din düşmanlarının başlarını daima aşağı eyleyip makhur kılsın. Ve asakir-i İslam karındaşlarımızı berde ve bahrde üzerlerine mansur ve muzaffer eylesin.

Fakat gemideki mel'un papaz, kafirlerin kalplerine şüphe düşüp, hak yola dönmelerini önlemek için:

"Onların Muhammedleri öteden beri sihirbazlıkla tanınır, bu esiri de sihirle kurtarmasında şaşacak ne var."

Diyerek, mel'unların sapık yollarından ayrılmalarına mani oldu.

Böylece hüsrân içinde çekilip Rodos'a gittiler.

Ali Kaptan'ın kalyonunda

Oruç Reis köyde on gün kaldıktan sonra, Midilli'ye gelmek istedi. Fakat yol sapa düştüğünden gelemeydi.

Antalya'ya gitmeye karar verip, kocakarıcığa ve köylülere veda ederek yola çıktı. Üç günde Antalya şehrine vardı.

Antalya'da Ali Kaptan derler, bir kalyon kaptanı vardı. Onüç alabanda açar gemisi vardı. Daima İskenderiye'ye işlerdi. Kemal sahibi bir kimse olup, garip yiğidin anası atası idi.

Oruç Reis, Ali Kaptan'ın ününü duyunca, doğrulup onun gemisine vardı:

"Kaptan baba, biz de bu tekkenin abdallarınız. Uygun görürsen hizmet edelim."

Dedi.

Ali Kaptan da:

"Pek güzel oğul, hoş geldin, safa geldin! Gemi benim değil, senindir."

Cevabı ile kabul etti. Oruç Reis deniz adamı ve reisler zümresinden olduğu için onu ikinci reis eyledi.

Oruç Reis'in derya işlerinde bilgisi pek ziyade idi. Ali Kaptan da "Yürük at, yemini kendi artırır" sözü gereğince onun hatrını alıp çokça pay verdi.

Hasılı kalam, gemi yüklenip, muvafık bir günde kalkıp, İskenderiye'ye

Midilli'ye gitmek üzere olan bir gemi bulunca, hemen bir mektup yazıp, bana yollamıştı.

Kirigo elime geçerse

Ben ise, yukarıda zikri geçtiği gibi, Kirigo kafirine onsekiz bin akçe verip Rodos'a yollamıştım. Onunla konuştuğumuz üzere de Bodrum'da bir haber bekleyip durdum.

Birçok bekledikten sonra, Kirigo hayınından bir haber belirmeyince, Bodrum'dan kalkıp Midilli'ye döndüm. Hem kendi işime bakar, hem de ağamı halas için çareler arardım.

Bu sırada İskenderiye'den gelen bir gemi Oruç Reis'in mektubunu getirdi.

Nameyi okuyup da, hali öğrenince sanki ölü idim dirildim, cihan cihan memnun ve

mesrur oldum.

Oruç Reis mektubunda, önünden sonuna kadar, başından geçen serencamını ve Kirigo Mel'ununun yaptıklarını, nasıl firar ettiğini ve Ali Kaptan'ın kalyonuyla İskenderiye'ye geldiğini anlatıyordu.

Kirigo kafirinin hıyanetliğini öğrenince:

"Eğer elime geçerse, burnunu ve kulağını uçurmak nezrim olsun!"

Diye ant ettim.

Kafir donanmasının baskını

Oruç Reis, İskenderiye'de bulunduğu sırada, Ağız ağızdan evsafı ve bahadırılığını Mısır Sultanı'na anlatmışlar.

Mısır Sultanı da Oruç Reis'i huzuruna çağırıp, iltifatlar edip, altın yıldızlarla süslenmiş olan kendi kalitesine kaptan tayin etti.

O sırada Mısır Sultanı, Hind taraflarına asker göndermek hazırlığında imiş. Oruç Reis'i ince donanması üzerine serasker etti.

Sultan, Adana paşasına emir gönderip:

"Yanıdaki askerle hemen Payas körfezine gelip, kırk parça kalite için kereste kestirip, hazır olduğunda bana haber veresin. İnce donanmamı o tarafa gönderip keresteyi aldırayım." Dedi.

Adana Paşası da, emir gereğince Payas körfezine gelip, keresteyi kırdırıp hazır etti.

Sultan'a:

"Emr-i hümayununuz üzere kereste hazır olup emrinize amadadır."

Diye haber gönderdi.

Sultan da Oruç Reis'i on altı parça tekne ile Payas körfezine kereste getirmeye gönderdi.

Fakat kafir donanması da bunu haber almış. Oruç Reis'in üzerine ağır donanma ile varıp körfez içinde gafil bastırdılar.

Oruç Reis hali görünce, bütün gemilerini baştan kara ettirip askerlerini karaya çıkardı. Canlarını güç ile kurtardılar. Hepsi karaya çıkıp dağıldılar.

Oruç Reis de sürüp Antalya'ya geldi. Sultan Korkut o sırada orada idi.

Oruç Reis'in korsan olması

Oruç Reis'in kemerinde çok dünyalık vardı. Bu para ile Antalya'da kendi malı olmak üzere, on sekiz oturak bir tekne yaptırdı. Bu öyle bir tekne oldu ki, uçan kuşa hükmederdi.

Teknesini donatıp Rodos taraflarında korsanlık etmeye başladı. O taraflarda basılmadık köy kasaba bırakmadı. Çok ganimet aldı.

Sonunda kafirler toplanıp Rodos'a Gran Mastor'a gidip şikayet ettiler:

"Sinyor, bu insafa layık mıdır ki, buradan kurtulma Oruç Reis namında bir forsa, korsan olup zuhur etti. Altındaki on sekiz oturaklı teknesi ile uçan kuşa hükmediyor.

İlimizi memleketimizi ateşe verip, nice oğullarımız uşaklarımız teknesine doldurup, götürüp

Şam Trablusu'na satıyor. Şimdi onun şerrinden bir yere varıp gelemiyoruz. İmdat bu hristiyan düşmanı diyavolonun elinden!"

Dediler.

Kafirlerin Oruç Reis'i kısırmaları

O zaman Gran Mastor divan toplayıp bütün kaptanları çağırdı:

"Bakınız şunlar ne söyler, kulağınızla dinleyiniz."

Deyince, şekvacılar bir ağızdan söyleyip feryad ettiler. O zaman Gran Mastor şöyle dedi:

"İşte benim kasdım, bu haydudu yer altından çıkarmamaktı. Ama siz beni kendi halime komadınız. Onun böyle edeceğini ben bilirdim. Varın bir daha ele geçirin!"

Böylece pek çok atıp tutup, kafir iken Yahudi oldu.

Kaptanlar:

"Sinyor! Hemen senin ömrün uzun olsun. O, Oruç Reis dedikleri diyavoloyu yine buraya getireceğimizden hiç şüphemiz olmasın. O zaman, istersen ebediyen yer altından çıkarma."

Diyerek, hemen beş altı parça yürük tekne donattılar. Oruç Reis'i taş be taş, bucağ be bucağ, liman be liman aramaya başladılar.

Sonunda bir limanda kısırdılar. Teknesini zaptettiler. Oruç Reis adamları ile birlikte kaçıp kurtuldu. Az kaldı yine yakayı ele veriyordu. Hele Allah Teala korudu.

Buradan adamlarıyla birlikte sürüp Antalya'ya geldi. Kafirler ise Oruç Reis'in teknesini

Rodos'a götürdüler.

Gran Mastor, kıyıdan bakıp da teknelerin altı iken yedi olduğunu görünce, tacını göğse atıp:

"Hristiyan düşmanı diyavoloyu ele geçirmişler!"

Diye sevindi.

Amma liman reisi bakıp da, tekne Oruç Reis'in amma içinde kendi yok görünce, beline vurup: "Eşekten öfke alınmazsa, semerinden alırız" sözünce, kafirliklerinden gemiyi yakıp hırslarını teknedен aldılar.

Oruç Reis'in Sultan Korkut'un huzuruna çıkması

Oruç Reis, gemisi elinden alınıp da tekrar Antalya'ya döndüğü sırada, Sultan Korkut'a Manisa sancağı mansıp verildiğinden oraya gitmek üzere idi.

Sultan Korkut'un Piyale Bey derler bir hazinedarı vardı. Oruç Reis daha önce bir frenk oğlanı bağışlamıştı. Allah için dostlaşmışlardı. Şimdi Oruç Reis'in başına bu hal gelip de teknesiz kalınca Piyale Bey, Sultan Korkut'a halini anlattı:

"Bir mücahit duacınızdır. Bunların bütün işleri gece gündüz, dinsiz kafirlerle ceng ü cidal, harb ü kıtaldır. Sultanım hazretlerinin bir tekne ile bu gazi kullarını kayırmaları niyaz olunur." Dedi.

Sultan Korkut da Piyale Bey'in ricasını kabul buyurup, Oruç Reis'i huzuruna çağırdı.

Çok izzet ve ikram eyledi.

"Sakin teknenin gittiğine elem üzere olma, hemen başın sağ olsun. Ben seni teknesiz komam. İnşallah kazaya uğrayan tekneden daha forsa tekne yaparsın."

Dedi, teselli etti.

Sonra, Sultan Korkut, İzmir kadısına hitaben şu emirnameyi yazdırdı:

"Emrim sana vardıkta, ferman-ı celilü-l kadrime taşıyan Gazi Oruç Reis oğlumuz, kendi istediği minval üzere bir kalite yaptırasın. Din-i mübin uğruna küffar-ı haksarlardan intikam alıp, ecdad-ı pakimizi rahmet ile yad eylesin."

Piyale Bey dahi, İzmir gümrükçüsüne hitaben şu muhabbetnameyi yazdı:

"Namem sana varıp, dünya ve ahiret karındaşım olan Gazi Oruç Reis huzuruna gelip didar görüştükte, üzerinden hüsn-i nazarınızı diriğ buyurmayıp, işlerine muavenet buyurasız. Ona olan ikram ve sevginiz bana yapılmış sayılır. Ve hem şöyle bilesin ki, karındaşımız Oruç

Reis tarafımızdan vekilimizdir.

"Bizim için yirmi iki oturak olmak üzere, bir tekne yaptırasız. Ve ol teknenin üzerine mutemed nasb olunmuştur. Hemen sizlere lazım olan budur ki, ne harç giderse sen verip başka işine karışmayasın."

Sultan Korkut'un duası

Piyale Bey, Oruç Reis'e, Sultan'ın fermanını ve kendi yazdığı muhabbetnameyi verip, lisanen dahi ifade etti:

"Ey karındaş Oruç Reis! İşte elimizden geldiği kadar çalışıp, sen karındaşımı, bedavadan bir tekne sahibi eyledik. Senin muradın üzere, süvar olacağın tekne İzmir kadısına havale olunmuştur. Ben de kendim için, İzmir gümrükçüsüne yirmi iki oturak bir tekne sipariş ettim. Sen hem kendi teknenin, hem benim teknemin üzerine mutemedsin.

"Tekneler tamam muradın üzere yapıлып, bütün levazimatını, leventlerini, zahiresini ikmal ettikten sonra, İzmir'den kalkıp, gelip Foça'da yatasın... Sonra gelip Sultan Korkut'la buluşup duasını alasın. Ondan sonra her ne emr ederse ona göre hareket edersin."

Dedi.

Oruç Reis, Sultan Korkut'a ve Piyale Bey'e veda ederek İzmir'e gitti.

Sultan'ın fermanını İzmir kadısına, Piyale Bey'in namesini de İzmir gümrükçüsüne tabşırıldı. İki de "Baş üstüne" deyip, ertesi gün teknelerin inşasına mübaşeret ettiler.

Sultan Korkut da, Antalya'dan kalkıp mansıbı olan Manisa'ya gelip indi.

Oruç Reis, üçbuçuk ay içinde, kendi teknesi yirmi dört oturak ve Piyale Bey'in ki yirmi iki oturak olmak üzere tamamen yaptırap, donatıp, Foça Limanı'na gelip, lenger-endaz olup yattılar.

Oruç Reis yanına yirmi otuz pak levent alıp, kuşatıp Manisa'ya gitti. Sultan Korkut ve Piyale Bey ile görüştü. Teknelerin hesaplarını bir bir ifade edip bildirdi.

Piyale Bey emektarlarından Yahya Reis'i kendi teknesine reis nasb eyledi ve:

"Sakın, Oruç Reis karındaşımın rey ve tedbirinden dışarı iş eyleme!"

Diye tenbih etti.

Oruç Reis, Piyale Bey'in yanında üç gün misafir oldu. Dördüncü gün gayri gitmek iktiza edince, Piyale Bey, Oruç Reis'in önüne düşüp, götürüp, Sultan Korkut'a buluşturdu.

Sultan Korkut, Oruç Reis için dua etti:

"Allah Teala seni kafirler üzerine mansur eylesin."

Deyip, sırtını sığadı.

"Frengistan tarafına gidip orada korsanlık edin."
Dedi.

Kaza yıldırımını gibi

Oruç Reis de Sultan Korkut'a ve Piyale Bey'e veda edip Foça'ya döndü.

O gece sabaha kadar ibadet ü taat edip, sıdk ile, hacetleri veren Cenab-ı Hakk'a tazarru ve niyazda bulundu:

"Ya İlahel Alemin! İzzetin, celalin hakkıyçün ve habibin Muhammed Mustafa hakkıyçün ve cemi enbiya ve evliya hakkıyçün, ben zayıf kulunu din düşmanı olan küffar-ı haksar üzerine mansur eyle... Fisebilillah gazaya niyet ettim. Can ü başımı bu yola kodum..."

Bismillahirrahmanirrahim. Tevekkeltü alallah."

Oruç Reis, bir mübarek saatte gazaya teveccüh edip yola revan oldu. Önce Midilli'ye gelip sıra eyledi. Hepimiz Oruç Reis'in hasreti ile yanardık.

Bir gün iki gemisi ile çıkageldi. Birkaç gün kalıp hasret giderdik. Sonra yine gemisine binip gazaya yüz verdi gitti.

Gemileri öyle yürük çıkmıştı ki, koğduklarına kaza yıldırımını gibi aman vermeyip yetişirler; kaçtiklarını ise göz açıp kapayıncaya kadar bırakıp kaybolurlardı.

Her kim Al-i Osmandan dua alırsa

Günlerden bir gün selamete Fulya yakasına geçti. Orada av arayıp dolaşırken iki pare barçaya rast geldi. Allah'ın yardımını ile aman zaman vermeyip kakıp aldılar. Venedik barçaları idiler. İçlerinden yirmidört bin altın çıktı. Beşte bir teknelerin hakkı çıktıktan sonra kalanı leventlere dağıtıldı. Alet edevat alanın oldu. Kalan kafirleri esir edip barçaları ateşe vurdular. İslam askeri öyle tok doyum oldu ki ancak olur.

Hepsi zengin oldular. Nasıl zengin olmayanlar ki, Al-i Osman'dan dua almışlardır.

Dünyada iksir dedikleri padişah duasıdır. Her kim Al-i Osman'dan dua alırsa, şüphesiz tuttuğu iş kolay gelir... Zira onlar bir ulu ocaktır. Kim onlara yan bakarsa onun başı aşağı olur.

Oruç Reis, Fulya tarafında barçaları alıp Rumeli tarafına geçti. Eğriboz'a geldi.

Burada Terzi Kayası denen limana girdi. Orada bir müddet yatmak istedi.

İşe bak ki, limanın ağzına gelince ne görsünler Venedik küffarı gemilerinden üç pare kalyon ile bir pare barça varmış. bizimkileri görünce hepsi bir araya gelip top ateşine başladılar.

İşte ayağınıza geldik, bizi alın!

Oruç Reis'in gemileri geri çekilip, top altından çıkıp lenger-endaz oldular... Reis bunlara: "Ahd edelim, size zararımız dokunmasın" diye haber gönderdi. Amma kafirler gemilerin limana girmesine razı olmadılar.

O zaman Oruç Reis yoldaşlarına:

"İşte gördünüz, bu gemiler top atıp bizi limana koymak istemezler Bunların böyle yapmaktan maksatları şudur, bize şöyle demek isterler:

"Siz mücahit kimselersiniz. Gelip bir limanda hazır kafir gemileri buldunuz. Niçin gelip almazsınız? Bu kadar deryalar geçer, serencamlar çekersiniz. Varıp bir şıkar buluncaya kadar canınız çıkar. Biz, işte ayağınıza geldik. Şimdi bizi alın!"

"bize top atmaları, başlarına bela satın almaktır. Hiç şüphe etmeyin ki, bunların kazaları yakındır. Zira, biz bu kadar: ahd ü eman verelim, dedikçe bunlar bizi rencide ediyorlar. Vallahi ben bunlara, Allah Allah diye çatarım. Takdirde olacak ne ise o olur."

Dedi.

Asla göz açtırmadılar

Bunları demekten maksadı, leventlerin gönlünü yoklamaktı. Çünkü kafir gemileri gayet ateşli ve donanmış idiler... Bu sözlerin sebebini bilen yoldaşları ise bir ağızdan:

"Sen bilirsin! Sen ne edersen, biz onu hoş görür, ederiz!"

Dediler.

Oruç Reis de:

"Allah cümlelizden razı ve hoşnut olsun oğullar! Benim de sizden beklediğim budur. Berhudar olun. Dünya ve ahirette yüzünüz ak olsun!"

Diye cevap verdi.

Hemen sancaklar açılıp, Gülbank-i Muhammedi çekilip, toplar atıldı.

Kavi düşmanın, topuna tüfeğine bakmayıp, kulaklarını kasıp; varıp çattılar. Asla göz açtırmadılar.

İki taraftan hayli cenk oldu. Hakikaten, Oruç Reis'in dediği gibi, kazaları yakın olup, belayı başlarına satın almışlar imiş.

Hak sübhanehu ve teala inayet eyleyip dördünü de aldılar.

Dört tekneden ikiyüz seksenbeş kafir esir aldılar. Cümlesi dörtyüzden ziyade idi. Bu kadar ganimet malı teknelere doldurdular. Öyle ki tekneler kaplumbağaya dönüp kımıldamaya iktidarları kalmadı.

Hasılı şenlik ve şadmanlık ile Midilli'ye geldiler.

Ağam Oruç'la buluşmamız

Ağam ishak ve sair akraba ile gidip Oruç Reis'i karşıladık. Öpüşüp koçuştuk, hal ve hatır sorduk; sanki leyle-i Kadr'e erdik.

Akraba ve taallukatımızdan gayri, vilayetin bütün fakirlerinin ihtiyaçlarını da giderdi. Yetim oğulları giydirip sünnet ettirdi. Yetim kızları ere verip evlendirdi.

Rodos'ta esir iken birlikte tuz ekmek yediği yarenlerinden vesair ümmet-i Muhammed esirlerinden ikiyüz kadarını satın alıp kurtardı.

Bir ay miktarı Midilli'de yanımızda kaldı. Hemen hareket edip, İzmir'e doğru gidip varıp, Sultan Korkut'a ve karındaşlığı Piyale Bey'e buluşup görüşmeklik için can atıp dururdu.

Bu sırada bir haber geldi. Bu haberden Sultan Selim hazretlerinin tahta cülus ettiği, karındaş Sultan Korkut'un ise canından korkup firar eylediğini öğrendik... Oruç Reis, Sultan Korkut için çok üzüldü.

Biz ise büyük karındaşım İshak'la söz birliği edip, Oruç Reis'e nasihat eyledik:

"Karındaşımız Oruç! Şimdiki halde buralarda durman senin için büyük hatadır. Var sen bu kışı İskenderiye'de kışla. Ne olur ne olmaz! Biz seni habersiz komayız. Kim bilir, belki bu tekne Sultan Korkut'undur diye, tekneyi ve kazandığını alırlar."

Oruç Reis Mısır'da

Oruç Reis bizim sözümüzü dinleyip, kabul eyledi. Veda edip, bir mübarek saatte Midilli'den kalkıp gittiler. Kerpe adası önünde bir barça aldılar. Ertesi günde altı taner

daha aldılar... Aktarmaları yedi olup bu şekilde İskenderiye limanına gelip dahil oldular. Mısır Sultanı'na Oruç ve Yahya Reislerin yedi kıta aktarma ile geldikleri haber verildi. Oruç Reis isem, Payas körfezinde telef olan onaltı pare tekne sebebiyle, Mısır Sultanı'ndan pek gayet sıkılırdı.

Eğer biz "Var İskenderiye'de kışla" demiyeydik, İskenderiye'ye gitmezdi. Hemen bizim sözümüzü tutmak için vardıydı.

Oruç Reis, ganimet tuhfelerinden bir azim hediye düzdü ki, ancak olur. Dört bakire kızıoğlan kız ve dört müstesna esir gulam ile birlikte hepsini alıp ayakdaşı Yahya Reis ile beraber büyük alayla Mısır' çıkıp varıp Mısır Sultanı'na buluştular.

Oruç Reis ve ayakdaşı Yahya Reis, Mısır Sultanı'nın yanına varınca peşkeş hediyelerini yollu yolunca verdiler. Mısır Sultanı'nın katında azim makbule geçti.

Öyle ki, evvel Oruç Reis, Mısır Sultanı'ndan hicap eder iken, şimdi Sultan ondan hicap eder oldu. Reisleri konuklayıp izzet ve ikramda bulundu. Üç gün şah sofraları döşenip, yenilip içildi, rahat kılındı.

Üçüncü gün Mısır Sultanı:

"Ey Oruç Kaptan! Sana biraz hatırım kaldı idi. Amma yine de affeyleyim. Zira Hak Teala hazreti, affedici kullarını severmiş. Bolay kim biz günahkarlarını dahi sevdiği kullarından eyleye..."

Deyip, sadede girdi ve dedi ki:

"Biz seni on altı pare teknenin üzerine serasker nasb edip, kereste için göndermiş idik. Düşman baskın verip telef eyledi. Elhamdülillah ki bir ümmet-i Muhammed'in bile burnu kanamayıp kurtuldular. Bu bize hak tarafından büyük bir nimettir... Amma, sonra yanıma gelmediğinden bir miktar üzülmüştüm. Şimdi affeyledim. Hemen sağ olasın."

Sultanın fermanı

Mısır Sultanı, Oruç Reis'in böylece hatırını aldıktan sonra, getirdiği hediyeler mukabili birkaç misli mükafat verdi.

İskenderiye serdarına da bir emir yazıp buyurdu ki:

"Oruç Kaptan'ın ve arkadaşı Yahya Kaptan'ın üzerlerinden geçen kuşun kanadını kesesin.

Her ne lazım olur ise veresin. Kaptanlar için konak ve leventler için kışla tayin edesin. Yiyecek ve içeceklerini gereği gibi, gerek kaptanların ve gerek leventlerin, veresin."

Bunları sıkıca yazıp tenbih eyledi. Reisler Mısır Sultanı'nın yanında onbeş yirmi gün eğlendiler.

Bir gün Oruç Reis, Sultan'a:

"Sultanım! Gelmek iradfet, gitmek icazet... Eğer izn-i hümayununuz olursa, varalım İskenderiye'de işimiz üzre olalım."

Dedi.

Mısır Sultanı dahi pek makul bulup bunlara izin verdi. Onlar da Şah'a veda edip İskenderiye'ye döndüler.

İskenderiye'den sefer

Daha reisler gelmezden evvel, Sultan'ın İskenderiye serdarına yazdığı emir gereğince, kaptanların konaklarını ve leventlerin kışlalarını silip süpürüp pak edip döşemişlerdi.

Hepsi yerlerine yerleştiler. Vakitlerini yeme içme, taat ü ibadet, zevk ü safa ve kendi işlerini işleyerek geçirip baharı bekler oldular.

Kış geçip, bahar günleri gelince, Oruç Reis ve ayakdaşı Yahya Reis teknelerini kalafat edip yağladılar. Erzaklarını gereği gibi alıp hazır oldular.

Sonra Mısır Sultanı'na şöylece bir name yazdılar:

"Benim efendim Sultanım Hazretleri,

"Hak teala ömr-i devletinizi ziyade eylesin. sayenizde yedik içtik, gülüp oynadık.

Serdar Ağa duacınız, her levazımatımızı gereği gibi veriyor. Devlet-i aliyyenizde bu kullarınıza ve levent gazilere bir kıtlık çektirmedi. Sultanım Efendim Hazretlerinin tenbihlerinden ziyade izzet ü ikramda kusur komamışlardır.

"Teknelerimizi yağlayıp hazırlandık, cihad ve gazaya açılmak üzereyiz. Bu mücahit kullarınızı hayır duanızda unutmayınız."

Kıbrıs açıklarında

Bu nameyi yazıp Sultan'a yolladıktan iki üç gün sonra, kendileri de kalkıp gazaya müteveccih oldular.

Güzel günlerde Kıbrıs üzerine vardılar. Bir günde beş adet Venedik marcelandası aldılar. Yükleri çuha, tüfenk demiri ve püreşe tabancası ve çerçi pusadı idi.

Elhasıl, yirmibirinci günü Cerbe adasına vardılar. Mezkur malları değeri değmezine Cerbe bezirganlarına sattılar, gazilere pay eylediler. Pay başına, yirmibeşer zira Venedik sayısı olmak üzere çuha ve ikişer çift tüfenk ve ikişer çift pişere tabancası ve yüz yetmiş birer buçuk altın aldılar. Gaziler kafirden aldıkları ile öyle tok doyum oldular ki, ancak olur.

Oruç Reis, Cerbe'den İskenderiye'ye giden bir gemi bularak, bununla, Mısır Sultanı'na en güzellerinden hediyeler gönderdi. Sultan bu hediyeleri alıp, Reis'in muhabbetnamesini okuyunca dünyalar onun oldu:

– Dünyada nimet hakkını gözetir ve iyilik bilir bir adam varsa, oğlum Oruç Kaptan vardır.

Diyerek dualar etti. Muhabbeti bir iken bin oldu.

Oruç Reis ile ayakdaşı Yahya Reis yine gazaya azimet ederek, Kalevra Papa taraflarında gezip beş on parça daha aldılar. Salimen yine Cerbe Adası'na geldiler. Burada ganimetlerini satıp zevk ü safalar eylediler.

Sultan Selim Han

Sultan Selim Han hazretleri tahta geçip oturduktan sonra karındaşı Korkut'u aramadık yer komadı, bulamadı. Sonunda ince donanmayı Akdeniz'e salmaya karar verdi. İstedi ki denizi gırbaldan geçirip tecessüs edeler. İhtimal ki Korkut'u bir yerden bir yere geçerken ele geçireler.

O zamanlarda Kaptan Paşa, bostancıbaşılıktan çıkma İskender Paşa idi. Gayet zalim adam idi. Akdeniz'e girip deryada iki kürekli kayık gezdirmezdi. Bakıp teftiş ederdi.

Ben de bu ahvali duyunca:

– Şimdi denizde gezecek zaman değildir!

Diye, tekneme buğday yükledim, Trablus'a gittim. Orada buğdayı siyah arpa ile değişip Preveze'ye geçtim. Orada hem karaları hem teknemi sattım. Yerine at, kısrak,

katır alıp Maşkulur pazarına gelip iki misline satıp savdım.

Tekneye aşık oldum

Sonra Preveze karşısında olan Ayamavra'ya geldim. Burada karada hazır yeni yapılmış daha derya yüzüne inmemiş, yirmi dört oturaklık bir yeni tekne buldum. Sahibi merhum olmak ile karada kalmış imiş.

Amma bir nazenin tekne ki, ancak bu kadar olur. Belki alemin Behzad'ı tasvirini edemez.

Ben bu teknenin aşık-ı üftadesi oldum. Teknenin etrafında kısa bağlanmış buzağı gibi dolaşıp yatar oldum. Ben bu halde iken teknenin mimarı görüp geldi.

Ustabaşı beni alıcı gözü ile tekneye bakar gezer görünce "Her kişiye sorma aslın, bakışından bellidir" fehvasınca, benim reis olup, muradımın bu formaya göre tekne yaptırmak olduğunu tahmin etmiş. Nezaketle yanaşıp, aşağıdan yukarıdan sohbe girişti. Sonra:

– Anlarım ki, sultanım hazretleri deniz adamıma benzersiniz. Nasıl tekneyi beğendiniz mi?

Dedi. Ben de:

– Pek ziyadesiyle beğendim. Bir yerinde bir kusuru yoktur. Allah sahibine bağışlasın.

Dedim. O zamana kadar teknenin sahipsiz olduğundan haberim yoktu. Meğer sahibi Fettah Kaptan namıyla maruf bir mücait gazi imiş. Ömrü vefa etmeyip merhum olmuş. Tekne varislerine kalmış, onlar da ustaya "müşteri çıkarsa satıveresin" diye ısmarlamışlar.

Ben tekneyi yapanın bu adam olduğunu bilemediğimden:

– Acaba bu tekneyi hangi usta yaptı? Bu kalıpta bana da bir tekne yapsın isterim.

Diye sorunca, adam ustanın kendisi olduğunu ve teknenin böylece satılık bulunduğunu anlattı. Sonra benimle sahipleri aramıza girerek tekneyi bütün takım ile birlikte altı kese akçeye bana alıverdi.

Bu gemiye sahip olduğuma pek sevindim. Tekneyi güzelce yağlatıp yükletip Cerbe'ye gittim.

BÖLÜM 2

Gaza niyetine!

Cerbe'de karındaşım Oruç Reis'i bulunca dünyalar benim oldu. Görüşüp konuşup hal hatır sorduk. Büyük karındaşımız İshak'ın ve sair akraba ve taallukatımızın selamlarını söyledim. Vatan-ı asliyesinin haberleri ile onu tazelendirdim.

Türk yerinin havadislerinin ve Sultan Korkut'un kemal mertebe dikkat ile teftiş olunup aranmasından haber verip karındaşımı agah eyledim.

Her ikimiz de:

– Türk yerleri karışıktır, varır Tunus ocağına gideriz. Orada birkaç zaman eğleniriz. Hem de bakarız eğer orası kemanımıza gelirse, orada yerleşiriz. Ömrümüzü gaza yolunda sarfederiz Çünkü işin sonu nasılsa ölümdür. Bari bu yolda, cihad-ı fisebilillah, canımızı Cenab-ı Hakk'a teslim kılarız.

Diyerek, bu karar üzere olduk ve bu şekli en güzel bulduk.

Tunus Beyi'ni ziyaret

Yahya Reis de beraber olarak üç pare tekne ile Tunus'a geldik.

Meğer Tunus Bey'i deryadan bir ganimet gelse, devede kulak göstermeyip, gazilerin elinden zorla çeker almış.

Bunu duyunca, üçümüz birleşip anlaşıp Tunus Beyi'ne ziyarete gittik. Kıymetli peşkeşler verdik. Sonra aşağıdan yukarıdan sohbeta girdik.

Bey'e dedik ki:

– Sultanım hazretlerinin güzel vasıflarını ve adaletini işittik. Ocağının iyi adına geldik. Makul ise şurada bize de bir yerceğiz gösteriniz. Gaza edelim. Ümmet-i Muhammed'in fakir fukarası da ganimet malından faydalansın, siz ve biz de duaya mazhar olalım.

Bunun üzerine Tunus Bey'i:

– Pek makul. Hoş geldiniz, safa geldiniz, Kaptanlar. Ocağınız sizindir.

Diyerek bize çok izzet ü ikramda bulundu, hatırlarımızı aldı.

Halk-ul Vad burcu

Bize Halk-ul Vad diye anılan burcu kışla olarak bıraktı. Üçümüzü de yüksek ulufe ile yazıp tayınlarımızı verdi. Biz de Bey ile ahd-ü eman eyledik.

Buna göre:

"Allah Teala ganimet-i küffardan her ne ihsan ederse sekizde birini pencik, ellide birini liman hakkıdiye verelim. Bu minval üzere razı isen, inşallah vilayetin mamur olmasına elimizden geldiği kadar çalışırız. Ve eğer istemezseniz ona göre cevap isteriz."

Dedik.

Tunus Beyi ise:

"Behey oğullar! Tek hemen Allah Teala size selamet ve ganimet ihsan eylesin. Bana verilmesi adet olan şey bile size sıhhatler olsun."

Dedi.

Bu minval üzere kavl ü karar eyledik.

Bunun üzerine kışı geçirmek için Halk-ul Vad denen burca yerleştik. Tekneleri ölü

denize bağlayıp mühimmatlarını mahzenlere doldurduk. Kendimiz zevk ü safa, ibadet ü taat ile vakit geçirdik.

Bir yürük korsan perkendesesi

Bahar gelip nebatat alemi yeşillerle müzeyyen oldukta, gayri tekneleri kalafat edip yağlamaya başladık.

Üç pare bizim, iki pare de Tunus teknesi olmağın cümlesi beş pare tekne hazır oldu.

Bir mübarek saatte gazaya teveccüh edip yola çıktık.

Benim teknemin önüne, yürüklükte iz kor yok idi. Cümlesinin başında giderdi.

Gezerek Sardunya adası üzerine vardık. Orada bir korsan perkendesesi aldık. Onu da donatıp kendimize ayakdaş eyledik. Elli kafir esir aldık. Eğer benim tekne olmayaydı, bu perkendenin tutulması mümkün olmazdı.

Bu perkendenin ne kadar yürük olduğunu şuradan anlamalı ki: Ben yetişip, çatıp, döge döge bi-avn-i Huda mayna ettirip aldım. İçine aktarmacı koyup, perkende ile birlikte dönüp, ayakdaşların yoluna çıkıp, forsa da kullandığım halde ancak fecir vaktinde onlarla buluşabildim... Kafir teknesini kovalarken bu kadar açılmışız.

Oruç Reis, Yahya Reis ve Tunus teknelerinin reisleri sandal indirip benimkine geldiler.

"Gazanız mübarek olsun!" dediler.

O gün sofraya kurup, yiyip içip, gülüp oynadık.

Keşiş dağı gibi barça

Biz böyle benim teknede zevk ü safamızda iken, nerden çıktıysa, büyüklükte Keşiş dağı gibi bir barça huzur etti... Rüzgar üstünde bizden yana gelirdi. Rüzgar altına geçince ardınca gitmek için herkes gemisine geçti.

Benim, Deli Mehmet Reis namında bir eski kafadar dostum vardı. onu, aldığım perkendeye reis eylemişim. Gayet gemici bahadır bir yiğit idi. Hasılı benim tutar elim ve görür gözüm idi... Ne çeşit bir Deli Mehmet olduğunu burada da gösterdi.

Reisler, teknelerine gitmek için davrandıklarında, bu Deli Mehmet ayağa kalkıp:

"Ey kaptan babalar! Eğer emriniz olursa, şu barçaya ben duacınız gideyim. Siz zevkinizde olunuz."

Dedi.

Onlar da:

"Pek makul Deli Mehmet! Var Allah yüz aklığı müyesser ede!"

Dediler.

Amma barça hayli uzayıp, teknesini saklamalı olmuştu. Deli Mehmet dahi iki çemberi yisa edip apazlamadan, barçanın ardınca aç kurt koyuna salarcasına salıp, bir anın içinde Deli Mehmet de tekneyi saklamalı oldu.

Ağamın kumandayı bana bırakması

Biz de dört tekne ile az yelken açıp aheste aheste onun kaybolduğu tarafa doğrulduk.

Hem yolumuza gider hem de Deli Mehmet'i nezaketle korurduk.

Kumanda benim elimde idi. Ağam Oruç Reis yaşça benden büyük olduğundan kumandayı ona verdikse de, Ağam:

"Senin derya işlerinde malumatın benden çok ve tedbirin de ferasetin de benimkinden artıktır."

Diyerek gönül rızası ile kumandayı bana bırakmıştı... Biz Deli Mehmet'in ardınca aheste aheste gide duralım. Acaba bu sırada Deli Mehmet'in ahvali ne idi?

Kafirlerin cümlesi kaçmış

Deli Mehmet barçaya yetişmiş, içinden kimse görünmemiş. Barçaya çatıp yukarı çıkmışlar.

Bakmışlar ki kafirlerin cümlesi kaçmış, dümeni bağlamışlar.

Deli Mehmet ve leventleri de barçaya geçip, kendi gemilerini barçanın kışına bağlayıp yelkenleri kandilisaya bağlayıp suyumuza gelip bizi bekler olmuşlar. Barçanın yükü ise buğday imiş.

O sene Tunus'ta buğday yoktu. Bizim tekneler barçanın yanına varınca Deli Mehmet'i selamlayıp:

"Gazan mübarek olsun." dedik.

Yükünün buğday olduğunu öğrenince çok ferah ettik.

Aktarmayı ertesi gün Tunus'a göndermeye karar verdik. O gece tekneli teknesine gitti.

Hikmet-i Hüda, sabahleyin iki barçaya daha rastlayıp, onları da aldık. Birisi bal, zeytin, peynir ve birisi Cenova'dan çıkma kemha ile tühfenk demiri yüklü idi. Elhasıl her şeyden birer miktar alıp, kırk ambar haline geldik.

Tunus'a üç tane dağ gibi aktarma ve bir korsan perkendesesi dolu ganimet ile bocalayıp, selamet ve ganimetle yirmi bir günde vardık. Toplar, tühfenkler atarak, şenlik şadmanlık ile gelip dahil olduk.

Buğdayı fukaraya dağıtmamız

Bütün gaziler tok doyum oldular. İçinden penciği ve liman hakkını çıkarıp geri kalanını karındaşlar gibi pay eyledik. Buğdayın ise yarısını tekneler için alıkoyup öteki yarısını fakir fukaraya sadaka dağıttık. Öyle ki Tunus'un fakiri fukarası:

"Allah size yardım etsin, ey mücahitler!"

Diye alkış edip:

"Allah Teala bu gazileri rahmet gönderdi. Gelişleri beldemize rahmet oldu."

Derlerdi.

Dört ayakdaş reis, o kış da Tunus'ta kışlayıp baharı bekledik. Bahar günleri gelip, alem yeşillikle müzeyyen oldukta, teknelerimizi kalafat edip yağladık: Mübarek bir saatte beraberce kalkıp sefere açıldık.

Asker dolu bir başa

Onüçüncü gün deyince İspanya yakasına gider bir barçaya rastladık. Sultat yüklü idi.

İçinde iki büyük kafir varmış. Her biri bir vilayete zabit gönderilmiş imiş. Barça da en az üç dört yüz kafir var idi.

Barça bizim tekneleri köpek yerine saymayıp yoluna devam etti. İçinde sultat çok olduğundan çekinmezdi.

Hemen Oruç Reis'e varıp, yanaşıp selamladım:

"İnşallah karındaş, nasibimiz budur. Hemen senin sancaktan, Yahya ile Deli Mehmet iskeleden gidelim. Hayır ola!"

Dedim.

Öylece yaptık. Allah'ın izniyle rüzgar da kesilip süt limanlık oldu. Hemen nusret-i

Huda ve mucizat-ı Mustafa, altın işlenmiş ibrişim sancaklarımızı dikip, toplarımızı attık.

Gülbank-i Muhammedi çekip vogavento edip barçanın altına sokulduk.

Kafir üzerimize öyle bir taş açtı ki, tarif olunmaz. Dört tekneden yetmiş seksen adam şehit oldu.

Sözü uzatmayalım iki tekne sancaktan iki tekne iskeleden altı kere çattık. Altısında da kafir, tekneleri geriye püskürttü. Yedinci defa da güç bela fetih müyesser oldu. Barçayı aldık, amma gazilerin analarından emdiği süt damaklarından lezzet verdi. Dört teknedен yüz elli şehit ile seksen yaralı vardı.

Oruç Reis'in yara alması

Barçada dahi gemici sultat, beşyüz yirmibeş kafirden yüzseksenüç kafir ve iki zabıt sağ kalmışlardı. Geri kalanı hep cehenneme gittiler. Bu gazada Oruç Reis de öldürücü yara aldı. Savuşturunca kadar çok zahmet çekti.

Barçayı zapt ettik, içine aktarmacı koyup otuz üç günde Tunus'a döndük. Tunus halkı ettiğimiz bunca bahadırılıkları görüp tahsin eylediler.

Aktarmada olan eşyayı çıkarıp satıp, yine karındaşlar gibi pay eyledik. Barçadan ayrıca bir kızoğlan kız, yetmiş seksen papağan, onbeş yirmi doğan, zağar ve samsun çıkmıştı.

Bunları hepimiz adına Tunus Beyi'ne hediye verdik. Azim makbule geçti.

Kafirlerin telaşı

Ele geçirdiğimiz barçanın haberi kafir yakasına vardıkta, o iki büyük kafirden ötürü yas ve matem eylediler. Hızır ve Oruç Reis isimleri, kafir yakalarında nam ü şan vermeye başladı.

Büyük kafirler ve kaptanları bir araya gelip, aralarında müşavere eylemişler:

"Hristiyan düşmanı iki yılan peyda olmuş, ikisi de bir karındaş imiş. Birisine Hızır

Reis ve birine Oruç Reis derler imiş. Şimdi yılan ejderha olmadan başlarını ezmeye bakalım.

Yoksa bunlar gittikçe kalınlanırlar. Sonra iş müşkül olur."

Demişler.

Bu fikri isabetli bulup on tane mükemmel kadirga donatıp, içine yarar sultanlar koyup çıkmış, Cenova taraflarına doğru gitmişler.

On perkende bizi ararmış

Biz ise bahar gelince adet üzere tekneleri yağlayıp, dört tekne ayakdaş olmak üzere,

Tunus'tan ayrılıp "Cihad fi sebilillah" gaza için denize açıldık. Niyetimiz Cenova taraflarına doğru gitmekti.

Amma gör hikmeti sen ki, bizi bir fırişka gündoğrusu poyraz alıp götürdü. Biz de önüne düşüp gittik.

Cezair'e yakın Becaye denen kalenin açığında Delikli Taş denen mevkide lengerendaz olup orada yattık.

Bu sıralarda kafirler de Cenova tarafına gitmiş, bizi bulamamışlarmış. Arar dururlarken, bizleri Becaye'ye getiren fırişka gündoğrusu poyraz kafirlere de erişip, onları da Becaye semtine getirdi.

Birden, on parça büyük perkendenin görüne düştüğü haber verildi. Bunların bizi

arayan korsanlar olduğunu anladım.

Reislere:

"Şimdi bu kafirlere kaçamak yüzü gösterip, top altından gereği kadar denize açıldıktan sonra hücum etmek lazımdır. Kazlar ne kadar zor olsa da hepsine bir şahin yeter, demişler."

Dedim.

Muvafık görüp, hepsi hemen demir alıp, yelken kürek kaçmaya başladılar.

Kafirler bu halimizi görünce:

"Bre meğet kaçtılar!"

Diye, acı acı koğmağa başladılar.

Kafirleri kafi mertebede denize çekince bir dönüş döndük ki, neye uğradıklarını bilemediler.

Kapudaneyi almamız

Kaza-yı asumani gibi üzerlerine çullandık. Ben kapudanesine çattım. Gazilere Allah'ın yardımını ile fethettik.

Oruç Reis de birini aldı.

Yahya ve Deli Mehmet Reisler de birerleş aldılar.

Hasılı kafirlerden dördünü aldık. Altısı firar edip kaçtılar. Varıp Becaye kalesinin altına sokulup yattılar.

Biz de yine selamet ve ganimetle eski yerimize döndük. Fakat Oruç Reis gazaya doymamış olacak ki:

"Bir iki yüz kadar gazi ile karaya çıkıp, kale altına saklanan kafir teknelerini dışarı çıkarayım."

Dedi.

Becaye önünde savaş

Fakat, ben onun bu fikrini beğenmedim ve:

"Gel karındaş, bu sevdadan vazgeç. Zira bu kale altında bir yüz karalığı olma ihtimali vardır. Şimdi Hakk Teala'nın bu lütfu ihsanına çok şükürler edelim. Çünkü bu kafirler bizim için bilhassa donanıp, bizi aramaya çıktılar. İşte Allah'a şükür dördünü alıp altısını kaçırdık. Gel karındaş! Bu bize Cenab-ı Hakk tarafından büyük nusrettir. Bunun şükründen dilimiz acizdir... Hem dün gece karışık rüyalar gördüm. Şöyle ki: Senin teknenin alemi başaşağı olmuştu. Ben yine kaldırıp yerine diktim. Şimdi bu hayra alamet değildir."

Dedim.

Fakat:

"Olacak olsa gerek çar ü naçar.

"Gerek kalbin gen tut, gerek dar."

Oruç Reis'e söz kar etmedi.

"Elbette çıkarım!"

Dedi.

Oruç Reis'in tuzaağa düşmesi

Oruç Reis iki yüz levent gazi alıp karaya çıktı. Kafir gemilerine varıp baktılar ki,

içlerinde kimse yok. Altı pare kefere teknesinde bir kimse göremediler. Kale yakın olduğundan kafirlerin teknelerini bırakıp, Becaye kalesindeki kafirlerin yanına firar ettiklerini tahmin ettiler. Tekneleri çıkarmaya karar verdiler.

Meğer tekne kafirleri, kaledeki kafirlerle meşveret etmişler imiş:

"Şimdi bu haydutlar, bizim dördümüzü aldılar. Onlar kanmamışlardır. Varalım altısını da alalım diye, ya tekneleri ile denizden yahut asker dönüp karadan bize sarkıntılık edecekleri muhakkaktır. Şimdi siz kaleden, biz teknelerde hazır bulunalım. Geldiklerinde birer alabanda vuralım. Azizlerin himmetiyle çok haydut helak edip, ayakdaşlarımızın intikamını alalım."

Diye kavil etmişler.

Oruç Reis ve gaziler:

"Teknelerinde kimse yok."

Diye yürüyünce, kafirler gerek teknelerden, gerek kaleden topla karışık, öyle bir kurşun alabandası vurdular ki, ancak olur.

Gazi karındaşlarımızın elli altmış kadarı şehit, bir o kadarı da mecruh düştü. Öyle bir şaşkınlık oldu ki, anlatılamaz.

Oruç Reis, koluna bir misket dokunup, ağır yaralandı ve kendinden geçti. Sağ kalanlar da ne yapacaklarını şaşırıldılar. Nitekim: "Sürahi kırılırsa kadeh ortada kalmaz; ey saki, baş gitse ayak payidar olmaz" demişler.

Kafirleri bir kırış kırdık ki

Kıyıda halî deryadan seyredip dehşete düştük... Baktım ki iş işten geçmiş, bela deryası haddenden aşmıştır. Hemen can başıma sıçradı. Teknelerden üç dörtyüz bahadır gazi yiğitle beraber karaya çıkıp yetiştik.

Dalkılıç, ateştab olup, kafir-i edebileri öyle bir kırış kırdık ki, kıra kıra mel'unları kale kapısına dar soktuk.

Üç yüzden fazla kafir-i bidinleri kılıçtan geçirip, yüzelli kadarını da diri tutup esir eyledik.

Sonra altı pare kafir teknesini de kıyıdan çıkarıp, kendi gemilerimizin yanına aldık.

Kafirler, bu gemileri "bari batıralım" diye kaleden o kadar top attılar, rast getiremediler.

Şimdi gemilerimiz on dört pare olup, sonu yine -elhamdülillah- güzel yüz aklığı oldu.

Amma karındaşım Oruç Reis'in kolcağızı gitti ve bu kadar tüvana gazi yiğitler şehit oldu. Amma çare ne! Hüküm vahid ve kahhar olan Allah'ındır, deyip, ondan gelen kazaya razı olduk.

Oruç Reis'in yarasını, cerrah hoşça sarıp timar etmeye başladı. Amma o günden Oruç

Reis'in ızdırabı artıp, halî fenalaştı. Kolu bozulmaya yüz tuttu. O zaman cerrahlar bana gelip:

"Sinyor kaptan! Eğer karındaşının o kolu kesilmezse, hesabını boynumuza alamayız.

Sonra bize bir şey deyemezsin. Zira kemik kararmış."

Dediler.

Kestirmeye razı olamadım. Maksadım Tunus'a varıp orada timar ettirmektir. Hele Hakk'ın

Yardımlıyla üçüncü gün Tunus'a vardık.

Tunus halkı bu gelişimizi görünce şaşırıp, bir hayli korkmuşlar...

Haçlı putlu ondört tekne

Tunus halkı on dört tekne ile geldiğimizi görünce korkmuşlar:

"Bunlar dört gitti on dört geldi!"

Deyip, on tanesinin aktarma olduğuna inanmamışlar.

Böyle zannetmekte hakları da vardı. Çünkü karındaşım Oruç Reis'in kolcağızı bu kazaya uğradığından beri, gece gündüz içim yanar, ah ederdim.

"Bu kafirlere rast gelmeyeydik."

Diye mahzun olurdum.

Bu sebepten, Tunus'a girerken teknelere sancak bile açmayıp, hemen hırsız gibi sessizce girdikti.

Bu hal Tunus halkı arasında dedikoduya sebep olmuş. On dört pare gemileri armada olmak üzere sancaksız görünce:

"Acaba bunlar Müslüman tekneleri mi?"

Diye şüphede kalmışlar.

Benim teknenin kışında sinyal vardı.

Bu nişanı görünce:

"İşte Hızır Reis'in teknesi!"

Derlermiş amma emin olamazlarmış. Çünkü on pare aktarmalar hep haçlı putlu kafir tekneleri idi.

Tekneleri demirleyip kıyıya çıkınca, işi anlamışlar:

"Hızır Reis'in gerek gün günden artan bahadırlığına ve gerek karındaşına olan sadakatine tahsin ve aferinler. Hakka ki karındaş olunca böyle gerektir."

Demişler.

On pare aktarmadan, mürd olan ve kaçanlardan başka, dörtyüz yirmibeş esir götürmüştük.

Oruç Reis'in kolunun kesilmesi

Karındaşım Oruç Reis'in hali iyi değildi.

Cerrahlara haber verdirdim ki:

"Karındaşımın kolunu kesmeden iyi eden, eğer esir ise azattır. Ayrıca istediği on esiri de kurtarsın... Eğer esir değil kendi başına ise, mizan çekisinin bir tarafına kendi otursun, öbür kefesine altın koyayım. Ağırılığınca mal vereyim..."

Bu sözüm üzerine gerek Müslüman, gerek kafir cerrahlardan herkes, gelip baktılar olmadı.

"Kesmekten başka ilacı yoktur."

Dediler.

O zaman izin verdim. Oruç Reis'in kolcağızını kestiler. Timar ettiler, iyice oldu.

Bir gün kolu kesilmiş, döşekte yaralı yatan karındaşımın karşısında hıçkırığa hıçkırığa gözlerimden baran-ı bela gibi yaşlar revan oldu. Oruç Reis dahi benim ağladığımı görünce durmayıp ağlamaya başladı.

Sonra:

"Ey gözümün nuru Hızır'ım! Niçin böyle ah edip ağlarsın, ben kolsuz karındaşın için ciğerini dağlarsın! Allah'ın verdiğiğe merhaba! Takdir-i Rabbani böyle imiş. Onun kazası

geri çevrilemez ve hükmüne mani yoktur. Elimizden ne gelir. El-hükmü billah!.

Elhamdülillah ki gaza yolunda oldu. O saadet bana yeter! Nolaydı, o zaman sen karındaşımın sözünü tutaydım..."

Dedi.

Sonra yine:

"Hata söyledim, karındaş estağfirullah!.. O zaman senin sözünü tuttuğum takdirde bile, sonunda yine böyle olacaktı. Orada olmasa bile başka yerde tak- dir-i ezeli yerine gelirdi.. Hoş, şimdi bununla geçmiş ola..."

Diyerek hatırımı teselli eyledi Onun ilmi benden fazla olup, alim kişi idi.

Elhamdülillah, yarası iyileşip ayağa kalktı Sıhhati eskisi gibi oldu.

Endülüslü Müslümanlar

O kışı da Tunus'da geçirdik bahar günleri gelip, yeryüzü yeşil nebatlar ile müzeyyen olup, gazilerin gönülleri bülbüllerin feryadı gibi, cihad için cuş u huruşa geldiği zaman yine deryaya açıldık.

Dört kendi teknemiz ve dört de aktarmalardan sekiz pare tekneyi yağlayıp hazır ettik ve bir mübarek saatte kalkıp gazaya gittik.

Muvafık bir rüzgar ile İspanya yakasında Gırnata denen dağda Endülüslüler olurdu Endülüslüler ol kimselerdi ki:Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in eshabı varıp oraları feth eylediklerine, ümmet-i Muhammed'den canları isteyen pek çok Müslüman orada kalmış idi.

Sonra kafirler bir fırsat bulup memleketi tekrar Müslümanların ellerindenalmışlar.

Mescitleri yıkıp yerine kilise yapmışlardı Kendilerine baş eğen Müslümanları haraca kesip, eğmeyenleri katl etmişlerdi.. Rahmetullahi aleyh

Müslümanlar yer altında mescitler yapıp gizlice namaz kılıp ibadet ederler idi Oğlancıklarına Kur'an öğretip gizlice okuturlardı.

Kızları olunca, kafirler zorla ellerinden alırlar, İslam çoğalmasın diye birbirlerine verdirmezlerdi.

Namaz kılıp, oruç tutup, Kur'an okuduklarını bilirlerse, aman zaman vermeyip ateşte yakarlardı.

Hasılı bu Müslümanlar nice nice cevr ü sitemler çekerlerdi Al-i Osman Padişahından bunlara bir medet olmadı.

Bu adamlar sahabe-i güzün silsilesinden idiler Nice nice okunan tefsirler bunların tefsirleri idi.

Sonraları bunlardan nicelerini teknelere doldurup arap yankasına dökdük O zamanlarda olan ahvallerde inşallah yerinde zikr olunur.

Sekiz pare teknemiz ile o tarafları yakıp yandırdık Küffara çok zararlar verdirdik.

Flandıra Beyi'nin barçası

Günlerden bir gün el-Emariyye önlerinde gezerken, yedi kıta barçaya rast geldik Rüzgar gayet çok olduğundan birine yetişip alakoduk Ötekiler firar edip kaçtılar Amma alı koduğumuz barça gayet ulu barça idi İçinde çok mal ve büyük kafirler vardı Yedisi de Hint'ten gelirlermiş.

Meğer bu yedi barça Flandıra Beyi'nin imiş Altısı selamete varıp, yedincinin alındığı haberini götürdüklerinde, kafirler, itler gibi ürüşüp, eşekler gibi çığrışmaya başlamışlar

Yas ve matem girdabına gark olup batmışlar .

"Şimdiden sonra, bu haydutlar bu vilayeti öğrendiler, gayri bize rahat yoktur Hemen bolay kim, nursuz ve pirsiz ol diyavololardan hakkımız alına."

Demişler.

Biz ise, aldığımız barçayı Tunus'a götürmek için Deli Mehmet Reis ile Yahya Reis'i tayin edip gönderdik Altı pare tekne ile kaldık Beş on gün daha gezip biz de Tunus'a doğru dönüş edecektik.

Minorka adasında

Minorka adasına geldik, boş bir lenger endaz olup yattık.

Bu arada kafirler bizden haber almışlar:

"Ha fırsat ganimettir, varalım bastıralım!"

Diye karar vermişler.

Biz de kafirlerin hilelerini duyduk Demir alıp adanın güneydoğusundan yana baş vurup, dört tarafı vardiya edip gözettik.

Ol arada kafir çobanları koyun güdüp gezerlerken, bizim tekneleri görünce koyunları sürüp dağın öteki tarafına götürdüler Görünmez oldular.

Gazilere:

"gelin gaziler, sizinle bugün bir kara gazalığı eyleyelim Altı tekneden onar adam taşra çıkıp, hem cihadı fi sebilillah gaza edin hem şu koyunları sürün getirin Çoktan beri et yemedik Şurada bir kebab edelim"dedim.

Zira Tunus'tan çikalı elli altmış gün olmuştu Hem azıklarımız bir miktar elin ayağını çekmişti Hem yattığımız yarda bir pınar suyu kaynayıp akıyordu ki, ab-ı hayattan nişane verirdi.. muradım bir kebab çevirtip leventlere zevk ettirmektir.

Gaziler:

"baş üstüne!"

Deyip, yetmiş seksen tane bahadır gazi yiğit kuşanıp, çobanların ardınca gittiler.

İki yüz sarhoş kafirle gaza edilmesi

Odağın yokuşunu çıkıp dört yana nazar edince görmüşler ki, aşağısı bağ bahçe, akar sular, meyvelerle bir mesire yeri ki, ancak olur.

Anıma gör hikmeti sen ki, silahlı iki yüz kadar kafir o meyve ağaçları altında kebablar çevirip tulumlarla bade için zevk ü safa ederlermiş.

Fakat o kadar sarhoş imişler ki kendilerini bilmez, mest olmuş yatarlamış.

Gaziler bu hali görünce, bizim tekin olmadığımızdan şüpheleri kalmamış Çünkü onlara:

"Varın hem gaza eyleyin, hem koyunları sürün getirin Sizinle şu pınarın başında bir kebab çevirip yiyelim."

Demiştik.

Onun için gaziler, bu hali görünce birbirlerine:

"İşte hızır Reis bize;varın hem gaza edin, hem koyunları sürüp getirin dediği budur Bu sarhoş kafirlerle gaza edeceğiz."

Diye söylemişler.

Meğer koyunların çobanları da onlarla beraber sarhoş olup yatmışlar imiş Koyun sürüsü yanibaşlarında çobansız otlar gezermiş.

Bu hali gören gaziler, fırsatı ganimet bilip hemen bir ağızdan gazaya niyet ettiler Dalkılıç olup kafire saldırdılar Allah'ın yardımı, Hazreti Peygamberin mucizesi ve bütün enbiya ve evliyanın bereketi ile öyle bir giriş girdiler ki, kafirler neye uğradıklarını bilemediler.

Yetmiş seksen adet kafir kılıçtan geçip, geri kalanlar:

"Mayna sinyor!"

Deyip bende çektiler.

Gaziler beş altı sürü koyunla birlikte kafirleri de önlerine katıp teknelere doğru geldiler Onları görünce Oruç Reis'le karşı çıktık.

"Hoş geldiniz, safa geldiniz, gazi beyler!Gazanız mübarek olsun."

Diyerek onlara izzet ü ikramda bulunduk.

Altı pare teknenin leventleri üç gün tamam yiyip içip sohbet eylediler İstedüğümüz kadar koyunu gemilere doldurduk.

Esirlerin başı olan kafiri getirtip sordum:

"Böyle pür-silah nereye gidersiniz?Bu gazilerin ellerine nasıl düştünüz?"

Kafir sualime, olduğu gibi doğrusunu söyledi:

"Sinyor kaptan!Minorka'dan sizin için on pare büyük perkende donattılar Sizi yattığınız yerde bastıracak idiler Biz de iki yüz sultat karadan onlara yardım edecektik, bunun için tayin olunmuştuk Lakin natura sizinmiş, azizler bize yardım etmedi."

O zaman ben de:

"Yuf sizin başınıza mel'unlar!Azizler dediğiniz ne köpeklerdir!Kim ola da kişiye yardım edeler!işte bu bozuk inancınız yüzünden, bu dalalet yolunda ebedi kaldınız Lakin hidayet mabui bizevalden olur Dilediğini de sizin gibi zulmette kılıp azizlere sürüklendirir..."

Elhamdülillah ala dinil İslam Herkese yardım eden ancak Allah'tır Yoksa sizin aziz dediğiniz ne ittir."

Dedim.

Bu esirleri altı tekneye dağıtıp küreğe kodurdum.

Buradan kalkıp Cenova'ya doğru gittik Yolda dört pare barçaya rast gelip onları da aldık Tunus'a gönderdik.

Bizi arayan on kalite ile cihadımız

Oruç Reis'le benim nam u şanımların kafir yakasında dilden dile destan olup söylenmeye başladı Kafirler yine bir araya gelip bizi nasıl ele geçireceklerini meşveret ederlermiş On pare kalite donatıp bizi aramaya çıkmışlar.

Ko arasınlar:"Kişinin yardımcısı Allah ola, var kıyas eyle ol ne şah ola."Biz canımızı başımızı, din-i mübin uğruna feda edip gece gündüz cenk ü cidal, har ü kıtal eylerdik..."

Zapt edip Tunus'a gönderdiğimiz dört barçanın birinden kafirler, yelkenli sandala dolup firar etmişler Bu sandal deryadan çırpınıp bizi arayan on kalitenin üzerine varıp düşmüşler.

Sandaldakiler hallerini ifade edince kafirlerin dertleri debreşmiş Hemen barçaları aldığımız yere yelken açmışlar Sanki biz orda bağlıymışız gibi...

Aradıkları bulamadılar amma, bir zaman sonra, deryada dolaşıp dururken bize buluştular.

Onlar on, biz altı idik Hemen Oruç Reis'in üzerine bocalayıp seslendim.

"İmdi karındaş, bunlara da Becaye önünde yaptığımızı edelim Önce kaçamak yüzün gösterelim Hem bakalım bizden ziyade ayaklı mıdırılar Tamam gereği gibi dişlerini saydığımızda tevekkeltü alallah, döner üzerine vururuz Eğer biz onlardan ziyade ayaklı bulunursak varmayız.. Ben sancaktan sen iskeleden, birer alabanda vurup çatarız İnşallah nusret bizimdir."

Kararımız üzerine fatiha edip kaçmak yüzünden tuttuk Kafirler dahi:

"Haydutlar azizlerin himmetiyle dayanamayıp kaçtılar!"

Diye, acı acı koğmaya başladılar Kafirlerin kaptan gemisi gayet yürük olduğundan ötekileri saklamalı oldu Amma bizimkilerle bir kararda kalıp, ne o bizimkilerine girebildi, ne bizimkiler çıkabildi.

Bu halde kalınca, teknemi kafirin gemisine döndürdüm Oruç Reis de ötekilerde öyle yaptılar.

Kafir baktı ki, altı pare gemi at başı üstüne gelir Ayakdaşlarından da kendine bir fayda olacak değil.. Korktu Ayakdaşlarının üzerine döneyim, dedi Amma gayri ne fayda!bizimkiler yetişti.

Topla karışık misketleri yağmur gibi yağdırdık Kimimiz iskeleden, kimimiz sancaktan, kıçtan baştan çatıp, çeke çeke bağlayınca gaziler dalkılıç ateş olup Gülbank-i Muhammedi çekip, kafirin kapudanesine geçtiler Yetmiş seksen kadar kafir kılıçtan geçirilince kalanlar "Mayna Sinyor!" deyip çağırışmaya bşladılar Elhamdülillah kolayca ele geçirip zapt etik.

Esir edilen yüz doksan beş kafiri teknelere pay ettirip kaptanlarını kendi tekneme getirttim.

Hikmete bak ki, biz kafirin teknesine çattığımızda rüzgar fırlışka iken süt limanlık olmuştu.. Kafirin kaptan gemisini de donatıp kendimize kattık altı iken, yediler aşkına yedi olduk.

Oruç Reis'in bana kızması

Kafirlerin dokuz pare gemisi geride kalmıştı Şimdi biz yedi pare tekne olarak kafirin gemilerine bocaladık.

Kafirler baktılar ki kaptanlarını alıp altı iken yedi olduk.. Aldığımız kaptan teknesinde dört beş pare tekne kuvveti vardı Gerek bizim, gerek kafirin takımında ondan büyük gemi yoktu.

Kalplerine korku düştü Dönüp kaçmaya başladılar Bir miktar artlarından koğup sonra orsa alanbanda ettim.

Benim orsa alabandaa etmeme Oruç Reis kızmış Tekneme yanaşıp, seslendi:

"Düşman bizden kaçıyor!Sen orsa alabanda geldin Şimdi orsa alabanda gelecek zaman mıdır Yoksa korktun mu?"

"Yok karındaş!Korktuğumdan değil Hem sen de bilirsin ki, Allah'ın izniyle korkmam Müslüman olan kimse kafirlerden korkmaz. lakin benim aklıma gelen senin aklına gelmemişe benzer.

Eğer, nedir diye sorarsan:

"Biri, eski gazilerden rivayet edilmiş ki:Kaçanı çok koğucu olma, ihtimal ki zarar edersin.

"Biri de budur ki, şimdiki halde, teknelerimizdeki esir kafirler bizden iki kat fazladır Bunlardan çekinmek lazımdır.. İçlerinden kaptanlarını almamız, büyük zaferdir Bunun şükrünü edelim Orsa alabanda yatmamız yine kuvvetli olduğumuzdandır Gelirlerse hazırız.

"Hatta yerine göre, kuvvetli düşmandan kaçıp başını kurtarmak büyük erliktir.. Deryada gezen gazilerin tedbir ve endişesi, heyecan ve ümitten fazla olup, iskandili elde gerektir.

"İşte ben endişeli karındaşının, kısa aklı ile düşüncesi budur Doğrusunu siz bilirsiniz."

Benden bu cevabı alan karındaşım Oruç Reis:

"Aklınla yaşa, berhurdar ol karındaş! Ben seni yoklamak için böyle söyledim."

Diyerek lafın sonunu tatlıya bağladı.

Büyük Fırtına

O gecenin yarısında bizi bir kible rodos ele aldı ki, el-iyazübillah.. Ne kaba sığar, ne kaçağa Neredeyse haşr ü neşr olayazdık.

Kafir esirleri hemen ambara balık istif edercesine istif ettik Güverteye muşambaları çektik.

"Allah, Allah diyerek rüzgar önünce alıp aldığına giderim Nişliyeyim çare yok Önüme taş mı gelir, yoksa burun mu çıkar"fehzası üzere, yedi gün yedi gece bu şekilde gittik Sekizinci gün hava mülayimleyip limanladı.

O gün düğün bayram edip, kurbanlar kesip kazanlar kaynattık, yiyip içtik Sanki ölü iken hayata kavuştuk Hafız-ül Hafızın olan Cenab-ı Rabbülalemin'e hamd ü senalar eyledik.

Midilli'de hayır hasenat neticede onbirinci gün, Midilli adasına dönüp dahil olduk."vatan sevgisi imandandır" denmiş.. Akraba ve taallukatımızla görüşüp sila-yı rahm eyledik Hal ve hatırların sorduk.

Hak rızası için kazanlar kaynatıp, yedi gün yedi gece, eli gücü yetmez fakirleri yedirip içirdik Yetimleri sevindirdik Sünnetsiz olan yetimleri aratıp buldurduk Gönülleri şad olsun diye, onlar için düğün yaptırıp, sırtlarına yeni esvabar giydirdik Yetim kalmış gelinlik kızcağızları ev ev aratıp buldurup çeyizini yapıp evlendirdik.

Kimsesiz kalmış dul karıcıkları, hizmete gücü yetmeyen ihtiyarları, sakatları hep halli halince görüp gözettik.

Çarşıda pazarda şöyle dellal bağırttım:

"Askerler tarafından çarşıda, pazarda akçasız bir habbe şeyi alınan bana gelsin İğnesi gidene uvaldız vereyim Biz buraya hayır dua almuyu geldik Kimsenin ırzına malına zarar verecek, hatırını kıracak, zulüm ve teatti olacak şeylere razı değiliz Öyle eden kimseler bizden değillerdir."

Gazilerin kemerleri gaza nimetlerinden sucuk gibi dolu idi Kimsenin birşeye ihtiyacı yoktu Bir akçelik şeye beş akçe verirlerdi Herkes kendi yemesi içmesinde idi.

İnsan şöyle dursun, bir karınca bile incinmezdi Herşey nizam intizam içinde idi Hak yemiş gibi şeyleri, kendi rızası ile gazilere verir.

"Siz mücahit kimselersiniz, yiyin afiyet olsun."

Diye yalvarırlardı Gaziler almazdı.

"Siz gazilerden ricam"

Bu mertebede adalet ile hareket eden gazileri Allahu azimüşşan din düşmanı olan kafirler üzerine mansur ve muzaffer eylemez mi?Yolunca gidilirse, düşman İslama hiçbir şekilde zafer bulunamaz Mağlup olursak kusur hep bizdedir.

Hemen Allahu azimüşşan, Habib-i Ekrem hürmetine, karada ve denizde, asakir-i İslam karındaşlarımızı düşman üzerine mansur ve muzaffer eyleyivere Amin ya Rabbelalemin!

Gazilerimizin, vilayetli ile böyle iyi geçinmesinin bir sebebide onlarla yaptığım bir konuşmadır Midilli'ye gelmeden bir gün evvel, denizde yedi pare teknenin gazilerini toplayıp divan eylemiş:

"Oğullar!Muradımız, inşallah, bu kışı Midilli'de kışlamaktır Bu vilayet bizim vatan-ı asilimizdir Göreyim sizi, vilayetlinin yanında yüzümüzü ak edip, bizi hicap altına komayasınız Hak Teala sizlerin dahi dünyada ve ahirette yüzlerinizi ak eylesin İşte siz gazilerden ricam budur Bak, Oruç Reis ve Hızır Reis bu vilayetliyken askerleri, ümmet-i

Muhammedi incitip zulm ettiler, deyip, dedikodu etmesinler Her ne alım satım ederseniz hatır hoşluğu ile edip hakkını kesmeyesiniz Kadir olduğumuz kadar hayır dua almaya gayrat edelim."

Demiştim.

Onlar da bu tenbihimdem ziyade yüz ağardıp, duaya mazhar oldular Hak teala onlardan razı olsun.. Onlar ki bir alay gönüllü asker idiler Ayıp etmeyi murad etseler edemezler miydi?

Bizim iki teknemiz varsa, Akdeniz'deki cümle tekneler leventlerindir.

Akraba-yı taallukatımıza hadden ve kıyastan ziyade hediyeler verdik O cümlemizin ulusu olup, babamız yerine sayardık.. Hayır duasını aldık.

Oruç Reis'in kolcağızının şehid olduğuna herkes mahzun olduysa da, amma çare ne, yine "Allah'tan gelene merhaba" dediler.

Oruç Reis'in rüyası

Oruç Reis bu sırada kalbinden niyet eylemiş Gayri sefere niyet etmeyip, karındaşımız İhsan ile vilayetinde kalıp evlenmeyi düşünmüş.

Bu düşünce ile o gece yatıp uyduğunda, eskiden rodos'ta esir iken kafirler onu yer altına atıp da eziyet içinde bulunurken rüyasında halas müjdesini getiren piri yine görmüş.

O mübarek zat:

"Ya Oruç!Kalbinden geçen fikri bırak Daha çok gazalar edeceksin Her halde sana tenbih olsun kiş, mücahitlerin reisi, kafir ve müşriklerin katili olan karındaşın Hızır Reis'in rey ve tedbirine muhalefet etme, teslim ol Gerçi sen ondan büyüksün amma isabetli tedbir ve nusret ona verilmiştir."

Deyip kaybolmuş.

Oruç Reis uykudan uyanıp şeydin kendisini yoklamasına gayet sevinmiş Fikrini de değiştirip, artık ben aciz karındaşından hiç ayrılmamaya sıdk ile bel bağlamış.. Bundan sonra

Oruç Reis kendisini daha ziyade riyazata, ibadet ü taate çekti.

Esirlerin satılması

O sırada çektiri beyleri Midilli'ye geldiler. kürek için esir arayıp gezerlerdi Hemen

esirleri zindandan çıkartıp huzuruma getirttim Cümlesi sekizyüz yirmiyedi kafir idi, İrileri beşyüzer ötekiler üçyüzer guruşa hep birbiri üzerine ucun saymaca , çektiri beylerine satıp akçelerinin tamamını aldım.

Adet olduğu üzere pencik, liman hakkı ve bütün masrafları orta malından çıkardıktan sonra kalanı ikiye böldük, gemilerin hakkını ayırdık.

Geri kalanı, daha başka akçelerimizle biraraya koyup, hak üzere gazilere pay ettim Pay başına yüz doksan beşer buçuk altın düştü Amma buçuğunu almayıp kalem hakkı olarak hocalara verdiler.

Gazilerin evvelden kemerleri dolu idi Bunu da alınca daha gani oldular Allah artırsın.

Onun için, hocalarına yarımşar altın kalemiyye hakkı vermeleri acep değildir Çünkü zengin ile züğürdün arası çoktur Zegin hakkında her ne söylenirse olağandır.

Orta kazanı

Bundan sonra, gazilerin cümlesini huzuruma çağırıp, açlıktan tokluktan, rahatlıklarından sual eyledim Herkes ile ayrı ayrı hatır soruşturdum.

Her teknenin bir kışlası vardı Kazanları Orta'dan kaynardı. haftada iki kere et verilirdi Aşçılarla vekilharçlar hep nizam intizam içinde çalışırdı Bir kimse kesesinden bir akçe harç etmese Orta mancası ile güzelce geçinir giderdi Amma gazilerin eli iyice genişlediğinden istedikleri taamı alıp pişirip yer içerler, Orta kazanına bakmazlardı."Orta kazanına hacet yok." diye onu battal da etmezler, isteyen can yedi Nefis taamlara alışmış canları yemezlerdi.

Kazanların her zaman yarısından çoğu artardı Kalanı vilayetin fakirine fukarasına dağıtır, üleştirirlerdi Hatta fukaradan bile artardı.. Duayı kantarlarla alırlardı.

Öyle, fukarayı doyuran gazilerin, Allah katında işleri nasıl rast gelmez, düşmanlarına nice mansur olmazlar!

Ben hal hatır sorunca, gazilerin cümlesi bir ağızdan:

"Elhamdülillah kaptan baba!Senin devletinde, halimiz asudedir Yememiz içmemiz, rahatımız yerli yerindedir Allah Teala siz gazi kaptanlarımızı uzun ömürle muammer eylesin."

Diye dua ettiler.

Bizde ellerimizi açıp cümle ümmet-i Muhammed olan karındaşlarımıza dua ettik:

"hak Teala cümlemizden hoşnut olsun Gerek dünyada ve gerek ahirette yüzleriniz ak olsun."

Gazilerin sılaya gitmesi

Sonra gazilere dedim ki:

"Oğullar!Cümleiniz bilin ki, her kim sılasına gitmek dilerse izindir, gitsin Varsın hasretine kavuşsun Benimle yine beraber olmak isteyen karındaş, inşallah, baharda burada bulunsun Gönlü istemeyen karındaş gelmesin, mahzuru yoktur Gelirken yeni yoldaşlar da getirirsiniz."

Gaziler hep birden cevap verdiler:

"Gaziler serveri kaptan babamız!bizim senden ölümüz ayrılısın Senin kılının gittiği yerde bizim başımız fedadır."

Kendi bindiğim teknenin ustasını Ayamavra'dan Midilliye getirttim Ona üç büyük tekne yaptırttim Birisi yirmi beş oturak, ikiksi yirmi dörder idiler Yirmi beş oturaklıyı

kendim aldım Yirmi dörtlünün birine Oruç Reis bindi  de çok güzel teknelerdi
Teknelerimizin cümlesi on pare oldu.

Kışı orada geçirdik Bahar günleri yaklaşınca tekneleri denize attık Yabca yabca
teknelerin eksiklerini gediklerini düzmeye başladık Etraftan da sılacı eski yoldaşlar ve
yeni yoldaşlar skn edip gelmeye başladılar.

BÖLÜM 3

Yer altında namaz kılanlar

Bahar günleri gelip, zeminin nebatatı yeşillenip, bülbülün feryadı ile gazilerin sevdası uyanıp derya seferini özledikleri vakitte ve bir mübarek eşref saatte, karındaşımız İshak'ın elin öpüp, duasın alıp ve cümle akraba ve taallukatımıza ve sair dost ve yarana ve vilayetin yücesine ve avamına ve dahi fakir fukarasına veda edip, Cuma namazından sonra Midilli'den çıkıp yola revan olduk.

Yolda onbeş onaltı pare barça aldık Yükleri iyi olanı beraber götürüp, iyi olmayanı batırdık. Barçaların beşi lebalep deve dişi buğday, ikisi zeytinyağı yüklü idi. Onbeş onaltı pare yelkenden, erden avretten dörtyüz yetmişdokuz kafir ve kafiye esir aldık.

Hasılı, yedi pare aktarme barça ve kendimiz on adet tekne ile cümlesi on yedi pare yelken bir armada olmak üzere ganimen ve salimen, sancaklarımızı açıp yirmi dokuzuncu günü Tunus'a vardık.

Tunus'ta

Toplarımızı atarak, şenlik şadımanlık ederek Halkül Vad altına lenger-endaz olup yattık. O gün, Tunus içinde erden avretten kimse kalmayıp hepsi "mücahitlerin reisi Hızır ve Oruç Reisler beldemize ayak bastılar." diye seyre gelmişlerdi Tunus'tan ayrılalı dokuz ay on bir gün olmuştu. Dini bütün olanlar:

– Hızır Reis bi daha Tunus' gelmez.

Diye kasavet çekerlerken, dini bütün olmayanlar:

– Gelmiş gelmemiş, hemen dünyada ondan başka adam yok mu?

Diye haset ederlermiş.

Bizim geldiğimizi gören fakir fukara ise düğün bayram eylediler. Gaziler kışlarına yerleşti, reisler konaklarına çıktılar Tekneleri bozup pusatlarını mahzenlere koduk Her teknenin bir mahzeni vardı.. Sonra tekneleri karaya çekip aktarmaları boşalttık. Satıp savdık, gazilere pay ettik Pek çok buğdayı Allah rızası için fakir fukaraya dağıttık. Tunus Beyi bize atlar gönderdi Binip gittik Hediyelerimiz götürdük Buluşup hal hatır soruştuk, sohbet eyledik.. Tunus Beyi'ne pencikten liman hakkından ve aktarmaların yarı kıymetinden yekun olarak beş bin altın verdik. Ayrıca iki kıziloğlan kız ve dört Ceneviz uşağı verdik ki, on dört, on beş yaşında, devlet külahı başında, mahbuplukta her biri Rum haracı değer, armağan ettik. Tunus Beyi ferahlar edip:

– Elhamdülillah yine vilayetimizi kudümünüzle teşrif eylediniz Allah Teala iki cihanda yüzünüzü ak eylesin!

Diye çok dualar etti. İkimize de kürk giydirdi İkrâm ile binip konaklarımıza döndük Eskisi gibi, hatta daha fazlasıyla gerek bizim, gerek gazilerin ihtiyaçlarımız görüldü.

Formentara baskını

O kışıda refah içinde geçirdik Vakta ki bahar günleri gelip yetişti ve zemin yüzü yeşil nebatat ile donandı; on iki pare gemi yağlanıp hazır edildi.

Evvel on pare idi, fakat Tunus'ta olan ayakdaşımız Deli Mehmet ve Yahya Reisler de katılınca, on iki olduk Bir mübarek saatte Tunus'dan kalkıp gazaya azimet eyledik.

Birkaç gün gidip Formentara denen yere vardık Burayı basıp iki yüz kafiri esir aldık Teknelere pay edip küreğe koduk.

Sonra gelip, kafir yakasında bir ucunda yatarken, kıyıda demir üzerinde yatar bir barça gördük Üzerine Deli Mehmet'i gönderdik Kıyı yakın olduğundan, içindeki kafirler firar edip kaçtılar Deli Mehmet barçayı çıkarıp yanımıza getirdi.

Meğer yükü safi şeker imiş İçinden altıyüz elli sandık şeker çıktı İçine aktarmacı koyup, Tunus'a göndermek için Deli Mehmet'i tayin ettim."Ölüyü öldürene sürütürler" demişler...

Şevketlü Hünkar Selim Han

Ertesi gün dört barça daha aldık İkisi çuha kumaş, biri direk seren kereste yüklü idi Amma şöyle direk ki, onbeş onaltı kapak kaldırır Kefere gemilerine seren direği getirmiş Bir miktar da katran vardı Dördüncü barçanın yükü kurşun, barut, top taşı idi.

Velhasıl barçaların dördü de güzel ganimet idi Daha şeker aktarmasını yollamamıştık Bu dördünü de alınca, büyük ganimet oldu Hep beraber döndük.

Otuz üçüncü gün şenlik şadımanlık ederek gelip Tunus'a dahsil olduk.

Aktarmaları boşaltıp satıp savıp, ganimet malını gazilere dağıttık Gazilerden başka Tunus'un fakir fukarası bile zengin oldu.

Gaziler nam olsun diye, teknelerin bank tahtalarını bile çuha döşediler Pay başına yedişer buçuk kantar şeker ve onikişer pastav çuha ve yüz yirmibeşer top bez kumaş pay ettik.

Ama direk seren yüklü barçayı, şevketli alem-penah Sultan Selim hazretlerine göndermek istedim O barçadan başka nice hediyeleri gerek Sultanıma gerek erbab-ı devlete düzüp hazır eyledim Ayrıca kendi malımdan ikiyüz esir çıkardım Bunları mükemmel donanmış tekneler yerleştirip, başlarına Kemal Reis'in hemşiresi oğlu Muhiddin Reis'i başbuğ dikip serasker eyledim.

Muhiddin Reis, çok söz anlar, zarif adamdı Ümera kapılarının usul ve kaidelerinden haberdar kimse idi.

Bahar günleri geldikte, mübarek bir gün ve saatte altı tekne ve bir barça olmak üzere yedi pare ile Tunus'tan kalkıp İslambol'a doğru yola çıktı.

Dünyada en büyük iksir dedikleri

Muvafıl hava ile yirmi birinci günü Asitane-i Saadet'e vardılar Sarayburnu'nda azim şanlikler eylediler Hünkar dahi o gün Yalı Köşkü'nde imiş Kancabaş gelip haber vermiş.

Şevketlü Hünkarımıza telhis olundukta, tekrar Kancabaş gelip Muhiddin Reis'i alıp Huzur- u padişahiye getirmiş O da edip-i padişahiye yerine getirip:

"Hızır Reis kulunuzundur."

Deyu, arzname-i muhabbetimizi takdim kılmış.

Padişah hazretleri, bizzat kendi lisanı ile kıraat eylemiş Yazılanlar malum olunca, İslam

Padişahı efendimiz hazretleri ellerini kaldırıp, bana, Oruç Reis'e, bize yar ve yaver olan gazi mücahitlere azim dualar eylemiş:

"Hak Teala dünyada ve ahirette mücahit lalalarımızın yüzlerini ak eylesin Dünya durdukça düşmanlar üzerine kılıçlarını keskin eylesin Ve her halde Allahu zülcelal, küffari mahkur eyleyip, karada ve denizde, asakir-i İslami üzerlerine mansur ve muzaffer

eylesin."

Dünyada en büyük iksir dedikleri, padişah duası ve teveccühüdür Biz Osmanlının nazarına nail olduk Allah katında ve halk yanında nam ü şan sahibi, payelerimiz yüce ve kılıcımız keskin olup arşa asıldı.

Padişah-ı İslam, Muhiddin Reis'e on kese akçe bahşiş verip eynine hil'at giydirmiş Ve teknelerin Yalı Köşkü'nün önüne yanaşmasını, gelen hediyeleri bizzat göreceğini emr eylemiş.

Yalı köşkü'ne isem tekne yanaşmak adet değil imiş Padişah-ı İslam bize kemal mertebede muhabbet ettiklerinden "yanaşsınlar" diye ferman eylemiş.

Muhiddin Reis, yoluyla, üçer kat şenlik edip, ne kadar hediye varsa iki yüz esir kafirin sırtına yükletip, hürmet ve taz'zimle Yalı Köşkü'nün önüne götürdü.

Herbir esir kafirin yanınca üstleri başları som sırma parpar yanıp parlar, pak urbalar giyinmiş kuşanmış birer levent gazi tayin eyledi Bu şekilde, Padişah seyr edip pek memnun kaldı.

Gazilere ellişer altın bahşiş verilip her birine hil'at giydirip dualar kılındı Gaziler için kışla tayin olunup, Tayınatları verildi Muhiddin Reis için mahsus konak döşendi, her levazımatı gereği gibi verildi.

Yirmi yedi oturak firkateler

Tekneler, Tersane-i Amire'ye çekilip eksikleri gedikleri miriden düzüldü koşuldu Her mühimmatları yeniden yeniye yapıldı Var evi kerem evi demişler, halata pusata hacet kalmadı.

Bana ve ağam Oruç'a da mahsus yirmi yedişer oturak iki firkate yapıldı Şöyle ki, tasvir olunmak üzere altın hulle, kıçları başları, başlarda usulü tezhip olunup, tunç toplarına ve tunç saçmalarına varıncaya kadar miriden donandı.

Muhiddin Reis dahi vezir ü vüzeraya varıp, devlete verdiğimiz peşkeşleri hep yerli yerine dağıttı Günlerden bir gün, Sultan Selim hazretleri Muhiddin Reis'i huzura çağırıp bizlere göndereceği emanetleri teslim eyledi İki elmas kabzalı kılıç verdi Biri Hızır, biri Oruç

Reis'e diye, ki her biri birer Rum haracı değer İki sorguç ve sırtlısımıza birer hil'at ve iki firkate gemi verip:

"Büyük firkateye Hızır lalam binsin ve öbürüne Oruç lalam binsin Gazalar eylesinler İki sorgucun birini Hızır lalam sokunsun ve birini Oruç lalam sokunsun ve kılıçların kezalik, birin Hızır lalam ve birin Oruç lalam kuşansınlar ve düşmanlara gaza eylesinler."

Dedi.

Ve hatt-ı hümayun yazıp eyitti kim:

"Benim lalarım reis-ül mücahidinler!Taraf-ı şahaneme gönderilen hediye ve peşkeşleriniz vüsul buldu Makbule geçti Halil İbrahim bereketi ile Hak celle ala sizleri her halde düşmanlarınıza mansur eylesin."

Duasını tamam edince, Muhiddin REis dahi yerde, Padişah'a olan adabı yerine getirdikten sonra, hatt-ı hümayunu üç kere öpüp başına kodu Emanetleri alıp, veda edip konağına geldi Padişah hediyelerini bir sandığa koyup hıfz eyledi.

Bana yapılan tekneye kendi binip Oruç Reis'e yapılan baş reisini bindirdi Kendi

teknesine de kendi baş reisini bindirdi Elhasıl cümlesi sekiz pare gemi oldular.

Sonra tekneleri denize atıp yağladılar, her lavazımatlarını alıp hazır müheyya oldular.

Padişahın gelip Yalı Köşkü'ne oturmasını beklediler Padişah Yalı Köşkü'ne oturduktan, Tersane-i Amire'den salpa edip Sarayburnu'nun önüne geldiler Padişah-ı alem için üçer kat top tüfenk şenliği edip, muvafık rüzgar ile Tunus'a yöneldiler.

"Yer altlarında namaz kılarız"

Biz ise Muhiddin Reis'i hediyelerle Asitane'ye gönderdikten sonra on pare tekne hazırladık Muradım, eğer Allah Teala ömür verirse sette boğazına goğru varıp Gırnata taraflarındaki din karındaşlarımızı teknelere doldurup İslam yakasına götürmekti Endülüslü karındaşlarımızı kurtarmak niyeti ile hazırlıklar yaparken günlerden bir gün Becaye kalesinin dört yanında çadırlarda oturan Arap kabile şeyhlerinden mektup aldım.

Becaye'deki Arap şeyhleri mektupta şöyle demişlerdi:

"Mücahitlerin reisi, kafirlerin ve müşriklerin katili Hızır Reis ve Oruç Reis'e selamdan sonra,

"Alemlarin Rabbine hamd olsun, sizlere yardım eyledi, nereye baş vurdunuzsa, onun lütfu ve

Peygamberin mucizesi ile yüz aklıkları müyesser oldu Kafirlerin kötü kalplerine büyük elem ve ızdırab düştü Küçük çocukların siz gazilerin adını anarak sustururlar Allah Teala yardımlarını ziyade eylesin, amin.

"Cenab-ı Hakk'ın makbul ve mergup ve mücahit kulları olduğunuz malum oldu İmdi reva mıdır ki, bu saadetli zamanımızda din düşmanı kafir-i ebediler bu kadar zulm eylesinler Din uğruma hadden aşırı cevr ü cefalarını çekiyoruz Aşıkare nnamaz kılmaya ve evlatlarımıza

Kur'an öğretmeye imkan bulamıyoruz.

"Yer altlarında köstebek gibi birbirimizi gözeterek gizli namaz kılarız Hemen halimiz bir Erhamerrahimin'e kalmıştır.

"Ya ne olur ki, mübarek ayağınızla buraya teşrif edip buraları da İslam nuru ile aydınlık kılsanız;olmaz mı?"

Bu mektubu aldığımızda on pare tekne ile sefere hazır idik Bu kağı gelince niyetimizi sakladık, sabahı bekledik.

Muhiddin Reis'in dönüşü

Ertesi sabah bir de baktık ki Muhiddin Reis, top tüfenk atarak, şan ü şadımanlık ederek sekiz pare tekne ile Tunus'a çıka geldi.

Varıp, Oruç Reis'le gidip karşıladık."Hoş geldiniz, safa geldiniz"deyip, hal hatır soruştuk.

Muhiddin Reis islambol'da geçen ahvali baştan sona nakl ü beyan eyledi.

Muhiddin Reis'in bindiği yeni tekneyi gözden geçirince aklım başımdan gideyazdı Padişah efendimizin bana ve Oruç Reis'e teberrüken yaptırıp gönderdiği tekneler emsalsiz idiler.

Muhiddin Reis bundan sonra sandığı açıp şevketlü Sultan Selim Han hazretlerinin kendi el yazıları ile inşa olunan hatt-ı hümayunları çıkardı Tazim üzere yedi kere öpüp başına kodu, sonra bana verdi Ben dahi tazim ile yedi kere bus edip başıma koduktan

sonra açtım, okudum.

Padişah-ı alem hazretlerinin bu mertebede hayır dualarına mazhar düştüğümüze, had ev kıyastan aşırı mesrur , şad ü handan olduk.. Fakirlere hesapsız mal sadaka verdik.

Amma Muhiddin Reis:

"Bu emanetleri burada vermekliğe izin yoktur Bir miktar tehir eyle."

Demekle, konağımıza döndük.

Tunus Beyi'ne ferman

Muhiddin Reis, Tunus Beyi'ne varıp, Sultan Selim hazretlerinin ona hitaben yazılmış olan hatt-ı hümayunu, tazim ve teclil ile yedi kere öpüp başına kodu Ondan sonra sur katibine verip okuttu.

Buyurmuş ki:

"Sen ki Tunus Beyi,

"Emr-i hümayunum sana geldikte Gerekir ki, cümle alimler, salihler, havas ve ava ve beldenin sakinleri ve gazilerin huzurlarında galaba divan eylesin.

"Muhiddin Reis ile gönderilen, lalam, mücahitlerin reisi Hızır Kaputan ve Oruç Kaputan için gönderilen, bergüzar hediyelerimi divan icre kendilerine takdim kılarsın Devlet ve saltanatımın devamına dua eyleseler gerekir Mucebince hareket edilip, aksinden çekinile."

Gördü ki böyle buyurulmuş Tunus Beyi de:

"İşittim ve itaat ettim."

Deyip hemen o saat, çok galaba divan eyledi.

Hatt-ı Hümayun bir alim zata verilip açıktan okundu Muhiddin Reis, Padişah'ın verdiği hediyeleri divan ortasına getirdi Bir elmas kabzalı kılıcı boynuma asıp, başıma mücevher sorguç ve egnime hil'at-ı fahire giydirdi Oruç Reis'e de böyle yapıldı.

Bundan sonra, hil'atlerimizle atlara binip ihtişam-ı devlet ü saltanat ile konaklarımıza gittik.

Kurbağa vakvakası

Tunus Beyi bizi kıskanmış Padişah tarafından bize yapılan ikram hiç kimseye yapılmamıştı.

"Bunların gidişi kaptan paşalığadır."

Deyip, hasedinden tuzak ve tezvire başlamış.

Meşhur meseldir:

"Temiz suya, kurbağanın vakvakasından ne zarar!"

Bunun gibi, sen hemen Rabbin ile muameleni dürüst eyle de kimseden havf eyleme...

"Bir kişinin yardımcası Allah ola..."

"Var kıyas eyle ki ol ne şah ola."

Tunus Beyi ne hali varsa görsün Ben ise o gece sabaha kadar Halik-ı perverdigare dua ve niyaz eyledim.

"Ey alemlerin İlahı, ben senin zayıf bir kulunum Padişah kim, ben günahkar kulum kim Lakin ben kulunu Sultan kullarının kalbine getiren sensin Sen bütün meliklerin melikisin ve halikısın ve razikısın Senin fazl ü kereminle, ben kuluna bu gün doğdu."

Deyip yüzümü yerlere sürdüm.

"Ben padişah nazarına uğradım, hil'atin giydim, kılıcın kuşandım Sorgucun sokundum" diye, iltifat divanesi olmadım Evvelkinden daha ziyade hak ile yeksan oldum. Oruç Reis de böyle eyledi.

Zira denilmiştir ki:

"Hak ol ki, Huda mertebeni eyleye ali"

Mübarek padişah hediyesi

Sabah oldukta, top atıp sancak döküp, padişahın ihsan eylediği yeni tekneye bindim.

Bu tekne yirmi yedi oturak idi Kıç baş bütün altın hulle tezhip olunmuştu On altı pare tunç top ile elli sekiz tunç saçması vardı.

Oruç Reis de, padişah bergüzarı olan öbür yeni tekneye bindi Onuki de bir formada, bir donanmada ve bir ziynette idi Yalnız bir bank küçük idi Kendi teknelerimize başka reisleri koduk.

O gün büyük şenlik şadımanlık oldu Kazanlar kaynayıp yahniler, pilavlar, zaerdeler pişip, gazilerden gayri, Tunus'un gerek zengini gerek fakiri, ol hasbeten lillah için pişen mancadan yedi Yemedik bir fert kalmadı Şeker şerbeti dersen, kazanlarla ezilip, o gün su yerine şeker şerbeti içildi.

Şimdi Oruç reis'le ikimizin kendi malımız olmak üzere on iki pare teknemiz oldu On pare tekne sefere çıkmak için hazır yağlı beklerdi.

Padişahın ihsan eylediği, o iki mübarek padişah hediyesi tekenyi dahi beş altı günde yağlayıp hazır ettik.

Kafir barçasındaki Endülüslü esirler

Mübarek bir saat düşürüp, on iki pare tekne olarak Tunus'tan çıkıp, gazaya azimet eyledik.

Uygun hava ile yedinci gün Yedi Burunlar önünde bir büyük barça aldık Yüku balmumu ve zeytinyağı idi Arap yakasında yüklenmişti Yüz yirmibeş kafiri vardı Alıp teknelere pay eyledik.

Teknenin içinde otuz kırk tane Endülüs karındaşımız vardı.

Bunlar fakir oldukları için vergi ödeyememişler, bu yüzden Becaye kalesinin hakimi olan

Cakomo onları buna karşılık bir senelik küreğe koymuş Amma Allah Teala, kafirlerin batıl fikirlerini bozdu.

Bu karındaşlarımızın halas olmasına çok sevindik Onları yar-ı kafadarım Deli Mehmet Reis'in teknesine kodum Deli Mehmet Reis'i de aktarmayı Tunus'a götürmeye tayin ettim.

Ne zaman yüku güzel aktarma olsa ve bizler daha gezecek olsak, bu aktarmayı Deli Mehmet

Reis ile gönderdim Çünkü Deli Mehmet iş eri ve bahadır yiğit idi Onbeş yirmi kafirden yüz çevirmezdi Onu çok severdim.

Becaye kalesi önünde

Deli Mehmet gidince biz on bir tekne varıp, Becaye kalesi üzerine gittik.

Orada bir büyük nehir, yani çay vardı Tekneleri o çayın içine çekip hepimiz piyade olduk Cümemiz ikibin otuzüç can idik.

İkibin otuzüç can gülbank-i Muhammedi çekip, allah yolunda cihada niyet ettik Varıp, önce kalenin altına girip birden hücum edip, metris alıp içine girdik.

Gaziler kafirin topuna tüfeğine bakmayıp kalenin bir yanında lağım açıp, havaya uçurdular Hemen dalkılıç ateş-i suzan olup içeri girdiler Üç buçuk saat ala cenk oldu Kılıçlar al kanla la'l-renk oldu.

Sonunda, Allah'ın yardımı, Resulünün mucizesi, evliya ve asfiyanın himmetiyle kafirler, "eman, el-eman!" diye çağırmaya başladılar.

Kalede ölenlerden başka üçyüz yetmişbeş kafiri sağ aldık Etraftaki bedevi Araplar kalenin feth olunduğunu işitip geldiler Yirmi binden fazla bedevi bana tabi oldular.

Bundan sonra üç gün dinlenip öbür büyük kaleyi sardık Burası ziyade sarp ve çok ateşli idi İçinde çok da kafir vardı Bu kale cenginde Araplar da gazilere yardım ettiler."Allah yolunda cihad!" deyip beraber oldular.

Bu minval üzere kaleyi yirmi dokuz gün dövdük Kafir gayet zebun oldu Sonunda barutumuz bitti Hemen ayakdaşlardan birini Tunus'a gönderip barut istedik.

Tunus Beyi:

"Belalarını bulmuşlar!"

Diye gazilere barut vermedi Tekne boş döndü.

Hepimiz belimize vurup:

"Eyvah!Gidi küstah!"

Diye cümle asakir-i İslam melul mahzun olduk.

"Biz kafiri, Hakk'ın inayeti ile bu kadar zebun etmişken nasıl bırakıp gidelim."

Diyerek hayrette kaldık.

Gemiler tehlikede

O gece düşünceler içinde uyuyunca düşümde, O ak yüzlü piri gördüm.

Bana:

"Tekneleri çaydan çıkarıp limana götürüresiniz."

Dedi, kayboldu.

Uyandım. "La havle ve la kuvvete illa billah-il aliyyil azim" dedim.

Meğer aynı rüyayı Oruç Reis de görmüş.

Hemen gazileri agah edip, metristen çıkıp çayın yanına gittik Tekneleri çıkarmaya baktık.

Meğer o çayın adeti imiş Bu mevsimde suyu çekilip, ta gelecek sene o mevsime kadar kuru yatarmış Kafirler çayın öyle olduğunu bilirlermiş Biz bilmezdik.

"Hemen sen yolunda ola gör, erenler meydanı boş komaz" demişler Kafirler bizim tekneleri çayın içinde durur görünce sevinmişler Mayorka'ya name uçurup haber göndermişler Hallerin yanıp yakılıp, feryat etmişler.

Demişler ki:

"Layık mıdır ki:Düşman teknelerle gelip, cümlesi piyade olup, kalenin birini lağım ile atıp, içine yürüyüş edip zabt ü rabt edip feth eylediler Mesih'in kullarını helak edip, sağ kalanları esir edindiler Sonra gelip bizim kaleyi sardılar Şimdi yirmi otuz gündür, küte küt cenk ederiz Bir parmak kadar başlarını çeviremedik Ziyadesiyle cengaver herifler

Şimdiki halde gayet zebun olduk Ellerde mahsuruz Eğer bu vakitlerde imdat erişmezse bizim dahi yanmamız muhakkaktır.

"Lakin kalbimizi sıcak tutan şudur ki:Teknelerini hep çay içine çektiler Çayın kurumasını bekliyoruz Amma evvelki adeti üzere çayın çoktan kuruması lazıken geçti Belli ki diyavoların naturaları yerinde.. Şimdi gerektir ki, hemen alelacele gelip yetişesiniz.

Bugünde yarında çay kuruduktan, tekneleri kalınca natura bizimdir. Azizlerin himmetiyle kafirleri kırıp, su geldikte tekneleri çıkarıp alırız."

Kafirlerin sevinci

Amma gör hikmeti ki kağıdı yazarken "Çayın yakında kurumasını bekliyoruz, adeti böyledir" diye yazacaklarına, Cenab-ı Hak hazretleri basiretlerini bağlayıp:"Çay kurudu tekneleri de karada kaldı"diye yazmışlar.

Bu mektubu alan Mayorka kafirleri ferahlanıgp, bir çok domuz boğazlayıp azizlerinin habis ruhları için üleştiriip düğün bayram etmişler.

Sevinerek:

"Gördünüz mü, azizlerimizin ruhaniyeti bunlara ne iş kesti Artık korsan tedarik etmeye lüzum yok Hemen barçaların büyüklerinden götürelim ki, esir edip doldururuz."

Diye karar vermişler.

On bezirgan perkendesine kale için lüzumlu mühimmatı yükleyip beş altı yüz kadar da imdat için kafir binip alelacele Becaye kalesine doğrulmuşlar.

Na-murad olma dila...

Biz bu sırada gemileri çaydan çıkarmış idik Daha yelkene biner binmez, çaya bir de baktık ki, ne görelim!Çay suyunun yerinde yeller eser.. Sanki önceden burada hiç su yokmuş gibi oldu.

Meğer gazilerin, bizim onları meyrislerden çıkarıp, tekneleri almaya götürmemize hatırları kırılmış:

"Kale gayet zebun olmuş iken, kafire böyle nefes aldırıp tekne çıkarmaklık ne demektir?

Malcılık damarları mı tepreşti?"

Diye söylenmişler.

Şimdi kendi gözleri ile çayın halini gördüklerinde:

"Bu reisler sahiden boş adamlar değilmiş."

Diye şaşıp hayretle battılar.

Böylece yelken açıp üzgün mahzun giderken Mayorka'dan gelmekte olan mühimmat ve asker yüklü on pare bezirgan perkendesini gördük.

"Na-murad olma dila düştün ise bahr-i gama,

"Hele emvac-ı felaket geçer inşaallah"

Hepsi de ağzına kadar yüklü olarak pusun içinden çıka düştüler.

Yüklü on perkendeyi görünce bunların kalye yardım için geldiklerini anladım Hemen Oruç

Reis'in üzerine bocalatıp:

"Karındaş!İnşallah bunlar hep bizim kismetimizdir Hemen her birimiz birine varalım."

Dedim.

Karakuş gibi süzülüp üzerlerine gittik kafirler gördüler ki hal başka, teknelerin dahi böyle baskına asla davranacak halleri yoktur Gayri pruvalarını geldikleri yere çevirdiler.

Varıp yetiştim Oruç Reis ile peşimden ötekileri dümen suyunda geldiler Gülank-i Muhammedi çekip kafirlerin üzerine hücum kıldık Kaza-yı asumanı gibi birer yayılım vurup çata koduk.

Elhamdülillah bi-avn-i Huda ve mucizat-ı Mustafa kafirlerin onu da necat bulamyıp gaziler feth eyleyip aldılar.

Cümlesi bin yüz kafir idi Yediyüz seksenbiri sağ idi Hepsini muhkem demire zincire vurup bağladık On aktarmayı Cical kalesine götürmek için Oruç Reis'i takyin ettim ki, kafirleri kaleye götürüp zindana koyalar Zira esirler çok olmakta teknelerde durmasından korkulur.

Becaye kalesinin zaptı

Oruç Reis, bu on aktarma ile kafir esirlei kaleye götürüp zindana kodu, mühimatları da mahzenlere doldurdu cical kabilesi, Oruç Reis'in o tarafa gelmesinden pek mesrur olmuşlardı. Ben ise Oruç Reis'i aktarmalarla gönderdikten sonra benimle kalan on tekneden beş yüz yiğit mücahidi seçip kuşandırıp Delikli Taş denen yerden karaya döktüm Dağ yolundan yabca yabca geri Becaye kalesine gitmelerini söyledim. Kendi on pare teknelerimizin kışına Katalan bandıraları dikip Becaye limanına doğru gittik. Bu sırada olup bitenlerden habersiz bulunan kafirler, Mayorka'dan imdatlarına gelecek olan on pare tekneyi bekliyorlardı Kendilerine mühimmat ve asker gelecek diye gözleri yollarda idi. Bizim on pare teknenin haçlı putlu sancaklarla limana doğuru geldiğini görünce: "İmdatımız geliyor!" Diye azim şenlik eylediler İslam teknelerini kendilerine yardıma gelecek tekneler kıyas eylediler. Sonra kale kapılarını açıp imdatlarına gelen tekneleri karşılamak için yalıya döküldüler O zaman dağ yolundan gelen beş yüz mücahit inayet-i Hak'la kaleye fırsat buldular Dalkılıç ateş-tab olup, dahi "Allah Allah" sadası ayyuka ser çekip kaleye yürüyüş ettiler Kolayca zapt edip aldılar. Yalıya dökülen kafirleri ise teknelerde olan gaziler birer yayılım top kurşun alabandası ile vurdular Sonra dalkılıç olup kafirlerin kalp cenahlarına girip, şöyle kılıç urdular ki, kafir kellesinden tepeler oldu Kafirler "Manya sinyor!" diye çağırışmaya başladılar Sağ kalanların da cümlesini esir ettik. Becaye'nin etraf ve civarında oturan Arap şeyhleri ve murabıtları gelip bana biat ettiler Kafire verdiklerinin yarısı kadar vergi ödemekliği kavlı ü karar eyledik.

Silah mahzenleri kurulması

O gece bize bu rütbe kuvvet ve nusret bahşeyleyen Cenab-ı Rabbülalemin'e binlerce tazarru ve niyaz kıldım. Yüzümü secdelere koyup: "Ey alemlerin Rabbi! Kapı senin kendi kapın! Sıdk ile senin kapını tutanlar, haşa ki mahrum kala! Tunus Beyi, ben zayıf kuluna cimrilik gösterdi ise sen cömert padişahsın." Deyip sabaha kadar Tanrıma ibadet ü taat eyledim. Tunus Beyi'ne pek ziyade hatırım kırılmıtı Amma herşey niyete göredir Hemen sen Rabbin ile muameleni doğru edegör. Ganimetlerle yüklü olarak ve selamete mübarek bir saatte Becaye'den çıkıp on pare tekne ile Cical limanına geldik Karındaşım Oruç Reis ile görüşüp hal ve hatır soruştuk. Karındaşım alnımdan ve iki gözümünden öpüp: "Gazan mübrek olsun!" Dedi Tedbir ve aklımı tahsin eyledi. Aktarmaları ve bütün

ganimet mallarını, barut, kurşun ve cenk aletlerinden gayrısını hep sattık Ortaya koyup gazilere taksim ettik Cenk aletleri olan mühimmatlı hesabınca mahzenlere koyup anahtarını beldenin şeyhine verdik Hemen salt barut sekiz yüz kertel idi Öteki cenk aletleri hesapsızdı Velhasıl ol on pare teknenin mühimmatını hep mahzenledik. İktiza ederse elimizin altında bulunsun dedik Tunus Beyi'nden barut isteyip de vermemesi kalbimde ateş idi. Nitekim: "Ey birader pekçe sakla rızkını etme telef, "Düşmanına kalırsa kalsın, dostu muhtaç tek" Demişler.

Kafirlerle kıyamet koptuğu

Kafir yakasında ise, Becaye kalelerinin feth olunup alındığı haberi duyulduktan, kafirlerin başına kıyamet kopmuş Hele yardımı varıp da esir olan on pare teknedeki kafirlerin akrabaları Malorka zabitanın başına kalkıp:

"Sen Arap yakasının yılandan çilandan hali olmadığını bilmez miydin?"

Diye takaza eylemişler.

Mayorka zabiti de ahvali Kral'a ifade eylemiş.

Kral'dan ordine gelip:

"Ol imdada gidip esir olan kullarım her ne kadar var ise, varıp kurtarasin."

Diye emr edilmiş.

Mayorka zabiti de hemen bir Fransız martikasına iki papaz koyup elli altmış sandık akça ile Cical limanına çıkageldi.

Biz de hemen gelişine göre artık üçe beşe bakmayıp, bütün esirleri verdik evvel esir olanlara sonrakilerin hepsini paraya çevirdik Gazilere pay ettik Çünkü esirler çok fazla olup zabt olunması pek güç idi.

Oruç Reis'in Cezayir'e yardıma gitmesi

Benim ve Oruç Reis'in adlarımız bu fetihlerden sonra yüz aklığı ile etrafa yayılıp dillerde söylenir oldu. Günlerden bir gün, Cezayir şeyhlerinden ve ulu murabıtlarından, Cical'de iken bir mektup aldık.

Mektupta: "Siz, siz ki Gazi Hızır Reis ve Gazi Oruç Reis, selamdan sonra, "Duyduk ki, Allah'ın yardımı ve Peygamberin mucizesi ile Becaye kalelerini feth-i fütuh eyleyip, nuru İslam ile münevver kılmışsınız. "Allah'ım! Müslümanları kafirlere karşı kudretli kıl!.. Allah Teala sizleri, mel'un kafirler üzerine mansur ve muzaffer eyleyip-İslam yücedir, ondan üstünü olamaz- ölçüsünce, İslam'ı sizinle kuvvetlendirip şereflendire..." Diye pek çok dualar ettikten sonra: "Ne var ki, bizler dahi elhamdülillah ümet-i Muhammed'den, sünnet-i cemaatteniz Bu taraflara dahi teşrif buyurup, din düşmanlarından bizleri dahi halas eyleseniz, olmaz mı?" Diyerek, pek çok istirhamlar etmişler. O zaman Cezayir'in yalısında bir adada bir palakanda burç vardı Hala ondan sağlam bir burç yoktur Adına Göbekli Burç derlerdi Kafirler bunda bulunurlardı. Cezayir halkı kafirlerin elinden çok çeker, gayet hor hakir ourlardı Öyle ki, çarşıda pazarda kafirler birşey almadıkça Müslümanlar almaya kadir değillerdi. Mektubta kafirlerin ettiği zulümler bir bir anlatılmıştı. Bu mektubu okuduktan sonra, Oruç Reis'le meşveret edip Cezayir'e gitmekliğı makul gördük, niyetimizi o yana bağladık. Sabah oldukça gazileri toplayıp gazileri toplayıp divan kurduk. Gazilere eyittim ki: "Ey oğullar, gazi beyler! "Her kimin canı isterse hatır ve gönül hoşluğu ile, karındaşım Oruç Reis'in yanında Cezayir'e gidip, ümmet-i Muhammed-i kafirlerin eza ve cefasından halas edip, iki cihanda saadete

kavuşa..."

Bunun üzerine gazilerden, safa-yı hatır ile gönlü isteyen bahadır gazilerden beş yüz yiğit yazılıp Gazi Oruç Reis ile Cezayir üzerine doğru gitmekliğe hazır oldular. Mübarek bir saatte hepimiz vedalaşıp, Oruç Reis beş yüz yiğit gazi ile bile, Cikel'den çıkıp, karadan kafir üzerine gazaya niyet eyleyip, Cezayir'e doğru çekilip gitti.

Tunus Beyi'nin kethüdayı öldürtmesi

Oruç reis gazileri ile Cezayir'e doğru gazaya gittikten sonra, onun teknesini Cikel'den karaya çektirip, mühimmatını mahzene koydurdum Mühimmat mağarasının anahtarını beldenin şeyhi eline teslim ettim.

Mübarek bir saatte on pare tekne ile denize açılıp Tunus'a gittim. Muradım Tunus'a bir daha uğramamak idi, amma Tunus'ta ilişimim pek çok idi Tunus Beyi'nin ettiği küstaklıktan hatırım çok kırılmıştı.

"Kişi ettiğinden kendi utanır" deyip, Tunus'a gitmekten başka çare bulamadım On pare tekne ile varıp limana dahil oldum.

Tunus Beyi'ne kavuşunca, otutacak yer bulamayıp pek çok özürler diledi:

"Gazalar mübarek olsun kaptan!Elhamdülillah Becaye kalelerini nur ile münevver eylemişsiniz."

Deyip, barut hususu için özürler diledi:

"Senin mübarek hatırın için kethuda hayının boynunu vurdum Senin barut talebini bana bildirmediği için..."

Diye dilnüvazlık eyledi.

Ağam İshak'ın gelmesi

Kethudayı öldürmesi sahih idi Amma bize barut vermediğinden değil, başka sebepten imiş Lakin benim yanımda suçunu bastırmak için, güya:

"Kethudayı senden ötürü öldürdüm Senin barut istediğini niçin bana bildirmedi?"

Diye söyler, hilebazlık ederdi.

Ben de asla yüzüne vurmayıp:

"Bakındı efendi, hemen sağlık olsun Allah Teala'nın birliğine bin şükürler olsun ki, gazilere iktiza eden barutu ve her levazımatı ve mühimmatı, küffarın elinden alıp ihsan eyledi Hak Teala kulları gibi cimri değildir."

Deyip, bu kadarcık bir alabanda vurup, sözü başka sohbece çevirdim.

Lafı kısa kesip kalkıp konağıma geldim ve orada bulunan ganimetleri gazilere pay eyledim.

Tunus halkı ve fakir fukarası, bizim tekrar dönüp gelmemize pek sevinip bayram ettiler Zira Tunus Beyi'nin barut vermediğinin hikayesini duyduklarından, bir daha Tunus'a gelmeyiz diye elem çekerlermiş Zira fukaraya çok menfaatimiz dokunurdu.

Tunus'a gelişimizden beş on gün geçmeden Midilli'deki büyük karındaşımız İshak da Tunus'a çıkageldi Karındaşımın apansızın çıka gelmesinden dünyalar benim oldu Pek ziyade mesrur oldum Konağıma çıkarıp hal ve hatır soruşup akraba ve taallukatımızın hoş haberleri ile yürek tazeledim Gece gündüz sohbetler eyledik.

Oruç Reis'in ahvalinden söyleşip:

"İnşallah karındaşımız Oruç Reis, Allah Teala'nın inayeti, Nebiler Sultanı'nın mucizati ve erenlerin yüce himmetleri berekatı ile mansur ve muzaffer olmuştur."

Deyip dualar ederken, dilenci kıyafetinde bir Arap ıkageldi.

Cezayir'in alınması

"Mücahitlerin Reisi sen misin?"

Diyen Arap, Oruç Reis'in Cezayir'den gönderdiği mektubu verdi.

"Allah bize hayırlar duyursun!"

Diyerek mektubu açtım, okudum.

Selamdan sonra eyitmiş ki:

"Ey benim karındaşım!

"Elhamdülillahi Teala, duanız bereketi ile Cezayir'e geldik Hepimiz kıyafet değiştirip onumuz, yirmimiz, otuzumuz, kırkımız, ellimiz bir olmak üzere bölük bölük olup, birbirimizi kollayarak bir pazar yerine geldik.

"Orada, üç dört yüz kafir pazarlık edip, Müslümanlar boyunlarını eğip bakarlardı Onların adetleri böyle idi ki, din düşmanı kafirler tamam gereği gibi pazarlıklarını görmeyince, Müslümanlar bir şey almaya kadir değiller idi.

"Böyle Müslümanlar melül mahzun boyun eğmiş bakar, din düşmanı kafirler istedikleri gibi pazarlıklarını edip dururlardı.

"Hemen inayet-i Hak'la, gaziler apansızın dalıklılıç ateş-tab olup, kafirlerin kalb cenahına girdiler Öyle bir giriş girdiler ki vasf olunmaz Kafirlerin başlarına güya kıyametler kopup:

"Acaba kıyamet mi oldu, sür mu çalındı?"

"Deyu azizlerinden medet talep etmeye başladılar Amma gazilerin alev saçan kılıçları, azizlerin himmetlerinden önce erişip, menhus kellelerini bostan kesimi gibi ayaklar altına yuvarladılar Pis vücutlarını zemine akan kanları alıp götürdü Hasılı kelim, adaya yetişenler kurtuldu Yetişemeyenler ateşi buldu...

"Şimdi elhamdülillah, yüce himmetinizle, şehir elimizdedir Şeyhler, murabıtlar ve halk gelip biat etmiştir Dua ile meşgullerdir İnşallahu Teâlâ, Hakk'ın yardımını ile o adayı da ele geçireceğiz Hemen bize bir miktar daha asker göndermeye gayret edesiniz.

"Cicel kalesinin taşrasında filan kabilenin başbuğu bir Arap şeyhi vardı Becaye kalesi kafir elinde iken, kafire cergi öderdi Sonra bizler haber gönderip eski verginin yarısını ödemesini istemiştik Ol müfsid razı olmamış Gerektir ki, varıp avn-ı Hak'la ol müfsidin başını kırasın Ve biz karındaşını hayır duada unutmayasın."

Diyerek mektubuna son vermiş.

Büyük karındaşımız İshak ile bu mektubu okuyup ferahlayıp mesrur olduk Haberci Arabı ihsanlara gark ettik Mektubun cevabını yazıp yine onunla Cezayir'e gönderdik.

Sultan Selim Han'ın donanması

O sırada Kurtoğlu muslihiddin Reis ile Deli Mehmet Reis'i ve yedi pare hazır yağlı teknenin reislerini çağırttım:

"Sizden ricam odur ki, inşallah bu mübarek seferlerinizde bir beş altı yaz adet şehbaz tuvana yiğitler devrişip, SonraCezyir'e karındaşım Oruç Reis'e götüresiniz.. Ona yar ve yaver olup kafadar olasınız.. İnşallahu Teala ben dahi işlerimi gereği gibi gördükten sonra Cezayir'e doğru gideceğim Hemen Allah Teala cümlemizin yardımcısı ola!"

Dedim.

Onlar da:

"Baş üstüne!"

Diyerek, o gün Tunus'tan kalkıp uygun günlerde Kıbrıs semtine doğru çekilip gittiler. Yolda rüzgar muhalif çalıp, bunları Mısır engini semtine düşürdü.

Oralarda gezinirken sabah oldukça kendilerini bir ince donanma içinde buldular Meğer o sırada Sultan Selim Han hazretleri Mısır'ı almaya gidermiş.

Kancabaş gelip, Muslihiddin Reis'i Kaptan Paşanın huzuruna götürdü Paşa ondan haber sorduktan sonra bir miktar azarladı:

"Padişah'ın Mısır üzerine seferi olduğundan sizin haberiniz yok mu?Niçin gelip din ü devlete hizmet eylemeklikte tekasül edersiniz?"

Dedi.

Muslihiddin Reis dahi söz anlar makulesinden bir adam olduğundan:

"Devletlü Paşa!Hak Teala senin vücudunu hatasız eylesin Padişah hizmetinde tekasülümüz yoktur Hizmetimiz dahi hasbidir. Başkaları gibi ücretle dahi işimiz yoktur Eğer taraf-ı alinizden bir -Geliniz!- ile davet olunsak, efendilerimiz bizleri hizmete davet eylemişler, deyu yüzümüz üzerine gideriz."

Diye cevap verdi.

Kaptan Paşa dahi Muslihiddin'in sözlerini beğendi Hasılı, donanma ile birlikte İskenderiye'ye gittiler Fetihde beraber bulundular.

Muslihiddin Reis Cezayir'de

Fetihden sonra tekneleri ağızlarına kadar asker ile doldurup bir mübarek saatte İskenderiye'den kalkıp Cezayir'e yollandılar.

Tunus'tan çıkıp Mısır'ın fethinde bulunup da Cezayir'e varmaları cem'an yekün iki buçuk ay tuttu.

Cezayir'e vardıklarında, Oruç Reis ferahlar kesb edip, azim mesrur oldular Yedi pare teknenin reisleri ile ve gazileri ile cihan cihan görüşüp, hal hatır soruştular, düğün bayram şadlıklar eylediler.

Gayrı gün günden İslam çoğalmaya başladı Kafirler adanın burcuna kapanıp baş göstermeye cesaret edemez oldular.

Bu işler olup dururken, kafir yakasındaki mel'unlar bir araya gelip:

"Hızır Reis'i nasıl edip ele geçirip helak ederiz?"

Diye, yine hileler tuzaklar kurmaya başladılar.

"Bu Hızır ve Oruç denen, azizlerin hışır hışır hışmına uğrayasuları şimdi boşlayıp imkan verirseniz, daha başımıza çok işler açarlar Hemen yılanın başını ejderha olmadan kırmaya bakalım."

Dediler.

Zira Oruç Reis'in Cezayir'e varıp alıp, bu kadar kafir kırdığından haberleri olmuş idi O yüzden yürekleri yanıp böyle konuşurlardı.

BÖLÜM 4

Baskın basanıdır

Kafirler kırk pare mükemmel kadirgalar donatıp önce Halk-ul Vad altına baş vurdular Amma benim bu hazırlıklarından haberim vardı Tehlikeli yerleri hep evvelinden hazır müheyya eylemiş idim Kafirler hiç bir şey yapamayıp gerisin geri husran içinde çekip gittiler Ümmet-i Muhammed bize azim hayır dualar edip:

– Allahu teala senin eksikliğini bize göster mesin!

Dediler. Gayet ferasetle hareket etmiş idik Kafirlerin de kalbine Hakk'ın inayeti ile ziyadesiyle korku düşmüştü. Ağlayan ufak çocuklarını:

– Hızır Reis geliyor!Şimdi seni yer.

Diye korkuturlardı Bu seferde kırk pare kadirgenin Halk-ul Vad altına varıp baş vurup, bir poh yemeyip hüsrarla dönüp gittikleri kafir yakasında duyulunca , ye's ü mateme gark oldular.

– Gök tanrısı bunlara yardım eder İmdi azizler hristiyanlardan yüz çevirmişe benzerler.

Diye beş altı yüz domuz kurban edip azizlerin habis ruhları için kliselerine üleştiler.

Papazların kafirleri kandırıp üzerimize göndermesi

Hediyeleri ve kurban edilen domuzları alan yalancı papazlar, kafirlere:

– Size müjdeler olsun ki, azizlerin ruhlarına sadaka için eyeldikleriniz azim makbule geçti: O hristiyanlarda hatırımız kalmış da yardımını onlardan kesip, kafirlere vermiş idik Amma şimdi bizi ululayıp, papazlarımızın hatırlarını yaptılar, gönlümüz hoş oldu. Artık haydutlar münhezim olacaklardır O kırk pare takım kadirga takımlarını bozmatıp, varsınlar O diyavolo Hızır Reis'in karındaşı Oruç Reis'in elinden Cezayir'i alsınlar Pazar yerinde kılıçtan geçirilen hristiyanların kanlarını ödetsinler Artık bu senenin fırsatını hristiyanlara verdik, dediler.

Diyerek, şeytan papazlar sahteden bir de kağıt uydurdular. Bu kağıdın saretini ispanda edip, güya

– İşte bu mübarek kağıdı da azizler verdiler deyu, vilayet vilayet dolaştırıp, kafirleri ayaklandırıdılar.

Kafir Ceneral'in sevinmesi

Mel'un-u ebediler de buna pek sevinip:

"Gayri haydutların naturası döndü, devran bizimdir Bu işi te'hir etmeyelim."

Deyu, hemen telaşla donanmaya haber uçurdular.

Haberci donanmayı bulup Kral'ın namesini Ceneral'e verdi Ceneral de divan toplayıp okuttu.

Name şöyle idi:

"Namem sana her kande ki yetişir ise, iki bir etmeyip, varıp Cezayir'i Oruç Reis'in elinden kahren ve cebren alıp, hristiyanların hakkın alasin SAKınıp elem çekmeyesin Azizler fırsatı hristiyanlara vermişlerdir Sizin Halk-ul Vad altına varıp o diyavolo Hızır'a zafer bulamayışınızın sebebi, azizlerin bizlere bir miktar hatırları kırıldığı içinmiş Hele şimdi kemal mertebe hatırlarını aldığımızdan suçumuzu affeyleyip, fırsatı bizlere

vermişlerdir Göreyim sizi adam gibi hareket edesiniz."

Bu nameyi alan Ceneral çok sevinip, cevabını yazıp:

"Başım üzre tapun her ne ki ferman buyurur,

"Kul ne tutmaya ki anı Sultan buyurur"

Dedikleri gibi, Kral'a haber yollayıp, kendileri kırk pare kadirga olamk üzere Cezayir'e gelip lenger-endaz olup yattılar.

Oruç Reis gayret-i hamiiyet kuşağını kuşanıp, başını sabaha kadar secdeden kaldırmadı Huda-yı perverdigardan medet talep edip:

"Allah'ım müslümanları kafirlere karşı kavi eyle!"

Deyip ağladı.

Gazilerin hazır müheyya olması

Sabah olup, güneş baş gösterip, nuruyla alemi rüsen eyleyip, deryalara ışıklarını döktüğü vakit, gaziler pak abdest alıp, temiz olmak üzere:

"Kafir üzerine gazaya niyet ettim."

Deyip, her birisi silah sandıklarını önlerine çekip, harp aletlerini hazır eylediler.

Sinelerini zırhlarla örtüp güya ki hemen yedi başlı ejderhaya döndüler Burç ü baru üzerine bayraklarını dikip, toplarını atıp, hazır müheyya oldular ve Cenab-ı Hak'tan yardım duası ile meşgul bulundular.

Cümlesi beş altı bin İslam askeri idi. Kafirler ise:

"Müslümanlarda bir şey yoktur."

Diye, kadirgalardan karaya sekiz on bin asker döktüler Oruç Reis ise gece gazilerle meşveret edip dedi ki:

"Üç bin gazi kalede kalacak ve üç bin gazi ise gece yarısından sonra benimle çıkıp dağ yoluna gidecek Hakk'ın inayetiyle sabahleyin varıp kafirlere baskın ederiz İş odur İnşallahu

Teala bir nam koyalım ki, kıyamete kadar dillerde yad olmamıza vesile ola!"

Gazilerin hepsi:

"Baş üstüne!"

Deyip, Oruç Reis'in tedbirini ahsen gördüler Hemen gece yarısından sonra gizli kapıyı açıp, üç bin gazi mücahit yiğitler çıkıp dağ yolunu tuttular Yab yab kafirlere doğru ekilip gittiler.

Baskın!

Kafirler ise bu sırada karaya çıktıklarına bin peşiman olmuşlar idi Ol gece Hak tarafından kafirlerin başına bir zulmet çöktü Karanlık bir yağmur, ardından da kaz yumurtası kadar dolu yağdı Kafirler sudan çıkmış tavuğa dönüp, gözü beyni şaşırıp, kendi başlarının kaygusuna düştüler.

Azizlerin yüzüne gözüne söğüp:

"Bize vadettikleri yardım bu mudur?"

Deyu birbirleriyle hırıldaşıp dururken başlarında Oruç Reis ile üç bin yiğit dilaver, kaza-yı asumani gibi, gafil kafirlere bir tüfenk alabandası vurdular Ondan sonra da, dalkılıç olup hücum eylediler Bi-avni Huda ve mu'cizat-ı Mustafa kırmağa başladılar Kafirler de şaşırıp birbirlerine düşüp birbirin kırar oldular.

Oruç Reis ise yüksek sesle, yirmi otuz bin askere kumanda eder gibi:

"Sağ kol!Sol kol!Orta kol!"

Diye emrler verir, düşmana korku salardı Kafire öyle kılıç döşettiler ki ancak olur.

Papazların yüzü kara olması

Sabah olunca, kalede kalan gaziler baktılar ki, gece baskına giden karındaşları gaziler, kafirleri önlerine katmışlar sandallarına doğru sürüp götürürler.

"Elhamdülillah, İslam askeri zaferdedir."

Deyu, onlar dahi mesrur oldular.

Bir iki bin kadar da onlardan kuşanıp karındaşlarına yardıma geldiler.

Cezayir Arapları ise:

"Mücahit efendilerimiz bizden ötürü baş verip baş alırlar Ya biz ne günümüze dururuz?"

Deyu, salan salanın olup, neticede kafirler münhezim oldular Kırılan kırıldı, sağ kalanlar esir edildiler.

Esir olan ikibin yediyüz kafir idi Geri kalan hep kılıçtan geçti.

Gazilerden de iki üç yüz kadarı şehit düştü Hepsini defn ettiler Rahmetullahi aleyhim ecmain.

Kafirlerin ise:

"Azizlerin yardımı bu mu idi."

Deyu, onlar dahi mesrur oldular.

Bir iki bin kadar da onlardan kuşanıp karındaşlarına yardıma geldiler.

Cezayir Arapları ise:

"Mücahit efendilerimiz bizden ötürü baş verip baş alırlar Ya biz ne günümüze dururuz?"

Deyu, salan slanın olup, neticede kafirler münhezim oldular Kırılan kırıldı, sağ kalanlar esir edildiler.

Esir olan ikibin yediyüz kadarı şehit düştü Hepsini defn ettiler Rahmetullahi aleyhim ecmain.

Kafirler ise:

"Azizlerin yardımı bu mu idi."

Deyu başları aşağı oldu, yalancı papazların ise "Talih hristiyanların!" demelerinden yüzleri kara oldu.

Allah dünyada ve ahirette yüzlerini kara eyleye, amin.

Cezayir'i müslümanların elinden geri almaya giden kırk kadırğa dolusu kafirin kırılıp esir edildiği, kafir yakasından haber alınınca, azim ye's ü matem edip, başları aşağı oldu Hak

Teala hüznlerini daime ziyade eyleyse, asakir-i İslam karındaşlarımızı üzerlerine mansur eyleye, amin.

Kafir yakasına sıyırarak Cezayir'e gidilmesi

Cezayir'de olanları, ağam Druç Reis bir mektub yazarak olduğu gibi bildirdi Ben dahi on pare tekne ile hazır olarak sefere gitmek üzere idim Karındaşım İshak da beraber idi.

"Tunus'a bir daha dönmeyip, varıp Cezayir'de kalalım."

Diye meylimiz vardı.

Oruç Reis'in mektubu da gelince, meylimiz ziyade oldu Zafere çok mesrur olduk

Kuvvet ve nusret ihsan eyleyen Huda-yı perverdigara hamd ü senalar eyledik.

Bir mübarek saatte Tunus'tan kalkıp, uygun günler sürüp, kafir yakasını sıyırdarak, kafirlerin ciğer kanların kurudarak yürüdük On dört barça ile iki perkende korsan teknesi aldık Barçaların yükleri, kimi barut, kimi kurşun, kimi kereste, kimi katran, kimi zeytinyağı, kimi pirinç, kimi buğday, elhasıl herşey vardı.

Barçaların içindeki kafirler hep kaçmışlar idi Fakat perkendenin kafirlerini esir aldık Seferimizin yirmi dokuzuncu günü selamet ve ganimetlerle Cichel limanına dahil olduk.

Münafık Arap şeyhinin basılması

Cichel kavminin büyükleri, a'lası ednası, şeyhleri murabıtları varıp:

"Ey Reis-ül mücahidin, hoş geldin, safa geldin!Elhamdülillah yine mübarek ayağınızla beldemiz şeref buldu Hak Teala uzun ömür ile sizi muammer eyleye Kullarına siz gibi serverlerin eksikliğini göstermesin ve din düşmanlarına karada ve her nerde ki varsanız, kılıcınız altında makhur ve perişan olsunlar!"

Deyu vafir dualar eylediler.

Cichel'de buğday kıtlığı vardı Buğday yüklü barçalardan birini hep fukaraya üleştirip tasadduk ettim.

Oruç Reis'e Cichel'e geldiğimizi bildirdikten sonra, beş yüz yiğit gazi yoldaş ile dağa çıktım Oruç Reis'in bildirdiği münafık bedevi şeyhini bastırdım Meğer ol müfsid Arap, o tarafta olan halktan bu kadar şey alıp, gazilere bir habbe vermezdi.

Onu tutup başını kestirdim Ne kadar malı varsa kabz ettim Yerine bir başka şeyh diktim Becaye kalesinin kafir beyine eskiden verdiklerinin yarısını vermek üzere ahd ü eman yazdık Böylece oralara nizam ve intizam verdik.

Oradan geriye selamet ve ganimetlerle Cichel'e geldik Burada on gün istirahat ettik Oruç Reis'in teknesini de denize atıp, kalafat edip, yağlattım Kendi teknelerimizi de hazır ettik.

Cichel kalesinin müslümaanları ile vedalaşıp, mübarek bir saatte çıkıp, on bir pare kendi teknelerimiz, on pare barça ve iki pare korsan perkendesini ile Cezayir'e yollandık On iki barçanın biri boş olduğundan ötekinin de buğdayını fukaraya dağıtıp boşalttıığımızdan, bu ikisini kırmıştık.

İbadet ü taat ve zevk ü safada olunması

Elhasıl Cezayir limanına öyle bir şenlik şadımanlık ile girdik ki, adanın burcunda olan kafirlerin yüreklerinden kan çekilip:

"Belanın biri yetmez iken, biri daha geldi."

Deyu yas matem eylediler.

Amma karındaşım Oruç Reis, gaziler ve belde halkı güruh güruh bizi istikbali karşı varıp:

"Hoş geldin safa geldin, ya Reis-el mücahidin!"

Deyip yalıya döküldüler.

Üç karındaş sarılışıp, didar görüşüşp, hal hatır soruştuk Azim mesrur, şah ü handan olduk.

Biz Oruç Reis'in konağında beraber olduk Gaziler için kışla odaları tayin olundu Herkes yerli yerine geçip karar eyledi.

Tekneleri de kışlaya bağladıktan sonra barçaların yüklerini boşaltıp sattık Gaza malını,

gazilere karındaşlar gibi paylaştırdık.

Cümlesi tek doyum olup herkes asude hal olmak üzere yemesinde içmesinde oldu.

Biz üç karındaş ise gece gündüz ibadet ü taat ve zevk ü safamızda olarak kışı orada geçirdik.

Vakta ki ortalık laleazar olmağa başladıkta, gayri gaziler yab yab tekneleri çekip çevirmeye diriştiler.

Tlemsen'de olanlar

Cezayir diyarında Tlemsen denmekle ma'ruf büyük bir şehir vardı Burası havası pek güzel bir mesire yeri idi.

Bu Tlemsen Sultanı'nın bir karındaşı oğlu var imiş, araları da biraz adavetli imiş Sonunda bu adam, amcası Tlemsen Sultanı'nın korkusundan bir yerde durmayıp İspanya'ya kaçmış Varıp İspanya Kralı'na ahvalini arz eylemiş.

Kral dahi buna ikram eyleyip, yer gösterip, tayinat verip bir müddet yanında tutmuş.

Bunun üzerine Kralın yakını olan papazlar:

"Sen ki büyük bir kralısın Nsail olur da sana sığınan bu adamı, Tlemsen Sultanı'na rağmen, Cezayir'de bir yerde oturmayasın Bu hal krallar arasında sana göre alçaklıktır Sana gereken odur ki, şimdi sen bu Tlemsen Sultanı'nın karındaşı oğlunu arap yakasında bir yere bey edesin Bunun sana iki türlü faydası olur Biricisi:Ona iyilik etmiş olduğundan daima senin iyiliğinden utanır Sen de nezaketle tırnağını Arap yakasına ilişirmiş olursun İkinci faydası da:Amcası ile aralarındaki düşmanlık daha koyulanır Nİce fitneler çıkar ve çok

Müslüman srs yerde ölür gider Bunlar hep bize faydadır."

Diyerek, Kral'a yol göstermiştir.

Kral da papazların tedbirlerini ras görüp, beş on pare çektiri gemileri donatıp ve içine Tlemsen Beyinin karındaşı oğlunu koyup Arap yakasına gönderdi Bular da Cezayir'e yakın

Telis kalesini hile ile alıp mürtedi oraya hakim tayin ettiler Yanına da bin silahşör muhafız koydular.

Derya tarafını korumak için de dört pare korsan çektirisi donattılar Bundan sonra orada kalıp ümmet-i Muhammed'e zulm ü teaddi ile meşgul olup durdular Zahire gemileri yükletip İspanya'ya gönderirlerdi.

Bu mertebe zulüm ne mümkün ola!

Bunlar ola dursun, üzerinden bir yıl geçtikten sonra biz Cezayir'e gelmiş bulunduk Oruç

Reis ile buluşup Cezayir'de kışladık.

Günlerden bir gün Oruç REis bir sohbet sırasında bize, Tlemsen Sultanının mürteb olan karındaşı oğlunu anlattı Amcası yanından firar edip İspanya Kralı yanına vardığını ve onun yardımı ile Arap yakasında beylik tutup zulm ü teaddi ettiğinin kıssasını bir bir ifade eyledi.

Oruç Reis'den bu kıssayı işitince, aklım başımdan gideyazdı Ümmet-i Muhammed'e bu mertebe zulüm, ne mümkün ola ki cezasız kala...

Oruç Reis'e:

"Ey biraderim sen yerinde otur İshakk biraderimizle duaya meşdul olun Huda'nın

inayet ve Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in mucizati ve evliyanın himmeti ile inşallahurrahman seferimiz onun üzerinedir Bu hizmet bizimdir."

Dedim.

Hemen on iki pare tekne donatıp bir mübarek satte Cezayir'den çıkıp muvafık eyyam ile

Telis limanına geldik Lİmanda lenger-endaz olupğ yatan dört pare kafir kalitesinin mel'unları bizim geldiğimizi duyunca akılları başlarından gidip tekneleri bırakarak kaleye kapanmışlar.

Meğerdememişler:

"Kişi nam ile işler bi işi,

"Namsız bir pula geğmezmiş kişi!"

Hemen o drt kaliteyi alıp, top altından çıkarıp kendi yanımıza götürdük Şöyle ki bütün topuyla tüfengi ile içlerinden bir hilal bile alamdan bırakmışlar idi Bu dört kafir teknesinin bizim on iki teknemiz kadar kuvveti var idi Eğer cenk etmek lazım gelse on iki pare İslam teknesine cevap verirlerdi Kafir-i ebedilerin kalplerine havf ü haşyet veren

Cenab-ı Rabbülalemine hamd ü senalar eyledik.

Ey kafirler, elimizden kande halas olursunuz!

Gazi yoldaşları toplayıp divan eyledim.

"Taşra asker döküp kaleyi muhasara edeceğimizi" söylediğimde hepsi "Baş üstüne!" dediler Bin beş yüz miktarı gazi taşra çıkmak için hazırlık ederken sabah oldu.

Bir de baktık ki, Telis burcunun içinden kelime-i tevhid sadası ayyuka çıkıp durur Meğer Tlemsen Beyinin karındaşı oğlu olan ol müfsid, götürmede yenlü kıymette ağır şeylerden alıp, bin adet İspanyol askeri ile beraber, gece kalenin gizli kapısını açıp tabana tane verip kaçmışlar.

Kalenin içinde Araplardan iki üç yüz kadar müslüman varmış Beye ve askerlere hizmet ederlermiş Bakmışlar ki beyleri olacak mürted, kafirlerle beraber firar etti; kale kapısını açıp dışarı uğramışlar.

Gelip ahvali arzettiler Hemen iki bin yiğit gaziye kuşandırıp, alelacele kafirlerin ardınca gönderdim Allahın yardımını ile ikinci günü varıp kafirlerin ardından yetiştiler.

Aşk ile "Allahu ekber!" narasını çekip kafir-i bidinlere:

"Ey kafirler!Nerey gidersiniz?Elimizden canınız, kande halas olursunuz?"

Deyip bir yaylım kurşun alabandası öyle vurdular ki, serçe alayı kesimi gibi zemine sapır sapır döküldüler Ondan sonra delkiliç ateş olup, öyle bir kılıç döşediler ki, ta:

"Pala mardiyos sinyor!"

Deyinceye kadar kırdılar Üç yüz elli kafir sağ kalıp esir eylediler Kalanı kılıçtan geçip cahenneme gitti.

Gazilerden dahi yetmiş seksen kadarı şehadet şerbetin içtiler Rahmetullahi aleyhim ecmain.

Eğer mürtedlikten vaz geçip

Gaziler esir eyledikleri kafirlerin ellerini artlarına bağlayıp, koyun gibi önlerine katıp Telis'e geldiler.

Gazilerin istikbaline karşı varıp:

"Gazanız mübarek olsun oğullar!Şehadet şerbetini nuş eden karındaşlarımızdan ötürü

başlarımız sağ olsun Cenk halidir, elimizden ne gelir Hüküm Allah'ındır."

Deyip, hatırlarını adım.

Sonra gazilerle beraber Telis burcuna girdik Firar eden mürtedin yerinden pek çok eşya çıkarıp aktarma kalitelerin dördünü de kulağına denlü yüklediler Geri kalanları gazilere yağmaya bıraktım En az mal alan yiğit bin kuruşluk aldı Öyle bir tok doyum oldular ki ancak olur.

Telis'e kendi tafafımdan bir zabıt tayin ederek, Cezayir'e doğru gitmek üzere iken, firari mürted Telis Beyi'nden haber aldık SAhra tarafında Necce denen yerde imiş Hemen

Necce şeyhine bir mektup yazıp gönderdim.

Dedim ki:

"Ol mürtebe söyleyesin ki,

"Eğer mürtedlikten vaz geçip, tecdid-i iman edip, kafire kul olmaktan tövbe istiğfar kılıp halis muhlis mümin olursa biz dahi suçundan geçeriz Yine evvelki gibi, Allah ve Resul emanı verip gelip yerinde otursun.

"İnat ve muhalefet ederse, Hakk'ın inayeti ile, elimden hiç bir şekilde kurtulması muhaldir."

Ehlen ve sehlen!

Mektubu gönderdikten sonra mübarek bir saatte on iki pare tekne kendimizin ve dört pare dahi kafirlerden aldığımız dört kaite ile cümlesi on altı pare tekne olmak üzere

Telis'ten kalkıp muvafık rüzgar ile selamet ve ganimetlerle top tüfek atarak şenlik ve şadımanlık ile ipek sancaklar açarak Cezayir'e dahil olduk.

İslam askeri şad ve ferhunde, ve a'day-ı din mahzun ve ye's ü matemde oldular.

Oruç Reis İshak karındaşlarım gelip karşılaşip boyun sarışip:

"Gazan mübarek olsun karındaş!"

Dediler.

Gazi dahi:

"Gazanız mübarek ola, beyler!"

Deyip, hal hatır soruştular.

Belde ehlinin büyüğü küçüğü yalıya dökülüp:

"Selam olsun ey mücahitlerin reisi!Ehlen ve sehlen!"

Deyip dualar kıldılar.

Bundan sonra teknelerimizden çıkıp, konaklarımıza gidip, yiyip içip geçen ahvalleri nakl eyledik.

Ganimet eşyaları, tenelerden çıkarıp bedestene yığıp dolduruk Paya geleni gazilere pay ettik Gelmeyeni satıp akçesini pay ettik Gaziler tok doyum oldular.

Bu sırada Necce şeyhine gönderdiğim mektup, Şeyhin eline geçmiş Okuyup manasına vakıf olunca, ol mürtebe şöyle demiş:

"Gel imdi bu mektubun gereğince amel eyle, ol mücahit hak söylemiş Gerektir ki, tövbe istiğfar edip, varıp evvelki gibi yerine otur."

O zaman, Tlemsen Beyi2nin karındaşı oğlu olan mürted gazaba gelip:

"İspanya Kralı sağ olun!Benim ahımı onda kor mu sanırsın?Hiç, bir firkateci hırsız, Kral ile başa mı çıksa gerek Yarın bir ağır donanma ie gelip Cezayir'i alıp beni

Cezayir'e oturtması yakındır."

Deyip, laf harmanını esip savurmuş.

Şeyh bakmış ki bu herifin kalbinden İslam muhabbeti kalkmış.

O zaman:

"Neyleyim, kendi ayağınla gelip bizim içimize sığındın Yoksa senin başını kendi alimle keserdim."

Diyerek yanından koğmuş.

O da, tekrar Telis'e gelip oturmuş.

"Her kim eşek, biz semer"

Bu Arap kısmına eskiden beri itimat etmek yoktur.

Dememişler ki:

"Bu vilayeti feth eden gaziler, senin buraya geldiğini istemezler Var nerden geldin ise yine yıkıl oraya git."

Halbuki salt kendi başın gelmiş imiş Yanında fazla askeri yokmuş Öyle olsa idi, zorla gelip oturdu derlerdi Amma Arabın şanındandır, ekseriya:

"Her kim eşek, biz semer" fikrini kullanırlar.

Hasılı kelim, yine evvelki gibi bu herif, Araplarla yek dil yek cehd olup, Telis'e oturmuş Başlamış etrfı yakıp yandırmaya.

Bu haberler bize erişince, canımız çok sıkıldı.

Oruç Reis'e:

"Eğer muradınız olursa Hakk'ın inayeti ile varıp ol mürtedin başını kırıp vücudunu ortadan kaldırmamız gerektir."

Deyip tekrar sefer etmek için izin istedim.

Oruç Reis'in sefere çıkması

Oruç Reis'e benim sefer için izin isteyişim ağır geldi Çünkü Cezayir'de on kale olup beşi şarkta beşi garpta idi Şarktakilere ben bakardım Telis kalesi garpta olup Oruç Reis'e ait idi.

"Yok karındaş, Hak TEala kemalatını artır Bu sefer inşallah himmetinizle nöbet bizimdir O mel'un ile bir hal yol olmamız muhakkaktır Hemen siz dua ile meşgul olun."

Dedi.

"Sakın sanma ki, hayın berdurhar olur,

"Akıbet ya boynu vurulur, ya berdar olur."

Oruç Reis, Telis'e sefer etmek üzere yab yab tedarike başladı İki yüz çadır hazır eyledi O zamana kadar işimiz hep teknelerle korsanlık gaza idi Karda ilk ordugahımız, bu iki yüz çadır oldu Oruç Reis, hazırlığını gereği gibi yaptıktan sonra, ulemayı topladı İzzet ü ikram edip hatırlarını aldıktan sonra şöyle dedi:

"Efendiler, himmet-i Hak olursa, dualarınız bereketi ile Telis üzerine varmak dileriz Muradımız ol mürtedi yola getirmektir Karındaşım Hızır Reis ona name gönderdi:

Mürtedlikten vaz geçip, imanını yenilerse, tövbe ve istiğfar ederse ona eman verelim, yine evvelki gibi yerine otursun, hükümetinde olsun, dedi Ol müfsid ise karındaşıma:İspanya Kralı sağ olsun, Kral'ın devletinde ben öyle firkateci hırsız gidisine baş eğer miyim Yarın, Kralım

Cezayir'i alınca, Cezayir'e otururum, diye dünyada olmadık herzeler yemiş

Karındaşım ordan ayrılıp bu tarafa gelince, o müfsid yine sahradan gelip Araplarla anlaşarak yerine oturmuş Müslümanlara zulmedip, din düşmanı olan İspanyol keferesine zahire göndermeye başlamış, bunun hakkında Kur'an hükmünce ne buyurursunuz?"

"Katli helaldir!"

Oruç Reis'in sözü bitince, alimler:

"Ey mücahit, onun katli sana helaldir Bu kötü fitneyi ümmet-i Muhammed üzerinden def etmenizde büyük sevap vardır Şüphesiz kılıçlarınız Arş-ı a'laya asılır Ona yardımcı olan eşkiyaları dahi cezalandırasın."

Diye fetva yazıp Oruç Reis'in eline verdiler.

Oruç Reis cümlemizle vedalaşıp bir mübarek saate Cezayir'den çıkıp Telis'e yollandı.

Konarak geçerek Telis'e vardılar Onların geldiklerini gören ileri gelenler suçlarını bastırmak için o mel'unu bağlayıp Oruç Reis'in huzuruna götürdüler.

Hayınlar işte böyle kaltaban olur.

Gelenler:

"Ey mücahitlerin reisi!..."

Diye başlayacak oldular Oruç Reis hemen işaret edip, onları susturup, zincire vurdurdu.

Dualar etmeye başlayan iki yüzlü münafıklar neye uğradıklarını şaşırıldılar Düşünceye daldılar.

Oruç Reis'in hayının boynunu vurdurması

Oruç Reis hepsini önüne dizdi En başta ol müfsid ondan sonra sıra ile ötekiler yollu yolunca zincire dizilmişlerdi.

Oruç Reis evvela ona hitab etti:

"Ey mel'un şimdi kendini nasıl bulursun?Karındaşım sana eman vermişti Tövbe edersen suçunu bağışlarız demişti Sen ona cevap verip:İspanya Kralı sayesinde benim öyle firkateci hırsızlara eyvallahım mı var diye herzeler yemiştin Elhamdülillah hırsız değiliz, amma senin gibi din düşmanlarına yardım edici mürtedlere hırsızlarız."

Dedikten sonra, hemen cellat-ı bi-amana işaret edip kellesini vurdurdu.

Bundan sonra Araplara döndü:

"Ey mel'unlar!Şu katli olan mürteb bayiniz önceleri tek başına gelip içinize girdiğinde:Buranın sahioplari olan gaziler, senin buraya geldiğini istemezler, deyip, şimdi tutup bağlayıp huzuruma getirdiğiniz gibi, o zaman bağlayıp getirmeye kadir değiller miydiniz?Böyle tutup bağlayıp getirmek evvelden gerekli idi."

Deyip hepsinin kellesini vurdurdu.

Ortalığı dilediği gibi nizama sokup yeni hakim tayin etti.

Üç günden sonra gazileri toplayıp divan edip şöyle dedi: "Oğullar, elhamdülillah Hakk'ın inayeti ile bu hayın mürtedin ve ona uyup yardım eden iki yüzlü münafıkların haklarından geldik.

"Şimdi sizler bana yar ü yaver olursanız, katli ettiğimiz mürtedin amcası olan Tlemsen Sultanı'na da bir bakalım Zira onun dahi zulmü haddi aştı İspanyon keferesine Tlemsen limanından daima gemiler yükletip, kafire zahire gönderirmiş Benim niyetim o tarafa doğru gitmektir, sizler ne dersiniz?"

Tlemsen'in alınması

Oruç Reis böyle deyince, gazilerin cümlesi bir ağızdan çağrışıp:

"Niyet senindir!her nereye teveccühün olursa, baş üstüne!"

Dediler.

Oruç Reis de:

"Berhurdar olun oğullar Benimde sizden beklediğim budur Hak teala hepinizden razı ve hoşnut ola."

Dedi

Hazırlık edip, Tlemsen'e doğru gittiler Konarak göçerek, günlerden bir gün Tlemsen'e vardılar.

Tlemsen'in etrafından oturanlar, akın akıp gelip Oruç Reis'i karşıladılar:

"Hoş geldiniz, safa geldiniz, ey mücahitlerin reisi!"

Dediler.

Çünkü Tlemsen Sultanı pek zalim olduğundan hepsinin ciğerleri yanık idi Sıdk ile gelip Oruç Reise bağlandılar Tlemsen Sultanı baktı ki iş fena, hemen bir gece içinde kaybolup gitti Giderken hapisteki iki karındaşını da salıverdi Bunların hapsi onun işlerini beğenmemelerinden ötürü imiş Bu ikisi de Fas'a doğru çekilip gitmişler.

Oruç Reis, topsuz tüfenksiz Tlemsen şehrinin fethi müyesser olduğu için şükürler etti.

Halk gelip Oruç Reis'e biat ettiler:

"Çok şükür, o zalimin elinden bizi kurtardın, beldemizi nurlandırdın."

Deyu Oruç Reis'e dualar eylediler.

Vahran kalesi kafirleri

Bu minval üzere Oruç Reis Tlemsen şehrini zapt u rapta alıp, ol mertebe adalet eyledi ki, ancak o kadar olur.. Herkes işinde gücünde, alışında verişinde, yemesinde içmesinde oldu.

Orada Tlemsen'e yakın sahilde bir kale vardı ki adına Vahran derlerdi Eskiden Müslümanların- ken, sonradan İspanyollar hile ile almışlardı.

Yine Tlemsen'e yakın bir şehir ile bir palanga vardı ki adına Kale derlerdi Çok münbit bir yer idi Öyle ki o taraftaki beldelerin zahiresi buradan giderdi Vahran keferesi de zahiresini bundan alırdı.

Oruç Reis Tlemsen'i alınca, Kale'ye haber gönderip, Vahran'a zahire vermelerini men etti.

"Sakin Vahran'a birşey göndermesinler, hiç bir şekilde rızam yoktur Sonra kendileri bilir."

Diye haber gönderdi.

Onlar da bu emir mucibince Vahran keferesine birşey vermediler Vahran keferesi sıkıntıya düştü.

Elli çadır asker

Oruç Reis bu arada:

"Benim burada iki yüz çadırlık kuvvetim var Bu bana çoktur Cezayir yeni açılmış bir memlekettir düşmanı içindedir Ada burcunun kafirleri fırsat gözetirler Elli çadır asker, inşallah erenlerin himmetiyle bize yeter Yüz elli çadırı Cezayir'e göndereyim Ne olur ne olmaz, gafil olmayalım."

Diye kendi kendine düşünmüş.

Sabah olunca, bütün gazileri huzuruna çağırıp eyitti ki:

"Ey gaziler !Bu gece şöyle bir şey düşündüm Eğer makul ise söyleyin."

Asakir-i İslam dahi:

"Buyurun!"

Dediler.

Oruç Reis:

"Ey oğullar!Şimdi biz burada iki yüz çadırız Hep olanımız bitenimiz buradadır Cezayir ise yeni açılmış bir memlekettir Kim bilir ki ne ola Uygun ise yüz elli çadır Cezayir'e gitsin ve canı isteyen elli çadır, bin yiğit olmak üzere benimle beraber Tlemsen'de kışlası Bakalım baharda Vahran'ı dahi bir hal yol edebilir miyiz?"

Dedikte, askerlerin cümlesi çağrışıp:

"Senin muradın her ne şekil olursa başımız üzere, biz emrine ferman-bekleriz Baş üstüne."

Dediler.

Oruç Reis de:

"Berhurdar olun oğullar, benim dahi sizden beklediğim budur Hak teala cümlemizden razı hoşnut olsun."

Deyip, dualar eyledi.

Oruç Reis yüz elli çadır askeri Cezayir'e yolladı Her bir askere yirmi beş altın verip, çadır başına birer yük akçe bağlayıp, pek çok hediyelerle bizim tarafa gönderdi Bu gaziler selamet ile yanımıza vardılar.

BÖLÜM 5

Kafir kelleleri

Oruç Reis'in iki yüz çadır askerle geldiğini görüp firar eden Tlemsen Sultanı, Enked şeyhinin yanına sığınmıştı Orada fitne dağarcığını açıp, kazanı kaynatmağa başladı Zira şeytanlıkta üstad bir mel'un idi. Hemen Vahran Markisi'ne mektup yazıp gönderdi Şöyle demiş:

– Yazıklar olsun sana! Ben seni kendime vefakar dost bilirdim. Memleketimden, sultanlığımdan ayrıldım da beni hiç arayıp sormadın halin nedir, damedin. Bu kadar mal ve hazinemden bir akçe alamayıp salt başıma firar edip Enked içine düştüm Devletim bir fikateci gidisine nasip oldu.

Daha bir çok şeyler yazıp ağlayıp, imdat dilemiş... Bu mektup Marki'ye varınca, okuyup hale vakıf oldukta, hemen bir cevap Tlemsen Sultanına göndermiş. Name şöyle imiş:

– Her ne muradın var ise bana bildiresin Hemen malla mı olur, askerle mi olur, sana yardım ederim. Zira o firkadeci benim dahi Kale'den gelen zahireme mani oldu Şimdi pek sıkıntıdayız.

Mektupla beraber yirmi bin altın da göndererek:

– hemen göreyim seni göreyim seni, güzelce hareket eyle, Arap dilaverlerinden asker yaz Sen öteden, ben beriden, firkateciyi Tlemsen'den kaçıralım.

Demiş.

Oruç Reis'e tuzak kurulması

Tlemsen Sultanı da altın kuvveti ile kabilelerden asker yazdı Bunlar "ya seni yine Tlemsen'e oturturuz yahut cümlemiz kırılırız" diye ant içmişler. Tlemsen Sultanı ise onların bu andına itimad etmeyip:

– Sizin bu ahdinize vefa edeceğinize benim kalbim inanmaz Ancak büyükleriniz birer evladını Vahran zabiti olan Marki'ye rehin bırakırsa inanırım.

Demiş Ötekiler de:

– Hemen senin kalbin bununla tatmin olacaksa başüstüne!

Demişler Böylece şeyh evladlarından otuz kırk uşağı Marki'nin yanına rehin kodular Bundan sonra Tlemsen sultanı yirmi bin askerle kalkıp Vahran'a gelip Marki'yle görüştü Marki de on bin küffar askerini Tlemsen sultanına imdat gönderdi Bu kuvvetlerle gelip Kale'yi aldılar Tlemsen Sultanı gelip Kale'ye oturdu Kale halkı da ona tabi oldular. Bu haber Oruç Reis'e gelince, can başına geçip Kale'nin yardımına koştu Amma Kale iki gün önce alınmış idi Bu arada, on bin kafire başbuğ olan kafir, Tlemsen Sultanına şöyle demişti:

– Şimdi Oruç Reis bizim ale'yi alıp zapt ettiğimizi duyunca bu tarafa gelecektir Ona tuzak kurmanın zamanıdır Böyle fırsatı bir daha bulamazsın Hemen askerini buradan al çekil Tarare-re'ye git orada göz kulak olup bekle, Oruç Reis kaleyi almak isteyipte gelince Tlemsen boş kalır Sen de gider kavgasız döğüşsüz yerine oturursun Buraya geldiği takdirde biz de onu kırarız Sen de biz de kurtuluruz.

İspanyol başbuğu olan bu hınzır pek mütekebbir, mağrur bir köpek idi Kafir daima mertlik davası eder:

– Eğer Oruç Reis bu tarafa gelirse ahdim olsun ki korum Ya taht ola ya baht

ola.

Derdi. Amma, "Mağrurun hasmı Allah'tır" demişler. Su uyur, düşman uyumaz Bu haberler kırık dökük Cezayir'e gelmeye başlayınca endişe ettim:

– Kim bilir ne olur ne olmaz!

Diyerek, hemen elli çadır asker çıkardım Tamam bin yiğitin yanına bin de Arap atlısı katarak iki bin askeri, karındaşım İshak'ın emrine verdim Yanına da İskender Kethüda'yı kattım.

– Ilgar ile, iki üç konağı bir edip tiz karındaşım Oruç Reis'e yetişesiniz!

Diye gönderdim. Hemen hareket edip, süratle Oruç Reis'e yolda kavuştular.. Sevinip yeniden hayat bulup, orada bir gün oturak ettiler Oruç Reis, İshak ve İskender ile cihan cihan görüşüp hal hatır soruştular Gaziler dahi herkes, yaran yaranıyla görüşüp muhabbet eylediler. Tlemsen Sultanı ise başbuğ dediğimiz kafirin fikrini beğenerek bir gece askeri ile birlikte kale'den çıktı, Tarare dağına geldi Oradan çayı gönderip Oruç Reis'in şehirden çıkmasını beklemeye başladı. Oruç Reis, kale'nin alındığını öğrenince kan başına sıçrayıp, vilayeti şeyhlere emanet ederek alelacele Kale'ye doğru hareket edince çayı da hemen varıp ahvali Tlemsen Sultanı'na bildirdi. "Su uyur, düşman uyumaz" demişler O da fırsatı ganimet bilip, gizlendiği yerden birseher vakti çıkarak gelip Tlemsen'i zapt etti, tahtına oturdu O mel'unun tedbiri rast geldi.

"Hemen sen sağ ol baba!"

O sırada Oruç Reis, Cezayir'den imdadına gelen elli çadır ile buluşup görüşmekte idi Durdukları yerden Kale'ye mesafe iki konaktı Sabahleyin baktılar ki, amma ne geliş.. Gele gele geldi, meğer şeyhler göndermişler Tlemsen Sultanı'nın hile ile Tarare'den gelip Tlemsen'i zapt edip önceki gibi yine yerine oturduğunu bildiren bir mektup yollamışlar.

Oruç Reis pek çok kasavete battı Sonra gazileri çağırıp halin neye vardığını anlattı.

Gaziler dahi:

"Hemen sen sağ ol baba!Tlemsen için evvelden taş atıp kolumuz ağrımadı idi Bir boş vilayettir bulup aldık Şimdi sahibi gelip yine aldı Hak teala verirse yine alırız Tlemsen Sultanı İslamdandır Onunla iş kabildir Evvelden kendi vilayetidir aldı.. Eğer ümmet-i Muhammed'e zulmetmekten vaz geçip, bizlere de vergisini seneden seneye tamam verir de Cezayir'e tabi olursa gene eskisi gibi vilayetinde dursun Şimdiki halde biz önümüze bakalım."

Dediler.

Oruç Reis dahi, gazilerin bu şekerden tatlı sözleriyle teselli bulup:

"Hak teala sizden razı olsun oğullar Kalb-i mahzunumu mir'at-ı İskender eylediniz."

Diye dualar eyledi.

Ecel terzisi don biçerdi

Sabahleyin oradan göç edip Kale altına indiler, düşmana karşı durdular Kafirler ise, ertesi gün, İslam askerini hor görerek pervasızca kale kapısını açarak onlara karşı çıktılar.

Kafir askeri on binden fazla idi İslam askerinin ise hepsi iki bin idi Ama her biri beş on kafirden yüz çevirmez yiğitlerdi.

Nasıl demişler ki:

"Ne denli çoğ olursa ördek ü kaz

"Yeter imiş ana bir şahin-i baz" gaziler, inayet-i Huda ve mucizat-ı Mustafa ile gazaya

niyet edip hücum kıldılar İki asker birbirine karıştıve katıldı Yer penbe misali atıldı Yerin gubarı kanın buharı, gazilerin dilinden gelirdi bir bir sübhanı...

Üç, üçbuçuk saat cenk oldu, kılıçlar kan ile al renk oldu çoğu ecel şerbetini içip serden geçerdı Ecel terzisi don biçerdı.

Elhasıl İslam yiğitleri öyle bir kılıç vurdular ki, on bin kafirden ancak dört yüz kafir sağ kaldı Onlar dahi gazilerin ateş saçan kılıçlarından kurtulamayıp "eman, el-eman!" diye çağırışmaya başladılar.

Amma gaziler hiddetlerinden bu feryatları duymaz, kafirleri durmadan kırarlardı...

Oruç Reis gazilerin arasına girerek:

"Çekin oğullar elinizi!aman diyene kılıç yoktur!"

Der idi.

Ancak bu şekilde gaziler işi anlayıp cenkten el çektiler Kalan üç dört yüz kadar kafiri esir ettiler Bu esirleri

Cezayir'e gönderdiler.

Oruç Reis bin yiğit ile geçip Kale'ye oturdu Muradları o kış Kale'de yemelerinde içmelerinde oldular Fakat bu cenkte çok gaziler şehitd olmuşlardı Karındaşımız İshak ile İskender Kethüda dahi bunların arasında idi.

Oruç Reis'in üç ay cenk etmesi

Vahran zabiti olan Marki, bu ahvali olduğu gibi İspanya Kralına bildirdi İspanya Kralı ise Telis'e hakim tayin ettiği adamı öldürdüğü için Oruç Reis'e gayet kızgın idi Şimdi daha çok hiddetlendi, öyle ki kafir iken Yahudi oldu.

Hemen Vahran zabatine otuz kırk bin kafir gönderdi ve şöyle ısmarladı:

"Eğer başın kendine lazımsa, Oruç Reis'in elinden Kale'yi alıp, o haydutların hepsini kılıçtan geçirip öldüresin Hemen salt

Oruç Reis'i zincire vurup bana gönder Ben onu ne şekil ölümle öldüreceğimi bilirim."

Marki de, kendine gönderilen otuz kırk bin kafir ile apansızın Kale 'yi muhasara edip döğmeye başladı Dört tarafını da sıkıca tuttuklarından erzak da gelemedi Gaziler tam üç ay Kale'den küte küt cenk eylediler Azıkları tükendi Cezayir'e bir haber göndermek de mümkün olmadı.

Kafirler her gün cenk etmekten bıktılar Gaziler de susuzluktan halsiz kaldılar.

Sonunda kafirlerin kumandanları ile papazlar birleşip bir hile bulmaya karar verdiler.

Dediler ki:

"Bu Türkler inat bir millettir Gelin bunlara yarın bir elçi gönderelim Size eman verdik, silahınızla çıkıp gidin, diyelim Eğer azıkları yoksa razı olup, kale'yi bırakıp giderler Eğer azıkları çok ise hepsi kırılır, amma biri kalsa yine kale'yi bize vermezler.. Eğer eman ile kale'den çıkarlarsa, o zaman, silahlarınızı bırakın, deriz Onlarda silah bırakmak büyük ardır Yani imkanı yok silahlarını bırakmazlar O zaman biz de bunu bahane edip hepsini kırarız."

"Cennet-i a'lada buluşalım"

Bütün mel'unlar bu fikri beğendiler Ertesi gün karar verdikleri şekilde Oruç Reis'e bir elçi gönderip teklifte bulundular.

Oruç Reis gazilerle meşveret etti:

"Ne dersiniz oğullar?Kafirler şöyle derler."

Dedi.

O zaman gaziler de:

"Dirlik ölmekten yeğdir."

Diyerek, çıkıp Cezair'e gitmeye razı oldular.

Elçi de geri dönüp bu kararı kafirlere bildirdi Kayeyi bırakıp Cezayir'e gitmeye razı olduklarını söyledi Kafirler ferahladılar.

Ertasi sabah Oruç Reis, gazileri ile kuşanıp Cezayir'e doğru çıkıp gittiler Kafirler gelip Kale'ye girdiler, şenlik eylediler.

Oruç Reis Kale'den uzaklaşıp Cezayir'e doğru bir konak gider gitmez, on beş yirmi bin kafir arkalarından ılgar ile yetiştiler.

"Üzerlerinizde olan silahı pusatı bırakın Sağ çıkıp gittiğiniz yetişmez mi?"

Dediler.

Oruç Reis, kafirlerin hile tuzağına girdiklerini anladı.

Mücahitlere:

"Gelin oğullar!Eğer beni dinlerseniz, kafirlere silah vermektense hemen cümlemizin kırılması avladır Ölüm hayattan ahsen ve a'ladır İmdi oğullar, er ölür adı kalır, at ölür meydanı kalır Dünyaya gelenin ölüm şerbetinden içmesi elbette muhakkaktır Sizinlebir nam bırakalım ki kıyamete kadar dillerde destan olalım!Bir daha sizlerle cennet-i a'lada buluşalım."

Dedi.

Oruç Reis'in bu sözleri, açlık ve susuzluktan bitkin düşmüş olan gazileri canlandırdı Yürümeye mecarelleri yok iken, her biri birer kuzu biryani yemiş gibi tokluk oldular, birer ejderhaya döndüler.

Oruç Reis'in şehadeti

Önce Oruç Reis kendi tüfeğini gözüne alıp, kafirle gaza niyeti edip, bülemlend avaz ile çağırdı:

"Ey ebedi mel'unlar, işte bizler adama silahı pusatı böyle veririz."

Diye, tüfeği kafirlere boşalttı.

Gaziler dahi hep birden tüfeklerini boşaltıp sonra dalkılıç olup kafirlerin ortasına giriştiler Öyle bir giriştiler ki anlatılmaz.

Sanki, ikinci tarlasına orakçı nasıl girerse, kol kelle ne rast gelirse vurduklarını turp gibi kaydırıp düşürdüler.

Kafirler kelleleri ayaklar altında yuvarlanıp;burun, kulak, ayak, tırnak, dülger yongası gibi tozardı.

Cenk gittikse kızışıp, kafirlerin ilerisi geriyekaçmaya başladı Amma gerisi çok olduğundan kafirler durmadan kuvvetlenmede idiler.

Gazilerin hepsi bin kişi idi Öteki bini önceki cenklerde kırılmıştı Bu bin gazi de kırıla üçyüz kırk kaldılar Ötekiler hep şehit olup şahadet şerbetini içtiler Allah hepsine rahmet kılın Şehitlerin biri de gazilerin serveri, mücahitlerin Reisi Oruç Reis idi Şahadet şerbetini nuş edip şehit düştü Allah rahmet eylesin.

Karındaşlarımın gamına düştüğüm

Kalan gaziler sabahtan akşama kadar yüz çevirmeyip, küte küt, kelle kelleye kafirlerle cenk eylediler Oruç Reis'in cenazesini şehitler arasından çıkarıp gömdüler Sonra

kafirlerle dövüşe dövüşe kurtulup gittiler.

Bu üç yüz kırk gazi Cezayir'e gelip olan biteni hikaye edince, üzüntüden helak ola yazdım Karındaşlarım Oruç ile İshak'ın ve bunca gazilerin gamına düştüm Yemeden içmeden kesilip kimse ile görüşemez oldum Sonunda aklıma zarar gelecek oldu."La havle vela kuvvete illa billahil aliyyil azim"deyip aklımı başıma topladım."Küllü nefsin zaikatül mevt"ayetince, Allah teala hazretlerinin kaza ve kaderine razı olup "elhükmü lillah-il Vahid-il Kahhar"dedim.

Kışı, melül mahzun Cezayir'de geçirdim İbadet ve taatle meşgul oldum Amma karındaşlarımın ateşi bir an yüreğimden çıkmadı Onları andıkça göz yaşı döktüm.

Kafirlerin üzerime gelmesi

Kafir yakasında ise, Oruç Reis'in vefatı haberi işitilince büyük şenlikler eylediler Manastırlarda azizlerin habis ruhları için pek çok domuz kurban eyleyip sevindiler

"Belanın birinden kurtulduk Şimdi Cezayir'de olan belaya bakalım."

Dediler.

Sonra:

"Onun iki karındaşı ile bu kadar askerini öldürdük Şimdi başı daralmıştır Hemen bu ara, karındaşlarının efkarı ile zihni perişan iken baskın edelim Biz deryadan Tlemsen Sultanı karadan hayhuy ile varıp Cezayir'i alalım O büyük belayı da ele geçirelim."

Diye karar verdiler.

Cezayir üzerine sefer etmeye karar veren İspanyol kafirleri, bizi karadan sıkıştırması için de Tlemsen Sultanı'na haber gönderdiler:

"Senin de haberin olsun ki, muradımız donanma çıkarıp, varıp Cezayir'i almaktır Sen de bize yardım edesin Türk taifesinin Arap yakasından ayaklarını keselim."

Dediler.

Kırk pare kadirge donatıp günlerden bir gün Cezayir'e geldiler Temnitos körfezine lenger-endaz olup yattılar Üçüncü gün name yazıp elçi eliyle gönderdiler.

Şöyle demişlerdi:

"Sen ki Hızır Reis'sin,

"Şöyle bilip agah olasın ki, senin evvelden fırsat bulup bizim üzerimize gelip bazı rahneler açman, azizlerin bize hatırları kırıldığı içindi Amma şimdi suçumuzu af eyleyip sizin fırsatınızı bize verdi Bunun ilk müjdesini de gördük İki karındaşını helak ve bu kadar askerini kırıp, Kale'yi aldık Azizlerin yardımını ile Cezayir'i dahi almaya gelmişiz Bahusus senin kolun kanadın olan karındaşın Oruç Reis ile bu kadar cengaverlerini öldürdük Sen şimdi beş on adam ile ne edeceksin Eğer aklın varsa namem eline vardığında Cezayir'in anahtarlarını alıp ve boynuna makrama bağlayıp ayağıma gelerek affolunmanı isteyeyin Belki esir olmaktan kurtularak bir miktar mal ile vilayetinize gidebilirsiniz İnat ve muhalefet edip aksine hareket edersen azizlerin başı için sana bir iş ederim ki, Adem'den kıyamete kadar dillerde destan olursun."

Kafirin namesine cevabım

Büyük divan toplayıp bu mektubu okuttum İçindekiler anlaşıldıktan sonra gazilere şöyle söyledim:

"Gaziler size müjde olsun Kafir, namesinde her ne ki yazmışsa poh yemiş ve yabana söylemiş Allah'tan başka kimse yardım edemez;gerek İslama ve gerek küffara.. Fakat

namede bir şey yazmışlar ki onu kabul ederiz Demişler ki, eğer sözüme inat ve muhalefet ederseniz, size bir iş ederiz ki, kıyamet olunca dek söylenip dillerde destan olursunuz.. Bu sözleri, inşallahu teala Allah'ın izni ve Peygamber'in şefaati ile ol kafirlerin aksine zuhur edecek bizim onlara edeceğimiz işler, bir zaman olacak ki, tarihlerde yazılıp, ruhlarımızın rahmetle yad olunmaklığına vesile ve sebep olacak."

Sonra kafirden gelen namenin cevabını yazıp elçi eliyle kafirlere gönderdim.

Namemizde şöyle cevap verdik:

"Ey mel'un-u ebediler ve hınzır-ı sermediler!O sizin helak eyledik deyu övündüğünüz yiğitlerimizin hepsi, cennet-i a'lada makamlarını bulup muradlarına nail oldular Bizler dahi onların nail oldukları mertebeyi özleriz Öyle ölüm ancak talihli kula nasib olur Elhamdülillah biz ümmet-i Muhammed'den ve sünnet-i cemaatteniz Hayatımız da pak mematımız da Öyle olunca bizim ne ölümden, ne de sizden bir korkumuz yoktur Hemen elinizden geleni geriye komayın Bildiğinizden kalmayın Siz azizlerden yardım istiyor iseniz, biz bütün kainatı yoktan var eden zevalsiz Mabud'umuzdan isteriz Siz de, inşallah bizim ne mertebe er olduğumuzu göreceksiniz."

Kafire kılıç üşürdüğümüz

Kafirler bu mektubu okuyup içinde yazılanları anlayınca ateş kesildiler Karaya asker döküp Cezayirhisarının etrafına hendek kazıp, metris yapıp hazırlandılar.

Ben de askeri hazır edip gazilere:

"Sakın başınızı göstermeyin kafir hücum edinceye kadar ses çıkarmayın Hareket onlardan gelsin Cenabı Hak zaferi müyesser eylesin!"

Diye tenbih ettim.

Kafir askerinin başbuğu olan Komandator:

"Beş on hayduttan mı korkuyorsunuz Onlar şimdi kim bilir hangi bucaklarda sinip kalmışlardır Hemen yürüyün hisarı zaptedelim."

Deyince, kafirler gayrete gelip hisara doğru yürüdüler.

Amma gazilerin hepsi tayin olundukları hizmette idiler Topçu topunda, tüfenkçi tüfeğinde olmak üzere hazır dılar.

Cenab-ı Hak hazretlerinden yardım dileyip:

"Allah'ım, Müslümanları kafirlere üstün kıl!"

Diye dua ederdik.

Kafirler top tüfenk altına girmişlerdi Gaziler hemen top tüfenk alabandası sağıp sonra dalkılıç kafirlere saldırmak isterlerdi.

Ben ise onlara mani olup:

"Acele etmeyin, kon, iyice yanaşınlar."

Derdim.

Kafirler istediğim kadar yanaşınca:

"Bismillahirrahmanirrahim, kafirlerle gaza niyetine!"

Deyip, İslam askerine işaret ettim.

"Allah, Allah sadası ayyuka çıktı.

Kafirlere bir top alabantası ile karışık bir tüfenk alabandası vurdular Öyle vurdular ki kafirler, serçe alayı gibi zemine döküldüler Sonra gaziler dalkılıç olup, ekine orakçı girer gibi, kafirlerin merkezine daldılar Kafirlere öyle kılıç üşürdüler ki vasfı mümkün

değildir.

Bir soğana bir kafir satıldığı

Kafirlerden kaçıp sandallara yetişebilen yetişti, yetişemeyen süratle cehenneme gitti Kafirler baktılar ki iş işten geçti, bela deryası boydan aştı."Ölmekten dirilik yeğdir"deyip "mayna sinyor!"ile gazilerin kılıcından güç bela kurtuldular.

Hepsi yirmi bin kafir idi Sekiz yüzünü esir ettik Bir kısmı da gemilere kaçtı Kalanın hepsi kılıçtan geçirildi Cehennemi boyladı.

Hepimiz bu büyük zaferin şükrü için Vacib-ül Vücut hazretlerine hamd ü senalar eyledik.

Kafirlerin kılıçtan kurtulanları ise kaçarak düşerek gemilerine vardılar Ye's ü matem içinde kalıp birbirlerine:

"Azizler yine hristiyanlardan yüz çevirdi, yine haydutlara nusret verdi."

Diye söyleşirken bir de baktılar ki, gökte fırtına bulutları ile şimşek yıldırım gürelemeye başladı. Bir anda şimal rüzgârı çıkıp derya cûşü hurûşa geldi. Ortalık bir anda Nuh tufanına döndü. Öyle ki kırk kâfir kadırgasından ancak iki tekne kurtulabildi. Geri kalanların hepsi Temnitos körfezi denen yerde baştankara oldular. Boğulan boğuldu, sağ çıkanları gaziler iki ellerini kafalarına bağlayıp esir eylediler. O kadar çok kâfir bağladılar ki, sonunda yorgun düştüler. Artık birbirlerine bağlamaya başladılar. înat edip karşı gelen kâfirlerin boyunlarını vurdular. Hasılı kelâm öyle bir yüz aklığı oldu ki, anlatılamaz. Esir bolluğundan nerdeyse bir soğana bir kâfir satılır oldu. Barbaroşo Kâfirler bana «Barbaroşo» diye lâkap taktılar. «Ol diyavolo Barbaroşo cazulukla bizi bozdu. Gami-lerimizi baştankara ettirip, bu kadar has hristiyanlân kimini öldürüp kimisini esir eyledi.» Diye ye'sü matem ederlerdi. Hak teâlâ İslama nusret eyledi. Mel'unları perişan etti. Başları daima aşağı olsun! Bundan sonra yememizde içmemizde, zevk u safâ- mızda olduk. Şehir halkı daima gazilere dualar edip: «Hak teâlâ sizleri Cezayir'e hızır gönderdi. Sizin eksikliğinizi bize göstermesin.» Derlerdi. Türk" başı için! Aralarında yemin edecek olsalar: «Türk başı için!» Diye ederler, Türk'e bu derece hürmet gösterirlerdi. Hemen Cenabı- Rabbülâlemîn kıyamete kadar ol gazi Cezayir Ocağının üzerinden padişah nazarını uzak düşürmeye, gazi askerler dahi hürmette, izzette ve nusrette olalar, âmin. Onüç bin esir olduğu Günlerden bir gün Zindancıbaşı'ya: «Var zindanda olan esirleri alıp huzuruma getir. Sayalım bakalım bu büyük ganimette ne kadar esir alınmış.» Diye emrettim. Zindancı da varıp, gardiyanlarla ve iki üç yüz kuşanmış gazilerle beraber zindanı açtı. Kâfirleri koyun sürercesine sürüp topladılar. Hesaba aldılar. Onüç bin kâfir esir ile yirmi dört kalite kaptanı buldular. Bu yirmi dört kaptanın içinde Kırando Kaptan derler, gayet bahadır ve zeki bir kaptan da vardı. Hatta bu kaptan: «Eğer bu kırk pâre kalitenin üzerine ben komanda-tor olaydım, bu yüz karalığı olmazdı.» Dermiş. Esirlerin hesabı gereği gibi malûm olunca tekrar ikisini bir demire çakıp zindanlara taksim eyledik. Kaptanları başka zindana koyup tayınlarını ayırdık. Başlarına bekçiler gardiyanlar koyduk.

Kırando Kaptanı ise kendi yanıma aldım, ölümlük ağır bir yarası vardı. Cerrahlarımıza baktırıp yarasını tımar ettirdim. Kendi yemeğimden veririr, arada bir de hatını sorar gönlünü alırdım.

Çünkü gerek kâfirden gerek İslâmdan işe yarar adabının hakkını teslim ederim.

Esirlerin isyan etmesi

Temnitos körfezinde baştankara etmiş olan kalitelerdeki mühimmatın Cezayir'e taşınması içm Vardiyan başı'na:

«Beş altı yüz esir kâfir alıp, baştankara olan gemilerin mühimmatlarını sırtlarına yükletip Cezayir'e götürtesin. Kendi şeylerini yine kendileri taşınsınlar.» Diye emretmişim. «Olacak olsa gerek çâr ü nâ-çâr, «Gerek kalbin gen tut gerek dâr.» Fakat basiretim bağlanmış da Vardiyanbaşı'na: «İki üç yüz yiğit de kuşanıp kâfirlerle beraber git- sinler.» Demek hatırıma gelmemişti. Hem de iki kâfir bir prangada olduğundan Vardiyanbaşı'nın da esirlerden ötürü kalbine bir korku gelmemiş. Amma: «Su uyur, düşman uyumaz.» Derler. Düşmanı hakir görmemek gerektir. Meğer bu kâfirler de demiri kesecek eğelerini ve şâir âletlerini hazır edekomuşlar. Düşmanların rüsvây olması Bu beş yüz kâfir elli altmış kadar vardiyan ile beraber baştankara olun küffâr kalitelerini boşaltmaya Temnitos körfezine giderlerken fırsat bulmuşlar. Birbirlerinin demirlerini açmışlar. Zavallı vardiyanlardan yalnız ayağına çabuk olan bir tanesi kurtulup bize haber vermeye geldi, ötekiler şehit oldular. Hemen gaziler kuşanıp, halk dahi: «Allah yolunda cihada!» Diyerek kâfirlerin üzerine vardılar. Dalkılıç olup: «Bre kâfirler, elimizden kande halâs olursunuz?» Deyip, «mayna sinyor» deyinceye kadar kılıç üşürdüler. Ellerini kafalarına bağlatmaya razı olanlar kurtuldu. Azıcık bile inat göstereyim diyenlerin cümlesini cehenneme gönderdiler. Kellelerini top gibi uçurdular. Tahminen üç yüz kadar kâfir kılıçtan geçirildi. Gazilere: «İnat eden kâfirlere hiç aman zaman vermeyip kellesini vurun!» Diye izin vermişim. Kâfirler koyun sürüsü gibi elleri bağlı sineleri dağlı, arkalarında gaziler döğerek huzuruma getirildiler. Gaziler: «İşte sultanım, düşmanların payitahtında böyle rüsvây olalar!» Dediler. Gazilere dualar ettim: «Berhurdar olasız oğullar! Hak teâlâ sizleri daima küffâr-ı hâksâr üzerine mansur ve muzaffer eylesin!» Bundan sonra esirleri daha iyi gözetmeye başladık. Kıra tul o Kaptan'ın hıyaneti Kırando Kaptan'ın esir olmadan önce yanında bir uşağı varmış. Esir olduklarından sonra bu oğlanı zindancıya bağışlamışım. Bu oğlan, efendisi olan zindancıya yemek getirdikçe Kırando'nun da hâlini hatırım sorarmış. Zindancı da «Kırando Kaptan benim yakınımıdır dersin, gör gözet sıkılma!» Diye izin vermiş.

Oğlan ise bu izni alınca, Kaptan'ın yanına girip ko-J nuşmaya başlamış.

Kırando Kaptan bu oğlana bir gün: «Sen esirlikten kurtulmak istemez misin?» Diye sormuş, Oğlan da: «Farzet ki istemişim, elden ne gelir?» Diye cevap verince Kırando: «Gel şimdi sana bir şekil söyleyeceğim. Eğer yapa-bilirsen kendinden başka bütün hristiyanları da kurtarırım. Hem de hiç şüphe yok bu iyiliğin karşılığında cennete gidersin. Bizim de çok ihsanlarımıza lâayık olur-' sun.» Demiş ve sonunda oğlanı kandırmış. Oğlan: «Söyle bakalım.» Diye razı olunca, Kırando Kaptan oğlana şöyle öğretmiş: «Efendin olacak zindancıyı iyi gözetle. Tamam uykuya varıp kendinden, geçince, keskin bir balta ile başına vurup helak edersin. Zindanın anahtarlarını alıp kapıları açarsın. Adalı kardeşlerimizin de bundan haberleri var. Onlar da sandalları hazır edip bizi bekleyecekler. Hemen bizim işimiz yalıya vancaya kadardır.» Kaptan'la oğlan kavlü karar eylemişler. Oğlan bu işi boynuna almış. Sonra gelip baltayı öyle bilemiş ki ancak olur, yani Allah irak eyleye, ne öküзде duracak *ne balıkta...* «Kendini sakın, gafil olma!» Mel'unun, efendisi olan biçâreyi onarmaya niyeti bağlamış olduğu gece bir rüya

gördüm: Zindancı yatağında yatmış uyuyor. Zindancının hizmetkârı olan mel'un elindeki baltayı »kaldırmış, zindancının başına indirecek. «Hay bre mel'un! Nişliyorsun çek elini!» Diye bir nara atıp uyandım. Kalkıp abdest alıp iki rekât namaz kıldım. Rüveyayı kendi kendime tâbir edip: «Zindancı biçâreyi Allah korusun, zira bu rüyada iyi görünmez.» Dedim. Sabah olunca zindancı çıkageldi. Onu görünce gülerek: «Behey adam ne ağır uykun varmış. Seni güç ile uyandırdım. Var kâfiri buraya getir.» Deyince zindancı çıkıp elleri bağlı olarak kâfiri aldı getirdi. Meğer zindancı yatağa girip gaflet uykusuna dalınca, oğlan elinde balta ile fırsat gözetir imiş... Bu sırada rüyasında beni görmüş. Zindancıya: «Kendini sakın, gafil olma, şimdi düşmandan zarar görürsün. Ardına bak!» Diye seslenmişim. O da uyanıvermiş. Oğlan tam baltayı vuracakken bileğini tutup zaptetmiş. Zindancı ise öyle gürbüz biri idi ki, hizmetkârı olan o mel'un oğlan gibi yirmisini bağlamaya kudreti yeterdi. Amma ne fayda ki, «Uyku küçük ölümdür» demişler. İstersen ejderha ol, uykuda işe yaramaz. Zindancı, oğlanı bağlayıp bırakmış, sabah olunca alıp huzuruma getirdi. / «Bu işi sen kendi basma rru, eyledin, yoksa sana başkası mı öğretti Doğru söylersen cezadan kurtulursun.» Diye sual eyledim. Oğlan da inkâr etmeyip: «Bunu bana Kırando Kaptan emretti.» Dedi. Papazların kavi ü karan ^ O zaman emr edip Kırando Kaptanı getirttim. Kırando'nun yüzüne tükürüp: «Bre mel'un sana ettiğimiz iyiliklerin mükâfatı bu muydu? Seni ötekilerden ayırıp zindana göndermedik* yaran iyi oluncaya kadar sana ayrı yer verip huzurla yatırdık. Kendi yediğimizden verip, cerrahlarımıza baktırdık. Ta ki tezce iyi olsun dedik.- Sonunda böyle fesat çıkarmaya başbuğ olup tertipler kurarsınT» Diye ağır sözler söyledim. Kırando kâfiri de: «Vallahi sinyor her ne söylersen hakkın var. Karar senindir. Benim niyetim falso olmakla işimiz rast git- medi. Şimdi senin elindeyim, her nice dersen ferman senindir.» Dedi. Kırando kâfire yüz değnek vurdurup, ayağına ağır pranga, ellerine de kelepcek vurdurdum. Otuz altı kâfir kaptanını da cezalandırdım. Bu haberler İspanya'da duyulunca: «Cezayir'de Barbaroşo bizim kaptanlara şöyle şöyle etmiş.» Diye kâfirler büyük yeis ve mateme düşmüşler. Bunun üzerine papazlar toplanıp, bu otuz altı kaptan için nç yapacaklarını konuşmuşlar. «O kaptanların din uğrunda, haydutların bu kadar cevrü cefasını çekmesi lââyık değildir... Biz burada oğlumuz uşağımız yanında, yeme içmemiz yerindedir. Onlar ise din uğruna kimisi candan oldu-kimisi esir...» «Barbaroşo'nun azab-ı eleminde olmaları bizim şanımıza yakışır mı? Hemen bu meselede-akçanın gittiğine bakmayalım. İş bitirelim. Olur ki akça kuvvetiyle Barbaroşo'nun elinden halâs ederiz.» Diye kavi ü karar eylemişler. Bana haber gönderip: «Eğer iznin olursa Cezayir'e varıp esirlerimizi kurtaralım.» Dediler, ben de: «Pek güzel, gelsinler.» Diye haber verip pasaporta verdim. Kaptanların boynunun vurulması Günlerden bir gün İspanyol tekneleri Cezayir'e geldi. On dört bin kâfir kurtardılar. Kıymetlerini birbiri üstüne üçer yüzerden aldık. Hemen hizmet gördürmek için üç dört yüz kâfir alıkoyup geri kalanını hep bıraktım. Kalanlar da onların mezhebinden değil idiler. Kaptanların bahalarına gelince kolay anlaşımadık. Papazlar otuz altı adet kaptana iki buçuk milyon akçe verdiler. Ben razı olmadım. Üç milyona çıktılar. Ben de bu kadara verecek oldum. O zaman âlimler gelip beni ikaz ettiler: «Ey mücahitlerin başı! İşittik ki kâfir kaptanlarına azatlık vereceğinizdir. Fakat Kitap gereği, onlara hiçbir şekilde azatlık yoktur. Çünkü onlar deryada ustadırlar, hile ve şer işlerinin beyleridirler. Onları ya sıkıca hapset veya öldür.» Dediler. Ben de: «Allah sizi

mükâfatlandırırsın! İşte ben böyle isterim. Bana Kitab'ın kavli ne ise ifade edesiz. Zira âlimler, peygamberlerin vârisleridir. Benim başım size bağlıdır.»

Diyerek âlimlerin hatırlarını, aldım, izzet ü ikram eyledim. Kaptanları da bırakmadım.

Papazlar Cezayir'den ayrılınca, kaptanların hepsinin boyunlarını vurdurup, pis cesetlerini deryaya attırdım. Ulema ve halk hakkımda şöyle söylemişler: «Gazi Reis'in ve mücahitlerin şeriata olan bağlılıklarının derecesine bakın ki, ol kâfirlere şeriat gereğince azatlık olmaz, denince üç milyon akçeyi bir pul saymayıp feda ettiler. Din düşmanlarına büyük rahne vur-; dular. Üç milyon akçe dilde kolaydır.» Kırando Kaptan'ın cesedi Kâfirler ise derlerdi ki: «Türk kısmına hemen çokça akçe verdikten sonra evlâdım bile satar, değil ki esiri vermesin.» Aralarında böyle söyleyip dururlarken, otuz altı kâfir kaptanın kati olunduğu haberi İspanya'ya varıp du | yulunca kâfirler hadden aşın yeis ve mateme düşüp kırk gün çarşı pazara çıkmadılar. Azizlerin yüzüne gözüne tükürüp: «Bu mertebe hristiyanlardan yüz çevirmelerinden belli ki Turkuvaz oldular.» Diye söğüp saydılar. Şeytan papazlar ise yer yer onları kandırıp şöyle derlerdi: «Sakın azizlere fena söz söylemeyin. Zira darılacak olurlarsa Müslümanlara daha ziyade yardım ederler. Sizin sabrınızı deniyorlar.» Bu sözlerle eşek kâfirleri aldatırlardı. Kati olunan Kırando Kaptan'ın İspanya'da geniş soyu varmış. Hısımı akrabası Kral'a gelip feryad ü il gân ettiler: «Senin hizmetinde oğlumuz bu kazaya uğradı. Bari ölüsünü bu tarafa getirt de düşman toprağında yatmasın» Dediler. Kâfirler, bizim o heriflerin pis cesetlerini defn ettiğimizi sanırlarmış. Biz ise kâfirlerin cesetleri islâm mezarları arasında, bu şerefli toprakta bulunmasın diye deryaya atmış idik. Kral yine başpapazı çağırıp: «Öldürülen Kırando Kaptan'ın cesedini Cezayir'den alıp buraya getirmenin bir yolunu bul. Bir tabut içine koyup getirt. Ne isterlerse ver. Akçenin gittiğine değil, işin bittiğine bak. Beni Kırando'nun akrabalarının dilinden kurtar.» Diye sıkı sıkı tenbih etmiş. Papaz da Cezayir'e doğru yola çıkıp gelirmiş. Bizim zindanda Abdurrahman adında gayet feraset sahibi bir Müslüman vardiyandı. Bu adam Kırando Kaptan'ın cesedini akrabalarının arayacağını tahmin etmiş. Otuz altı kâfir kaptanın boynu vurulduğunda taş bağlanıp cesetlerini deryaya atmak işine Abdurrahman'ı tayin etmiştim. O da gizlice Kırando Kaptan'ın cesedini bir çukura gömüp otuz beş tanesini atmış imiş. Benim bundan haberim yoktu. Hepsi denize atıldı sanırdım. «Sen ki kâfirlerin papazısın!» Papaz Cezayir'e gelip de huzuruma çıkarak kaptan-lann Öldürülmesi işinden dolayı bir iki lâf deyince: «Ey kâfir şimdi eman ile gelmemiş olaydın, ortla-nn gittiği yere seni de göndermemiz gerekti. Ol kati olunan mel'unlan Şeriat-ı Muhammediyemizin ahkâmı öldürdü. Benim dahi başım seriata bağlıdır. Halbuki şe-riatimizin hükmü kıyamete kadar bakidir... Sen ki kâfirlerin papazısın, bâtil yolunuzda şeytan aleyhillâne-nin adını aziz komuş, onu hâşâ sümme hâşâ ilâh tutunup, ondan medet yardım umarsınız. Azizler şöyle poh yemiş, böyle poh yemiş diye, ahmak kâfirleri bir parmak üzerinde oynatıp kendinize taptırırsınız... Ya ben ki, elhamdülillah Müslümanım, kati delillerle sabit olan ahkâm gereğince, ol otuz altı kâfir kaptanlarınızı kati eylediğim yoksa gücünüze mi gitti?» Diye sual ettim. Papaz müslüman olayazdı. Yanındakine: «Bu herif benden yukarı papaz, bununla başa çıkılmaz, hemen işimize bakalım.» Demiş. Bana: «Sinyor! Madem kaptanları kati eyledin, hemen sen sağ ol. Lâkin senden ricam şudur ki, kaptanların meyyitlerini götürmeye bana destur ver. Her birini tabutlara koyup sahiplerine vereyim.

Hayatta iken verdiğim üç milyon akçeyi yine ölülerine dahi vereyim.» Diyerek benden ölüleri istedi. Cesetleri Cezayir toprağına gömdük sanırmış. «Ben onları, boyunlarını vurdurduktan sonra defn ettirmeyip cümlesini denize attırdım.» Cevabını alınca kuru balık gibi kadit olup söz edecek mecali kalmadı. O zaman vardiyın Abdurrahman gelip elimi öptü: «Sultanım, ben kulunuz bir kabahat eyledim, eğer af buyurursanız söyliyeyim.» «Allah ve Resülü üzerine eman verdim, -korkma.» Vardiyın Abdurrahman: «Sultanım, Kırando Kaptan soylu kişi olduğundan, ihtimal ki kâfirler bunun ölüsünü bile ararlar diye, otuz beşini emriniz üzerine denize atıp, Kırando'yu kumsala defn eylemiş idim. İzniniz olursa çıkaralım. Ben sanırdım ki salt Kırando Kaptanı ararlar. Halbuki bunlar hepsini ararmışlar.» Dedi. Kendi aklınca bize hizmet eylemek istermiş. Gazap ve hiddetinden kendimi kaybede yazdım: «Sancağım hakkı için eğer sana eman vermemiş olaydım. Seni öyle bir öldürtürdüm ki, başkalarına dahi ibret, olurdu.» Diye vazifesinden çıkarıp koğdum. Kırando kâfirini de tekrar oradan çıkartıp deryaya attırdım. Papaz yalvarıp yakardı ise de dinlemeyip: «Benim akçeye ihtiyacım yoktur. Var Kralın olacak köpeğe gördüğün gibi söyle.» Diyerek papazı da koğdum. O da hüsrân içinde çekilip gitti. Murdarın alım satımı Bu hadisenin üzerinden bir kaç gün geçip de hiddetim yatışınca yakınımıdakilerden bazısı: «Sultanım o kadar akçeyi almayıp elinizden kaçırdınız. Kırando kâfirin ölüsünden ne zarar gelirdi ki, papaza verip akçeleri almanız daha a'la olmaz mıydı?» Diye sordular. ' «Düşmandan intikam almak bütün dünyaya değer. Bizim yaptığımız bu iş, İspanya yakasını tamamen yakmamızdan daha tesirlidir. Hem akçe almayışımız kâfire göre büyük âlicenaplıktır. Zira kâfirler bizim hakkımızda: Türklerin yanında akçe ile bitecek iş çok kolaydır. Hemen Türk kısmına akçe ver de gözlerini çıkar, diyerek bizi küçümserler imiş. Bakındı dedikleri oldu mut Kişi nâmıyle işler işi, namsız bir pula değmezmiş kişi... Biz bu kafir kaptanlarına peş peş akçe saymadık. Bun lar ilâhi yardım rüzgârının kendi gelenleridir. Din düş manlarını yeis ve matem üzerine koduk. Bir zaman olu ki nâm ü sânimiz tarihlerde yâd oluna. At ölür meyda nı kalır, er öjür adı kalır. Bizden önce gelenler, her bi bir ad koyup gitmişler, hepsine rahmet olsun.» Diye cevap verdim. Yaranlar bu cevabı beğendiler. «Niçin akçe almadın?» Demelerine: «Murdarın alım satımı haramdır.» Deyişime ise, ulemâ da kulak çekip tahsin kıldılar

BÖLÜM 6

Hainlerle savaş

Vakta ki bahar eyyamı gelip, bülbüller dere kenarlarında, gülistanlarda feryâdü terennüme başladığında, tekneler de hazır olunmaya başlandı Günlerden bir gün bana bir düşünce arız oldu. Kendi kendime çok tefekkür ettim:

– Allaha şükür, Rabbımın yardımını ile, bir alay mücahit gaziyle gelip, din-i mübin uğruna nice zahmetler çekip, şu vilâyeti açtık. Amma bu Arap taifesi, Cihan Padişahının kim olduğunu bilmezler. Hutbeyi Fas Padişahı üzerine okutup, sikkeyi dahi onun üzerine kazdırırlar. Ey koca biçâre Hızır, eğer sana Hak yardım ederse hutbeyi ve sikkeyi şevketlü Selim Han üzerine edebil irsen, ol saadet iksirine kavuşursun.

Deyip, o gece istihareye yattım. Güzel hayırlı beşaretler belirdi. Sabah oldukça oturup kahvaltımı edip, kahvemi içlikten sonra âlimleri, eşraf ve âyânı, şeyhleri ve murâ-bitları hep huzura çağırıttım. Cümlesinin hâl ve hatırlarını sorup, izzet ve hürmet eyledim. Taamlar yenip, dualar edilip, şerbet ve kahvelerden sonra keyifler tamam oldu.

Bana izin verin gidiciyim

Sohbet sırasında edep ile iki diz üzerine gelip:

– Efendiler, izniniz olursa, muradım sizinle bir meşveret eylemektir, ne buyurursunuz?

Ulema ve hepsi birden:

– Pek güzel ya emir-el mücâhidin! Buyurunuz. Rab-bimiz bize hayırlar duyura.

Diye cevap verince, şöyle devam ettim:

– Efendiler, ben fakir, âciz, biçâre bir günahkâr kulum. Buraya beldenize, bir alay mücahit gazilerle geldim. Din-i mübin uğruna can verip baş aldık. Allah'a hamd olsun, kadir olduğumuz kadar mâmur ve âbâd eyledik. Beldenize gelip ayak bastığımızda, kale ve burçlarınızda yirmi otuz pâre işe yarar top bulunmazdı. Cep, hane ise şöyle dursun... Şimdi çok şükür beş altı yüz pâre top peyda eyledik. Ona göre bu kadar harp âlet ve mühimmatı'mahzenlere koyduk. Ayrıca derya yüzünde cihad edecek iki direkli bir kayığınız yok idi. Şimdi çok şükür yirmi iki pâre mükemmel tekneleriniz oldu. Elhâsıl beldenizin her işini çekip çevirdik. Şimdi hepiniz bana izin veriniz. Varayım asıl vatanıma gidip yerleşeyim, ömrümü rahat içinde geçirip duacı olayım. Siz de içinizden uygun bir hâkim seçiniz.

– Ey mücahitler reisi nereye!

Bu sözlerden maksadım onları nezaketle imtihan etmek idi. Bakalım benden hoşnutlar mı, yoksa değiller mi?

Bu cemaatin içinde iki şeyh vardı ki, bunlar beldenin büyüklerinden idiler. Birine Ahmed bin Kâdî, ötekine Muhammed bin Ali derlerdi Bu şeyhlerin ikisi de sözlerimi işitince ayağa kalkıp ayağıma düşüp ağladılar. Dediler ki: «Ey mücahitler reisi! Ne olaydı, senin bu sözlerini işitmeden Cenab-ı Hak ruhumuzu kabz edeydi! Bu beldeyi evvel Allah sonra sen ihya eyledin. Bu kadar üm-met-i Muhammed senin mübarek teşrifinle istirahat eyleyip, emniyet içinde asude - hâl oldular. Allah teâlâ senden razı ve hoşnut olsun. Bütün geçmişlerine rahmet eylesin. Sen bizim anamız babamızsın. Bizi bırakıp içimizden

çıkıp gitmenize hiç bir şekilde razı değilleriz. Yok eğer, elbette giderim dersen, yarın rûz-i cezada yakam elimizden kurtarman mümkün olmaz. Eğer evlâtlarımızdan hatır-ı şerifin kırıldı ise kendi elimizle tutup huzuruna getirelim, emir senindir. Sen bugüne bugün bizim emîrimiz ve serdân-mîzsm. Allah teâlâ: Allah'a ve Resulüne ve sizden olan reisinize itaat ediniz, buyurmuştur. Yani kişi Allah'a ve Resulüne ve reisine itaat etmedikçe mümin olamaz. Şimdi biz sana itaatkârız emirlerine razıyız.» Padişah nazarı olmazsa Bu şeküde hadden aşırı niyaz edip kalmamı istediler. Anladım ki bunlar sâdik kimselerdir. Bir zaman sakalımı tutarak düşündüm. «Madem benim gittiğimi istemezsiniz. Benim ağınma, acıma yardım etmeniz lâzımdır. Güzel gelen işi Al-lah'dan, fenayı benden bilmeyeceksiniz.» Cemaatın hepsi de: «Baş üstüne, elbette!» Dediler. Bundan sonra, asıl maksada girdim:

«Cümledenize malum olsun ki, bu vilâyet, Haremeyn-i Şerifeyn kisvesini giyip, Halife-i Resûlullâh olan şev-ketlü mehâbetlü Padişahı rûy-i zemin hazretlerinin-dir!»

Hepsi birden: «Evet ey mücahitler reisi, öyledir!» «Ya böyle, vilâyetin Pâdişâh vilâyeti olduğunu bilirsiniz de niçin hutbeyi Fas Padişahı üzerine okutup, sikkeyi de onun adına kazdırırsınız? Bu insafa lââyık mıdır? Bir vilâyet üzerinde Padişah nazarı olmadıktan sonra o vilâyetin hali neye varır?» Dedikte hepsi başlarını eğip: «Sen bilirsin ey emir, biz böyle bulduk.» Dediler. Ben de: «Benim bildiğim odur ki, bu Cuma hutbeyi şevket-lü Gazi Sultan Selim Han diye okuturuz. Sikkeyi de onun üzerine ederiz. İşte benim bildiğim bu.» Dedim. Cümlesi: «Baş üstüne. Hüküm senindir. Hepimiz senin hizmetindeyiz.» Diye cevap verdiler. Sultan Selim Han hazretlerine arz Tekrar cemaatin ve âlimlerin hatırlarını alıp: «Allah sizden de razı olsun. Sizinle işte bu şekil üzre gönül birliği edelim. Varınız cemaatten birkaç akıllı faziletli adam bulup hazır ediniz. Hâli Şevketlü Hünkârıma olduğu gibi arz ediniz. Hem, Hünkâr'a ve devlet ricaline lââyık hediyeler hazır ediniz. Hünkârımıza gönderip duasına mazhar olalım.» Hepsi fikrimi beğenip söyleştiler: «Gördünüz mü padişahına ne kadar bağfı ve İtaatlidir. Bir başka soysuz olaydı. Bu yüz aklığına göre belki padişahlık dâvasına kalkardı. Ne demişler: Asil azmaz, merd-i kâminden hata gelmez.» Birkaç gün sonra hepsi bir araya gelip benim hakkımda Şevketlü Selim Han hazretlerine bir arz yazmışlar. Getirip bana gösterdiler, okudum, pek beğendim. Bahadarlığımı ve adaletimi meth edip arş-ı a'lâyâ çıkarmışlar. «Allah teâlâ cümledenize hoşnut olsun. Ben günahkâr bir kulum. Hepsi sizin iyiliğinizdendir.» Dedimse de, «Ne kadar meth etsek binde birini söyleyemeyiz.» Cevabını verdiler. Ben de erkân-ı devlete muhabbetnâmeler yazıp hediyeler ayırdım. Dört pâre mükemmel firkate yağlayıp hazır ettik. Leventlerden seçkin gazileri bunlara tayin ettim. Leventlerin üzerine Hacı Hüseyin Ağa'yı koydum. Devleti Aliyye tarafına gidecek hediyeleri de ona teslim ettim. Hacı Ağa akıllı ve tedbirli bir kimse idi. Hacı Hüseyin Ağa İslâmbol yolunda Bu dört firkaatın her türlü levazimatını gereği gibi gördük. Cuma namazından sonra bir mübarek saatte yola revan»olup «getir elin İslâmbol» deyüp, çeküp gittiler. Uygun eyyamla yirmi birinci günü Âsitâne-i Saa-det'e varıp dahil oldular. Bir mübarek saatte İslâmbol'a girdiler. Şevketlü Sultan Selim Han hazretleri Yalı Köşkünde idiler. Hünkâr kancabaşı gelip teknelerden haber alıp alelacele Şevketlü Sultan Selim hazretlerine arz olundu. Kancabaş tekrar gelip Hacı Hüseyin Ağa'yı Padişah'ın huzuruna götürdü. Hüseyin Ağa, hakkımda Cezayirlilerin yazdığı arzı ve Padişah-ı âlem-penâh Hazretlerine

olan hediyelerini yanına aldı. Bunları yirmi beş Frenk oğlanına yükletip, yoluyla erkânıyla Sultan Selim hazretlerine varıp buluştu. Âdâb-ı pâdişâhîyi yerine getirip arzı ve hediyeleri takdim etti. Sultan Selim hediyeleri bizzat görüp beğendi. Pa-dişah-ı İslâm iki ellerini kaldırıp bana dualar kıldı: «Hızır Reis, Nasreddin ve Hayreddindir. Hayreddin lalam düşmanlar üzerine daima muzaffer olsun.» Hacı Hüseyin Ağa'ya hil'at giydirdi. Ağa için konak döşetip tayinat verdi. Padişah-ı İslâm'ın duası Hacı Hüseyin Ağa da erbâb-ı devletin hediyelerini hep yerli yerine verip hizmetini gereği gibi yerine getirdi... Sonra tekneleri hazırlamaya başladılar. Asitâ-ne-i Saadet'te kırk bir gün oturdular. Tekneler hazır olunca Tersane-i Âmire'den çektirip Yalı Köşkü'nün önüne geldiler. Padişah-ı İslâm, Cezayir teknelerinin gideceklerinden haberdar idi. Onları seyr etmek için Yalı Köşkü'ne gelmiş idi. Tekneler yollu yolunca üçer kat şenlik eylediler.-Hünkâr'ın kancabaşı gelip Hacı Hüseyin Ağa'yı alıp Pa-dişah'ın huzuruna götürdü. Sultan-ı Âlem kendi hattı ile yazdığı beylerbeyilik fermanını Ağa'ya teslim eyledi. Bir cevahir taş oturtma sonkur kılıç ihsan eyledi. Bir hil'at-ı fâhire verdi. Bir dîbâ sancak ve bir filandıra verdi. El kaldırıp tekrar bize ve Ocağ'a ve gazilere büyük dualar edip: «Allah teâlâ onları düşmanları üzerine daima man-sur ve muzaffer eylesin.» Dedi. Sonra Sultan Selim Han hazretleri beylerbeyilik beratında beyan buyurduğu muhabbetini tekrar lisanen Hacı Hüseyin Ağa'yasöyleyip: «İşbu kılıcı lalam Hayreddin Paşa'ya götür. Ona belgüzânım olsun. Din düşmanlarına benim aşkıma gazalar eylesin. Ve sancak ile filandırayı yanından ayırmasın. Ne zaman açarsa galip ve mansur olsun. Hak teâlâ iki cihanda yüzünü ak eyleye.» Diye el kaldırıp dua etti. Hacı Hüseyin Ağa da âdâb-ı pâdişâhîyi yerine getirip Sultan Selim'e vedâ edip tekneye geldikten sonra üç kat daha şenlik eyleyip yelken edip yola revan oldular. Venediklilerin yolu kesmesi Sekizinci gün Koron'a vardılar. Burada sekiz pâre vardakosta Venedik gemisi buldular. Bunlar: «Cezayir hakimi Hızır Reis'ten Sultan Selim'e hediyelerle dört pâre gitmiş, dönerken tutalım.» Diye beklerler idi. Amma İslâmbol'dan çıkmazdan evvel Sadrazam'ın izni ile Venedik Balyozu'ndan patente alınmış, Hacı Hüseyin Ağa'nın eline verilmişti. Eğer yolda korsan gemilerine rast gelirseler incinmesinler, diye... Dört pâre Cezayir teknesi Koron limanına gelirken tamam limana yaklaştıklarında Venedik gemileri ol mahalde lenger-endaz olup yatarlardı. Gelenlerin Cezayir tekneleri olduklarını bilince, firkate ve kancabaşları donatıp iki üç pâre yürük gemileri demirlerini salpa edip, teknelerin önlerini kestirmeye çalıştılar. ; Amma tekneler hiç istiflerini bozmayıp, hemen pruvaları liman deyip gelirlerdi.

Ceneral bu hâle bakıp:

«Bu diyavololar bizimle bozuşuk iken, böyle çekinmeden kaçmadan gelirler. Bunda yine Balyoz'un bir poh işi vardır.» Demiş. Tekneler limana girip yaklaşınca Hacı Hüseyin Ağa sandala girip doğru Ceneral'in sefinesine çıktı. Balyoz'un kağıtlarını gösterdi. Venedik gemileri onları bırakıp gittiler. Cezayir'in Padişah nuru ile nurlanması Tekneler de Koron'dan hareket edip Cezayir'e salimen vardılar. Hacı Hüseyin Ağa gelip Sultan Selim Han'ın hatt-ı hümayununu ve verdiği emanetleri hep teslim etti. Ve dahi lisânen her ne muhabbet söyledi ise hepsini bir bir tabşırıp ifade eyledi. O gece büyük ferahlık içinde yattım. Ertesi sabah büyük divan topladım. Bütün âlimler, sâlihler, şeyhler, has u âm ve gaziler hazır bulundular. Padişah hazretlerinin ihsan buyurdukları hil'atı giyip,

kılıcı boynuma hamayıl gibi asıp ayakta durdum. Ferman-ı hümâyunu dinlemeye hazır oldum. Hatt-ı Hümâyun kılıfından çıkarılıp Büyük Hoca'nın eline verildi. Yüksek sesle okundu. Hepsisi: «Duyduk ve gereğince hareket eylemek bizim için saadettir.» Dediler. Şerbetler içilip şenlik şadımanlıklar edildi. Gazilerin ihsanları artırılıp bahşişleri verildi. Cuma günü hutbe Sultan Selim Han üzerine okunup, sikke dahi onun ismine kazıldı. Cezayir, padişah nuru ile münevver oldu. Padişah duasına mazhar oldu. Allah teâlâ daima padişah nazarını üzerinden eksik eylemeye, ı Cezayir Bcylerbcyisi olduğum Böylece padişah fermanı ile Cezayir-i Arap beyler-beyisi oldum. Bize Allah için muhabbet edenlerin muhabbeti, sadakati daha ziyâde oldu. Memnun olup şükr ettiler. Amma niyeti fasit olanların hasetlikleri ağaç kurdu gibi yüreklerini oyup sonunda ölümlerine sebep oldu. «Bir kişinin ki yardımcısı Allah ola, var kıyas eyle ki ol ne ola!» Niyet saflığı gibi yoktur. Zira herşey niyete bağlıdır. Hacı Hüseyin Ağa'ya büyük mansıp ile kayırıp çok ihsanlar ettim. Ortalık âsûde-hâl oldu. Cezayir'in işleriyle uğraşır olduk. Sultan Selim Han'ın bize Cezayir Beylerbeyliği verdiği etraftan ve kâfir yakasından işitilince herkes dinîdeki taşı bırakıp başını hırkaya çekti. Amma eski meseldir, su uyur düşman uyumaz, derler.

Tunus Beyi'nin hayınlığı

Tunus Beyi ki, aramızda dostluk olup karındaşı gi-Mi idik. Aramızda bu kadar hak hukuk vardı. Merhum Oruç Reis karındaşımla ve dilâver gazilerle önce Tunus'a gelmiştik. Küffarlâ cihad edip ganimet almıştık. Bu mal ile Tunus mâmur olmuş, kendisi de bizim sebebimizle bu kadar mal ve hazine sahibi olmuştu. Tunus'un fakir fukarası da zengin olmuşlardı. Amma bu iyiliklerimizi unuttular. Tunus Beyi, Tlemsen Beyi'ne bir nâme yazıp gönderdi.

Şöyle derdi:

«Sen ki Tlemsen Beyi'sin. «Nâmem sana vardıkta bilesin ki, sana da bana da belâ nedir dersen, ol izbandut Hızır Reis dedikleri heriftir. Bir zamanlar Türk yerinde izbandutlukla iki karındaşı ortalığı yakıp yıkıp, sonra bunların hesaplan devlette duyulup başlanna emir çıkınca, bir baş kurtaracak yer bulamayıp benim yanıma gelip sığındılar. Birkaç zaman benim yanımda eğlenip pek çok ganimet getirdiler. «Sonra varıp Becaye kalesini muhasara ettiler. «Barutları tükenip benden barut istediler, vermedim. O zaman bana kızdılar. Varıp Cezayir'i alıp zapt ettiler. Oruç Reis, Kale çenginde öldürüldü. Şimdi belânın büyüğü, bu Hızır Reis kalmıştır. Cezayir'de çok yüz aklığı ediyor. Beldenin şeyhleri bir araya gelip kendisinin tarifi üzerine Sultan Selim hazretlerine arz yazmışlar. Hızır Reis'ten çok şükürlük getirmiş, şöyle bahadır kulundur, deyu, izbandutu arşı a'lâya çıkarmışlar. Padişah da madem vilâyetli istemiş dilemiş, zahir iyi adam olmalı; olmayaydı istemezlerdi diyerek, şimdi onu Cezayir'e beylerbeyi nasb eylemiş. Hızır Reis şimdi Hayreddin Paşa oldu. «Bununla izbandutluğu zamanında söyleşilmezdi. Nerde kaldı ki şimdi hatt-ı hümâyunla beylerbeyi olup, padişah malûmu olduktan sonra... Hem de padişah buf cevahir taş oturtma sonkur kılıç hediye göndermiş. Herif kaameti artırdı. «Gözünü aç. Hele beni barut meselesi için gör ne yapar. Tedbirimizi alalım. Bu işin çâresi İbni Kâdî ve İbni Ali ile arasını bozuşturmaktır. Bunları düşman edersen, nüfuzlu şeyhlerdir, onun hakkından gelirse bu iki şeyh gelir. Onlar birbirine düştükte biz uzaktan seyirci oluruz.» Tlemsen Beyi'ne İbni Kâdî'nin cevabı Tunus Beyi böyle olmadık herzeler

yemiş. Nâmesi Tlemsen Beyi'ne varınca o da İbni Kâdî'ye mektup yazıp hakkımda olmadık lâflar ettikten sonra: «El birlik edip Hayreddin Paşa'yı ara yerden kaldıralım. Türk kısmından bir fert. komayalım.» Diye teklif etmiş. İbni Kâdî de Tunus Beyi'ne ve Tlemsen Beyi'ne nâme yazıp şöyle demiş: «Sizin bana Hayreddin Paşa için yazdıklarınız malûmum oldu. Lâkin şöyle bilirsiniz ki Hayreddin Paşa'-nın her kim ki hakkında bir fena söz söylerse o benim düşmanımdır. «Önce sen, ey Allah'dan korkmaz Tunus Beyi hayın! Hayreddin Paşa'nın sana ne zararı dokundu? Seni mal ve hazine sahibi eyleyip vilâyetini mâmur eyledi. Cezayir'i almak kasdıyla bu kadar ağır düşmanlar geldi. Elhamdülillah, Hakk'ın yardımı ile hepsinin başını kırdı. Düşmana rağmen İslâm'a parlaklık vermek için üç milyon akçayı reddedip, otuz altı benim diyen kâfir kaptanların boyunlarını vurdurdu, cesetlerini denize attırdı. «Öyle ıztıraplı halde, din gayreti çekip gerek senin ve gerek Tlemsen Bcyi'nin ol mücahit Hayreddin Paşa'-ya bir imdadınız dokundu mu? Evvelden cefasını çekti, şimdi sefasını sürsün, sıhhatler olsun. Kılıcı ekmeğidir. Her kim haset ederse, varsın Hayreddin Paşa gibi yüz aklığı eylesin de murad ü maksûduna nail olsun. «Yoksa hasedden ne çıkar. Her şey Allah teâlâ hazretlerinin kudret elindedir. Dilediğini aziz eder, dilediğini zelil eder. İşinde fâil-i muhtardır. Kimse hikmetinden sual etmeye kadir değildir. Amma o herkese sual eder. «Hayreddin Paşa tutalım ki evvelden izbandut imiş. Amma şimdi bugüne bugün Padişahın bir vezir-i âlî-şâ-nıdır. O ki Padişahın adamıdır, eğer sonun hayırlı olsun iki dünya saadetine ereyim dersin, onun hayır duasını almağa çalışsın. «Onun karındaşı Oruç Reis merhumdan çok iyilikler gördüm. Sizin gibi küfran-ı nimet olacak halim yoktur. Allah teâlâ düşmanlarını baş aşağı eylesin. Benim ona duadan gayrı bir işim yoktur. Şark'tan gelen iki karındaş «Hepiniz bilirsiniz ki babam âlim ve fâzıl bir kişi idi. Bana günlerden bir gün: Bak oğul, sana bir nasihat edeceğim, amma küpe gibi kulağında tutacaksın. Şüphesiz bir gün olur, işitir veya görürsün. Şöyle belle ki, filânca tarihte Şark tarafından. iki karındaş şahıs gelseler gerektir. Büyüğünün adı harf-i savm ola. Sen onunla buluşup ondan çok hayır göresin gerek. Ve küçük karındaşının adı «hayr» ola, ondan dahi hayır gö-; resin. Lâkin şeytanın hilesine aldanma, demiş idi. «Tam dediği gibi geldi, çıktı. Oruç Bey rahmetul-lahi aleyh önce Cicek limanından çıkıp karadan Cezayir'i almaya giderken bizim obamıza uğradı. «Ben ona kılavuz olup Cezayir'e getirdim. Avn-i Huda mucizât-ı Mustafa ile Cezayir feth olundukta, bana şimdi bulunduğum vatani bağışladı. Vergiden muaf tuttu. Onun sayesinde mal ve kuvvet sahibi oldum. Şimdiye kadar yiyip içtiğim Gazi Oruç Bey merhumun bere-kâtıdır. «Şimdi ise karındaşı Hayreddin Paşa hayırlı bir kimsedir. Cezayir'e Sultan emri ile beylerbeyi olduğundan büyük ferahlık duyduk. Allah teâlâ yardımcısı olsun. Merhum karındaşı Oruç Bey ne şekil velinimetimiz efendimiz ise Hayreddin Paşa dahi efendimizdir. «Pederim merhumun: Eğer şeytan hilesine uymazsan, ismi hayır olandan da çok hürmet bulursun, demesi de... İşte ismi hayırdan murat Hayreddin Paşa'dır, şeytan hilesi ise siz iki şeytanlarsınız. Biriniz Tunus şeytanı ve biriniz Tlemsen şeytanı, ikiniz bir olup beni kandırmaya çalışırsınız. Babam merhumun ermiş bir zat olduğundan şübhem kalmadı. «Benim Hayreddin Paşa efendimize hayır duadan özge işim yoktur. Kemlik düşünenleri Hak teâlâ iki cihanda hor hakir eyleye.» İbni Kâdî bu mektubu yazıp Tlemsen Beyi hayını-na gönderdi. Tlemsen Beyi de İbni Kâdî'nin bu nükteli cevaplarını Tunus Beyi münâfıkına bildirdi. Tunus Beyi baktı ki İbni Kâdî'den bir

Fayda yok, bir zaman sükûta vardı. Tlemsen Beyi ise kendi fikrin-ce bize zarar vermek istedi. Bir miktar müfsit ile beraber bize bağlı bazı yerleri yağma eyledi. Hiç vakit geçirmeden bin beş yüz gazi ve bin beş yüz süvan ile varıp cezalarını verdim. Tevbe edenler kurtuldu, etmeyenler kılıçtan geçti. Bu bedevi Araplar o zamandan sonra bir dahi Cezayir'e âsi olmamışlardır. Tlemsen Beyinin başına gelenler Oruç Reis Tlemsen'i feth eyledikte Tlemsen Beyi kaçıp Vahran kâfirinden yardım istemiş, Bey'in iki karındaşı da Oruç Reis'in havfından Fas'a firar etmişlerdi. Tlemsen Beyi tekrar gelip tahtına oturduktan sonra Fas Sultanı'na mektup ve hediyeler gönderip karındaşlarının gelmelerini rica etmişti. Fas Sultanı onlara tayinler verip saraylar döşeyip yeme içmelerini zevk ve sefalarını temin etmişti. Rahatları Tlemsen'dekinden iyi idi. Fas Sultanı bunları huzuruna çağırıp, karındaşlarının name gönderip onları davet ettiğini bildirdi. Onlar da: «Madem ki karındaşımız bizi istemiş, gideriz. Davete icabet lâzımdır.» Dediler. Fas Sultanı bunların her çeşit levazımlarını görüp yanlarına da bir miktar asker verdi. Tlemsen'e doğru yola çıktılar. Günlerden bir gün Tillet'e vardıklarında Tlemsen Beyi'ne haber geldi ki: «Gözün aydın! İşte karındaşların, hesaba gelmez Fas askeri ile senin üzerine geliyorlar.» Tlemsen Sultanı'mn aklı başından gidip: «Ya biz onlara gelsinler dedikse asker ile mi gelsinler dedik. Dostluğa gelen adam böyle gelmez.» Diye mektup yazıp Tillet'e gönderdi. Karındaşları mektubu alıp okuyunca cevabını yazıp Tlemsen Sultanı'na: «Benim karındaşım. Bizi hem davet ettin, hem döndün. Münafık sözüne uyup bize bu tarzda cevap gönderdin. Eğer bize, gelsinler diye haber gönderdiğine nadim oldun ise, dönüp geldiğimiz yere gideriz: Hemen sen bizden ötürü kalbine bir şüphe getirme.» Dediler. Tlemsen Sultanı nâmeğe verdiği cevapta, buna karşılık: «Ta cehenneme gitsinler!» Demiş. Bunun üzerine kardeşleri Mes'ud ve Abdullah bu sözden çok mahzun oldular. Yanlarında bulunan askerlerin kumandanları: «Niçin elem çekersiniz? İsterseniz size Tlemsen'i alıverelim.» Dediler. Bu fikri Abdullah beğenmedi: «Biz karındaşlarız, bir iki günlük ömür için aramıza kan girer. Sonra Hakk'ın huzurunda ne cevap veririz. Hem büyük karındaş ata yerindedir.» Dedi. Tlemsen Sultanı hepsinin büyüğüydü. Ortancası Abdullah, en küçükleri Mesut idi. Mesut kumandanların fikrini kabul etti: «Ne olacaksa olsun. Ya taht ola ya baht.» Dedi. Mesut çok celalli idi. Abdullah ise gayet halim selim, âlim ve fâzıl bir kişi idi. Mesud'a çok yalvardı, olmadı. Sözüünü geçiremedi. Fas askerinin kırılması Tillet'ten kalkıp Tlemsen'e doğru yürüdüler. Tlemsen Sultanı da yer götürmez askerle gelip karşı çıktı. Büyük cenk oldu. İki taraftan çok can telef oldu. Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliiyyil azim. İki İslâm arasında fesat çıktı. Tlemsen Sultanı galip geldi. Fas askerinin yarısı kırıldı, yarısı da onun tarafına geçti. Mesut ile Abdullah baktılar ki iş işten geçip belâ deryası boydan aştı. Her biri bir yol tutup firar eylediler. Mesut, Cezayir sınırına varıp sığındı. Abdullah da Vahran'a düştü. Bu Tlemsen Sultanı dediğimiz şaki odur ki, merhum Oruç Reis Tlemsen'i bundan almıştı. Sonra Kale cengi için Tlemsen'den çıkınca, bu adam tekrar gelip Tlemsen'i zapt edip oturmuştu. Benim zamanımda da Tlemsen Beyi o idi. Bizi sevmez, adam yerine komaz, aleyhimizde olmadık sözler ederdi.

Bunları duyunca mahzun olur, beş vakit namazda:

"Ya Rab!Şu Tlemsen Sultanı olan zalimin fırsatını bana müyesser eyle Şerrini, müslümanların üzerinden kaldırıp o vilayeti de nurunla aydınlatayım!"

Diye dua ederdim.

Mesut'un bize sığınması

Günlerden bir gün yukarda anlatıldığı gibi Tlemsen Sultanı'nın karındaşı Mesut, Cezayir sınırına girip sığınınca, kendi kendisine düşünmüş:

"Hayreddin Paşa'nın evsafı bütün aleme malumdur Ben de halimi bildirsem olmaz mı? Beni de bu zillette komayıp derman eylemesi muhakkaktır."

Demiş.

Kendi eliyle bir mektup yazıp bize gönderdi.

"Beni kulluğa kabul eyle Sultanım hazretlerinin hizmetleri ile şeref bulup, ömrüm oldukça efendimizin himayesinde olayım."

Diye dünyada olmadık özürler diledi.

Mektup bize gelince Mesut'un niyazlarına merhamet eyleyip, iki bin sipahi ile bin gaziyi ona gönderdim Ayrıca o taraf şeyhlerine ve kabilelere mektup yollayıp:

"Mesut'un yanına gelesiniz Hükmüne razı olasınız Allah iş asanlığı ihsan buyura."

Diye haber ettim.

Mektup şeyhlere varınca:

"Baş üstüne, ey mücahit efendimiz!"

Deyip Mesut'un yanına akışıp geldiler Yirmi bin Arap atlısı oldu Üç bin gazi de varıp Mesut'a yetiştiler.

Mesut gazilere hürmet edip:

"Hoş geldiniz, safa geldiniz gazi beyler!"

Diyerek hatırlarını aldı.

Bana bir mektup yazarak, dua ve senadan sonra şöyle demiş:

"Benim efendim, Hak teala hazretleri ömr-i devletinizi ziyade eylesin Yüce emriniz gereği yanımıza yirmi binden fazla Arap atlısı ile üç bin mücahit gelmiştir Muradımız inşaallahu teala yarından sonra Tlemsen üzerine göç etmektir Hemen bizi hayır duadan unutmayasınız."

"Bre medet Hayreddin Paşa gelir!"

Tlemsen Sultanına ise:

"Karındaşın Mesut, varıp Hayreddin Paşa'ya sığınmış Hayreddin Paşa ise kendi de beraber olarak Tlemsen deyip gelmektedir Gereğini artık siz bilirsiniz."

Diye haber gitmiş.

Tlemsen Sultanı'nın mismarı gevşeyip kaçıktan başka çare bulamayıp soluğu İspanya yakasında aldı.

Mesut da varıp kavgasız galabasız Tlemsen'i zapt etti Karındaşının tahtına geçip oturdu.

Boş yere dememişler ki:Kişi namıyla işler işi, namsız bir pula değmezmiş ki.. Biz Cezayir'de sarayımızda zevk u sefa ile otururken, Tlemsen Sultanı:

"Bre medet, Hayreddin Paşa beraber imiş!"

Diye soluğu İspanya'da aldı.

Mesut'un bize muhabbetnamesi

Tlemsen halkı yer yer gelip Mesut'a tabi oldular.

Çarşılar pazarlar açılıp herkes alışında verişinde oldu Adalet ile iş işlediler.

Mesut, Cezayir gazilerden üç bin levente yirmi beşer altın bahşış verdi Arap atlılarına da onar altın verdi. Elli bin altın da bize gönderdi. Bu kadar hediye ve peşkeşten Tlemsen'in ne zengin bir memleket olduğunu kıyas etmeli.

Mesut bize bir muhabbetname yazdı:

"Benim velinimetim efendim sultanım hazretleri,

"Elhamdülillah yüce himmetiniz berekatı ile maksat hasıl oldu. Bundan sonra senin saadetli günlerinden ben duacınıza dağ üstü bağıdır. Yardım ve dualarınız üzerimizden eksik buyurulmaya."

Daha bir çok dualardan sonra:

"Benim efendim,

"Muhabbetnamemiz eliboş olmamak için huzura elli bin altın gönderilmiştir Kusuru ile bu duacınızdan kabul buyurula Deftere kayd edesiniz ki, her sene inşallah Ocak'a elli bin altınımız kabul buyurula."

Gaziler Tlemsen'den salimen Cezayir'e dönünce Mesut'un namesini alıp okuduk.

"Mübarek olsun!"

Dedik, elli bin altını hazineye aldık.

"Elhamdülillah maksat hasıl oldu Göreyim seni, akıllıca hareket edip zulüm ve adaletsizlik etmekten çok çekin Zira zulm edenin sonu hayırlı olmaz Karındaşımdan ibret alasın Her işini şeriat ile işle."

Diye nasihat ettikten sonra:

"Gönderdiğin elli bin altın ve diğer hediye ve peşkeşleriniz ve mektubunuz gelmiştir Berekat versin Hem demişsin ki:Elli bin altın her sene Ocak'a göndereyim.

"Benim oğlum, elli bin altın çoktur Sen de harç ve masraf sahibisin Elli bin'in yarısını ver."

Diye yazdım.

Mes'ud'un Firavun-u sanı kesilmesi

Bu mektup Mesut'un eline varınca okuyup:

"O verdiğime dahi pişmanım Ben onun emrine girmem Ben de bir sultanım."

Diyerek benim gönderdiğim kağıdı yırtıp pare pare etmiş Böylece sitemli bir mektup da bana gönderdi.

Mektubu bana gelip de dedikleri malumum olunca, hayrette kalıp bir zaman sakalım elimde düşündüm:

"La havle vale kuvvete illa billahil aliyyil azim!Biz bu adama, bana şu kadar akçe gönder demedik Kendiliğinden elli bin altın göndermiş ve her sene Ocak'a elli bin altın göndereceğim demiş Biz de ona karşılık:

Yok oğul, elli bin altın çoktur Sen de harç masraf sahibisin, bari elli bin altının yarısı olsun, diye bildirdik Böyle soğuk cevap neden? Bakalım bu işin sonu ne olur."

Diye işi olacağına bıraktım.

Tlemsen Beyi Mesut ise gayri Anka kuşuna "sinek" demeyip, bir Firavun-u sanı kesildi Benlik davası sürmeye başladı.

Nitekim denilmiş ki:

"Kanadı bitse bir marın, sanır hayra delalettir,

"Veli bilmez anı, ol kim, zevaline işarettir."

Mesut artık ortalığı yakıp yıkıp zulmünü hadden aşmıştı İspanya keferesi ile elbirlik etti Onlara zahire vermeye başladı Ümmet-i Muhammed yemeğe bulamazdı, o toplayıp kafire verirdi.

Abdullah'ın bize sığınması

Mesut'un karındaşı Abdullah ise Vahran'a firar etmişti. Karındaşı Tlemsen Sultanı Mesut'un, velinimetine böyle asi olduğunu haber alınca, murabıt şeyhlerinden Afev bin Abdullah'a mektup yazdı. Şeyh Afev bin Abdullah salih ve derviş bir kişi olup yanımızda değeri çoktu. Bir sözünü iki etmezdik.

Abdullah mektubunda:

"Sultanım lütfunuzdan niyaz olunur ki, beni mücahitlerin reisi olan efendim Hayreddin

Paşa'dan dilek edip izin alıveresin. Hak-i payine gelip kalan ömrümü onun hizmet-i şerifinde geçireyim."

Demiş.

Afev bin Abdullah dahi mektubu okuyup hali bize ifade edip bildirdi.

Ben de:

"Ya şeyh! Bunlara sahip çıkmak doğru değildir. Karındaşı Mesut'tan ne kadar hayır gördükse bundan da o kadar görürüz. Amma senin mübarek hatırın için onun dahi suçunu affettik."

Dedim.

Şeyh de Vahran'da olan Abdullah'a mektup yazıp bildirdi. O da ferahlayıp devletimizin devamına dualar etti.

Endülüs Müslümanları

O sıralarda yirmi iki pare tekne donatıp, Müstağnem adlı kaleyi almaya gitmiştim. Allah'ın izni ile kaleyi aldık. O zaman Vahran'da olan Abdullah haberi duyup geldi. Dualar etti, görüştük. Ayrılırken yanına bin yiğit gazi verip Tlemsen üzerine gönderdim.

Kendim de yirmi dört pare tekne ile Müstağnem'den kalkıp Gırnata dağına gittim Ordaki ehl-i İslamdan Endülüs kavminden teknelere doldurduk İki bin iki yüz seksenbeş müslüman getirdik Çok da ganimet aldık.

"Nereye nasara oğlu nasaralar!"

Abdullah Tlemsen altına varıp kondu Mesut korkusundan hisar içine kapanıp küte küt cenge başladı Bu hal üzere yirmi beş gün dayandı.

Sonunda İslam askeri aciz kaldı Meşveret ettiler Dediler ki:

"Yerinde hile dahi erlikten sayılır Yarın ordugahda beş on çadır bırakıp firar eder gibi görünelim Bu bedeviler bir arsız kavimdir Galiplik mağlupluk bilmezler Türkler kaçtı, diye ardımıza düşerler O zaman istediğimiz gibi ileri çektikten sonra bir dönüş döneriz Bakalım hayr olsun."

Böyle yaptılar Araplar bakıp:

"Hay Türkler firara yüz tutup kaçırıyorlar!"

Deyip, hisardan çıkan çıkan oldu:

"Nereye nasara oğlu nasaralar!"

Diyerek soyak soyak olup gelirlerdi Gaziler dayanamayıp bunları kalenin alargasına çektiler Sonra birdenbire öyle bir na'ra-i Allahu Ekber çektiler ki, zemin ü asüman gürül

gürül gürleyip inil inil inledi.

Gaziler dalkılıç ateş-i tab olup tumansız Araplara öyle bir kılıç döşediler ki vasf olunmaz.

Ayağına çabuk olup da burca yetişenler kılıçtan kurtuldu Ötekiler gazilerin elinden eman bulmadılar Piyade piyadeye, süvari süvariye cenk oldu.

Tlemsen Beyi Mesut baktı ki, iş başka Gece hisarın gizli kapısını açtırıp yakınlarından baş inandığı beş on adet kimse ile Tarare'ye gitti Orada saklandı Hayatında bir daha haber alınmadı Bir habere göre yine Fas Sultanı'nın yanına gitti dediler, bir habere göre de kendi eceli ile vefat eyledi.

Bedevilerin "Biz cenk ederiz!" demesi

Mesut kaçınca şehir halkı bir yere gelip meşveret ettiler:

"İşte beyimiz kaçtı Yarın Türkler bu hisarı da zapt edip alırlar O zaman bizi, niçin itaat edip kapıları açmadınız, diye hep kelle ederler."

Dediler.

Şehirliye kalsa beldeyi o saat gazilere verirlerdi Amma bedevi Arap kabilelerinin eşkiyalarından beş altı bin cengaver serdengeçti vardı Mesut'un hempaları idi Hisar içinde kaldılar:

"Biz cenk ederiz Türk taifesine beldeyi vermeyiz!"

Diye kavlı ü karar eylediler.

Şehir halkı ise mektup yazıp casus eliyle gizlice Cezayirliilerin tarafına gönderdiler.

Mektup şöyle idi:

"Efendiler, seyyidler,

"Biz haşa Cezayir Sultanı olan efendimiz Hayreddin Paşa'ya asi değilleriz Kendi irademizle değil Mesut'un korkusundan onlara uyduk Evvelden merhum Oruç Bey'e nice kerre yardım etmiş idik Böyle oldukça Türkler bizim babalarımızdır Bizim elimizde olsa bu saat size Tlemsen'i teslim ederdik.

"Amma Arap kabileleri bizden çoktur Onların ahvalinden sorarsanız Sizin ardınızca çıkanlarla beraber tamam sekiz bin idi Kolunuza kuvvet beş binini derkelle edip helak eylediniz.

Üç bini gayet ayaklarına çabuk olmakla kılıcınızdan kurtuldu. Güç bela kaçarak hisara girdi Önceden hisarda kalanlarla birlikte cümlesi beş altı bindir. Beyleri firar eylediğinden halleri perişandır.

"İkiye ayrıldılar. Bir kısmı: Beyimiz kaçtı, biz kimin için cenk ü cidal ederiz. Hemen olası budur ki vilayeti yine Türklere verip Oruç Bey zamanındaki gibi oluruz. Bir iki günlük ömür için iki İslam arasında bu fitneden ne çıkar, diyorlar.

"Türkler erkek de biz avrat mıyız?"

"Öbür kısmı gayet azgın asidirler Derler ki:Ya, Türkler erkek olup da bizler avrat mıyız?Hemen bir kerre bozulmayınan canınız ağzınıza gelip mayna mı etmek dilersiniz? Bu cenk halidir Belki bir varışta da biz bozarız, bu cenk dedikleri bir tetiktir Galip mağlup da ona benzer Şimdi birimiz kalıncaya kadar çalışırız Bir daha Türk'ü beldeye ayak bastırmayız.

"Böyle ittifak ettiler Eğer Tlemsen'i almak dilerseniz, bu gece hisarın filan yerinden merdiven vereceğiz Çıkıp kolayca alırsınız."

Dilenci kıyafetinde bir casus bu mektubu Mesut'un kardeşi Abdullah'a getirdi Lisanen de hali anlattı.

Abdullah hemen divan toplayıp gazilerin huzurunda mektubu okuttu Hepsi memnun oldular Casusa büyük ihsanda bulunuldu Mektupun cevabı yazılıp şehirliye gönderildi.

İki yüz gazinin hisara tırmanması

Gaziler arasında kararlaştırdılar İki yüz serdengeçti gazi, merdivenden yukarı hisara çıkacaklardı Yukarı vardıklarında aşağıda bekleyen gazilere işaret edeceklerdi Onlar da bileler ki karındaşları selametle varmıştırlar, kalplerindeki tereddüt kalksın...

Öyle ettiler Gecenin üçüncü kısmında, merdivenden bu iki yüz yiğit huffaş gibi tırmanıp birbiri ardınca fütursuz pervasız hisara çıktılar Bir kaç gazi oradan boru çaldılar Aşağıda duran gaziler boru sesini işitince, iki yüz serdengeçti karındaşlarının selametle yerlerine vardıklarını anladılar Aşağıdaki gaziler de birer birer hep yukarı hisara çıktılar Arapların gece baskınından haberleri olup da kendilerini devşirinceye kadar, gaziler öyle bir nara-i Allahu Ekber sadası kopardılar ki göğe erişti.

Kaza-yı asumanı gibi yetişip öyle bir kılıç döşediler ki ancak olur Teslim olanlar kurtuldu, karşı koyanlar kılıçtan geçti.

Mes'ut'un yanına yoldaş istemesi

Sabah olunca Abdullah'ı Tlemsen Beyliğine geçirdiler Bütün memleket ahali gelip Abdullah'a biat ettiler Hayırlı olsun, dediler.

Hutbe Sultan Selim üzerine okunup, sikke dahi onun adına kazıldı Ortalık asude oldu Herkes alış verişinde, zevk ü safasında bulundu.

Gaziler Tlemsen Beyi'ne veda edip Cezayir'e dönmek istediler Abdullah:

"Gerçi oğullar, efendiler, gidersiniz Amma ben daha karındaşım Mesut'un hayatından memmatından doğru bir haber alamadık."

Dedi.

Gaziler de Abdullah'ın bu fikr ü tedbirini pek makul buldular Yüz yoldaşı Tlemsen Beyi Abdullah'ın yanında bıraktılar.

Bu yüz yoldaş Tlemsen'de Bey'in yanında öyle bir zevk u safa eylediler ki ancak olur Her gün yedikleri kuzu tavuk idi Hasılı, Bey onlara rivayet hürmet eyledi, kendi yemez gazilere yedirirdi Gaziler de gereken hürmeti gösterip birbirleriyle karındaşça muhabbet edip oturdular.

Cezayir'e gidecek olan gaziler hazır olunca Abdullah hepsinin gereği gibi hatırlarını alıp rivayet gösterdi:

"Allah teala cümlemizden razı hoşnut olsun efendiler!"

Deyip dualar eylediler.

Bize getirmeleri için bir muhabbetname, hediye ve peşkeşlerle yirmi bin altın verdi.

"Sözün insana benzer..."

Gaziler Tlemsen'den göç edip, yiyerek içerek, konarak göçerek selametle ve ganimetlerle Cezayir'e geldiler.

Abdullah'ın namesini ve peşkeşlerini teslim ettiler Hepsinin hal ve hatırlarını sordum.

"Berhurdar olasınız oğullar! Hak teala dünyada ve ahirette yüzünüzü ak eylesin!"

Deyu dualar ettim.

Abdullah'dan gelen nameyi açıp okudum.

Tebessüm edip:

"Şimdiki halde sözün insana benzer Amma bakalım sonunda sen de karındaşın gibi Firavun mu olursun!"

Diye biraz latife ettim.

Bundan sonra bir zaman ortalık emniyet içinde asude kaldı.

BÖLÜM 7

Kelle Avcıları

Daha önce bahsi geçtiği üzere Tunus Beyi ile eski Tlemsen Beyi aleyhimize fitne kazanı kaynatmak için Cezayir şeyhlerinden

İbni Kadi'ye mektup yazmışlar:

—

Üçümüz elbirliği edip Türklerin ayağını Arap yakasından keselim demişlerdi İbni Kadi ise:

— Haşa benim şimdiye dek yiyip içip kuşandığım hep Türk berekatıdır. Allah onlara, düşmanlarına karşı yardım etsin diye cevap vermişti. Bahsi geçen bu hak hukuk bilir İbni Kadi vefat etti. Yerine bir oğlu kaldı. Gayet şeytan bir herifti. Buna İbni Kadioğlu derlerdi. İşi gücü fitne fesat idi. Babasının vefatından bir ay geçmeden Tunus Beyi'ne mektup yazıp gönderdi:

— Sen ki Tunus Beyi'sin, namem eline vardıkta şöyle bilesin ki, Hayreddin dedikleri Türk'ü Cezayir'den kaçırıp yerine ben sultan oldukça seninle elbirliği edip Türk'ün kökünü keselim. Peder sağ iken senin bu husus için namen gelmişti. Peder istemedi: Ben Türklerden iyilik gördüm, derdi. Amma uzun sözün kısası bizim peder Türk kısmından pek ziyade hazzederdi. Amma benim Türk kavmi kadar sevmediğim bir taife yoktur.

Diye yazmış. Hülasa bizim hakkımızda yemedik halt söylemedik yakışksız söz komamış.

Fitneci Tunus Beyi'nin sevinmesi

Tunus beyi bu mektubu alıp da okuyunca çok sevinip:

"Ey, talih bize de gülecek! Babası vaktinde bu iş için, Hayreddin Türk'ün ara yerden kaldırılması için çevirdiğimiz dolaplar boşa gitmemiş. Vazgeçer gibi göründümdü. Amma babası İbni Kadi'nin vefat haberi geldiğinden beri fitne çömleğinin ateşini yab yab körükleyip, bunun ne yapacağını beklerdim. Acaba harekete biz mi geçelim, yoksa o mu geçer diye merak ederdim. O bizi aramış. Hayreddin izbandutun ömür defterlerinin tomarının dürülmesi yaklaştı. anlaşılın..."

Diye söylendi.

Mektubun cevabını yazdı ve Kadioğlu'na gönderdi:

"Ya şeyh,

"Allah sana ömür versin. Pederin zamanında bu iş için birkaç kere mektup göndermiş idik, olmadı. İşi uyduramadık. O yüzden tereddüt içinde idim. Amma senin ittifak mektubunu alınca o kadar memnun oldum ki, anlatılamaz.

"Hemen şimden sonra sen oradan ben buradan, bolaykim şu Türk ü Cezayir'den kaçırıp geri kalan ömrümüzü refah ile geçirelim."

Daha buna benzemez fesat kelimeler yazdı. Kadioğlu da cevabı alınca pek ferahlık buldu. İkisinin bozuk fikirleri birbirine mutabık düştü. Artık işleri güçleri bize hile düşünmek oldu Amma herşey niyetle olur.

"Sakın sanma kim hayın berhurdar olur,

"Akıbet ya boynu vurulur ya berdar olur."

Benim bu hıyanetliklerden haberim olup da bu işlerin Tunus Beyi'nin başı altından

çıkışını anlıyınca Tunus Beyi'ne bir mektup yolladım:

"Ey küfran-ı nimet hayın!

"Ben sana az veya çok ne kemlik eyledim ki, durmadan benim aleyhimde çalışırsın Amma Hak Teala senin hakkından gelir."

Daha nice nükteli sözler yazdım.

Kadıoğlu ise babası öldüğünden beri bize karşı sadakat gösterir, güya : "Babam nasıl muhibb-i sadık idiye ben dahi öyleyim" deyip arkadan kuyumuzu kazardı İki yüzlü dosttan ve av hırsezıdan ALLAH Teala hazretlerine sığınmalıdır.

Casusun Tutulması

Nihayet Tunus Beyi üç yüz çadır asker çıkarıp hazır etti Kadıoğlu'nagizlice bir mektup gönderip:

"Ben üç yüz çadır ile Cezayir üzerine varmak üzereyim Sen de hazır olasin Ayın filanca günü filan yerde seninle buluşup izbandut Hayreddin'in başına dünyayı tenk edelim."

Diye yazdı.

Bunlar mektuplaşa dururlarken bir gece rüya gördüm Rüyadan tabirime göre Tunus'dan İbni Kadi'lerin memleketine gelen yola on tane sipahi gönderip.

"Göreyim sizi İbni Kadi'lerin tarafına vardıktan iki saat içinde kim gelirse tutun getirin."

Dedim.

Gittiler Dilenci kıyafetinde bir Arap tutmuş getirdiler Soyduklar Üzerinde Tunus Beyi'nin Kadıoğlu'na gönderdiği mektup çıktı Meğer esas casus bu imiş.

Casus olan Arap kendi kendine hayret edip:

"Bu kadar zamandırcasusluk ederim, böyle şeye rast gelmedim Tunus Beyi'ne yuf olsun ki, böyle mücahit veli kişiye düşmanlık ediyor."

Diyerek sadakatile bize bağlandı.

Tunus'un ahvalini bir bir ifade edip söyledi.

Mektupta ise Tunus Beyi ne zaman nerde buluşacaklarını Kadıoğlu'na bildiriyordu.

Bu hali öğrenince çok üzüldüm El kaldırıp:

"Yarab! Benim, din düşmanım olan kafirlerden gayri düşmanım yoktur Sen herkesin niyetine göre cezesını ver."

Diye göz yaşı döküp dua ettim.

Daha eski ettikleri kalbimizden çıkmadan bir de Kadıoğlu ile birleşip fitne kaynatmalarına pek müteessir oldum.

Ben de yüz çadır asker çıkardım Amma bunlar üç yüz çadır gibiydi Çünkü her çadırda otuz kırk gazi vardı.

Şaki Tunus Beyi'nin mektubunda Kadıoğlu'na bildirdiği zamana beş ertü gün kala Cezayir'de yerime hazinedarımı vekil bırakıp, göç edip kalktım, buluşma yerine gidip kondum Tunus Beyi'nin gelmesini bekledim.

O zaman casus gelip:

"Sultanım iznin olursa, ben varayım, Tunus Beyi'ni karşılayıp, Kadıoğlu'ndan geliyorum"diyerek içlerine gireyim Mektubun cevabıdır diye bir takım şeyler vereyim Aralarında gezip sana vereyim."

Deyince, onu:

"Sen yerinde otur, hizmetinde ol Benim casus ve emsaline itibarım yoktur

Herşey Allah'tandır Hayır ve şer O'ndandır Senin dahi saflığında şüphe vardır."

Cevabı ile reddettim.

'Ala bir cenk eyledik

Sabahleyin Tunus Beyi'nin ordusu ile buluşma yerine doğru geldiği görüldü Buluşma yeri olan kuru başına bir miktar asker koymuştum Tunus Beyi bunları görünce, çok sevinip:

"İşte karındaşlığım Kadıoğlu beni karşılamaya gelmiş Dayan koca izbandut Hayreddin, acaba elimizden canını nasıl kurtaracaksın!"

Demiş.

Keyfe gelip at oynatıp şenlik etmişler.

Bu korunun yani, büyük ormanlık meşelistanlık, dört tarafı akarsuluk bir yer idi Biz bütün ağırlığımızla bu orman içine inip gizlenmiş idik.

Şafak söktükten sonra on iki bin atlı ile düşmana doğru yürüdüm Kasırğa gibi Tunus Beyi'ne kavuştuk O hala kendisini karşılamaya geliriz sanırdı.

"İzindir aslanlarım! Allah onara!"

Diye gazilere emir verince, medet Allah bir kıyamettir koptu Öyle ki at kişnemesinden , er narasından ve özengi şamatasından yer gök inledi.

Varıp bir kurşun alabandası vurduk Tunus askeri hemen sergi misali serilip kalınca, dalkılıç olup atlı atlıya, piyade piyadeye ala bir cenk eyledik Üç yüz çadır askerden biri kurtulamadı.

"Ne denlü çoğ olursa ördek ü kaz,

"Yeter derler ona bir şahin-i baz"

"Şu mertliğe bak!"

"Ameller niyetlere göredir Karındaşının kuyusunu kazan, kendi düşer"demişler Tunus Beyi de kendi belasına kendi düştü Esir alıp getirdiler

"Ey hayın!Kendini ne sandın İşte küfran-ı nimet edenin sonu budur Lakin eğer seni öldüreceğim sanıyorsan, haşa öldürmem Zira ben seninle çok ekmek yedim Öldürürsem senin gibi nankör olurum Yaramaza kendi belası yetişir Eğer tövbe istiğfar edersen, yine eskisi gibi karıntaş oluruz Yok eğer, bu hakir gördüğün izbandut Hayreddin'in elinde ölmen muhakkaktır."

Dedikten sonra altına bir at çektirdim Bindi, zelil ve hakir vilayetine gitti.

Herkes:

"Hayreddin Paşa'nın şu mertliğine bak!Eğer aksi olaydı, gör ki Tunus Beyi, Hayreddin Paşa'yı ne ölümle öldürürdü."

Diye çok lafımızı etti.

Kadıoğlu'nun baskını

Tunus Beyi'nin üç yüz çadır askerini böyle kolayca dağıtıp, pek çok ganimet mal aldık.

Bulduğumuz yer pek güzel bir mesire idi Suyu hoş havası ferahladı Ağırlığımızı Cezayir'e gönderip, asker ile birlikte burada beş on gün kalarak eğlenip zevk eylesek diye düşündüm.

Ağırlığımızı gönderip orada kaldık Ormanı, dereleri, yerde kaçar havada uçar avları ile

zevk ü sefa eyler olduk.

Tunus Beyi'ni öldürmemiş:

"Aramızda ekmek nimet hakkı var, ben senin gibi nankör değilim."

Diye göndermiştim Tunus Beyi de hüsrân içinde çekilip gitmişti Biz onu memleketine gider sanmıştık.

Halbuki o, fesat kaynağı olan Kadioğlu'nun yanına gitmiş Kadioğlu Tunus Beyi'nin bu haline görünce aklı başından uçmuş.

Hemen at sırtına gelip:

"Ey karındaşım Tunus Beyi, anamın rahmine veled-i zina olarak gelmiş olayım ki, senin intikamını o izbandut Hayreddin'den almadan at sırtından inmeyeceğim."

Diye kâsem atmış.

Kadioğlu kırk elli bin kişilik bir kalabalık ile gelip bizim Cezayir'e dönüş yolumuz üzerindeki bir boğazı tutmuş Boğaz Ağzı denen bu derbent çok sarp idi İki atlı yan yana geçemezdi.

Kadioğlu burada beklerken bizim Cezayir'e önden gönderdiğimiz ağırlıkları taşıyan kabile çıkageldi Apansızın bir alabanda vurdular Bizimkiler karma karış oldular Büyük çek ettiler Sonunda bizim asker bozuldu Ağırlıkların hepsi Kadioğlu'nun eline geçti Onun askerinin de dörtte biri kırıldı.

Bir Türk kellesine on kuruş

Kadioğlu bedevilere şöyle haber saldı:

"Her kim bir Türk kellesini kesip bana getirirse on kuruş bahşiş alacak Ayrıca üzerinde her neyi varsa onun."

Bedeviler akçasız pulsuz idiler Zaten onlara göre bir Türk öldürmek büyük gaza sayılırdı Şimdi bahşiş verilip bir de üzerinden çıkacak olan herşey onlara bırakılınca artık ne olur!

Şimdi bu müfsit herifler etrafa dağılıp koku almış zağar gibi:

"Acaba nerde bir Türk buluruz!"

Diye, dağdan dağa, yardan yara Türk arayıp gezerlermiş.

Yaralıdan, düşmüşten kalmıştan buldukları Türk biçarelerin başcağızlarını kesip Kadioğlu'na götürür on kuruş bahşişlerini alırlardı Elbiseleri de onların otlurlardı Böyle çok zulüm ettiler.

Bu haber bize erişince aklım başımdan gitti O saatte Kadioğlu tarafına saldırdım Bizim olduğumuz yerden Boğaz Ağzı üç günlük yoldu Hele varıp yetiştik.

Kadioğlu da yer götürmez asker ile önümüzü kestirip bize doğru gelirdi İki asker karşı karşıya gelip birbirine katıldı Yer pamuk gibi atıldı Üç buçuk saat büyük cenk ü cidal, harp ü kıtal oldu.

Amma bizim asker azdı Çoğu da kırılınca, kalplerine korku düştü."Kadioğlu hepimizi yalar yudar" diye-Allah korusun-içlerine bir uğursuzluk çöktü Taraf taraf firara yüz tutmaya başladılar Gördüm ki kötü saat bize döndü.

Bin kadar fedakar gazi karındaşım etrafıma toplandı.

"Cümlemizin başı, yoluna fedadır, devletlü Paşa!Sen yalnız bize dua eyle."

Diye beni ortalarına aldılar.

Yer götürmez askerinin içine kendilerini vurup, dögüşe dögüşe çıkıp , Allah'ın izni ile,

selamtle Cezayir'e döndük Amma bu bin yiğit gaziden ancak ikiyüz elli yiğit kalmıştı Gerisi hep şehadet şerbetini içtiler.

Yaran ve kafadar olunca böyle olmalı.

Büyükler buyurmuş.

"Yar odur ki bun deminde yar ola,

"Şadlıkta her kim olur yar ola"

Bu yiğitler de bize sadakatla yoldaşlık ettiler Allah hepsinden hoşnut olsun.

Cezayir'de kuşatılmamız

Kadıoğlu denen mel'un yer götürmez askerle gelip Cezayir'i dört bir yandan sardı Etraftaki bütün kabileler dönüp Kadıoğlu müfsidine tabi oldular Öyle ki Cezayir'e bir yerden bir habbe erzak gelmedi Üç ay bu zarureti çektik.

Kış mevsimleri yaklaşınca Kadıoğlu'nun Cezayir altında eğlenmeye hali kalmadı Vatanına doğru göçmek istedi Etraftaki kabileler bunu haber alınca:

"Bizim Hayreddin Paşa ile aramız iyi idi Vergimizi verir rahatımıza bakardık Sen gelip Paşa ile aramıza fitne soktun. Ben Cezayir'e sultan oluyorum, dedin Korkumuzdan sana tabi olduk İşimizi gücümüzü bırakıp senin ardına düştük Üç aydır Cezayir'in bir taşını koparamadın Kale cengi at cengi gibi değildir Şimdi ne bal oldu ne mum Bizi bırakıp gitmek istersin , sen burdan kalkıp gittiğin gibi, baba Türkler cümlemizi kelle ederler Bize çare bul."

Diye Kadıoğlu'nun başına kıyamet kopardılar.

O da baktı ki adamlar haklı;düşündü taşındı, bizimle anlaşmaktanbaşka çare bulamadı.

Kadıoğlu'nun barışma istemesi

Mektupta:"Sen ki mücahitlerin reisi Hayreddin Paşa'nın "Namem sana vadıkta, lütfünüzden niyaz olunurki: Bizden kötülük senden iyilik Bizim suçumuzu affedesin Cenabınızla yine evvelki gibi oğullu babalı olalım Herkes yerli yerinde olsun."

Demiş.

Cevap olarak:

"Benim onda tutsak olan beş yüz yoldaşımı koyu versin Ondan sonra onun dediği belki ola."

Diye haber gönderdim Kadıoğlu'nun barışma istemesinin kendinden olmadığını halkın baskısından ötürü olduğunu bilirdim.

Şeyhler benim cevabını götürünce:

"Olsun, baş üstüne Yalnız bize iki ay vade versin Adamlar dağınıktır, toplama uzun sürer."

Demiş.

Beş deve yükü kelle

Bunun üzerine istemiyerek vadeyi verdim Kadıoğlu ile barış oldu Amma Kadıoğlu'nun işinin düzen olduğunu bilirdim.

Tutsak yoldaşları iade etmek için iki ay mühlet istemesinden maksat hile idi İki aya kadar işler ne şekil olacak diye beklerdi.

İki ay geçti tutsak yoldaşlar gelmedi Ben de buiki aydır gizli gizli hazırlık yapmakta idim Yoldaşlar gelmeyince Kadıoğlu'na:

"Vademiz tamam oldu Tutsaklarımız dönmedi."

Diye haber gönderdim.

"Benim ondan iki ay vade istememden maksat, halk işlerini görsün diye idi Şimdi benim tutsakları vermeye gönlüm yoktur Einden geleni geri komasın."

Diye cevap verdi.

Hiç sesimi çıkarmadım Bir zaman daha yapıp üç bin yiğit ile çıkıp yürüdüm Baskın edip öyle bir kılıç döşedik ki ancak olur Beş deve yükü Arap kellesi götürüp Zeyn kapısı dedikleri kalenin beden başlarına Arap kellesi ile zeyn eyledik.

Kadioğlu'nun maldan, deve, sığır kısraktan ganimetlerini aldık Kadioğlu dedikleri fesat kaynağını üç yerde bastırdık Ağır yaralandı Fakat altındaki cins küheylan kaçırıp kurtardı.

On bir gün sonra ganimetlerle Cezayir'e dönüş geldik Kadioğlu'na uymuş olan halk tekrar akışıp gelip bize tabi oldular Kabahalerini yüzlerine vurmadım Halk böyledir, rahat edeceği yer arar.

Biz Kadioğlu'nun başını eğince yine dönüp bende-i muhlis oldular Hem ekseri Araplar "her kim eşek biz semer" usulünü kullanırlar Bu seferde aldığımız esirleri, bizim yoldaşlarla değiştirdim.

Kara Hasan

Cezayir'in köylerinden yedi sekiz tanesini Kadioğlu bizden alıp vergiye bağlamaştı Onu hezimete uğratıp kaçırınca bu köyleri tekrar geri almak istedim Bu iş için Kara Hasan'ı yedi sekiz yüz sipahi ile gönderdim Kara Hasan bu köyleri gidip aldı Adamlar koyup vergilerini topladı Kadioğlu söz verdiği halde tutsakları iade etmediği zaman ben ses çıkarmayıp hazırlığa bakmıştım.

Bu Kara Hasan o zaman:

"Sen eğer Kadioğlu'ndan korktunsa, bana izin ver ben gideyim."

Diye kalabalık divan içinde laf etmişti.

Bu söz çok ağır gelip, hiddetimden gözlerim yaşarmış:

"Bebey kara yüzlü ahmak sen benimne ettiğimi bilir misin?"

Diye azarlamıştım.

Sonra gönlünü alıp sipahibaşı ettim Amma istidadı olmadıktan sonra istersen mücevher içine batır Hayınlığını muhakkak gösterir.

Kadioğlu'ndan Kara Hasan'a Mektup

Kara Hasan'ın gelip köyleri alıp vergileri toplayıp döndüğü Kadioğlu'na haber verilince, casus eliyle Kara Hasan'a mektup göndermiş:

"Sen ki seydi Hasan'sın,

"Namem eline varınca gerektir ki, benimle el birliği edesin Benim öcümü Hayreddin'den al Sen ona hizmet edecek adam değilsin Ona Hayreddin Paşa olması senin gibi yiğitlerinyardımlı sayesinde.

"Hem ben işittim ki, ikide bir senin hatırını yıkarmış Sen ondan ne çekinirsin, daha bahadır bir yiğitsin."

Diye, dünyada olmadık pohlar yemiş.

Kara Hasan'ın Hıyaneti

Kara Hasan da aslı nesli belirsiz bir nankör bir herif olduğundan, yanındaki sipahileri

de kandırıp, her birlikte Kadioğlu tarafına döndüler.

Bu haber bana gelince pek üzüldüm.

Başımdan sıriğımı çıkarıp:

"Ey Allahım, umarım ki, şu nankör kara yüzlünün cezasını yine ben kulunun elinden verirsin."Diye dua ettim.

Kara Hasan ile Kadioğlu birleşince Cezayir'in taşrasını aldılar Kuş uçmaz kulak yürümez oldu Benim hükmümdede Cezayir'den başka yer kalmadı.

O zaman, Cezayir'de bulunan ulufe ekmek yiyen gazileri topladım Hallerini hatırlarını sorduktan sonra:

"Oğullar, gördünüz mü, o kara yüzlü hayının bize ettiği işleri!şimdi oğullar, inşallah nan u nimet gözüne dizine durur şimdi ne dersiniz, sizinle müşavere etmek isterim İçinizde o kara yüzlü hayının yanına gitmek isteyen varsa çıkıp gitsin Çürük, sağ belli olsun Beni Allah için sevenler yetişir."

Diye bir yoklama yaptım Bakalım ne diyeceklerdi.

"Devletlü Paşa babamız Senin bir kılına zarar gelecek yerde, o hayıngibi yüz bin Kara Hasn hiçtir Canımız bedende durdukça bizim senden ayrılmamız yoktur, meğer ki ölelim O zaman dahi inşallah mücahitlerin piri olan Hazret-i Ali'nin bayrağı altında, seninle beraber cennete gireriz."

Diye cevap verdiler.

Buna çok memnun oldum Ferahımdan gözlerim yaşardı.

"Hak Teala sizden razı olsun oğullar, karındaşlar İki cihan içre yüzünüz ak olsun Benim de sizden beklediğim buydu."

Diye dua ettim.

Cezayir içinde on iki bin ekmek ulufe askeri vardı.

Kadioğlu denen fesatçı bu sefer de gizlice Cezayir içine mektup göndermeye başladı şeyhlere ve tanınmış büyüklere:

"Nasıl olupda Cezayir'de oturup kalırsınız Sizde gayret yok mudur?Türk yerinden bir Türk gelip, zorla beldenizi zabt edip hükümet ediyor Mektubum elinize varınca bana itaat edip, beni sultan bilesiniz Türk taifesinin Cezayir'de nam ü nişanın koymayıp kıralım Elimizden sağ kurtulup kaşanlar, varsınlar Türk yerinde bildiklerini etsinler Bu Cezayir aslında Arap toprağıdır Yine aslına dönmeli.

"Bana tabi olmayıp, yanıma gelmeyenlerin özür bahanesini, Cezayir'i Hayreddin Türk'ün elinden aldıktan sonra kabul etmem Ona göre hareket edesiniz."

Diye yazmış.

Bu mektuplar üzerine kimisi kaçıp başı korkusundan Kadioğlu'na tabi oldular.. Cezayir sekiz mahalleeydi Her mahallenin bir başbuğu vardı.

Gazi Askerimin Hiddeti

Günlerden bir gün, gazi askerler Kadioğlu'nun halka gönderdiği mektuplardan haberdar olmuşlar Hemen yer yer kuşanıp sarayın kapısı önüne doldular Haber alıp onları karşılamaya çıktım.

"Nedir oğullar?Hoş geldiniz hayrola inşallah.."

"Dinlendi Paşa Baba!Kadioğlu halka kağıtlar göndermiş Gelip bana tabi olun, Cezayir'i yakında alıp içine sultan olunca, sizinle düzenlik edip Türk taifesinin Cezayir'den nam ü

nişanını koymayalım, hep kılıçtan geçirelim, dermiş.

"Onlar bizi kırmağa karar vermişler Sen de bize izin ver ki, onları yedi yaşından değil, belki beşiktekilere varıncaya dek kıralım."

Baktım ki hepsi ateş gibi olmuşlar.

"Oğullar, Hak Teala dünyada ve ahirette yüzünüzü ak eylesin Bu gün de beni memnun ettiniz Çünkü İslam askeri topluca gazaba gelince çokluk izin aramazlar Hemen gözleri gördüğü yere basarlar Amma hakikaten asker olunca böyle olmalı Berhudar olun.

"Lakin oğullar, karındaşlar, madem siz ben duacınızdan izin isteyip hatırımı aldınız, benim dahi siz oğullarımdan ricam vardır Bir miktar sabr edelim.

Zira sabırda çok hayır vardır Acele şeytandan gelir Bırakın küstahlık onlarda kalsın Hak Teala bizi bu iş için yaratmıştır biz bu vilayete, alım satım etmeye gelmedik Allah yolunda cihad için ilimizi memleketimizi bırakıp, düşmandan onları korumaya geldik Kafir cizye verirlerken, Allah'ın yardımını ile, vilayetleri kafir elinden alıp İslam nuru ile aydınlattık.

"Bu yaptıklarımıza mükafat olarak bizlere hayınlık ederlerse, aziz olan Allah onların hakkından gelir Hiç bizim kırmamıza hacet kalmaz Varın oğullar vakti iki eylen Herkes ettiğinden utanır Sabr edin bakalım Allah ne gösterir."

Diyerek onları yatıştırdım Bu fitneyi giderinceye kadar ecem deri döktüm Hepsi dağılıp yerli yerine gittiler.

Ben de:

"Allah sizden razı olsun oğullar Beldelinin yanında beni mahcup etmediniz Lakin yine kirişte göz açık olalım."

Deyip cümlesini hatır hoşluğu ile yolladım.

Bir Şeyin Evindeki Hayınlar Toplantısı

Birkaç gün sonra Cezayir'dekisekiz şeyhin birinin evinde beldenin ileri gelen Araplarının birçoğu toplanıp:

"Bu Türk taifesinden acaba nasıl kurtuluruz İçimizden nasıl sürüp çıkarırız?"

Diye meşrevet ederlermiş.

Gör hikmeti ki, o nifak topluluğun bulunduğu şeyh evinin duvar komşusu bir yoldaş idi.

O yoldaş bunların söyleştiklerini işitir gibi oldu Önceden de hepsinin kulağı kirişte olduğundan bir güzel kulak verip dinledi.

"Türklerden nasıl intikam alırız?"

Diye atıp tuttuklarını duydu.

O gece yoldaşın evinde üç dört misafir yoldaş daha vardı Bunlar da hep işittiler yoldaşlar, kılıçlarını çekip şeyhin kapılarını kırıp hepsini temizleyip kafalarını kesmek istediler Amma ev sahibi yoldaş buna razı olmadı.

"Böyle edersek töhmetli oluruz Hiç şeyh böyle şey yapar mı, diye inanmazlar Bize zararı dokunur En iyisi hakime bildirelim, hesabı onlar yapsın."

Dedi.

Bu fikir beğenilerek gece yarısı kalkıp bana geldiler Hali anlattılar Hemen Müftü'yü, Kadı'yı ve alimleri salihleri gece vakti evlerinden huzura çağırdım.

Onlar da çok korkup:

"Be canım vakitsiz huzura davet eylemek Paşa efendinin adeti değildi Allah hayırlar eyleye!"

Diyerek geldiler.

Herkes gelip yerli yerine oturunca:

"Ey efendiler, hoş geldiniz Mazur görün, sizlere zahmet verdik Böyle vakitsiz huzura davet etmemden maksadım şudur Filan şeyhin evinde büyük bir cemiyet toplanıp:Türklerden ne şekli intikam alırız, diye meşveret üzere imişler Şimdi, sizin de bu işden haberiniz var mıdır?Yoksa onlar kendi başlarından mı söyleşirler?"

Diye bunları nezaketle yokladım.

Hepsi birden:

"Mazallah Sultanım!Haşa, o şeyhden bu çeşit bir hıyanet beklenmez O şeyh için hepimiz başımız üzerine yemin ederiz ki, bizden iyi bir kimsedir O biçareye gazap etmeyesin Zira fakir ve ailesi kalabalık bir kimsedir Senin vebal altına girmeni istemeyiz"

Diye o haramzade şeyhi arş-ı alaya çıkardılar Hem görünüşte de öyle idi amma her insanın dışı içine uymaz Cenab-ı Hak hepimizi içi dışı bir kullarından eylesin.

O zaman:

"Madem inanamadınız Öyle ise beraberce gidelim Gözünüzle görünce lamı cimi kalmaz hrkesin ipliği pazara çıkar."

Dedim.

Köpek Türklerden İntikam Alacaklar

Onlar da razı oldular Hep beraberev sahibi yoldaş önümüze düşüp doğru evine gittik Yoldaş ile şeyhin evi duvar duvara olduğundan her ne söylene duvardan işitilirdi.

Şeyhin evindeki münafıklar cemiyeti henüz dağılmamıştı.

Meşveret edip:

"Acaba bu köpoğlu köpek Türklerden nasıl intikam alabiliriz?"

Diye dillerinden çıkanı kulakları işitmez idi.

Benimle gelenlerin hepsi bu konuşmaları kulakları ile duydular Başlarını aşağı saldılar.

Alimler:

"Sultanım, siz burada durun Biz varalım o münafık şeyhe nasiat edelim Bize ne cevap verirse sen dinle Bakalım ne diyecek Bizi gördüğü zaman da yine böyle söylerse, kitap kavlince her ne ise sana fetvalarını veririz."

Dediler.

Ben de:

"Pekala!"

Diyerek yoldaşın evinde kaldım.

Ulema kalkıp gittiler Şeyhin kapısını çalıp kendilerini tanıttılar içeri girip oturdular Baktılar ki ortalık başka düzen, bunların asla pervası yok eskisi gibi konuşup dururlar.

O zaman:

"Behey adamlar siz divane mi oldunuz?Bir kere bu sizin konuşmalarınız halk içinde destan olmuş, biz inanmadık da, gece gelip şeyh karındaşımızla konuşalım diye söyleyip buraya geldik Halk arasında söylenenbu fitneden sual edelim dedik Şimdi geldi kulağımızla işitiriz Hiç suale filan hacet kalmadı Halkın tevatüründen daha fazla imiş

Sen bugüne bugün şeyhin, ulema sınıfındansın, bir alay haramzade bedevieşkiyasına başbuğ olmak sana yaraşır mı?Bu büyük hatadır Bu işten vaz geç, tövbe et Yoksa bunun sonu fenaya çıkar."

Dediler.

Onlar da:

"Biz sizi de bize katılmaya geldiniz zannettik de kapıyı açtık Eğer böyle vaaza geldiğinizi bilseydik kapıyı açmazdık Türkün vilayetimizi zabt edip bize hükmetmesi olurmu? Bizde ar namus yok mudur?Ya Kadıoğlu'nu getirip başımıza sultan ederiz Türk'ün cefasını çefasını çekmeye takatimiz kalmadı Her gün tavuk olmaktan bir gün horoz olmak yeğdir:"

Diye cevap verdiler.

Ulema baktılar ki bunlarda söz tesir edecek hal kalmamış Hepsi asi olmuşlar:

"Sİze olmuş olacak!"

Deyip oradan klkıp çıktılar Bizim kalıp bu konuşmaları dinlediğimiz eve geldiler Durumu anlatmalarına lüzum yoktu, hepsini duymuştum.

Ulema bunların fetvalarını verip:

"Allah'a Resulune ve sizden olan başkana uyun emri gereğince bunların katilleri sana helaldir Allah'ın yardımını senindir Diyerek veda edip gittiler.

İsyan Günü

Ben de saraya döndüm Bedevlerin hakkımda söylediklerini kulaklarımla duymuştum Bu sözlere çok teessüf ettim.

Askere haber gönderdim Hepsi kuşanıp hazır oldular.

Meğer şeyhin evindeki bu toplantılar iki aydan beri olurmuş Ayaklanmaları vakti de o gün imiş Yirmi bin bedevi Kadıoğlu'nun adamlarından, yirmi bin hayın şehir halkından, hepsi kırk bin münafik bedevi olmak üzere, başbuğları da bu şeyh olarak hazır imişler.

Kadıoğlu bu şeyhe mektup yazmış:

"Eğer bu iş olur, yüce himmetiniz berekatı ile Cezayir'e sultan olursam, seni bütün memleket üzerine başbuğ yaparım."

"Bugün Türklerden bir kimse bırakmayacağız gündür!"

Diye bağrışmaya başladılar.

Hayıhuy sadası, Arap şamatası ayyuka çıktı.

Türk askeri on iki bin kılıç idi Askere emir salıp:

"Var yürün oğullar"allah onara."

Deyince, pervasızca varıp karşı durdular.

Araplar tüfeklerinin ağzını, çakmağını, torbada çıkılanmışbirkaç atımlık barutunu arayıp buluncaya kadar, gaziler üçer kat alabanda vurdular Eşkiyalar serçe yavrusu gibi gibi dökülüp kaldılar.

Gaziler dalkılıç olup:

"Bakandı hele koca tumansız Araplar, Tünkler nasıl adamlarmış!"

Diyerek, serçe alayına kartal, ikinci tarlasına orakçı nasıl girerse, bedevilerin ortaksına öyle girip, ya medet Allah, öyle bir kılıç oynadılar ki anlatılamaz.

"Ne kadar çok olsa koyunun sürüsü,

"Yeter imiş ona kasabın birisi."

Gazilerin Gücüne Giden Söz

Kanlar sel gibi akıp cesetleri götürdü Cenk gittikçe alevlenip sabahtan ikindiye kadar sürdü.

İkindide Araplar:

"Allah ve Resulu için eman ver, ey Mücahitler Reisi!"

Demeye başladılar Kaçıp zaviyelere doldular.

Kırk bin Araptan yediyüz Arap kaldı Onlar da yaralı idiler Gazilerden de iki bin kadar ecel şerbetini içti İki binden fazlası fazlası da yaralı idiler.

Kadıoğlu'nun gönderdiği yirmi bin bedevinin hepsi usta mızrakçı idiler Onlardan da bir tane kalmadı Amma gazilere mızrak ile çok yara vurdular.

Sonunda askerin içine girip:

"Oğullar çekin elinizi, aman diyene kalkmaz."

Diye güç bela yatıştırdım.

Arapların:

"Türk'ün nam ü nişanını beldemizden kaldıralım Kendi kendimize olalım."

Demeleri gazilerin çok güçlerine gitmişti.

BÖLÜM 8

Cezayir için savaş

Yoldaşların divan ortasında küstahlık etmelerinden hatırım çok kırıldı. O gece iki rekat namaz kılıp istihare ettim.

– Yarab! Kişi hürmetini kaybetmektense ölmesi yeğdir. Celalin hakkı için, ben aciz kulunun, yüz aklığı ile bu Cezayir ikliminden kısmetini kes.

Diye dua edip yattım. Rüyamda Hızır aleyhisselamı gördüm:

– Ya Hayreddin! Niçin böyle elem çekersin? Yarın Kadıoğlu tarafından gelecek olan adama kalenin anahtarlarını teslim et. Kendin gün doğrusu tarafına git. Aileni Cice'lde muhafaza et. Sonunda zafer yine senindir.

Deyip kayboldu. Uyanıp yüzümü yerlere sürüp Cenab-ı Hakk'a hamd ettim.

Sabah olunca üç pare tekneyi hazırlattım. Altı parenin Reislerine de ardımdan gelip Cice'lde buluşmak için tenbih ettim. Bu dokuz tekne kendi malım idi. Altı pare teknenin reisleri ise benim çırağlarımdı.

– Kafir yakasında bir adayı basmaya gidiyoruz.

Diye bir söz çıkardık.

– Bir mühim iş olduğundan Hayreddin Paşa kendi gidiyormuş, Allah yardımcısı olsun.

Diye halk dua ediyordu. Hiç kimse kızıp gücenerek gittiğimizi aklına getirmede.

Kadıoğlu'nun Pişman Olması

Kadıoğlu ise o sırada şöyle düşünürmüş:

"Bu kadar adamım helak oldu, şehirliden de bu kadar kimse öldü Bunlara hep ben sebep oldum Bu kadar insanın günün vebali hep benim boynumadır Yarın kıyamet gününde benim halim nice olur Zavallı şeyhi bizim yüzümüzden dört çeyrek ettiler Her çeyreğini bir kapıya astılar Deveyi yardan uçuran bir tutam otmuş Ben ona, eğer Cezayir'e sultan olursam seni büyük şeyh ederim demiş olmayaydım, o dertli kendini bu belaya atmazdı Yarın ceza gününde onun günahı beni neyler?"

Kadıoğlu böyle deyip ağlarmış.

Sonra:

"Bu Hayreddin Paşa dahi boş adam değildir Çünkü her ne ona düşmanlık ettimse bir belaya düştüm Asla işim ileri gitmedi Akıllı olana bu hikmet yeter Hemen en iyisi Hayreddin Paşa ile dost olmaktır."

Diyerek, Kara Hasan'dan habersiz bana bir mektup gönderdi.

"Al Kalenin Anahtarlarını"

Kadıoğlu namesinde pek çok özürler dileyip:

"Sen bizim ettiğimize kalmayasın Gerektir ki yine seninle babalı oğullu olalım."

Demiş.

Mektubu getiren murabıta:

"Senin Kadıoğlu dediğin herifin yüzü ardı yoktur Sözüne sadık değildir Bu kadar Ümmet-i Muhammed'in boş yere kanına girdi Yarın kıyamet gününde onların cevabını versin.. İki de birde fitne kaynatmaktan vaz geçsin Eğer maksadı Cezayir'e sultan olmak ise işte kalenin anahtarları, götür eline teslim eyle Gelsin Cezayir'e otursun O da kendini sınısın!"

Cevabını verdim.

Murabıt şaşırđı:

"Ey Paşa efendimiz!Ben bu iş için gelmedim Sizin aranızı bulup -karındaşlarınızı barıştırmın- emri gereğince sizi karındaşlar edip düşmanlığı sadakate çevirmeye geldim."

Diye yalvardı ise de kabul etmedim.

"Götür, sen kalenin anahtarını Kadıoğlu'na teslim et Ne hali varsa gelsin görsün Ben yabancı bir adamım Bana hakimlik gerekmez Allah çarşlarına pazar versin."

Dedim.

Murabıt anahtarları alıp, Kadıoğlu'na çıkıp gitti Ona anahtarları vermemin sebebi rüyamda gördüğüm Hızır'ın böyle söylemesindendi Yoksa ben o herife kale anahtarı değil, belki dişine taş bile vermezdim Hem Allah'ın hikmeti zuhura gelse gerek ona çare olmaz Nitekim demişler:

"Olacak olsa gerek çar ü na-çar,

Gerek kalbin gen tut, gerek dar."

"Bu Gidiş Bir Daha Gelme Gidiş Değil"

Harem halkımı da teknelere bindirdim Hava mualif olduğundan o gece limanda yattık.

Amma Cezayir içinde bizi sevenlerden ulema, salih ve ileri gelen kimseler bir araya toplanıp, bizim böyle ansızın seferli olup gitmemizi iyi görmemişler.

Harem cemaatini de teknelere bindirdim Hava mualif olduğundan o gece limanda yattık.

Amma Cezayir içinde bizi sevenlerden ulema, salih ve ileri gelen kimseler bir araya toplanıp, bizim böyle ansızın seferli olup gitmemizi iyi görmemişler.

Harem cemaatinin de teknelere bindiğinden kimsenin haberi yoktu Eğer bilselerdi daha çok laf olurdu.

Ulema şöyle demişler:

"Paşa efendimizin hatır-ı şerifleri kırılmıştır Zira bu gidiş bir daha gelme gidişine benzemez Eğer gelmeye niyeti olsaydı, şüphesiz bizi huzuruna çağırır, eski güzel adeti üzere maksadı ne ise meşveret ederdi Birini de vekil bırakırdı Bu gidiş gazap gidişidir Eyvah!Böyle bir dini bütün gazi adam elimizden çıkıp gidiyor Ona mı ağlayalım?Çünkü hatt-ı hümayunla beldemize beylerbeyi tayin olunmuş bir emirdir."

Çok kasavet çekip ağlamışlar Gazap etmemin sebepini araştırmışlar Yoldaşların divan ortasında ettiklerinden başka bir sebep bulamamışlar.

"Yoldaşların divan ortasında o yüz seksenbeş katli vacip herife ettikleri husus içindir Hayreddin Paşa onların affolunmalarını rica etmişti Onlar ise izinsiz küstahlık edip, artık eksik zehirli laflar söylediler Hatırları muhakak buna kırılmıştır Hakkı vardır Bu hususta gaziler büyük ayıp ettiler Bolay kim bu gece kalkıp gitmeyeydi Varıp buluşup mübarek hatırını ele alıp esenleşeydik."

Demişler.

"Bu Gİdiş Benim Kendi Reyimle Değildir!"

Sabah olunca daha kalkmadığımızı görüp geldiler Hal ve hatır soruştuktan sonra:

"Ey mücahitler reisi!Uğrumuz hayır ola Bu gitmenizden bizler pek ziyade perişan-hal olduk Acaba bir daha mübarek cemalini görür müyüz?Yoksa hasret kıyameti mi kalır?"

Kerem ve lutf eyleyip, bizim mahzun kalbimizi sevindir Bu hal ne haldir?"

Dediler.

O zaman, gözlerimden yaşlar akıp:

Allah Teala cümlelerinden razı olsun Berhurdar olasız!Bizim bu vilayette ne duracak halimiz kaldı?Görmediniz mi, öteyün divan ortasında olan rüsvaylığı?Onu öyle etmekten murat, seni istemeyiz demektir Şimdi, döğülüp söğülmeden bu korsanlık yoluyla çekilip gitmemiz evladır.. Sizler benim sadık dostlarım olduğunuzdan yüreğim ateşinden bu kadar söyledim Bunları kimseye açmayın. hak teala ecelden eman verip, kismetimizin varsa, belki iki üç sene kadar sonra sizinle yine görüşeceğimiz muhakkaktır Çünkü bu gidiş benim kendi reyimle değildir.. Hak teala cümlemize akibet hayırlığı versin Bizi hayır duadan unutmayınız Cümlelerinizi allahın birliğine ismarladım. dedim.

Ulema ile vedalaştık O saatte yelkenleri açıp üç pare tekne olarak yola revan olduk Ulema melül mahzun olup, herkes mekanlı mekansıza gidip, onlara söylediğim:

Bu gidiş gidiş benim kendi reyimle değildir

Sözünü düşünür olmuşlar.

Bu hayreddin paşa boş adam değildir Amma çare ne, ansızdan içimizden çıkıp gitti

Diye, matem etmişler.

Dokuz tekne ile Cikel'den sefer

Cezayir'den üç tekne ile kalkıp yola revan olduğumuzun ertesi günü Cikel limanına vardık Cikel halkı benimde beraber olduğumu haber alınca, büyüğü küçüğü gelip:

Hoş geldiniz, ey efendimiz, safa getirdiniz! diye alkış tuttular.

Harem halkını da burç'a çıkarıp oraya yerleştirdim Geldiğimi duyan arap kabileleri yer yer gelip hediyeler getirdiler.

Beş on gün sonra Cezayir'de braktığım altı pare teknem de çıkageldi Hepsi dokuz tekne oldu Büyük teknelerdi Yirmi dörder, yirmi ikişer, On sekizer bank idiler.

Bu dokuz teknenin hepsi kendi malımdı İçlerinde beni candan seven ikibin levent askerim vardı.

Tekneleri yağlayıp büyük bir sefere çıktık Uygun rüzgarla palerma kıyılarına vardık Orada dokuz pare parçaya rast geldik Allah'ın yardımı ile herbirimiz bir kafir barçasına çatıp, aman zaman vermeden dokuzunuda feth edip aldık.. Birer leşi yedeğimize takıp sa liman, şenlik şadımanlık ederek cikel limanına girdik.

Dokuz pare ganimet barçaların yükleri hep zahire idi Kimi buğday, kimi arpa, kimi zeytin, kimi zeytinyağı, kimi peksimet Elhasıl pirince, kahveye varıncaya kadar vardı Çuha bez barut, kurşun da vardı Kırk ambar gibi herşeyden vardı.

Dokuz barçadaki ganimetleri taşra çıkarttım Aktarmaları bozup kerestelerinden levent gaziler için kışla, evler ve mahzenler yaptırdım Teknelerin herbiri içinde bir mühimmat mahzeni yaptırdım Bu işlerden araplar ve barçalardan çıkaniki yüz elli beş kafir çalışırlardı.

Hulasa herşeye yoluyla nizam verip düzüp koştuk esirler için bir zindan yaptırdım Barçanın biri has undan yapılmış peksimet dolu idi İçinde kırk altı bin kantar peksimet vardı Bunu teknelerin kumanyası için mahzenlere doldurdum Ayrıca otuz altı bin ölçek buğdayı peksimet için fırıncılara dağıttım.

Biz Gelmeden Taş Taşı Yermiş

Teknelerin kumanyaları, peksimetinden, zeytinyağına, pirincine, sikesine kadar mahzenlere kondu Sonra her teknenin takımına bir kışla verdim Hergün orta'da kazanlar kaynayıp *Baba çorbası* çıkardı Herkes yemesinde, bu minval üzere bir karındaş gibi geçinir giderlerdi.

Halktan hiç kimsenin ırzına, malına, oğluna uşağına zulm edip incitmezlerdi.

Cicel halkı:

"Elhamdülillah, bu bize Rabbimizin bir lütfudur Hayreddin Paşa beldemize ayak basalı, vilayetimiz mamur oldu."

Derlerdi.

Nasıl demesinler ki biz Cicel'e gelmeden önce kıtlıktan taş taşı yermiş.

O dokuz barçadan beşi buğday yüklü idi Buğdayın onda birini fukaraya sadaka verdik Diğer eşyaları satıp savup gazilere pay ettik.

Barçanın biri kereste yüklü idi Bu kerestelerden on ikişer oturaklık üç pare tekne yaptık Meğer firKate kerestesi olarak kafire gidermiş İslama nasip oldu.

Yeni Bir Sefer

Böylece on iki pare teknemiz oldu.

Reislere:

"Altı pare tekneyi yağlayıp hazır edin Kış gelmeden varıp bir sefer daha kaçırın."

Dedim.

"Başüstüne!"

Deyip altı pare ile sefere çıktılar.

İşleri rast gitti Boş bir soluk bile almadılar Venedik körfezinde bir parçaya rast geldiler Onu kakıp aldılar.

Gayet zengin bir parça idi Yüku bütün çuha kumaş, tüfek, tabanca, safrası dahi demir idi Hem on bin Venedik altını çıktı Otuz altı kafirle birlikte büyük ganimet idi.

"Bize bu doyumluk yetişir!"

Deyip oradan döndüler.

Aktarmayı sıkıca yedeklerine bağlayıp fırişka rüzgarla sırikları teknelerin sırtına vurup kullanarak gelirlerdi Favulyane ile Kapı Pasaru kanalına geldiklerinde, tuz yüklü büyük bir felibot aldılar Amsterdam vilayetine gidermiş Onuda yedeğe bağladılar Amma felibotun kafirleri firar eylediklerinden alamadılar.

!Müslüman esirlerin kurtulması!

İş rast gelince gelir Rüzgar uygun olunca daha çok fırişkalandı Öyleki teknelerin altından ateş çıkardı.

Gazi askerler:

Yarap şükür! Ganimetimizi verdin İşimizi rast getirdin

Diye dualar ederdi.

Bu şekil bozulmadan yedi burunlar denilen yere geldiklerinde bir kafir korsan teknesine rastladılar Yirmi iki oturak bir mayorka teknesi idi Onuda aldılar İçinde yüz elli kafir ile altmış müslüman esir vardı.

Elhasıl yirmi üç gün sonra Cicel limanına girdiler Büyük şenlik, şadımanlık eylediler.

Gazileri gidip karşıladım.

Hoş geldiniz, safa geldiniz oğullar gazanız mübarek olsun

Deyip hal hatır sordum.

Müslüman esirlerin kurtulduğuna ganimetten fazla sevindim Tuzun gelmesine ise dünyalar bizim oldu Çünkü tuz gerek Cikel'de gerek kabilelerde yoktu Tuzuda boşaltıp mahzenlere doldurduk Onda birini de fukaraya sadaka verdik.

Aktarma olan venedik barçasına da boşaltıp, teknelerin hakkı olan beşte biri ayırdıktan sonra kalanı askere hak üzere pay ettim Her askere yüz seksen beş altın, çuha, tüfek, tabanca, bez, demir düştü Cümlesi zengin oldular.

Altmış müslüman esire gelince.. Onlara da askere verdiğim gibi, ganimetten bir pay verdim Hem esirlikten kurtuldular, hem de zengin oldular.

Cikel vilayeti benim gelişimden sonra öyle mamur oldu ki, ancak olur Etraf ve civardaki tüccar hep buraya gelir, ganimet eşyasından alıp öteki vilayete getirirdi Bir akçaları on olurdu Çünkü gaziler beşe ona bakmazlardı Hemen gelişine göre satıp, akçalarını kemerlerine koyarlardı Zira allah kapısından gelirlerdi.

Firkate Ustası Esir

Mayorka teknesinde bir üstad firkade ustası varmış Onun usta olduğunu kimse bilemezdi Birgün kendi kendiliğinden bana gelip:

Sultanım, eğer bana azatlık verirsen, sana bir müzegalere tekne yapayım ki uçar kuşa hükme eylesin."

Dedi.

Böyle bir usta gözümde tüterdi.

"Yapacağın tekne istediğim gibi olursa, azatlık değil, daha fazlasını da yaparım."

Diye cevap verdim.

Usta varıp dağdan istediği gibi kereste kestirdi Yerine taşıttı Yirmi altı oturak bir müzegalere yaptı ki böylesi olmamıştır.

Pek ziyadesiyle dilber bir tekne oldu On iki eski teknemizle yeni aldığımız yürük Mayorka teknesi bununla koşuya çıktılar Gerek kürekte gerek yelkende cümlesini geçti.

O gün gazilere güzel bir ziyafet verdim Gülme oynama, yeme içme eylediler.

Ustaya birden bu kadar ikram görünce sevincinden öleyazdı.

"Sultanım, sana bir işkanpavye dahi yapmadan vilayetime gitmem."

Dedi.

On iki oturak işkanpavye yaptı. Bu da önceki gibi güzel oldu. Sonra usta memleketine gitti.

Teknelerimizin hepsi on beş oldu. Kış yaklaştığından karaya çekip o kışı orada kışladık.

Kovaladığımız Müslüman teknesi

Bahar gelip de ortalık süslenince, tekneleri deryaya atıp, kalafat edip yağlamaya başladık. On beş pare tekne olarak Cikel'den çıkıp gazaya teveccüh eyledik.

Bindiğim müzegalere hepsini geçirdi. Yalnız işkanpavye ona biraz uyar, kışında ayrılmazdı.

On beş pare tekne ile Cenova, Alkorne, Kalevre, Papapulya taraflarını harap ettik. On dört gün içinde yirmi bir parça ganimeti Cikel'e yolladık.

Sonra Venedik körfezine geldik. Burada üç tekne vardı. Bizi görünce kaçtılar. Birisi gayet yürük idi. Onun ardında benim bulunduğum tekne düşebildi. Öteki gemilerin

cümlesi görünmez oldu Yalnız işkanpavye bir top atımı mesafeden beni takip ediyordu.

Koğduğunuz teknenin kaptanı kaçarken su varillerine varıncaya kadar denize atıp teknede birşey komadı Gemiyi hafifletip elimizden kurtulmak isterdi Teknesinin yürüklüğüne çok güvenirmiş Amma el elden üstündür, demişler Şüphesiz yürükten de yürük bulunur.

Kaçan tekneyi yetişip tuttuk Meğer Müslüman teknesi imiş.

Reisine Sinan Kaptan derlerdi Bunlar gönüllü olarak üç pare tekne donatıp korsanlık ederek Cezayir'e doğru, bana gelirlermiş İyi rast geldik.

Görüşüp, konuşup, hal hatır soruşunca, bu Sinan Kaptan'dan pek hazettim.

Sohbet sırasında Sinan Reis latife olarak:

"Sultanım, Allah vücudunuzu hatasız eylesin Siz her koğduğunuzu böyle mi koğarsınız?Yirmi senedir tekneye biner, sancak çekerim Bu zorluğu kimseden çekmedim Şimdiye kadar gerek kafir gerek Müslüman teknelerini geçirdim Teknemi denemek için onlara çok ettim."

Deyince,

"Ey oğlum Sinan Reis!Sen bilmez misin ki, eden bulur."

Yollu aramızda latifeler ettik zevk hasıl oldu.

Müzegalere

Sinan Reisi koğalamaya başladığımda kuşluk vakti idi Öğleden sonra yetişip tuttum Orsalabanda yatıp ayakdaşları bekledim Onlar akşam namazında güç ile gelip yetiştiler Bundan anlamalı ki bizim müzegalere ne mertebe taban çekerdi.

Süsleme üslubunu görenler de aşık olur kalırdı Başarda usulunde kış baş bütün yaldızdı.

Sinan Reis de gelince cümlemiz onsekiz pare tekne olduk Orada sabahladıktan sonra Santomariya tarafına gittik Orada dokuz adet barça görüp aldık Kiminin yükü ibrişim kiminin çuha, kiminin buğday, kiminin peynir bal, hep güzel şeyler idi.

"Bu kadar ganimet yetişir."

Diyerek dönüş emri verdim.

Ertesi gün bir büyük barçaya daha rast geldik Kafir askeri dolu idi Onu da feth edip aldık Ancak çok kayıp verdik Allah hepsine rahmet eylesin.

Cenk sırasında bir top taşı gelip başımdan sarığımı götürdü Teknenin tirenketesi de sakat kaldı Oradan kalkıp Cumare-canpare taraflarına geldiğimizde yedi pare Tunus teknesine rasladık Onları da aldık Adamlarını Cichel'e gelinceye kadar kürek çekmeye mahkum ettim.

Otuz üç barça ganimet

Sefere çıktığımızın elli sekizinci günü Cichel limanına döndük Üç gün üç gece şenlik eyledik Dostlar sevindi, düşmanlar yerindi Nasıl şenlik eylemeyelim ki, daha önce gönderdiğimiz aktarmalarla yedekte sürüyüp getirdiklerimizin hepsi otuz üç tane barça idi İçinde zengin barçalar var idi ki milyon ederdi.

Cichel limanı barça ile doldu Otuz üç barçanın hepsinden dört yüz yirmi beş kafir toplandı.

Cezayir'den Cichel'e geldiğimizden beri sekiz yüz elli beş kafir almıştık.

Aktarmaları boşaltıp hepsini satıp savdık, pay ettik Gaziler ihtiyaçtan beri oldular.

Sinan Kaptan derya işlerinde mahir, bahadır ve yiğit bir er idi Onun teknelerinin üzerine kaptan tayin ettim.

Kurt oğlunun tunustan gelmesi

Tunuslular, yedi pare teknelerini alıp adamlarını cezalandırdığını öğrenince mateme düştüler Kurtarmak için tedbir düşünür oldular Tunusta kurt oğlu namında bir firkate kaptanı vardı Önceden kendisiyle bir miktar dolaşmış idik.

Tunuslulara şöyle demiş:

Hayrettin paşa yumuşak huylu devletlü bir ademdir Sizin ona ettiğiniz kancıklığa göre bir başkası olaydı, hepsinin başını keserdi Siz verdiği cezaya razı olun Zira siz ona az iş eylemediniz İnşallah ben gittiğimde admalarınızı kurtarırım, amma gemileri vereceğini bilemem

Neticede bu Kurtoğlu üç tekne donatıp kıymetli hediyelerle Cical limanına girdi Destur alıp huzuruma geldi.

Hal hatır soruşturduktan sonra hediyeleri getirip teslim etti.

Bunların arasında on bin Venedik altını da vardı.

Her ne hal ise, evvelden dostluğumuz olduğundan, Kurtoğlu;

"Sultanım beni Tunusluların yanında mahcup düşürme Ben ayağının toprağına bu dava ile geldim İnşallah efendimin yanında sözüm reddolmaz dedim."

Kurtoğlu kaşmer herif olduğundan sonunda bizim gönlümüzü etti.

"Senin hatırın için öyle olsun Affeyledim."

Dedim.

Amma teknelerin birini de veremedim Adamlarını verdim, çıkıp gittiler.

Murabıt'ın Kadıoğlu ile konuşması

Cezayir'den çıkmadan evvel, Kadıoğlu'nun adamına kale anahtarlarını vermiş.

"Gelsin kendini sınısın, sultanlık sürsün!"

Demiştim.

Amma bana rüyamda Hızır aleyhisselam:

"Üç seneye kadar yine gelirsin, nusret senindir."

Diye haber vermiş idi.

Murabıt Kadıoğlu'nun yanına vardıkta, Kadıoğlu:

"Nişledin ya murabıt! Beni Hayreddin Paşa ile sulh eyledin mi, yoksa kuru boş mu geldin?2

Deyince, murabıt:

"Kuru boş gelmedim Lakin iyi de gelmedim Ne şekil geldiğimi ancak yalnız kalınca sana söylerim."

Diye cevap verdi.

Kadıoğlu herkesi çıkarıp murabıt ile ikisi kalınca, murabıt.

"Sen beni Hayreddin Paşa'ya sulh için gönderdin Vardım, ahvali ifade ettim Bana:O sözünde sadık değildir, yalancıdır Ümmet-i Muhammed arasında fitne koymaktan vaz geçsin Madem ki muradı Cezayir'e gelip oturmaktır, işte kalenin anahtarları Var götür gözüne soksun Gelsin Cezayir'e otursun O dahi kendini sınısın, dedi.

"Şimdi eğer beni dinlersen, seninle beraberce ikimiz Hayreddin Paşa'ya kıyafet değiştirir gideriz Getirdiğim kale anahtarlarını öper eline verirsin Ve dersin ki:Haşa, sen benim efendimsin, Padişah vekilisin Benim senden aradığım oğullu babalı olup

aramızdan düşmanlığın kalkmasıdır.. Böylece Paşa'nın hatırını alırsın Zira anladığım odur ki, bu Hayreddin Paşa boş adam değildir. Boş olan kimse Ümmet-i Muhammed'in rahatı için kendi saltanatını terk eylemez."

Diyerek hali Kadıoğlu'na hikaye eyledi.

Bu murabıt ehl-i hal bir derviş idi. Bunca hikmetli söz ettiğine göre kendinin dolu olduğu bellidir.

Kadıoğlu'nun Murabıt'ı öldürtmesi

Murabıt sözüne bu şekilde son verince Kadıoğlu'nun Firavun damarı tepreşti.

Hani evveden murabıt bana gönderip:

"Elini ayağını öpeyim beni Hayreddin Paşa ile barıştır.2

Diye yalvaran adam, hemen o saat murabıtın boynunu vurdurdu. Allah rahmet eylesin.

Kadıoğlu şöyle derdi:

"Hayreddin Paşa korktuğu için kalenin anahtarlarını bana gönderdi, gelsin otursun diye. Bu herif de bilmem ne pohlar yiyor. Yok onunla Cezayir'e gideyim, anahtarları yine Hayreddin Paşa'ya çevirip ondan özür dileyeyim. Benim efendimsin, Padişah vekilisin diyecekmişim. Halbuki o herif düşündü baktı, benim zoruma dayanamayacak, hemen erkenden anahtarları gönderdi. Kendi kapağı attı. Bunu bilmeyecek ne var. Amma akıllı adam imiş. Benim elimden kurtulamazdı. Kendi isteği ile gittiği iyi oldu."

Kara Hasan'ın sözleri

Kadıoğlu Kara Hasan'ı çağırıp anahtarları gösterdi:

"Hayreddin Paşa bizden korkusuna kaçtı. Kalenin anahtarlarını gönderdi. Sen ise bana, zamanın kahramanıdır, diye meth ederdin."

Diye hayli öğündü.

Kara Hasan:

"Dinlendi Kadıoğlu! Şimdi biz Hayreddin Paşa ile düşmanız. Amma isterse düşman olsun, ben yiğidin hakkını yitirmem. Eğer benim bildiğim Hayraddin Paşa ise, senden de başkasından da pervası yoktur. amma bu anahtar göndermede bir iş vardır."

Kadıoğlu:

"İşte ben murabıtı, senin gibi Hayreddin Paşa'yı meth ettiği için katl eyledim."

Kara Hasan:

"Böyle demekten matsadın, seni de murabıt gibi ederim demekse, ölüm bize layıktır. Çünkü Hayreddin Paşa gibi bir gazi dilaveri bırakıp da senin gibi köpeğin yanına geldim."

Kadıoğlu'nun Cezayir tahtına oturması

Kara Hasan bir pars gönüllü adam idi. Kadıoğlu'na kızıp çıkıp gitti. Kara Hasan gidince Kadıoğlu'nun başına kıyamet koşturdu. Söylediğine nadim oldu. Hele güç bela ile araya şeyhler, murabıtlar koyup Kara Hasan ile tekrar barış görüş oldular.

Kadıoğlu, Kara Hasan'a dayanırdı. Tekrar hatırını almak için altına bedevi atar kısraklar çektirdi. Otağına sarıdan beyazdan yağdırdı. Bütün işleri üzerine kethüda tayin etti.

Kadıoğlu Cezayir'e gelip Kara Hasan'ın yardımını ile tahta oturdu. İlk zamanlarda adalet, ihsan ve cömertlikle kendini tanıttı. Sonradan zulüm ve haddi aşmıştı, olmadık

kötülükler icad etti.

Kadıoğlu eskiden beri acem taifesinden hoşlanmazdı. Kara Hasan'ı sevmesi de kerhen idi. Nişlesin ki kendi rahatı için Kara Hasan'ı her belaya siper ederdi.

Halk ve asker üçe ayrılmıştı. askerinin bir kısmı ile ileri gelenler ve ulema gece gündüz bizi anıp hasret çekerlerdi.

Bir kısım asker Kara Hasan zümresi idi.

Cezayir dışındaki kabileler ile içerdeki aşiret Arapları:

"Allah sultanımız Kadıoğlu'na yardım etsin!"

Derlerdi.

Kadıoğlu derya gazasını battal etti. Deryaya çıkacak tekne de kalmadı. Teknelerin çoğu karada çürüdü.

Bu gemi kısmı bakım ister. Bakılıp gözetmekle, bir yanından yapılmak ile göze görülür.

Biz ise kendi elimizle gözümüzle görüp gözetirdik.

Kırk kişinin gördüğü rüya

Biz Cezayir'den giderken ulema, salih kimseler ve ileri gelenlerle vedaşırken:

"Benim bu gitmem kendi reyimle değildir. Elem çekmeyin, Halk teala ecelden aman verip, bu Cezayir'de daha kısmetiniz varsa, inşallah sizinle üç seneye kadar yine görüşürüz."

Demiştim.

Onlar da bu söz üzerine üç seneyi bekler idiler. Üç sene dolmaya az kalmıştı. Benim Cicol'de olduğumu bilirler ancak söylediğim söze göre geleceğimi ümit ederlerdi.

Bunlar kırk kişi idiler.

"Cezayir'den çıkıp gitmesi madem kendi isteği ile değildir. Şimdi sözünde durur. Çünkü ricaullah zümresindedir, elbette Cezayir'e gelecektir."

Diye şüpheleri yoktu.

Amma üç yılın dolmasına kırk gün kala yarısından çoğunun bu inançları bozuldu. Birgün toplandıklarında ötekilere:

"Hey adamlar, divane misiniz? Bizler Peygamber soyundan gelmiş iken bile, ricaullah yolunda olamıyoruz. Sizler ise Etrak denilen Türk kabilesinden bunu umuyorsunuz. Cezayir'e üç seneye kadar gelir, diyorsunuz. Halbuki onun maksadı Cezayir'den bir yolunu bulup firar etmektir. Kafir yakasında bir ada basmak bahanesiyle çoluk çocuğunu alıp nezaketle buradan kapağı attı. Varıp Cicol vilayetini mamur etti. Kafir yakasının bütün ganimetini getirdi. Donanma sahibi oldu. Zevk ü sefası buradan iyidir. Hiç bu semte bakar mı? Sizin başınıza soğuk geçmiş."

Dediler.

Böylece hepsinin fikri değişti. Yalnız iki üç kişi kaldı ki, bizim iyiliğimize ve boş adam olmadığımızı şahadet edip dururlardı.

Toplantıdan sonraki gece, bu kırk kişinin hepsi bir rüya görüp ertesi gün birbirlerine anlattılar. Birinin gördüğünü hepsi de görmüş.

Rüyaları şöyle idi:

Bunlar kendilerini, deniz kenarında etrafı gül gülistanlık, akarsuluk, misk ü amber kokar, rayihasından dimağlar bayılır bir yerde buldular. Bir yeşil otak kurulmuş. İçinde

nebler sultanı, doğrular rehberi, yüce ve temiz Hazret-i Muhammed Mustafa sallallahü aleyhi ve sellem, etrafında Ashap rıdvanullahi teala aleyhim ecmain oturmuşlar. Bu kırk kişi otağın taşrasından bakıp gördüler ki, tahkir edip küçümsedikleri adam al bir elbise içinde, belinde pırıl pırıl bir kılıç, Resulüllah'ın önünde edep ve tazim ile başı önünde diz çöküp oturmuş.

Resul-i Ekrem efendimiz buyurmuş:

"Ya Hayreddin! Allah'a tevekkül et. Kendi yerine dön Kafirlere ve hasmın olan münafıklara karşı zafer kazan."

"Gazileri siz boş mu sanırsınız!"

Rüya burada bitmiş, uyanıp:

"Esselatu vesselamu aleyke ya Resulallah!"

Demişler.

Sabahleyin bir araya gelip hali öğrenince, bizi bırakmayan üç kişi:

"Gözünüzle gördünüz mü, nede ne varmış?Resulün sancağını çekip, ömrünü din-i mübin uğrına harcayan gazileri siz boş mu sanırsınız?Ol gazi size Etraklığını de Müslümanlığını da gösterdi Siz de ne olduğunuzu şimdi bildiniz mi?"

Dediler.

Ötekiler ise başlarını eğip cevaba kadir olamadılar.

Aynı gece aynı rüyayı ben dahi gördüm Uyandığımda henüz misk ü amber kokusunu dimağında idi.

"Esselatü vesselamü aleyke ya Resulallah!"

Diye selam verdikten sonra kendi kendime bu rüyayı tabir edip:

"Ey koca asi Hayreddin, bu saadet ki sana erişti İnşallah yine Cezayir'e dönüp dostlarımızı şad, münafıkları berbad etmemiz de muhakkaktır."

Dedim.

Kalbimden Cezayir'e gitmeye niyet bağladım Amma kimseye söylemedim.

Cezayir şeyhlerinin mektupları

O gün Cezayir'in büyük şeyhlerinden mektuplar geldi.

"Ey Paşa efendimiz, bu nasıl şeydir ki, sen Cezayir'in uğrunda bu kadar meşakkat çektin Tam safasını süreceksen, kendi isteğinle kalkıp Cicele'e gittin Bundan maksadın nedir? Mektubumuzu alınca, Resulüllah aşkına olsun, gelip yine bu toprağı mübarek ayağınla şereflendir. Seni Cezayir kapısına madar eriştirmek bizim boynumuzadır."

Demişler.

Resulullah'ın mucizesi olan rüya bereketi ile Kadıoğlu'nun en çok inandığı ulu şeyhler hep ondan yüz çevirip bize döndüler.

Bu mektuplara verdiğim cevapta:

"Sizler ki şeyhler, murabıtlar ve bilcümle Arap kabileleri büyüklerisiniz.

"Selam ce duadan sonra, gönderdiğiniz mektuplar elime vardı Malumumuz oldu Allah sizlerden razı ola Lakin benim size itimat edecek halim kalmadı Eğer hakikaten sözünüzde sadık iseniz birer evladınızı getirip bana teslim edin Benim de kalbim mutmain olsun Ayrıca yoldaşlarımın binmesi için yedi bin iyi hayvan, kendim için iyisinden bir kaç yedek gönderesiniz."

Diye yazdım.

Böyle ağır teklifte bulunmaktan maksadım, bakalım bizi hakikaten isteyip dilerler mi, anlamak içindi Beni hakikaten dilerler ise, istediğim şeyleri de gönül rızası ile verirlerdi Zira Arap kısmı çokluk vermekle başı hoş değillerdir Çetin kozdur, kırabilirsen yersin.

Askerin gamlı olması

O sıralarda Sinan Kaptan dokuz pare tekne ile seferde idi Sette boğazı tarafına gitmişlerdi On iki pare aktarma alıp geldiler İspanya yakasında Gırnata dağından yedi sekiz yüz Endülüs taifesinden Müslümanı de teknelere komuşlardı Sinan Kaptan'a böyle yapmasını ben söylemişim.

Yirmi bir pare tekne şenlik ederek Cicek limanına girdiler Gidip karşıladım.

"Hoş geldiniz oğullar, safa getirdiniz Gazanız mübarek ola."

Amma baktım ki, askerlerin yüzlerinde sevinç eseri yok Hep gamlıdırlar Sordum:

"Nedir oğullar?Sizde ben bir üzüntü görürüm Hayır ola!"

Hepsi birden:

"Paşa efendi baba, nasıl sevincimiz olsun?Cezayir uğrunda, hak katında zayi olmasın, bu kadar zahmetler çektik Şimdi bir Arap gidisi safasını sürüyor Şimdi seferden gelirken hava muhalif oldu Cezayir vilayetimizdir diye, limana doğru yatmağa vardık Kadıoğlu gidisi istemedi Kaleden "alarga durun" diye bize top atıldılar Pek gücümüze gitti O zaman bütün yoldaşlar sözleştik, ya sen efendimizi Hakk'ın yardımını ile yine yerine oturup Cezayir'i Kadıoğlu gidisinin elinden alalım, yahut bu yolda hepimiz başımızı feda ederiz."

Bu sözlere duyunca kalbimden:

"Ya Resullah ne kadar doğrusun!"

Dedim.

Baharda Cezayir Üzerine

O zaman bildim ki Allah'ın yardımını Peygamber'in mucizesi ile bizim Cezayir'e gitmemiz muhakkaktır Zira bu alametlerin hepsi aynı günde meydana çıktı.

Askere:

"Pek güzel oğullar Hak Teala tedbirinizi takdire uygun kılınsın Allah ecelden aman verirse baharda Cezayir üzerine sefer etmeye karalısınız Kalbinizi hoş tutun Hayr olsun!"

Dedim.

Asker de ferahlayıp gülüp oynamaya başladı Allah'ın hikmetine bak ki, aktarma barçalardan biri ağzına kadar çadırılık ile doluydu Bize de ordugah çadırı için çok lazımdı Sanki bedava gibi geldi Bu şeyler hep

BÖLÜM 9

Havaya Uçan Kelleler

Oydur çeker demişler. Vaktiyle hakkımızda fitne ve vesatla uraşan Tlemsen Sultanı'nı kardeşi Mesut'a yardım ederek İspanya'ya kaçırmıştık Yerine geçen Mesut önce bize dualar kılıp , oğlup edip elli bin altın göndermiş idi Sonradan firavun kesilmiş hakkımızda olmadık herzeler yemişti Kefere ile birlik olup onlara zahire satmıştı. Bunun üzerine küçük kardeşleri Abdullah bize sığınmış ona da yardım ederek Mesut'u kaçırap Tlemsen tahtına Abdullahı geçirmiş idik. Abdullah da bize minnettar olup hediyeler gönderip muhabbetnameler yazmış idi Amma bir zaman sonra o da azdı Muhafız diye isteyip de yanında alıkoyduğu yüz gaziyi geri gönderdi Halka zulme başladı Kefereye zahire sattı Kadioğlu fitnesinde onun tarafını tuttu.

Bu haberler bize gelince, Abdullah'a bir mektup gönderdim .

Eskileri hatırlattıktan sonra :“Bu ülkeler, Padişah-ı İslâm, şevketlü Selim Han hâzretlerindedir. Nâmem sana vardıkta imanını yenile, İslâm'a dön. Hutbe ve sikkeyi şevketlü efendimiz üzerine eyle. Ocağa üç senedir göndermediğin vergini otuz bin altın olarak öde. Böyle edersen ne hoş, aksi halde seni karındaşlığın Kadioğlu'ndan beter ederim. Haber aldım ki, Kadioğlu'ndan ötürü bana çok beddua etmişsin. Sen beddua sanırsın, ama bana göre hayır duadır. Sakın sanma ki hayın berhudar olur, âkıbet ya boynu vurulur, ya berdâr olur.” diye sözü bitirdim.

Abdullah'ın Hayınlığı

Bu mektup Tlemsen Beyi Abdullah'a varınca, iyice kızmış. Şeyhleri, murâbıtları ve ileri gelenleri toplayıp, hürmet edip, hatırlarını aldıktan sonra: “Ey cemaat! Hepiniz bilirsiniz ki bu belde bana ecdâdımdan miras kalmıştır. Ancak karındaşlarımla arama düşmanlık girince Hayrettin dedikleri herif bana bir miktar yardım eylemiş idi. Ben de o iyiliğin altında kalmayıp ona bu kadar mal ve hediye göndermiş idim. Onlarla doymayıp şimdi beni vergiye bağlı bir reâyâ kılmak ister. Sizler bu işe razı mısınız?” diye sordu. Onlar da:“Sen bilirsin.” dediler.

“Benim bildiğim odur ki, o kendi vatanına hükm eylesin. Benim işime karışmasın. Olmaz derse, iki el bir baş içindir. Vaktine hazır olsun. Ya taht ola ya baht. Kadioğlu'nu bozdum kellesini kestim, diye bana kafa tutmasın.” dedi. Mektubu getiren haberciyi geri çevirip:

“Benim hutbe okuttuğum, sikke kestirdiğime hasret edermiş. Benim vatanım başka diyardır. Bugüne bugün ülkemin padişahıyım. Hutbe okutup sikke kestirsem ne lâzım gelir. Var git söyle, bildiğinden geri kalmasın, elinden geleni geriye koymasın.” dedi.

Haberci bu hali gelip anlatınca: “Ey mel'un, dilerim Allahtan ki, karındaşlarından beter olasın!” diye beddua ettim.

Sonra tekrar mektup yazıp Tlemsen Beyi Abdullah'a gönderdim: “Ey iyilik bilmez nâmert! Sen bana baba dedin, ben sana oğul dedim. Eğer atanın oğul üzerine bedduası geçer ise, dilerim Hazreti Allah'tan ki, sana da kendi evlâdın, senin bana asi olduğun gibi asi olup elinden âciz kalasın. Yine sonunda bana muhtaç olasın.”

Abdullah mektubu alıp okuyunca yırtıp parçalamış. “Onun başına soğuk geçmiş. Benim bedduadan korkum yok. Hemen vaktine hazır olsun.” diye asker toplamaya başlamış.

Seyyid Muhammed Sülûki

Amma Abdullah'ın Seyyid Muhammed Sülûki adında bir oğlu vardı Babasına isyan edip iki bin kadar atlı ile Tarâre dağına çıkmıştı. Birkaç kere babasına haber göndermişti. "Bu dünya gençten gence, dinçten dinedir. Sen şimdi ihtiyar odun, var duacı ol. Tlemsen'e ben sultan olurum." demişti.

Babası ise bunu istemezdi Seyyid Sülûkî Bizim Tlemsen üzerine sefere hazırlandığımızı haber alınca bir mektup yazıp gönderdi:

"Benim efendim, " baktım gördüm ki, babamın Müslümanlığa yarar bir işi yok. Ümmeti-i Muhammed acısından ölürken o İspanyol kâfiri ile el birlik edip, buğdayı gemilere doldurup kâfir yakasına gönderir. Cihan Padişahı efendimiz hazretlerini bırakıp, kendi adına hutbe okutup sikke kazdırır. Sen ona bu kadar iyilikler eylemişken yine asker toplayıp senin üzerine gelmek üzeredir. Eğer atalık olmasa, çoktan vücudunu dünyadan kaldırıp, ümmet-i Muhammedi zulmünden kurtarırdım. Ey efendim, nâmem size vardıkta eğer izniniz olursa, gelip geri kalan ömrümü sultanım hazretlerinin emrinde geçirmeyi dilerim."

Bu mektubu alınca gelmesi için haber gönderdim. Aynı gün Cezayir'den çıkıp "Ver elini Tlemsen" deyip yola koyulduk. Abdullah'ın oğlu Sülûkî cevabım eline geçince pek sevinmiş. Yanındaki adamlarını dağıtıp beş on atlı ile gelip yolda bana katıldı. Yanımızda makbul adamlarımızdan oldu . Tlemsen Beyi Abdullah da büyük hazırlık yapmış "Nerdesin Cezayir" deyip gelmekte idi.

Günlerden bir gün karşılaşp cenge duruştuk. Hak teâlâ bize yardım etti. Abdullah'ın askerlerine gaziler öyle bir kılıç oynadılar ki, Kadı askerine böyle oynamamışlardır.

Ordugâhı tamamen yağma edildi. Abdullah at boynuna düşüp kaçarken tutulup getirildi. "Ey mel'un nâmert! Şimdi kendini görürsün. Seni ne şekil öldüreyim." dedim.

Sülûkî'nin iyiliği

O konakta kaldım. Sülûkî'yi üç dört yüz gazi ile Tlemsen'e gönderdim. O da geçip babası Abdullah'ın yerine oturdu. Belde halkı bir bir gelip "Mübarek olsun" dediler Üç gün olup Sülûkî'nin misafirliği geçince beldeliyi topladı:Onlara: "Göreyim sizi. Efendim Hayreddin Paşa'nın yanındada benim yüzümü ak edersiniz. Sizinle el birlik edip efendime bir peşkeş düzelim ki hiç görülmemiş olsun. Şimdiki herhalde yaptırmağa vaktimiz yoktur. Hemen her kimsede güzel yadigâr hediye olacak şey varsa getirsin" dedi.

Hepsi:"Baş üstüne!" deyip o kadar mal getirdiler ki dağlar kadar doldu. Sülûkî bunları bağlattı, iki yüz hayvan yükü etti. "Hoş geldin akçası"ndan da altmış bin altın toplandı. Buradan anla ki Tlemsen ne zengin bir yer idi. Yirmi bin altın bana mahsus, otuz bin Ocak'a ve on bini de Sülûkî ile Tlemsen'e giden yoldaşlara verildi. Herkesin gönlünü hoş edip hatırını aldı.

Bunları kendi hazinesinden bir akça çıkarmadan yaptı Kimseye cebr etmedi Herkes kendi istek ve rızası ile getirdi Çünkü babası Abdullah'ın zulmünü çekmişlerdi Süluki'nin gelip babası yerine oturmasına sevindiler.

Süluki de onlara adaletle muamele etti Halk onun başına yemin edip , hayır dua ile anarlardı Kimseye zulm edip incitmezdi İşini şeriatla üzerine götürürdü.

Süluki ile beraber Tlemsen'e gönderildiğim dört yüz atlı Cuma namazından sonra

veda edip ondan ayrıldılar Beraberlerinde iki yüz yük altın hediye ve elli bin altın ile geldiler Ayrıca Süluki'nin muhabbetnAmesinin teslim edip halka ettiği adAleti anlattılar.

Hutbeyi Sultan Selim adına okuttuğunu , sikkeyi dahi padişah adına kestirdiğini, kendilerine çok iyi davrandığını hep ifade ettiler Bütün halkın :Hayreddin Paşa'nın ceddine rahmet olsun Bizi o zalim Abdullah'ın şerrinden kurtardı Seyyit Süluki gibi bir meliki bizlere bey gönderdi.

Diye, bize dua ettiğini söylediler Bu haberlerden pek hazzettim El kaldırıp Süluki için dua kıldım.

Ferhat o konaktan ayrılıp Cezayir 'e doğru göçmek üzere iken iki atlı çıkageldi Toza toprağa batmışlardı.

"Ey Paşa efendimiz ! Kadioğlu'nun karındaşı oğlu Ferhat pek çok asker toplayıp , Tlemsen Sultanı Abdullah'ın başını kesip oğlu Süluki'yi yerine oturttuğunu duyunca korkuya kapılıp kaçtılar Eğer istersen seni bir kestirme yoldan doğru üzerine götürelim Haddini bildir Senin için büyük sözler, Hayreddin Paşa benim katilimdir , ben onda amcamın kanını komam , derdi Şimdi çok şükür daha mübarek yüzünü görmeden kaçtı ." diye haber getirdiler.

Bunları duyunca , kendini bilmezlere kendini bildirmek gerekir , deyip yola koyuldum.

Ilgar ile yedinci gün seher vakti yetişip bastırdık Ferht'ın aklı başından gitti Kaçarken bizim askerin içine düştü Üzerine elli altmış tüfek birden çevrilince kurtulmak ihtimali olmadığını anladı, yalvarmaya başladı.

"Beni öldürkeyin Efendim Hayreddin Paşa'ya götürün Öldürürse o öldürsün, azat ederse o etsin." dedi. O zaman çeke çeke bağlayıp huzuruma getirdiler Ilgar ile yedinci gün seher vakti yetişip bastırdık Ferhat'ın aklı başından gitti Kaçarken bizim askerin içine düştü Üzerine elli altmış tüfek birden çevrilince kurtulmak ihtimali olmadığını anladı, yalvarmaya başladı. "Ey mel'un şimdi nice gördün kendini!" dedim. "Sultanım sen bir merhamet sahibi devletlüsün, bana kıyma. Ömrüm oldukça senin kulun kölen olayım. Her ne istersen vereyim." dedi. Şeyhler murabıtlar araya girip rica eylediler. Bende ricalarını kabul eyleyip suçunu bağışladım. Ferhat gidip ayak teri olarak bize yirmi bin altın getirdi.

Önüme koyup, elimi ayağımı öperek: "Şu yirmi bin altını, ben kulundan eksikimizle kabul buyur. Seneden seneye sana on bin altın ve bin deve, bin sığır ve iki bin koyun ve yüz katır ve on kısrağ ve on at göndereyim." dedi.

Bu şekilde anlaşma yaptık. Bana bir daha asi olmamaya tövbe istiğfar etti."Dinlendi, Ferhat oğul, eğer sıdk ile tövbe eyledin ise daima şirin olasın. Eğer daha aklında fesat varsa, amcan Kadioğlu gibi yine benim elime düşesin." dedim.

Rahat cennet-i a'lâda Oradan kalkıp göç edip Cezayir'e sâlimen geldik. Kendi zevk ü safâmızda olduk. Aradan beş on gün geçince tersaneye indim. Tekneleri yağlatıp, üçer dörder beşer altışar ayakdaş edip gazaya gönderdim. Kendi müzegalereme Sinan Kaptan'ı bindirip bütün teknelerin üzerine serasker tayin ettim. Onun sözünden dışarı çıkmamalarını tenbih ettim. Bu sefere kendim gitmedim. Kalbimden : "Elhamdülillah, Hakk'ın inayeti ile nerde düşman komadık. Gaza yolunu da boş bırakmayıp tekneleri

gönderdik. Ya çıkacak cana cefa nedir, biraz da kendi hatımıza bakalım." deyip yattım.

O gece rüyada :“Ya Hayreddin! Yalan dünyada rahat olunmaz. Rahat, cennet’i a’lâda olur. Sana müjde olsun ki Adanın fethi de yakındır. Hemen gayret eyle. Allahın yardımı sana yüz tutmuştur.” deyip kayboldular.

Uykudan uyanıp tövbe istiğfar eyledim. Ada’nın fethi yakındır, demelerine çok sevindim. Bu Cezayir’e yalısında bir ada idi. Üzerinde Göbekli Burç derler bir kale vardı. Kâfir elinde idi.

Kendi kendime: “Gördün mü erenlerin yüce himmetin! Biraz da kendi rahatımıza bakalım dediğimizi istemediler.

Anma onların sözü haktır, biz hata eylemişiz.” diyerek çok sadakalar dağıttım. Açları doyurup çıplakları giydirdim.

Altmış tane tunç top Ada’nın fethi için hazırlıklar yapmaya başladım. Bir gece kendi kendime:“Burçlarımızda hırtallı toplarımız yok. Oraya buraya pek çok toptaşı, barut, kurşun harcadık. Bu adada ise çok kuvvet vardır. Ey Allahım sen İslâm’a yardım eyle.” deyip kayboldular.

Uyanıp, yüzümü yerlere sürüp, sabaha kadar ibadet ile meşgul oldum.

Sabah olunca Sinan Kaptan’ın altı pâre tekne ile her birinin yedeğinde birer ganimet barça olarak geldiklerini gördüm. Barçalar Cûdi dağı gibi idiler. Top tüfenk atıp şenlik ederek limana girdiler.

Liman reisi gidip barçaların yükünü öğrenip geldi. Meğer barçanın biri cephe yüklü imiş. Barut, toptaşı, kurşun ve altmış tane tunç top taşımış. Her biri sekizer yirmi dörder okka sürahi dalyan toplar idi. Ötekiler de sof, zeytin, zeytinyağı, peynir, bal, şeker yüklü idiler.

Hepsinden çok cephe yüklü olana sevindim. “İnşallahu teâlâ ada bizimdir. Bunlar hayra alâmettir.” deyip ferahladım.

Bu sefer otuz beş tekne çıkmış, hepsi de ganimetle dönmüştü Öyle ki Cezayir’in içi ganimet malı ile doldu. Ganimet topları çıkartıp gerekli yere yerleştirdim Hikmeti gör ki, bu topları karataları da yapılmış, hazır vaziyette beraberlerinde idi Bütün cenk aletlerini hazır ettikten sonra Ada’nın kumandaları olan Kuvarnador’a bir mektup yazıp gönderdim:

"Sen ada kuvarnadorusun, Selam Hüda’ya uyanlara olsun. Namem eline vardıktan, şöyle bilip AgAh olasın ki , sana on günlük mühlet verdim. Adanın içinden bir hilal bile almadan salilet başınıza çıkıp gidersiniz. Kalırsanız , Hak teala bu zayıf kuluna yardım eder dets fetih müheyyeser olursa hepinizi esir ederim. Sonra bildik bilmedik demeyiniz" diye yazdım.

Gazilerin bir ağızdan çığırışmaları Kuvarnador mektubu alıp okuyunca akli başından gitti. Başpapazı çağırıldı:Var Barbaroşo ile görüş. Ne isterse ver, yok deme, zira bu Türk kısmı akçayı pek severler. Sakın akçe de bitecek işe, inat muhalefet etme diyerek, papazı bana elçi gönderdi.

Papaz gelince kalabalık divan topladım. Bütün gaziler, halkın ileri gelenleri hepsi hazroldular Gazilere daha önceden tenbih ettim ki:

"Ogullar, eğer kafir sulh olalım derse, siz bir ağızmeyiz. Ya tek başlarına çıkıp giderlerveya ongüne kadar çıkıp gitmezlerse vakitlerine hazır olsunlar, dersiniz... Papaz

sulh isteyince bu şekilde ağızdan çığıştılar Öyle ki papazın aklı başından gitti Yarı can ile burcun kapısı gücü ile tuttu."

Papazı tutup Kuvarnador'un yanına götürdüler. Birzaman lar papazın aklı başına gelince sordular: Naber, barbaroş ne cevap verdi?

Barbaroşun elinde birşey yok İş askerleride ellerinde Onların cevabı şu ki : Eğer ada burcu ile sen pavlo borcunun doldursalarda lazım deqil. Bizim akçeye ihtiyacımız yoktur. Allah'ın izniyle ne zaman istersek onlardan yüz bin rıyan alırız. Anma sözümüz sözdür o gününden itibaren salt başına çıkıp giderlerse, esirlikten halAs olurlar. Lakin bir top dahi atarlarsa, sağ kalanlarının hepsini esir ederiz... dediler. Böylece bilesin Baş papazın bu cevabın üzerine vay ki kafir kakıyıp kafir iken Yahudi oldu. "Ya benim onlardan korkum mu var!" deyip üç pare top attırdı. Kırmızı bandıra dikti.

Bende yedi topu bir fitelden ateşleyip som sırma bir büyük kırmızı sancak diktirdim. Gör hikmeti ki bizim taraftan atılan yedi pare topun danesinin biri kafirin burç üzerine diktiği sancağın sıırığına rast gelip bandırasıyla beraber baş aşşağı eyledi... Hak teala kAfirleri daima baş aşşağı eylesin, Amin.

Minareleri topa tutmaları Bundan sonra döğüşmeye başladık Kırk gün küte küt doğduk Kafirin yüzünü bir karış geri çeviremedik Gerek göbekli Burç gerek sev pavlo Burcu gayet ateşli burçlardı. Çünkü İspanyol kafiri bu burçlarla ittifar eder: "Müslüman beldesinde, gözleri önünde , liman karşısında iki tane ejderha gibi burçlarımız vardır. " derlerdi.

Kâfir yakasında keferenin iki tarlası olsa birini sevap için bu burçlara vakf ederdi. Zengin kâfirler türlü türlü cenk âletleri yaptırıp vakf ederlerdi. Pazar geceleri sabaha kadar bu burçlardan şehrin içine top taşları dolu gibi yağar idi. Bunu burçlara cenk âleti vakf eden kâfirlerin habis ruhlarına sevap olsun diye ederlerdi O gecelerde ümmet-i Muhammed sabaha kadar huzursuz olurdu. Sair geceler çokluk atmaz, amma bazan atarlardı Fakat pazar geceleri muhakkak atar idiler Gündüzleri ezan okundukça burçlardaki kâfirler topçulara bahşiş verip : "Ezan okunurken minareyi yıkıp devirene şu kadar bahşiş. " diye , topçu kâfirlere beş vakitte minarelere top attırırlardı Topçu kâfirler de minareleri nişangâh edip toptaşını dolu gibi yağdırırlardı.

Amma Allah'ın izni, Peygamber'in mucizesi ve Bilâl-i Habeşî'nin berekâtı ile bir müezzinin bile burnunu kanadamayıp, bir minareden bir taş bile kopartamadılar.

Baştopçuları isterlerse yumurtayı bile vururlardı, amma Allah murat etmeyince birşey yapamadılar Vuramadıklarını görünce de vaz geçtiler.

Mel'un bir baştopçu yalnız bir mel'un, bir hınzır baştopçu vardı ki sanatı ile mağrur idi Bu minarelere top atmaktan vazgeçmedi.

Vazgeçenlerle : "Siz Müslümanlardan korktunuz da ondan vaz geçtiniz Amma bakın ben vaz geçer miyim Azizlerin yardımını ile ya o müezzinlerden bir kaçının kellesini uçurup minareleri yıkarım, yahut bu sanatı bırakırım." diye alay ederek top doldurup ateş etti Top paralanıp, ol baştopçu kâfiri hamur eyledi Ondan başka topa yardım eden on bir kâfir de cehenneme gitti Elhamdülillâh... O zaman kâfirlerin başları aşşağı oldu Bir daha müezzin, minare aramadılar.

Rüyadaki ihtiyar bu şekilde üç ay geçti Burçların alınmasından bir eser görülmedi. Bir gece sabaha kadar ibadet ü tâatte bulunup yalvardım, ağladım "Ya İlâh-el âlemin!

Şüphesiz sen işleri kolaylaştırıcısın Şu burçların fethini ben zayıf kuluna kolay kıl Beni din düşmanı önünde hor hakir eyleme Nusret ve kuvvet verici sensin. Sığındım sana, yâri kıl bana. diye dua ettim.

Sonra gaflet bastırdı Uyukladım. Rüyamda nur yüzlü bir ihtiyar gördüm.

Bana : "Ey Hayreddin , niçin kasvet edip elem çekersin? Gönlünü halâs eyle. Her şeyin bir vakti saati vardır Saatsiz kuş uçmaz. Uzaktan taktaka etmek de fayda vermez..Filân gece askerini teknelere doldur Filânca saatte askeri Ada üzerine çıkar Çıktıkları gibi toprağa girsinler Filân tarafta kalenin kendi lâğımları vardır O lâğımları zapt ederseniz burçlar sizindir, Hakk'ın izniyle..." deyip kayboldu.

Uyanıp yüzümü yerlere sürdüm.

Papazın fikri

Sabah olunca teknelerin hepsini denize indirip pirin dediği geceyi bekledik O mubarek gece gelince yedi bin gaziye teknelere koydum Gecenin üçte biri geçtikten sonra Allah'ın izni ile görülmemiş bir karanlık puslu çöktü Tekneleri avanta eyleyip, varıp adaya baş vurup taşra çıktılar. Bir anda metris alıp içeri girdiler Varıp burçların lağımlarını buldular, zapt eylediler.

Sabah olunca kâfirler burç üzerinden baksalar ki ne bakarsın, Türkler metris alıp içine girmişler Lâğım olan yeri de bulup zapt eylemişler.

Gaziler bağırıp:Mayna ederseniz hoş! Etmeszeniz sizi göklere ağdırırız derlerdi.

Kafirler:Halimiz ne olacak! diye saçlarını sakallarını yolarlardı.

Gördünüz mü Barbaroşo'nun sihirbazlığını, dün geceki zulümat ne idi Bütün dünya karanlık olup göz gözü görmedi Meğer o karanlıkta askeri döküp adamlar gibi iş görmüş Lâğım çukurlarına varıncaya kadar zapt etmiş Bizler eşekler gibi yattık, uyuduk Bakındı şimdi göklere mi ağarız, mayna mı ederiz?

Diye söyleşirlerdi.

Bir kısım kafirler: " Niçin mayna edelim? Türkler lâğım atıklarında belki azizlerin himmeti ile işlemez! Zira burcun altı denizdir, toprak değildir Turalım ki lâğım işledi Koca pulat bibi yalçın kaya olan burcun hepsini göklere ağdıramaz Amma ne var ki lâğım atıldıkta şüphesiz bir yanını yıkar Buna çare yoktur O zaman Türkler fırsat bulup girerler Birimiz kalmayıncaya kadar cenk ederiz" derlerdi.

Elhasıl kâfirler bir tedbirde anlaşamadılar.

Sonunda:

"Azizlerin has kulu (yüzü gözü pas kulu) din ulusu papaza söyleriz O ne söylerse onun sözünü yaparız" dediler.

İzzet ikramla papazı divana getirip, Kuvarnador'un yanına oturtular.

Sen ne dersin?

Dediler.

Papaz:

Benim bildiğim odur ki; eğer Barbaroşo eski sözünde kalıp salt başımızla gitmemize razı olursa azizlerin başı için pazarlık bizden yanadır Eğer yok derse göklere ağmaktansa sağlık yeğdir Mayna ederiz Madem ki başımız sağdır Elbette bizi burda komazlar, akçe ile olsun kurtarırlar İşte benim bildiğim budur Artık siz bilirsiniz. Yarın ahirette aziz efendimiz bana:

Benim kullarımı niçin lâğım ile atmağa razı oldun, diye azap etmek isterse, ben de size söylediğimi söyleyüp kendimi kurtarırım. O zaman olacak size olur.

Diye fikrini söyleyip çekilip gitti.

Sen Pavlo Burcunun İnadı

Kuvarnador da, öteki adı sanı belli büyük kafirler de papazın sözünü beğendiler. Hele bakalım, bir kere Barbaroşa'ya söylerüz Eğer başımızla bizi koyverirse ne güzel. Eğer razı olmazsa o zaman çaresiz olduğumuz halde mayna etmek gerekir " dediler. Burcunun üzerinden: "Evvelki sözün üzerinde durur musun? Başımızla çıkıp gidelim, birşey yanımıza almayalım, tek bizi esir eyleme."

Diye seslendiler.

"Bu söz evvelden olacaktı. O zaman size nâme gönderip on gün mühlet vermiştim. Şimdi ben sizinle dört buçuk aydır cenk ederim. Ya mayna ederseniz yahut lâğımı atarım"

Cevabını verdim.

Çâresiz mayna edip burcun kapısını açtılar. Gaziler burca girip beden başlarında Ezan-ı Muhammedi okudular. İslâm bayrakları dikilip toplar atıldı. Kale Allah'ın yardımı, Peygamber'in mucizesi olarak zabt u rabt edildi.

Kâfirlerin hepsi bin yediyüz kâfir olmak üzere zindana kondu.

"Şu burcun dört beş ay çok meşakkatini çektik, amma, sonunda kolayca fethi müyesser oldu."

Diye şükürler ettim.

Sen Pavlo Burcuna gelince.

Gaziler ona da aynı şekilde bağırıp:

"Ada Burcu gibi mayna eder misiniz? Yoksa göklere ağar mısınız?"

Dediklerinde, onlar:

"Biz Ada Burcunun askerleri gibi korkak değiliz Papaz lâfına da aldırmayız. Elinizden geleni geriye komayın. Zorla alabilirsenez sözümüz yok!" cevabını verdiler.

İşe bak ki kâfirlerin cevabı benim niyetime de uygun geldi. Bu burcu ele geçirirsem yerle bir edeyim, diye düşünürdüm. Çünkü bu burcun topları şehrin her tarafına erişir çok zarar verirdi.

Lâğımı ateşlettim. O saatte burcun yarısından fazlası göklere ağdı, tarumar oldu. Gaziler dalkılıç olup burca girdiler."Allah! Allah!" sadası ayyuka çıktı. Kâfire öyle bir kılıç oynadılar ki, ya medet Allah! Mel'unların yarısından fazlası lâğımla atılıp cehenneme gitmişlerdi. Geri kalanı da gaziler kılıçtan geçirdiler. Bin ikiyüz kâfirden dört yüz kâfir sağ kaldı.

Sen Pavlo Burcu da feth olunup beden başlarında Ezan-ı Muhammedi okundu. Yedi gün yedi gece şenlikler yapıldı. Şehir süslenip donatıldı. Burc ü bârûlar sancaklarla lâlezâre döndü.

Emr edip, San Pavlo Burcundan kalan kısmı da esir kâfirlere yıktırttım. Taşını toprağını, Boğaz Ağzı denen koltuğa döktürüp orayı doldurttum.

Şehrin kâfirler yaptırılması

Burçlardan çıkan kâfirlerden kuvarnador ve kuvalyar gibi rütbeli kâfirler yetmiş beş idi. Bunlar ayrı ayrı zindanda yatarlardı. Asker kâfirlerin ise hepsi ikibin yüz idi.

Her yirmi beş kâfir üzerine bir rütbeli kâfiri mutamed tayin ettim. On gaziyi de silâ ile pusatı ile muhafız verdim.

Kâfirlere:

"Ey kâfirler, bu şehri nasıl bomba ile ve top taşı ile yıkıp viran eylediniz ise, yine evvelkinden iyi mamur ve âbâd eyleyeceksiniz" dedim.

Cezayir 'in içinde ne kadar yıkılmış, evvel zamandan kalma köhne yer varsa hepsini yeniden yapmak üzere tamir ettirdim. Evleri yıkılmış, tamire kudreti olmayan fakirlerin haneleri yenilendi. Öyle ki Cezayir'in içinde ilaç için arasan, bir barış yıkık yer bulunmazdı. Yeni bir şehir oldu.

Hani o ibrişimi kaldırmayan rütbeli kafirlerin, elleri ayakları parça parça oldu. Derileri sıcaktan bütün soyuldu. Onlara göze bu azap ölümden beter idi. Amma ellerinden ne gelir.

Birgün kafirler ağır bir taş kaldırırken zabt edemeyip düşürdüler. Muhafız gazilerden birinin ayaklarını kırdılar.

Ceza olarak o yirmi beş kafire mutemed olan kuvalyar kafiri diri iken şişe saplayıp öbür kafirlere ibret olsun diye yaktırıp kömür eyledim.

"Her yirirmi beş kafire bir büyük köpek tayin eyledim ki, onları gözetsin. O gazinin ayaklarının kırılması kuvalyar kafirin başı altından çıkmıştır." dedim.

Bundan sonra daha dikkatli olup iyi çalıştılar.

İslama merhamet ile davranır, amma kafire kafirliğini bildirirdim.

Ceneralin sözleri

Burçların alındığı haberi ispanya Kralına varınca hiddetinden pür ateş olup bu haberi söyleyen kafiri karnına ıspata sokup gebertti. Sonra;burç kale gibi yerleri almak, gran senyör gibi ulu padişahlar gibi, biz krallar gibi kuvvet sahiplerine mahsustur. Yoksa Barbaroşo gibi bir hırsız, insan adam hesabına mı kor? Barbaroşo dünyaya gelmeden o burçlar orada dururdu Kimse sarkıntılık etmeye kadir olamadı. Değil ki Barbaroşa gibi bir hırsız! deyip, son derece gazabından kafir iken Yahudi oldu.

Yanında bulunan büyük köpeklerin hepsi başlarını yere eğip cevap vermediler.

Kralın hiddeti biraz hafifleyince ;"Siz de söyleyin bakalım. Ne dersiniz hiç bu olacak iş midir? " diye sordu .

İçlerinden Kaptan Paşa yani Ceneral olanı başını yukarı kaldırıp söz istedi . Bu kafir iş bilir tedbirli biri idi.

"Devletlü Kralım, desturunuz olursa kulunuz dahi bir iki çift söz söyleyeyim. Amma Kralımın hoşuna gidecek gibi mi olsun, yoksa doğru cevap mı olsun." diye sordu.

Kral:

"Hayır, hemen doğru cevap olsun. Hoşa gidecek cevaptan bir hayır gelmez."

Deyince, Kaptan Paşa yani Ceneral:

" Devletlü Kralım, ben kulun söylerim amma gönlün hatırın kırılmasın." dedi.

Kral bu sefer:

"Azizlerin başına yemin ederim ki, sana bir zararım ziyanım dokunmaz, hemen söyle bakalım." diye tekrar tekrar izin verdi.

Ceneral iki dizi üstüne gelip:

"Dinlendi Kralım! Barbaroşo deyip de geçiverme. Ummadığın taş baş yarar. Ejderha

yıldan olmuştur, derler Kale ve burç almak benim gibi kuvvet sahibi krallara mahsustur, deme Birşeyin vakti saati gelince , az bir şey sebep olur, alınır. Az askerle çok askerin bozulması ayıp , garip değildir. İş kumandanın tedbirindedir Sen. o burçlar gibi ateşli burçlarla Barbaroşa nasıl başa çıkar, nasıl yaklaşabilir dersin Sözü gerçektir Amma düşman oraya varıp da alabanda alabandaya döğüşmez Kuvvetli armada sahibi olursa yapar...Amma bu burçların korkusu vardır Bunların ölümü lağımdandır Kim bilir, su uyur düşman uyumaz demişler Gece vakti firkatelerle adaya asker döküp, lağımları zabt etmiş olabilirler Eğer böyle olduysa cenk bile gerekmez Şimdi yapılacak iş şudur ki, beş pare çektiriye zahire ve cephaneye korsunuz, Cezayir'e doğru giderler. Hem bir hizmet görürler hem de bakarlar ki ne var, ne yok, bu haber doğru mudur, anlarlar." dedi.

Sözünü :“İşte devletli Kralım benim bildiğim budur Siz daha iyi bilirsiniz.” diyerek bitirdi.

“Gider ama, gelir mi?

Kral: “Her sözün yerli yerinde beğendim Amma şu beş pAye çektiri gemisini göndermeni beğenmedim. Çünkü şimdi biz ona beş pAye çektiri gemisi göndersek, bizim için büyük alçaklık olur. Çektiri gemileri ancak büyük hizmetlere giderler. Barbaroşo da kendine bir pAye verir. İspanya Kralı benden korkuyormuş, burçlara gönderdiği zahireyi bile olur olmaz gemilere koyup gönderemedi. Çektirilerle gönderdi diye iftihar eder. Koltuğuna karpuz sığmaz olur. Hem de çektiri gemilerin pAyesi kalyondan yukarıdadır. Sen bir de deniz adamı olacaksın. Bu kadar şeyden haberin yok... Oraya evvelden beri zahire ve cephaneyi barça gemileri götürür, yine onlar götürsün. Bizim Barboroşa gibi haydutlardan endişemiz yoktur.” dedi.

Ceneral ise: “Devletli Kralım barça gemileri gider amma, geleceklerine kefil olamam.” cevabını verdi.

Bunun üzerine Kral hiddetle:“Gelmeyeceklerini nerden bildin?” diye sorunca:

“Şurdan bilirim ki Barbaroşo'nun şimdi otuz kırk pAye kalitesi vardır. Senin pAye verdiğin çektiri gemilerinden bile korkusu yoktur. Sen Barbaroşo'dan sakın.” diye karşılık verdi.

Ceneralin bu sözlerine çok kızan Kral:

“Şu bizim Ceneralin, Barbaroşa ile bir akrabalığı var galiba, onun tarafını pek tutuyor. Veya korkusundan nasıl öveceğini bilemiyor. Ceneral Ne edeyim ki, sana bir zararım dokunmayacak diye yemin ettim. Yoksa şimdi senin de karnına ıspata sokardım. Çık dışarı bre hayır söylemez.” diyerek Ceneralini divandan koğdu.

BÖLÜM 10

Aydın Reis İş Başında

Kral on pâre barçaya zahire, cephane ve cenk âletleri koyup tenbih etti ki: “Varın bunları Cezayir’deki Ada Burcuna ve Sen Pavlo Burcuna boşaltın. Hem bakın Barbaroşo ne iş üzerindedir.”

On adet barça günlerden bir gün Barselona’dan çıkıp Cezayir’e doğru gelmekte oldular. Amma gör hikmeti ki, barçalar Barselona’dan çıkmadan beş altı gün önce bir Cenova tartanası burun tütünü yükleyip Cenova’ya dönder olmuştu. Bu tartanayı yolda bir Cezayir korsan teknesi aldı. Tartanayı İspanyol barçalarının gelmesinden önce Cezayir’e getirdiler.

Cezayir’e yeni gelen esir kâfirlerinden ya tekne reislerini veya söz anlar belli başlı kâfir varsa onu, huzuruma getirtilir, kâfir yakası havadislerinden ne var ne yok gereği gibi sual eder her şeyden haberdar olurum.

Bu tartananın reisi ise bütün olanları bilirmiş. Huzuruma çağırıp da, ne var ne yok diye sorunca hepsini anlattı.

Tartana reisinin anlattıkları

Kralın Barselona’da olduğunu, Cenova üzerine gideceğini, Ada Burcu ile Sen Pavlo Burcunun benim aldığımı söyleyen kâfiri ıspata ile öldürdüğünü; benim hakkımda atıp tutup tahkir ettiğini; Ceneral’in haklı söylediğini; Kral’ın onu da kızıp koğduğunu, zahire ve cephane yüklü on barçanın bugün yarın geleceğini; Ceneralin: Çektiri gitsin, zira Barbaroşo’nun büyük kaliteleri vardır, bir yüz karalığı olabilir, dediğini; Kralın da onunla alay edip, bizim Ceneral’in Barbaroşo ile bir akrabalığı olması gerek, korkusundan nasıl meth edeceğini bilmiyor, çektiri büyük işlere mahsustur, düşmana kendi elimizle pâye mi verelim, ne biçim feraset sahibi Ceneralimiz varmış, diye maskaralığa aldığını; Ceneralin de kızıp, barçaları Cezayir’e gönderirsin, amma bu tarafa geleceklerine kefil olamam, Barbaroşo’ya büyük hediyedir, dediğini; Kralın da gazaba gelip sana söz vermiş olmayaydım, şimdi seni de öldürürdüm diye söğüp koğduğunu, elhâsıl bütün olup biteni bana hikâye etti. Bu haberlerden çok memnun oldum.

Ceneral’e dua edip:

“Allah teâlâ onu İslâm ile şereflendirsin. Bizim için ettiği himmet Hak katında makbul olsun. Kral huzurunda hakkımızda dedikleri de gerçek olup haklı çıksın.”

Diye lâtife ederek zevklendim. Tartananın kaptanını mükâfatlandırıp rahat ettirdim.

Ada Burcunda İspanyol sancağı

On gün sonra bahsi geçen on pâre barça görüldü. Ada Burcuna İspanyol bayrakları diktim. Barçalar burca yanaşıp kendi sancaklarını görünce sevindiler Yıktırmış olduğum Sen Pavlo burcunu göremediler Hava puslu idi Daha iyi seçelim diye yanaşıp top altına girdiler ve fundo edip yattılar.

Daha önce on pâre kaliteyi hazırlamış yağlayıp suyunu alıp, levendini içine kondurmuş sefere hazır etmişim.

O saatte Sinan Kaptan’ı ve reisleri çağırıp, dua ettikten sonra:

“Haydi oğullar göreyim sizi!Sizler nasip aramağa gidersiniz İşte elhamdülillah nasip sizin ayağınıza geldi.”

Deyip, tartana kaptanını anlattıklarını onlara da söyledim.

Reisler hemen o satte on pAre tekne olarak avanta edip, karakuş gibi üzerlerine süzöldüler Hava süt limanlık idi Bizim tekneler varıp barçalara yaklaşıncı burçtan da İspanyol sancağı indirilip İslAm sancakları dikildi.

Barçaların üzerine burçtan öyle bir top alabandası vurdular ki, maazallah denizi çorba kazanı gibi kaynattılar Barçaların kiminin sabadiresi, kiminin tirentekesi, kiminin mayıstırası, kiminin mizanası top taşı ile uçup gitti.

Kafirler burcun üzerindeki İspanyol bandırasına aldanıp eskisi gibi yine top altına girmişlerdi Yük boşaltması kolay olsun diye böyle ederlerdi.

Demir atıp yattıktan sonra baktılar ki, Sen Pavlo Burcu yerinde yok...O zaman kAfirlerin aklı başından gitti Hemen salpa etmek istediler Amma ne fayda, mum söndürecek kadar bile rüzgAr yoktu.

Kralın on barçası

Barçalar ise, her biri koca mefret filebotlar idi Olur olmaz rüzgAra tınmazlardı, meğer ki tufan-ı Nuh ola...

Burçtan üzerlerine sağılan top alabandası ise kollarını kanatlarını kırdı Bu hırtallı toplarla isteselerdi hepsini batırırlardı Ama ben topçubaşıya tembih edip:

“Sakın barçaları batırmak niyetiyle atmayın Hemen yukarı atın Zira içinde olan şeyler bize lAzımdır.”

Demiş olduğumdan batırmadılar.

Kaliteler, Allah için cihad deyip varıp her biri bir barçaya çattı Yan kapağı gibi barçaların yanibaşlarına asıldı Gaziler kılıçları ağızlarında barçalara tırmanıp kAfirlere mayna ettirdiler.

Barçaları yedeklerine alıp kürekle sürükleyip getirirlerken rüzgAr da çıktı Yelken edip çabucak barçaları limana soktular Büyük şenlik şAdımanlık oldu.

Barçaları boşalttık Öyle zahire, barut, top, palenteke, zincir, çeşit çeşit cenk Aletleri çıktı ki koyacak mahzen bulamadık.

Akçe ile alınmak lAzım gelse bunlardan çıkan eşya beklim bir milyon akçe ile ele geçmezdi.

İşlerimizi kolaylaştıran Cenab-ı RabbülAlemine sonsuz hamd ü şükr eyledim.

“Yarabbi!Kuvvet ve nusret verici sensin Ben senin zayıf bir kulunum İslAma sen yardım eyle!”

Diye geceleri yüzümü yere koyup dua kıldım.

On pAre barçadan üçyüz ellibeş kAfir sağ ele geçti Kalanı kılıçtan geçmişti.

On barçanın üzerine kaptan olan kAfiri huzuruma çağırıp bazı havadislerden sordum.

Tartanın reisi ne dediyse, bunun cevapları da hep ona muvafık geldi. Bunun üzerine tartananın reisine adaklık verdim.

Tartananın reisi düşe kalka İspanya yakasına varınca burçların ve barçaların hakikaten alındığının haberini verdi.

Bunun üzerine kAfir yakasında bir feryad-ı ye’s ü matem koptu. KAfir-i edebiler, eşekler gibi çağırıp, hınzırlar gibi hortlamaya başladılar.

Giderek bu haber Krala vardı. Tartananın kaptanını Kral’a götürdüler. O da burçla- rın ve on pAre barça gemilerin alındığını bir bir anlattı.

Kral'ın benzi simsiyah kesilip cir cevap etmeye kadir olmadı, düşünceye daldı.

Gönlünden:

“Ceneral ne söyledi ise çıktı. O zaman sözünü tutmuş olaydık!”

Diye döğünmeye başladı. Ceneral'ın yüzüne bakacak hali kalmadı.

Aydın Reis Sinan Kaptan on pAre tekne yağlayıp sefere çıkacak iken, kendi gelen on pAre zahire ve cepbane yüklü barçayı Hak'ın yardımı ile alıp limana getirmişti. “Teknelerin bu yağları mübarek yağdır. Seferleri kalmasın.”

Diyerek bu on tenekeyi gönderecek oldum. Amma Sinan Kaptan keyfini bozmuştu.

Bunun üzerine seferden kalmasınlar diye, Aydın Reis'i çağırıp Sinan Kaptan'ın yerine müzegalere bindirdim.

Bu Aydın Reis, gazi, dilAver bir reis idi. Derya iş-

Zayir'e götürdüler. Bize bir derman edeceksen et. Etmezsen, hepimizin dağılıp başımızın rahat edeceği yerlere gideceğiz.

Diye, merkepler gibi bağırip hınzırlar gibi hortlamaya başladılar.

İspanya Kralı'nın ise henüz Cezayir'de feth eylediğimiz Ada Burcu ile Sen Pavlo Burcunun ve zahire yüklü on parçanın kasaveti yüreğinde Gırnata dağı gibi yuvalanıp yatırdı. Bu şikayetçiler de gelince, akli başından gitti.

Ey azizler bizden yine yüz çevirdiniz galiba!

Dedikten sonra, yanındaki büyük kafirler dönüp:

Ey azizlerin has kulları (yüzü gözü pas mel'unları), ne dersiniz? Hıristiyan düşmanı olan diyavolo Barbaroşo'nun üzerine beş on pare çektiri gemisi göndersek, gitseler, buldukları yerde teknesiyle hayduduyla birlikte yaksalar, olmaz mı, ne dersiniz?

Diye sordu.

Kafirler ise kalplerinden:

Şimdi Kralın sözüne göre, çektiri gemisinin gitmesi doğrudur, desek, belki Ceneral'e darıldığı gibi bize de darılır. En iyisi huyuna suyuna gidelim. O haydutlar için çektiriye ne hacet, onların hakkından bizim perkenler bile gelir deriz. Bakalım cevabı ne olacak.

Diye geçirdiler.

Sonra Kral'a cevap olarak:

Devletlü Kral efendimiz! Sizin de buyurduğumuz üzere, Barbaroşo gibi hayduta çektiri gemisi göndermek büyük ayıptır. Hemen azizlerin himmetiyle ele geçirseler, onların hakkından bizim küçük perkendeler bile gelir, büyükler şöyle dursun.

Dediler.

Kral bunun üzerine ferahlayıp:

Azizler sizden razı olsun. Benim de siz iyi hıristiyanlardan beklediğim bu cevap idi.

Dedi.

Ceneral ise Kral'ın kendisini divandan koğduğu günden beri meclise girmemişti. Kral da, gelsin demezdi. Kral, Ceneral ile buluşmaya can atardı, amma yine burnun çeldirmezdi. Bir aracı çıksın diye beklerdi.

Kral'ın alelacele on beş pare perkende donatıp Aydın Reis'i aramağa göndermesine de Ceneral içinden:

Barboroşa'ya on beş pare perkende daha hediye gönderdiler, yazık şu Hıristiyanlara...
Diyerek üzölmüştü.

Amma kimseye söylemezdi. Heman seyrancısın, seyranın eyle hesabı, dergahtan sürölmüş köpek gibi uzaktan seyr ederdi.

Aydın Reis'in rüyası

Aydın Reis ise ayakdaşları ile beraber bir adaya gelip yattılar, sulandılar Sabahleyin yavaş yavaş Cezayir'e doğru çekilip gitmeye niyet ettiler. Sabah oldu Ayakdaşları baktılar ki Aydın Reis'de hareket etmeye hiç niyet yok Bir hareket göstermiyor.

Be canım bu herif divane mi oldu? Güneş doğdu. Daha yerinden kımıldamadı. Allah bilir ya bu herif kendisini Cezayir limanında yatar sanıyor. Bu ne biçim deniz yoludur.

Diye söylenerek, ayakdaşları reislerin dokuzu birden Aydın Reis'e gittiler.

Allah bilir ya, sen galiba bu adadan hoşlandın. Zira kaba kuşluk oldu, daha gönlün kalkmak istemez. Görüyorsun ki , teknelerimizde iğne atacak yer yoktur. Azığımız dersen tükendi. Sefer edecek zaman geçti. Bir an evvel kalkmağa bakalım.

Deyip sitem ettiler.

Aydın Reis ise ibadet ile meşgul idi.

Reislere:

'Karındaşlar, hareketimizi biraz daha geciktirelim. İnşallah iyi olacak.'

Dedikten sonra o gece gördüğü bir rüyayı anlattı:

'Bu gece gazilerin başbuğu Hayrettin Paşa efendimizi rüyamda gördüm. Bir yerde oturmuştu. Varıp elini öptüm.-Sultanım inşallah yarın dönüş edip Cezayir'e doğru çekilip geleceğiz. Bizi dualarınızda unutmayınız-dedim. Geri çekilmek istediğimde beni elimden tuttu: oğlum Aydın reis, gözlerin aydın olsun ki , inşallah daha fazla ganimetle Cezayir geleceğiniz muhakkaktır amma yarın sen kuşluk namazınızı eda edip elini yüzüne çaldıkça , şimal tarafından sizin üzerinize doğru an beş pare yelken gelse gerek. Onlar düşman tekneleridir. Mahsus sizi aramak için mertlik davası ile donanıp çıkmışlardır. Allahın yardımı peygamberin mucizesi ile sakın onlardan zerre kadar kalbinize korku gelmeye. Onlar sizin kısmetinizdir. Sen hemen kaptan sancağı kaldıran mavi kıçlı tekneye aman zaman vermeyip çatasın, nusret kuvvet sizindir.-deyip üç kere arkamı sıvazladı. Sırtıma kırmızı bir kandura giydirdi. Elime bir yalın kılıç verdi.-hoşça kal-deyip deniz üzerinde, sanki karada yürür gibi yürüyüp kayboldu.

'işte şimdi bende gelecek olan nasiplerimizi bekliyorum. Geldiklerinde ben inşallah kapı denesine çatarımsızlar de birerşesine çatarsınız. Nusret bizimdir.'

'Evliyalık taslıyor...'

Aydın reisten bu sözleri işiten öteki reis ayakdaşları aralarında daha fazla mırıldanmaya başladılar.

'bakındı, püzevinginbu kadar ayıbından başka bir de evliyalık başlıyor. Şimdi gelecek nasip vardır diyor. Biz kendi kalabalığımızdan bizarız, o daha nasip sevdasında...'

Onlar atar tutarlarken aydın reis kuşluk namazı kılardı. Kimini işitmezlikten gelirdi.

Nişlesin, el uşağının ahvali belli mi olur? allateala bir kulunu beş on adam üzerine başbuğ eylemesin. Bilhassa firketeci milleti olursa zor haldir.

Ayakdaşları da aydın reisi bırakıp gidemiyorlardı. Çünkü aydın reis onların cümlesinin üzerine kaptan idi.

Aydın reis kuşluk namazını kılıp, duasını edip el yüze çaldıkça, rüyada söylendiği şekilde şimal tarafından on beş pare tekne görüne düştü.

Hani o kalkmaya ağırlık eden aydın reis hepsinden önce salpa eyleyip, aç aslan avına saldırır gibi yelken açıp gitmeye başladı.

Ayakdaşları da yelken açıp aydın reisin ardına düştüler. Amma aydın reisin bindiği müzegalere ziyade yürüdüğünden ayakdaşlarına ardında göden kaybeder gibi oldu. O zaman orsa alabanda yapıp ayakdaşlarını bekledi. Onlar da gayret edip gelip ardına yetiştiler aydın reiste ayadaşlarının yürüdüklerine göre yelken yapıp atbaşı beraber gittiler. Kâfirlerin üzerine doğru süzülüp vardılar.

Kâfirler rüzgâr üzerinden aydın reisin üstüne pupa sarada gelirler, aydın reiste altlarından ister idi. Kâfirler böyle gelirlerken birdenbire orsa eylediler.

Kâfir kısmı, yiyeceği aşı bilir

Meğer kâfirler aralarında müsaade etmişler. Tekneler üzerine kaptan olan kâfir:

<<Muhakkak bu gelen on pâre tekne Barbaroşo'nun tekneleridir Kendisi de işte şu ilerde gelen müzegalereye binermiş Bunların ne çeşit büyük tekneler olduğunu işte gözünüzle gördünüz Bunlar bizim İspanya çektirilerine bile karşı dururlar, değil ki bize..Şimdi, azizlerin başınayemin etmekten büyük yemin olmaz Benim bildiğim ve aklımın kestiği budur ki, biz on beş değil, belki bu teknelerle yirmi beş tekne olsak yine onların hakkından gelemeyiz Cezayir'e zahire cephaneye götürülen barçalardan da fena oluruz Hazır rüzgâr üzerinde iken orsa edip aşağıya doğru gidelim Eğer azizler yardım etmez de yetişirler ellerine düşersek, o zaman iki el bir baş içindir deyip kadir olduğumuz kadar göğüşürüz Oldu hoş, olmadı ne yapalım Biz Cezayir'deki Ada Burcu ile Sen Pavlo Burcundan kuvvetli değiliz Mayna ederiz.>> Demiş. Kâfirler korkmakta haklı idiler Nasıl korkmasınlar ki, Aydın Reis'in bindiği müzegalere -Allah hatasız eylesin-benim diyen çektiri gemisinden bile pervası yoktu On sekiz hırtal olmak üzere on altı pâre tunç top ile elli adet tunç saçması, üç yüzden fazla tüfeği vardı Yirmi altı oturaktı Uçurma hep kâfir idi İçinde üç yüz elli gazi yiğit bulunurdu Öteki gemiler de onun gibi on sekizer, yirmi dörder oturak teknelerdi Onların da hep uçurmaları kâfir idi İki yüz ellişer yiğit gazileri vardı Allah erenlerin yüce himmetleri berekâtı ile kâfirlerin tapaları nasıl atmasın.

On beş pâre kâfir teknelerinin isem kumandaniyetleri on sekiz oturak tekne idi On beşpârenin içinde bundan büyüğü yoktu.

Hem bu kâfir kısmı yiyeceği aşı bilir, kendini tehlikeye atmaz.

Aydın Reis'in deniz cengi

Kâfir tekneleri kaçıp bizimkiler kovalamaya başladılar. Rüzgâr da uygun esince varıp kâfir teknelerine yetiştiler.

Aydın Reis karakuş gibi içlerine daldı Beş pâre kâfir teknesinin arasına girip top alabandası, el humbarası, kurşun fındıklarını belâ yağmuru gibi üstlerine yağdırdı Sonra dönüp kâfirlerin kapudânesine boy boya çakıp bağlaya kodu.

Gaziler dalkılıç olup kâfir teknesine girdiler Öyle kılıç vurdular ki, iki yüz kâfirden yetmiş beşi sağ ele geçti Onlar da mayna etmeselerdi, hepsini kıracaklardı Zaten kâfire fazla ihtiyaçları yoktu.

Bizim teknelerde Müslümandan çok esir kâfir vardı Amma teknelerde esirleri zapt edecek âletler ve düzen de çoktu İki yakalı sancak ve iskelede kelepçeli ve lâleli tomruklar vardı Oturak arasında da bordaya perçinli zincirler bulunuyordu,

Bunları yaptırmış,

<<Kim bilir oğullar, su uyur düşman uyumaz Gafil olmayın.>>

Diye leventlere tenbih etmiştim.

Gaziler saatle, silâhlı pusatlı nöbet bekler, bir an gafil olmazlardı.

Aydın Reis kâfirlerin kapudanesini zapt ederken ötekiler de birer tanesini aldılar.

Kâfir teknelerinin dokuzu alındı, dördü batırıldı İkisi de akşam karanlığı ile gayet de yürük olduklarından kaçıp kurtuldular.

Dokuz tekneden üç yüz yetmiş beş kâfir sağ olarak alındı Gerisi hep kılıçtan geçti.

Tekneleri yedeğe alıp selâmet ve ganimetle, forsa sancaklarını ve filândıralarını dikip düşmanın rağmına top tüfek atıp, şenlik şâdımanlık ederek Cezayir'e geldiler. Sefere çıktıklarından beri kırk bir gün olmuş idi.

Aydın Reis'in kaptan olması

Aydın Reis ayakdaşları ile birlikte geldi. Hal hatır soruştuk. Hepsine izzet ikram edip: "Gazanız mübarek olsun!"

Diyerek aşağıdan yukarıdan sohbete giriştik.

Amma Aydın Reis rüya faslını bana da söylemek istedikçe ben sohbeti başka tarafa çevirdim.

Sonunda Aydın Reis'e:

"Ey oğlum Aydın Reis! Gazi Sinan Kaptan merhum oldu. Hak teâlâ garîk-i rahmet eyleye. Sen dahi tavr ü hareketi belli olmuş pâk divânesin ve sıdk ü ihlâs ile mâruf bir gazisin. Seni merhumun yerine kaptan tâyin ettim. Allah teâlâ seni düşman üzerine mansur ve sancağını mebrûk eylesin."

Diyerek eğnine hil'at giydirdim.

Dualar edilip, taamlar yenilip, şerbetler kahveler içildikten sonra Aydın Kaptan gelip elimi öptü.

"Hoşça kal sultanım."

Deyip de dışarı çıkacağı sırada, elinden tutup sıktım.

Sonra kulağına:

"Oğlum Aydın Kaptan! İç âleminde bazı şeyler görülür. Şaşırma, aksine iş işleme, teslim ol. Kişi hangi menzile ermek dilerse teslimlik ile erer. Oğlum, cihad yolunda gezenlerde seyran eksik olmaz."

Dedim.

O zaman Aydın Kaptan da:

"Eyvallah sultanım. Keremin var olsun."

Diyerek, mesrur olup gitti.

Bu gazadan ele geçen ganimet malları pay edildi Gazilerin cümlesi zengin oldular. Çiçek gibi giyinip kuşanıp, zevk u safâlarında bulundular.

Yaptıklarımızı_Hünkâr'a_arz

Bundan sonra, Sultan Selim Han hazretlerine Cezayir'de olup bitenleri arz etmek istedim. Denizde ve karada olanları, çıkan fitneleri, Hakkın yardımını ile bunların başlarını kırıp padişahın memleketine sükûnet içinde nizam ve intizam verdiğimi bildirip bu vesile ile padişah duasına mazhar olmayı diledim. Bunun için on pâre mükemmel tekne hazır ettim. Aydın Kaptan'ı bunlara serasker yaptım. Fevkalâde hediye ve peşkeşler düzdüm, Peşkeş Ağası'na teslim ettim. Üç yüz adet erbâb-ı kürek esiri Ocak'tan hediye olmak üzere Peşkeş Ağası'na verdim.

Levent' gazilerin en seçkinlerinden her tekneye ikişer yüz gazi tayin ettim. Aydın Kaptan'ın müzegaleresi hepsinden büyük olduğundan ona üç yüz gazi verdim.

Teknelerin her birini bir çeşit renk ile boyattım. Müzegalere dersin baş kış som altın, başarde gibi süslendi. Elimizde Venedik altını çoktu. Tekneler ne zaman Venedik körfezine gitseler, aldıkları ganimetler arasından eksik olmaz, Venedik altını çıkardı.

Var evi, kerem evi derler. Hem o günde, olmasa bile, tekneleri ziynetlemek lâzımdı. Çünkü Cezayir gibi yerden şevketlü Hünkâr'ın hayır duasını almak için giderler. Hem dosta düşmana karşı büyük namdır.

Hülâsa, teknelere öyle bir ziynet verdik ki, hemen güya dudunu kuşuna döndüler.

Bir bakan bir daha nazar etmek isterdi.

Günlerden birgün, bir mübarek saatte kalkıp yola revan oldular. Uygun rüzgârla on yedinci gün Âsitâne-i Saadet'e vardılar. Hikmeti gör ki, meğer Sultan Selim o gün Yalı Köşkü'nde bulunmuş. Teknelerin Sarayburnu önünde eylediği şenlikleri seyr ü temâşâ eyleyip, azim mesrur olmuş Teknelerin ziynetlerini beğenmiş. Hünkâr kancabaşları gelip Aydın Kaptan'ı aldı. Aydın Kaptan da Hünkâra ait olan hediye ve peşkeşlerin her birini bir esir kâfirin sırtına yükledi.

On pâre teknenin kaptanları, ağaları, çavuşları, hocaları, ayakçıları, hep temiz urbalarını giyip dışarı çıktılar Hasekiler önlerine düştü. Ardlarında üç yüz kâfir iki yakalı dizilmiş her birinin üzerinde bir hediye olmak üzere böyle âdâb ve erkân ile varıp şevketlü padişah'ın nazarına durdular.

Aydın Kaptan ile başağa olan Peşkeş Ağası'na, bizzat şevketlü Hünkâr'ın huzuruna varıp buluşalar diye ferman olundu.

Hünkâr'ın nâmeyi kendisi okuması

Hasekiler, Aydın Kaptan ile Ağa'yı alıp Padişah'ın huzuruna götürdüler. Hasekilerin öğrettiği gibi âdâb-ı pâdişahiye yedi yerde yerine getirip, ayak üzre durdular. Peşkeş Ağası dîbâ bir kese içine konmuş olan nâmemi şevketlü Padişahının önüne koyup geri çekildi.

Sultan Selim hazretleri ise, bize olan muhabbetinden dolayı nâmeyi kendisi okudu. Bitirince el kaldırıp:

"Allah yardımcıları olsun..."

Diye bana, Ocak'a ve Cezayir gazilerine eyledi.

Aydın Kaptan'a beş yüz altın ile bir teberrük sonkur kılıç ve kıymetli dürbün aynası bahşiş verip eğnine hil'at giydirdi.

Öbür dokuz kaptana ikişer yüz altın, daha aşağılara ellişer altın, hocalara yüzer altın verip hil'at giydirildi.

Ve Padişah tarafından:

"Dönüşünüzde, bana yine burada kavuşasınız..."

Diye ferman buyuruldu.

Onlar da âdâb-ı pâdişâhîyi yerine getirip, kışın kışın Padişah huzurundan çıkıp teknelerine döndüler.

Adamlar reislerini orsa alabanda olarak beklerlerdi. Gelince üçer kat daha şenlik edip varıp Tersâne-i Âmire'ye yattılar.

Kaptanlar için konaklar, leventler için kışlalar döşenip tayınları verildi. Öyle bir ikram eylediler ki ancak olur.

Peşkeş ağası için de başlı başına bir konak ve tayın verildi. O da vezirlere ve diğer büyüklere verilecek hediye ve peşkeş muhabbetnâmeleri hep yerli yerince verdi. Onlar da yer yerden bize hediye peşkeşler düzüp, muhabbetnâmeler yazıp Peşkeş Ağası'na teslim ettiler.

Yol eri yolda gerek

Böylece bir ay kadar Âsitane'de kalıp, alacaklarını alıp vereceklerini verdiler. Sonra "yol eri yolda gerek" deyip teknelerini yağladılar Hazır ettiler. Günlerden bir gün Tersâne-i Âmire'den kalkıp yalı köşkünün önüne geldiler.

Şevketli Hünkâr'a ise evvelki gün,

"Yarın Cuma'dan sonra Cezayir'li kulların gideceklerdir."

BÖLÜM 11

Andirya Dorya Namındaki Mel'una, Şirşel'de Maclup Ve Perişan Olduguna, Meşhur Manastırın Basılmasına, Sultan Süleyman Hazretlerine, Sultanımın Hediyelerine Ve Şeytan Papazların Yalanlarına Dairdir.

O tedbirli Ceneral üzüntüsünden gebermiş idi. Onun yerine Andirya Dorya nâmında bir mel'un Ceneral olmuştu.

Kral sözüne devam ederek:

– O diyavolo Barbaroşo'nun evvelden hesabım görmedik. Bir hırsızdan ne olacak dedik. Şimdi ise herif Gran Senyör tarafından da tanındı. Bizimkilerden üç yüz esiri Gran Senyör'e hediye götürüp makbule geçti. Gran Senyör de Barbaroşo'ya çok riayet etmiş. Üç tane yeni çektiri gemisi bağışlamış.

«Yolda gelirken de on beş aktarma daha almışlar. Her birinde mal dolu imiş. Mesih'in kullarından üç yüz elli tane de esir almışlar. Gran Senyör'e götürdükleri üç yüz esir çıktıktan başka elli tane de fazlası ellerine geçmiş. Bunlar bizim için çok talihsizliktir. Ölen Ceneral'in «Barbaroşo deyip de geçiverme, ondan çekinmek gerektir» dediği kadar varmış. Hele şimdi de Gran Senyör duasına mazhar oldu... Götürdüğü üç yüz esir makbule geçti diye, şimdi Cezayir'deki bütün hristi-yanları, Padişah'ın daha çok duasına nâil olayım deyu hep ona hediye göndermeye kalkabilir. Onların da ömürleri artık hep kürekte geçecek demektir. O zaman bu esirlerin akrabası bizi ne yapar ve biz Mesih efendimize varın ne cevap veririz.»

Dedi.

Sonra da :

«– Bu diyavolo Barbaroşo sonunda muhakkak Padişah'a Ceneral olur. İşte o zaman başımıza kıyametler kopacak demektir. Çünkü bu kıyıları kendi eli gibi biliyor. İşte olacaklar o zaman olur.»

Deyip yine ağlamaya başladı.

O divanda bulunan büyük kâfirler başlarını öne eğip hiç konuşmazlardı. Hep Kral konuşurdu.

Bu hâle kızdı. Hiddetlenerek :

«– Sizler de bir şeyler söylesenizeî Hep ben mi soyliyeceğim?»

Diye bağırды.

Barbaroşo seni yer!

Ötekiler ise bizim adımızın anıldığı yerde durmak istemezlerdi, değil bizden bahsetmek... Cenab-ı Hak kâfirlerin kalbine böyle bir korku vermişti. Meselâ ağlayan kızanlarını bizimle korkutur:

Barbaroşo gelir de seni yer!»

Derlerdi.

Yeni Ceneral Andirya Dorya, KraFdan başka konuşan olmadığını, Kral'm da bu yüzden kızdığını görünce, hemen yalancı pehlivan gibi sıvanıp meydana çıktı.

Yer öpüp:

«– Devletlü Kral, sakınıp elem çekme. Ben eski Ceneral gibi Türklerden korkmam. Ben halis hristiyanım. Ve İsa Mesih'in saf kuluyum. Azizlerin himmetleri ile yirmi çektiri alıp, Cezayir'i alayım. Barbaroşo dedikleri hristiyan düşmanı diyavoloyu sana dipdiri tutup huzuruna getireyim. O zaman ne şekil ölümle istersen öyle öldür.»

Dedi.

Kralla .yüreğine biraz su serpildi. Yüzü gülmeye başladı. Andirya Dorya da Kralln hoşuna gidecek ne varsa, lâfu güzaf harmanını savurdu.

Amma benim bunlardan hep haberim oldu. Ne demişler: «Soran dağ aşmıştır, sormayan yabanda kalmıştır.»

Her şeyin bilinmesi, bilinmemesinden iyidir. Hiç gafil durmazdım. İki üç tane habercim vardı ki, onların işleri güçleri haber toplamak idi.

Ben de elime geçen esirlerden, ahval bilir kimseleri sorguya çeker, haber toplardım.

Bunlara sual üstüne sual sorup işin aslını öğrenirdim. Bir işe başlamakta acele etmez. «Acele şeytandan teenni Rahmandan» kaidesince işi tedbirle yürütür, olur olmaz şey için hiddete gelmezdim.

Bir Türk korsan peyda oldu.

İspanya Kralı, Efrenc Kralı'na nâme yazdı :

«Sen ki Efrenc Kralı'sın,

«Ben ki İspanya Kralıyım ve bütün hristiyanların ulusuyum. Nâmem sana vardıkta bil ki, aramızdaki düşmanlıktan biz vaz geçtik, sen dahi vaz geç! Yine evvelki gibi karındaş olalım. Ve hem bilesin ki Cezayirli Barbaroşo namında bir Türk korsan peyda oldu. Bana yaptıklarını anlatmak mümkün değildir. Baktım, gördüm ki ihmal ile bir şey olmayacak.

«Şimdiki halde elimizde on pâre çektiriden başka hazır gemimiz yok. Sen de on pâre çektiri gönder. Ceneral yirmi çektiri ile hem Cezayir'i almayı hem de Barbaroşo'yu bağlayıp getirmeyi üzerine aldı. Bol ay kim azizlerin himmetiyle şu diyavolo ele geçip hristiyanlar şerrinden emin olaydılar. Bu hususta gerek sen gerek ben, dinimizin hizmetinde bulunup büyük sevaba nail olalım.»

Bu nameyi alan Efrenc Kralı da çabucak on pâre çektiri gemisi donatıp İspanya Kralı'na gönderdi. Kral ise ferahladı. Kendi gemilerini de donatıp hepsi yirmi pâre çektiri oldu. Andirya Dorya ceneral olmak üzere Cezayir'i almak ve bizi tutup kralına götürmek kastı ile yola çıktılar.

Andirya Dorya önce Mayorka tarafına gitti. Orada bir Mayorka perkendesine rast geldi. Bu gemi Cezayir'den yeni gelmişti. Pasaporta ile daima Cezayir'e gider gelirdi.

Andirya Dorya teknenin kaptanından bizi sordu. O da ne iş üzere olduğumuzu anlattıktan sonra :

«– Senin Kralın önündeki iddiandan Barbaroşonun haberi var. Sen, bana yirmi pâre çektiri gemisi ver, varayım sana Cezayir'i alayım hem de Barbaroşoyu tutup getireyim, demişsin. O da bunun üzerine, ben Cezayir'deyken otuz beş pâre tekneyi yağlayıp hazırladı. Amma öyle tekneler ki her biri yirmi dörder, yirmi altışar, yirmi yedişer, yirmi sekizer, yirmi dokuzar bank olmak üzeredir. Her birinde ikişer yüz, üçer yüz çakmak vardır. Öyle ki her birisi tek başına böyle bir çektiriden yüz çevirmez. Barbaroşo'nun kumandası da yerinde. Her şeyleri yollu yolunda.»

Demiş.

Kâfirler başları kaygusuna düştüler.

Sonra da :

«— Biz vola çıkmadan bir gün önce Cerhe teknelerinden beş pâre tekne geldi. Onlann da üçü yirmi sekizer, ikisi yirmi dörder bank olmak üzere iyi donanmış teknelerdi. Bu beş teknenin hepsi de Muslihiddin adında bir kaptanıydı. Bahadırılıkta Barbaroşo kadar varmış dediler. Malıyla canıyla Barbaroşo'nun hizmetinde olmaklığa gelmiş. Barbaroşo da Muslihiddin Kaptanı, yarar bahadır oduğundan patrona tayin etti. Elhasıl cümlesi kırk pâre tekne oldular. Uzun sözün kısası bolay kim azizler size yardım edeydi. Yoksa Barbaroşo'nun hazırlıklarından benim gözüm korktu.»

Diye ilâve etmiş.

Andirya Dorya'nın ise bu sözleri işitince tapası attı. Amma İspanya Kralı'nın yanında ettiği iddiadan utanmamak için, biz Cezayir'den çıkmadan Arap yakasında bir yer basıp bir miktar esir alıp götürmek istedi.

Bahane edip :

«— Barbaroşo'yu bulamadım!»

Diyecekti.

Bunun için Şirşel'e geldi. Top menzili dışına demirleyip yattılar. Sandallarla karaya asker döktüler. Kalenin varoşunda oturan müslümanlar onların geldiklerini görünce çoluk çocuklarını alıp kaleye kapandılar.

Kâfirler varoşa gelince, Müslümanların acele ile götüremeyip bıraktıktan eşyayı çapul etmeye başladılar.

Kaledeki Müslümanlar da onların çapul sevdasına düşmelerini fırsat bilip dalkılıç olarak kaleden çıktılar. Kâfirlere öyle bir kılıç üşürdüler ki, kâfirler çapulu bırakıp başları kaygusuna düştüler. Kâfir askeri Ağustos sergisi gibi oldu. Ayağına çabuk olanlar sandallara yetişip kurtuldu. «Aman» diyenler de esir olup sanını kurtardı.

Ölenlerden başka bin yediyüz kâfir esir alındı. Bir bu kadarı da mürd olmuştu. Allah'ın yardımı ile göz "açıp kapayınca" kadar iyi bir yüz aklığı oldu.

Mürted kölenin ettiği

Gemilere kaçan kâfirler ise iyice şaşıp anababa gününe döndüler. Demirlerini kaldıramayıp şaşkınlıkla kumanalarına balta üşürüp kestiler. Allak bullak yelkene bindiler. Amma kâfirlerin bu derece korkmalarına sebeç olan Şirşel Kâidi'nin kölesi idi.

Bu köle görünüşte Müslüman olmuştu. Kalbinden / ise eskisi gibi kâfir imiş. Andirya Dorya çektirilerle oraya gelince kâfir damarı harekete geldi. Kaçıp Andirya Dorya'nın yanına gitti.

«— Ben hristiyanım!»

Deyip din-i İslâm'a söğmeye başladı. Cezayir'i alması için Andirya Dorya'ya klavuzluk edecekti.

Sonra kâfirlerin satırı yiyip de teknelerde adam kalmadığını görünce :

«— Eyvah, ya biz bu perişanlık halinde učen Hayreddin Paşa bu tarafa gelir de dinç askeri ile çektirilere çata korsa... Bunların şimdi gözleri korktu, ihtimal Hayreddin Paşa'ya karşı duramazlar. İşte o zaman olacak bana olur. Ana baba dinini tazelemişken,

tekrar Müslüman olayım dersem, onların dininde olmaz. Bizim kelle gitti demektir. Bari şunları kandırıp buradan ayırmaya bakayım.»

Diye kara kara düşünmeye başladı. Çünkü bizim de kırk pâre tekne ile Andirya Dorya üzerine çıkmak üzere olduğumuzdan haberi varmış.

Bunun üzerine Andirya Dorya'nın damarına girip :

«– Bunun burası duracak yerler değildir. Yılan çıyan yeridir. Hemen bir ayak evvel buradan uzamaya bak!»

Diye onu kandırdı.

Bunun üzerine Andirya Dorya'nın elini ayağını çifit sıtması tuttu. Korkularından demir almaya kalmayıp, balta üşürdüler/demirlerini orada bıraktılar.

Kandesin Andirya Dorya!

Kırk pâre yelken ile deryaya açılmış:

«– Kandesin Andirya Dorya!»

Deyip Cezayir'den çıkmıştım. Kâfir yakasını bordaya alıp giderdim. O gece rüya âleminde:

«– Aradığın mel'un Şirşel tarafındadır. Gayet bozgun haldedir. Fırsat şenindir.»

Dediler:

Uyanıp yüzümü yerlere sürüp:

«– Allahım! İslâmî kâfirlere karşı kuvvetli kıl!»

Diye dualar ettim.

Rüzgâr da değişip yıldız karayele vardı.

«– Tevekkeltü alâllah!»

Deyip Şirşel tarafına yöneldik.

Bi-izni Hudâ ve mu'cizât Mustafa, kâfirler demirlerini kesip henüz yelkene binmişler iken yetiştik.

Baktım ki bunların halleri başka, birbirlerine bakmayıp aldığına gidiyorlar.

Sultan Selim hazretlerinin yâdigâr gönderdiği yeşil sancak ile filândırayı diktim. Yedi pâre top attım. Baktım ki kâfirlerde bir değişiklik yok. Neden sonra kâfirler tortop oldular.

Meğer içlerinde bir miktar ağır yürüyen beş çektiri varmış onlardaki kâfirleri almak için toplanmışlar. Kâfirleri alıp çektirilen boş bıraktılar.

Bunu gören gazilere iyice şevk geldi. Varıp yetiştik. Her bir kâfir çektirisine üçer üçer tekne çattı. Gaziler yalın kılıç çektirilere tırmandılar. Kâfir gemilerindeki Müslüman esir forsalar da demirlerinden boşandı.

Neticede Hakk'ın yardımını ile çektirilerin on beşini de aldık. Beşini evvelden kendileri bırakmıştı. Bu büyük gazamız, sırasında kırk teknemizden üç dört yüz gazi şehit oldu...

Kâfirden aldığımız yirmi çektiri ile altmış pâre yelken bir armada olarak Şirşel önüne gelip yattık.

Şirşelliler çektirilerden aldıkları bin yediyüz esiri getirip teslim ettiler.

Şirşellilere dua edip :

«– Berhurdar olunuz, yüzünüz ak olsun, gazanız mübarek olsun!»

Dedim.

Onlar da :

«– Senin de gazan mübarek olsun, ey Allah yolundaki mücahitlerin reisi!»
Dediler.

Aldıkları bin yedi yüz esirin yedi yüzünü Şirşellilere bağışladım.

Çektirilerin kaçarken kesip bıraktıkları demirleri denizden çıkarıp yerine koduk.

Yirmi pâre çektiriden mürd olanlardan başka bin dokuz yüz sağ kâfir aldık. Bu teknelerden iki bin iki yüz Müslüman esiri çıktı. Bu derdmendler kürek çekerlerdi. Onları kurtardığımıza çok sevindim.

«– Elhamdülillah Yarabbi! Şükür ki şu ümmet-i Muhammed karındaşlarımızı lütfunla kurtardın.»

Diye şükr ettim.

Köleyi cundaya astırdım.

Bin kâfir çektirisi alsam bu Müslüman esir karındaşlarıma sevindiğim kadar sevinmezdim. Hepsine esvap, harçlık, silâh pusat verdim.

Şirşel Kaim gelip elimi öptü.

«– Gazan mübarek olsun sultanım!»

Dedi.

Sonra:

«– Efendim sultanım, bir büyük gaza daha vardır. Eğer onu da ederseniz Allah* katında belki bu ettiğiniz gazadan daha makbul ola.»

Diyerek, kölenin mürted olup Andiryâ Dorya'nın yanma firar eylediğini anlattı.

«– Şimdi o köle mel'ununu görsen bilir misin?»

Diye sordum.

«– Evet sultanım, bilirim!»

Dedi.

Bunun üzerine yirmi çektiriden çıkan kâfirleri getirtip hep önünden geçirdim. Daha kırk elli kâfir geçmeden mürted köle geldi. Kaid köleyi simasından tamdı. Zira köle kâfir urbası giymişti.

«– İşte sultanım o mel'un köle budur!»

Dedi.

Köleyi cundaya astırdım. Gaziler kurşunlayıp pâre pâre eylediler. Canı cehenneme olup, çıkıp gitti.

Ey kulum sen elem çekme!

Bir mübarek saatte Şirşel'den kalkıp Cezayir'e geldik. Cezayir'e girerken öyle bir şenlik şâdımanklık oldu ki, ancak olur. Bir hafta donanma eyledik.

Sonra Aydın Kaptan'ı çağırdım.

«– Varındı oğlum Aydın Kaptan, bu yağ mübarek yağdır. İsterim ki bu kırk pâre yelken teknelerimizle varıp seferi tamam edesin! Zira Cezayir'den çıkıp üç gün sonra yine Cezayir'e döndük. Teknelerin yağları bile fırişka, kumanyalara ise daha hiç başlamadık, taze ekmeklerimiz bile tükenmedi. O din düşmanı Andiryâ Dorya dedikleri kâfir yirmi çektiri ile hem Cezayir'i alacak, hem bizi tutup bağlayıp kralları olacak mel'una götürecekti. Amma Cenab-ı Hak hazretleri bu fakir kulunun duasını, dergâhı

izzetinde kabul buyurdu: Ey kulum sen elem çekme! O Andiryaya Dorya dedikleri mağrur kâfiri senin ayağına getirip kolayca fetihler müyesser edeyim, dedi. Elhamdülillâh hâza min fazli Rabbî!»

Aydın Kaptan :

« – Baş üstüne!»

Deyip kırk pâre tekne ile bir mübarek saatte Cezayir'den çıkıp, gazaya teveccüh eyledi.

Bezirgân tekneleri

Muvafık rüzgâr ile karşı Mayorka'ya oradan da kıyıdan kâfir yakasını sıyırtarak Sette boğazına doğru çekilip gittiler.

Kâfirler ise, Andiryaya Dorya yirmi pâre çektiri ile Cezayir üzerine gelince:

« – Yakında Cezayir'i alır, Barbaroşo'yu tutar,
, Kral'a götürür.»

Diyerek rahatlamışlardı.

O zamana kadar bizden korkularına limanlarda kapanıp çıkmayan bezirgân tekneleri:

« – Artık korku kalmadı, Barbaroşo kendi yaşı kuyusuna düşmüştür.»

Deyu denize çıktılar.

Ne kadar bezirgân teknesi varsa, doyumluk oğul arısı gibi denizde kaynardı.

Bizimkiler, gâvur yakasında basmadık köy, kent, il, memleket komadılar. Üç binden fazla karı kızan esir aldılar.

Manastıra baskın

Barselona'ya yakın bir büyük manastır vardı. İspanya yakasında ondan büyük zengin ve kâfirler indinde muteber kilise yok idi. Hatta İspanya Kralı bütün saray halkı ile beraber yılda bir kere gelip bu kiliseyi ziyaret ederdi. Kiliseye büyük sadaka bırakır, günahını tazelet irdi. Kilisede seksen keşiş bulunurdu.

Gaziler bu manastırı da bastılar. Keşişleri esir eylediler. Kilise'nin sadaka akçasından otuz altı sandık akça aldılar. Kilise'nin kandillerinden de yirmi beş kantar gümüş ele geçti.

Sefere çıktıklarının kırkınıcı günü elli beş aktarma ile selâmet ve ganimetle Cezayir'e geldiler. Bu elli beş aktarmanın her biri bir türlü mal ile dolu idi. Alıp da işe yaramaz diye batırdıkları aktarmalar da başka...

Bu aktarmalar limana sığmadı. Boşaltılanları esirlere kırdırıp kerestelerini dağ gibi yığdırdım.

Türlü metalar değerine değmezine satılır. Cezayir'in içi Hindiden nişâne verirdi. Tacirler buradan ucuz aldıklarını, öteki vilâyetlere götürür bir akçaları on olurdu.

Gaziler ganimet mallarını satıp savurup pay eylediler. Öyle ki hepsinin kuşakları sucuk gibi altınla doldu.

Elbise, silâh dersen hepsi çiçek gibi giyinip kuşanırlardı. Her bir gazinin ikişer üçer frenk oğlanları vardı.

Esir dersen zindanlar doldu. Tahminen on beş, on altı bin esir vardı.

Sultan Süleyman bin Selim Han

Beş yüz kürek /harici seçkin esir ayırdım. Ağır hediyeler düzüp on beş pâre çektiri gemi ile yine Aydın Kaptan'ı serasker edip, Sultan Süleyman bin Selim Han hazretlerine peşkeş gönderdim.

O zaman Sultan Selim Han henüz vefat etmiş, oğlu Sultan Süleyman Han yeni padişah olmuş idi.

Bir mübarek saatte Cezayir'den kalkıp muvafık eyyamla yirmi yedinci günü Âsitâne'ye vardılar.

Yine eski usul üzere Aydın Kaptan, Peşkeş Ağası, hocalar, çavuşlar, aylakçılar Padişah izni ile varıp hâk-i pâye yüz sürdüler. Sultanıma yazdığım nâmeyi verdiler.

Sultan Süleyman Han hazretleri nâmeyi kendisi okudu. Sonra el kaldırıp bana Ocak'a ve gazilere dualar eyledi.

Gönderdiğim beş yüz esir makbule geçti. Zira o sırada Sultan Süleyman, Engürüs Kralı üzerine sefere çıkmak üzere idi.

Hepsine hil'at bahşiş verildi. Sonra Padişah'a karşı gerekli adâbı yerine getirip, veda ederek çıktılar. Kaptanlar, ağalar, hocalar, çavuşlar için konaklar döşenip tayinatlar verildi. Hadden fazla izzet ü ikram kılındı.

Gaziler için kışlalar verilip, kazanlar kaynar idi.

Sultan Süleyman beş çektiri ihsan eyledi.

Aydın Kaptan ile Peşkeş Ağası vezirlere ve ekâbire hediyelerini verip namelerini tapşırdılar. Onlar da cümlesi bize a'lâ hediyeler düzüp Peşkeş Ağası'na ve Aydın Kaptan'a teslim eylediler.

Sultan Süleyman Han, Ocak için beş çektiri gemi ihsan eyledi. Her âletleri mükemmel idi. Hemen kalkıp üzerlerine binmece idi. Sonra yeniden eskiden çektirilen donattılar. Halattan, pusattan, mühimmattan her ne isterlerse yirmi pâre çektiriye doldurdular. Böyle bir ay kadar eğlendiler, gayri yağlanıp hazır oldular.

Günlerden bir gün şevketlü Sultan Süleyman Han hazretleri Aydın Kaptan ile Peşkeş Ağası'nı huzura davet eyledi. Çektiriler dahi Yalı Köşkü önüne gelip Aydın Kaptan'ı beklerler idi.

Sultan Süleyman bana gönderdiği emanetleri ve hatt-ı hümayunu teslim eyledi. Tekrar el kaldırıp hepimize dualar etti.

Aydın Kaptan ile Peşkeş Ağası yedi yerde âdâb-ı pâdişâhîyi yerine getirip veda ettiler. Padişah kırlangıcı ile çektiriye geldiler. Üçer kat şenlik edip Sarayburnu'nda dışarı :

« – Getir elini sultan Cezayir! »

Deyip yola çıktılar.

Uygun rüzgârla geldiler. Kalevre kıyısında bir yer basıp yediyüz kâfir karı kızan esir aldılar. Mayorka'ya gelinceye kadar kâfir yakasını sıyırtıp yirmi yedi parça ganimet ile kırk birinci günü selâmet ve ganimetle, şenlik ederek gelip Cezayir'e girdiler.

Cezayir'in gündüzü Nevruz Bayramına gecesini Leyle-i Kadir'e döndü.

Aydın Reis, Peşkeş Ağası ve öteki kaptanlar hep birlik olup emanetleri bana getirdiler. Hepsine riayet eyleyip hatırlarını aldım.

« – Gazanız mübarek olsun oğullar hoş geldiniz safa geldiniz! »

Dedim.

Sultanımın Hatt-ı Hümayûnu

Büyük divan topladım, gaziler ulema eşraf ve halk hazır bulundu.

Aydın Kaptan ile Peşkeş Ağası ileri gelip Sultan Süleyman hazretlerinin hatt-ı hümayun-u şeriflerini öpüp bana verdiler. Ben de üç kere öpüp divan efendisine verdim. O dahi öperek ipek kılıfından çıkardı ve açıktan okudu :

«Benim katımda sen ki lalanı Cezayir-i Garb beylerbeyisin. Gazi Hayreddin Paşasın. Duadan sonra...

«Taraf-ı şahâneme beş yüz esir göndermişsin. Allah teâlâ berekât-i Halil ve mükâfaat-ı celîl ihsan eyleye, pek makbûle geçti. Dünyada ve ahirette yüzün ak ol* sun. Ve Hak teâlâ seni düşman üzerine mansur ve muzaffer eylesin. Dahi hayırlı ömür ile muammer eylesin.

«Ecdâd-ı pâkimin gününde ne şekil aziz ve muhterem isen, benim günümde de ondan daha çok azizsin.

iltifat-ı şâhânemden Ocak'ıma teberrük için beş kıta çektiri sefineleri ihsan-ı hümayunum olmuştur.

«Hilat, samur kürk ve bir cevahir saat ve bir cevahir taş oturtma sonkur kılıç ve bir sancak ve bir filândıra ihsanım olmuştur. Gazalar eyledikçe beni hayır dua ile yad edesin.»

Hatt-ı hümayunun okunması bitince samur kürkü ve üzerine hirat-i fâhireyi giydim. Saati koynuma sokup, kılıcı belime taktım. Divan Ortasında yerime oturdum.

Somatlar döşenip taamlar çekildi. Yediler, pirlar dilinden şükrünü ettiler. Şeker şerbetleri ve Yemen işi can verici kahveler içildi. Keyifler tamam olunca herkes kalktı. Yollu yolunca el öpüp:

«– Mübarek olsun!»

Diyerek gittiler.

Yanı başımda çavuşlar :

«– Ömrün uzun olsun devletlü, bin yaşa!»

Deyu alkış tutuyorlardı.

Dışarda burcu bârûlardan gök gürültüsü gibi top atışları kesilmiyordu. Mübarek sancak ve filândırayı ise Paşakapısı'na diktirmiştım. Herkes seyrü temaşaya gelip:

«– Acaba dünyada böyle sancak, filândıra var mıymış?»

Diye hayrette kalıyorlardı. Bütün som sırma idi.

Böyle bir hafta şenlik edildi.

Andirya Dorya zindanda

Cezayir'i almak ve beni bulup İspanya Kralına götürmek davası kılan Andirya Dorya dedikleri mel'unun,

Cezayir zindanında, îslâmın ferahta olduğunu görüp yüreğinin yağı eridi.

Bu sırada İspanya Kralın'ın bir şeyden haberi yoktu. Andirya Dorya'dan bir haber bekler merak eder dururdu.

Halbuki Andirya Dorya yirmi çektirisi ile elimize geçmişti. Az sonra da Aydın Kaptan kırk pâre tekne ile Mayorka'dan Sette boğazına kadar olan kâfir yakasını harab etmiş, meşhur manastırı basmış ve elli beş aktarma ile Cezayir'e dönmüştü.

Aydın Reis'in bu seferde tutup Cezayir'e getirdiği üç binden fazla esir kâfirlerin akrabaları bir araya gelip Kralın yanına geldiler. Kral o sırada Barselona'da idi.

«— Feryat şu Barbaroşo'nun elinden, kızımızı kızanımızı, oğlumuzu, uşağımızı kimini öldürüp, kimini esir etti. Bu ne olmaz iştir. Bizim gayri sabra takatimiz kalmadı.»
*

Diye eşekler gibi bağırıp hınzırlar gibi hortlayıp yatarlarken, öteden bir gürûh kâfir daha çıkageldi. Bunlar da kilisenin basıldığını haber verip şikâyet ettiler.

Azizler onları kül eyler!

Amma Kral kilisenin basıldığına inanmadı.

«— İşte bu, göz göre göre yalan! Hiç azizler kiliseyi bastırır mı? O kiliseye yan bakan bir daha sağlık yüzü görür mü?»

Diye inat eyledi.

O zaman papazlar :

«— Devletlü Kral buyurduğunuz gibi, müslümanlar o kilisenin yanından bile geçmeye kadir değillerdir.

Azizler onları kül eyler! Nerde kaldı ki, soysunlar. Lâkin devletlü Kral, bu şikâyetçileri hep sürüp o kiliseye doğru götürürsünüz.

«Hem eski âdetiniz üzere ziyaret etmiş olursunuz. Kiliseyi yine eskisi gibi bulduğunuzda bu şikâyetçileri, ibrét-i âlem olsun diye, kilisenin etrafına asarsınız. Çünkü bunlar böyle demekle, sanki azizler bir şey değilmiş de kiliseyi basanlara bir şey yapamadı, demek isterler siz buna mukayyet olmazsanız, artık öteden beriden dinimiz ifsat olmağa başlar.» \

Dediler.

Putların yüzüne pislik sürmüşlerdi.

Kral da papazların bu sözlerini beğendi. Şikâyetçilerin hepsini tutturup ellerini ardına bağlattı. Kral ve maiyeti binip, kiliseye geldiler.

Gaziler kiliseyi basıp içindekileri alıp gitmişlerdi. Ayrıca Aydın Kaptan gazilere :

«— Défi hâcet edecek olanlar gitsinler, kilisenin içinde etsinler.»

Diye tenbih etmişti.

Gaziler de kilisenin orasını burasını berbat etmişlerdi. öyle ki insan tersinden geçilmezdi.

Kâfirlerin ağaçtan yapıp düzdükleri putların da ağzına yüzüne pislik sürmüşlerdi.

Birkaç keşiş de çabalayıp serkeşlik ettiklerinden,, gaziler onların da kellelerini kesivermişlerdi. Bunların da pis cesetleri davul gibi şişip kilisede kalmıştı.

Kral ile papazlar kiliseye gelip de bu hâli görünce, hep yüzleri üzerine düşüp, saçlarını sakallarını yoldular. Merkepler gibi anırmaya başladılar.

«— Hay azizlerin hışır hışır hışımına uğrayası diyavololar!»

Deyip kendilerini yerden yere vurup feryad ü figân ederek ağladılar.

O zaman gerek mel'un Kral ve gerek şeytan papazların, eli bağlı sinesi dağlı şikâyetçi kâfirlerin yanında, yüzleri kara oldu, mahcup düştüler.

Allah teâlâ dünyada ve âhirette yüzlerini kara eyleyip, âhü zârlarını artırsın, âmin.

Kilisenin sadaka akçası

Şeytan papazlar baktılar ki güvendikleri azizlerden bir şey çıkmadı, yüzleri kara oldu. İspanya Kralının teselli edip yine küfrünü kuvvetlendirmek için :

« – Devletlü Kral elem çekme! Hem sana müjde olsun ki, her kemâlin, bir zevali vardır. Barbaroşo'nun da talihinin dönmesinde sonunda bu kilise sebep olsa gerektir. Zira hristiyanlara ettikleri hep yanma kaldı. Amma bu kilise kalmaz. Azizlerin, bu Barbaroşo'yu sonunda bir çıkmaza sokmaları muhakkaktır.

«Hem de şöyle Barbaroşo'ya müsaade edip kiliseyi basmasına göz yummaları sâna biraz hatırları kırıldığını gösterir. Zira geçen sene kilisenin sadaka akçasını göndermediniz.»

Dediler

O zaman Kral şöyle cevap verdi :

«– Sözleriniz doğru. Geçen seneki sadakaların verilmeyip ihmal edilmişinin sebebi ölen ihtiyar Ceneraldir. Bana bir gün: Devletlü Kral o kiliseye sadaka diye senede otuz altı bin akça verirsin. Ondan ne fayda olur.

O akçaları hep papazlar yiyorlar. Oraya vereceğine düşmanla savaşıyor beş on pârre gemi fazla yaptır. Lâzım olup da arayınca, bulursun, demiş idi.»

Bakındı mel'una!

Papazlar bu sözleri duyunca, hemen bir şey uydurdular!

«– Devletlü Kral! Biz demek bunun için şimdiye kadar o Ceneral için üzülürmüşüz. Ama şimdi mesele anlaşıldı. O buna müstehakmış.»

Dediler.

Kral :

«– Ne gibi?

Diye sorunca, şeytan papazlar:

«– Devletlü Kral, din ulusu patrik onu rüyasında görmüş, azizler onun için : Ölen Ceneral bizden değildi, varsın İslam dininde olsun. Biz ondan şikâyetçiyiz demişler... O zamandan beri, bak bu kadar meşhur adama son nefesinde azizler sahip çıkmadı, acaba müslümanlardan tarafa ağzından bir hata mı çıktı, diye bu ana gelinceye kadar üzülür dururduk. Meğer aslı varmış. Bırak cehennemde canı çıksın.»

Dediler.

O zaman Kral da :

«– Ya ben onu divanda da bu sebepten ötürü koğmadım mı? Bakardım ki daima Barbaroşo'yu meth eder durur. Bak sonunda başına ne hal geldi. Bir hristiyandan azizlerin yüz çevirip, varsın İslâm dininde olsun, demeleri ne büyük musibettir.»

Dedi.

Bakındı behey mel'una, İslâm dini sizin gibi mel'un kâfirlere nasip olur mu?

Her neyse.

Şeytan papazlar :

«– Azizler şöyle dedi, böyle poh yedi.»

Diyerek, ahmak eşek kâfirleri kandırır, kendi maişetlerini çıkarırlardı.

Kral :

«– Hoş, hemen biz sağ olalım da o kiliseyi evvelkinden iyi mamur eyleriz, gelirini de

arttırırız.»

Dedi.

Papazlar da zaten Kral'a bunu dedirtmek için konuşurlardı. Geçimleri buradan idi.

Küçük domuzları boşandır.

Cezayir'de esir çoğalmış, zindanlar almaz olmuştu. Halbuki ben esir kâfirlerin akça ile kurtulmalarını istemezdim.

«— Ko bu tarafta ömürleri eziyetle geçsin mel'unların!»

Diye, intikam ederdim.

İspanya Kralı kaç kere elçi gönderip esirleri akça ile halâs etmek istedi. Razı olmadım.

Bir gece rüyâ âleminde :

«— Yâ Hayreddin! Ağıldan küçük domuzları boşandırıp, büyük domuzları pahası ile satasın! zira düşmanın zaptı güçtür.»

Deyip kayboldular.

Uykudan uyanıp gâip erenlerin bu nasihatine hamd ettim. Anladım ki, kâfirlerin halâs olmalarına mâni olmamı istemiyorlar.

. Yârab! Bu da senin lütfü keremindedir.»

Diye şükr ettim.

Sabah olunca esirleri dolaştım. Nerde işe yaramaz, hizmete kudreti kalmamış ihtiyar, sakat esir varsa seçip çıkardım. Hepsi üç yüz elli tane etti.

Bunları hasbeten lillah azat ettim. Azatlık kâğıtlarını, kumanyajannı, harçlıklarını ellerine verip memleketlerine yolladım.

Ayaklı tevârih yollu

Kral o kışı Barselona'da geçirmek için orada otururdu. Günlerden bir gün büyük kâfirler ve papazlarla kendi palasında yani sarayında oturup Andirya Dorya'- dan konuşup onu merak ederlerdi.

«— Andirya Dorya'nın nereye gelip gittiğinden bir haber yok. Üç aydan beri kayıp!»

Diye söyleşirlerdi.

Bu sırada azat ettiğim esirlerin gemisi gelip Barselona limanına girdi.

Liman reisi esirlerin içinden lâftan anlar birini alıp doğru İspanya Kralı'na götürdü.

Bu esir, Andirya Dorya'nın nasıl alındığını; o yağ ile kırk pâre teknenin tekrar deryaya çıkıp elli beş aktarma daha alarak Cezayir'e döndüğünü; beş yüz kâfirin Sultan Süleyman'a peşkeş götürüldüğünü; İstanbul'dan dönerken Kalevra'yı basıp yedi yüz kâfir esir alındığını; Sultan Süleyman'ın bizim için «Ceddim gününde nasıl aziz muhterem makbul ve mergup isen benim yanımda da ondan ziyâdesin» dediğini; burçların nasıl alındığını hep söyledi. Ayaklı tevârih yollu her şeyi anlattı.

Sonra da :

«— Hayreddin Paşa hayır sahibi adamdır. Bizi üç yüz elli esir azat etti. Kumanyamızı harçlığımızı, gemi kiramıza kadar verdi.»

Diyerek bizi arş-ı alâya çıkardı.

İki husus için hâlim perişandır

Bunları duyan İspanya Kralı'nın nutku tutuldu. Yeis ve hiddetinden kendini öldürmek istedi.

O zaman yanındaki papazlarla kaptanlar kalkıp :

«– Devletlü Kral, aklını başına topla. Giden gemi olsun. Hemen senin başın sağ olsun. Azizlerin himmetiyle sen İspanya Kralı'sın. Sende gemi çok mal çok, İl, memleket, burç çok. Senin gemi dediğin tahtadan demirden olur. Şimdi Bişkaya vilâyetine bir ordananız giderse, bini birden yapılır, gelir. Sizin için dünyada aslâ bir güçlük yoktur. Böyle âh ü zâr ile kendinizi üzmeyin.»

Diye Kralı teselli ettiler.

O zaman Kral :

«– Ben gemi için üzülmem. Akça ile bitecek şey benim gözüme fikrime gelmez. Ancak iki husus için halim perişandır. Biri şudur ki, Cezayir'in önünde olan o iki burçlara üzülürüm. Bu burçlara bu kadar zamandır kimse sarkıntılık etmeyip dururlardı. İspanya Kralının Cezayir'in karşısında iki tane ejder gibi burçları vardır, diye söylenmesi büyük iftiharımız idi. Bu diyavolo Barbaroşo'nun gününde alındı. Bu kadar hristiyanın kimi öldü, kimi esir oldu. Onların günahları hep bizim boynumuzadır. Hem o burçlar durdukça Cezayir'i de yabca yabca fırsat bulur alırız, diye ümidimiz vardı. Şimdi bundan da ümit kestik. Öteki büyük derdim de şudur ki: Barbaroşo bu gidişle Gran Senyör'e Ceneral olursa işte o zaman olacak olur.»

Diyerek ağladı.

Deli Mehmet Reis

Kral, bu olahlardan sonra tekrar Cezayir üzerine büyük bir donanma toplamaya başladı Azizle- rim murdar başına yemin etti ki:

– Cezayir üzerine kendim gideceğim Ya Barbaroşu'yu ele geçirip etini kebab edip yiyeceğim, ya-hut canımı vereceğim Bize karşı bu derece diş biler, etimizi yimek dilerdi Poh yesin mel'unlar Bir kişininki yardımcısı Allah ola var kıyas eyle ki ol ne şah ola!

İspanya Kralı mel'un, Cezayir üzerine büyük donanma düzdü Öyle ki, otuz kırk pare kadirge hazırladı Bugün yarın hareket etmek üzere iken Engürüs Kral'ından mektup geldi.

O zamanda gazi Sultan Süleyman Han hazretleri Engürüs üzerine sefere çıkmıştı Mektupta Engürüs Kral'ı:

– Sen ki karındaşım İspanya Kralı'ısın Namem sana varınca malumun olsun ki:Gran Senyör yer götürmez asker ile üzerime gelmektedir Sen dahi dinin hakkı için bana gelip yardım edesin. Din gayreti bu gündebelli olur...

Diye pek çok yalvarmıştı.

Bir mel'unun tedbiri

Bunun üzerine İspanya Kralı büyük mel'unları ve köpeklerini topladı, onları:

– Siz ne dersiniz arındaşımız Engürüs Kralı bizden yardım istiyor O diyavoloBarbaroşo'nun talihini gördünüz mü?Biz bu hazırlığı onun için düzdük, şimdi iş başka oldu. Şimdi Egürüs Kral'na yardıma gitmezsek krallar arasında büyük ayıp olur Hem dedinimize asi olmuş oluruz Barbaroşo'yu başka zamana alıkoyalım desek, yine gelir buraları harap eder.

Diyerek ağlamaya başladı Bunun üzerine içlerinden mel'unlukta usta bir köpek ileri çıkıp:

– Devletlü Kral bu ahval için sakın üzülme Bu işe bir tedbirim vardır İznin olursa söyleyeyim.

Dedi Kral:

– Söylendi bakalım, ne diyeceksin?

Diye izin verince:

– Devletü Kralım usul odur ki, şimdi sen ihtişamınla kalkıp karadan Engürüs üzerine imdada gidersin Donanmada denizden gider Büyük şah olur Krallar arasında:İşte yardım olunca İspanya kralı'nın Engürüs'e ettiği imdat gibi olmalı Kendi karadan gitti donanmasını denizden gönderdi, derler İki yüzden yardım etmiş olursun Hem Gran Senyör şimdi seferde bulunuyor İşe yarar ahval bilir adamları hep onunla beraberdir Ada araları boştur Barbaroşo'nun gelip bu bizim bu kostaları yakıp yıktığı gibi bizde ada aralarını yakr yandırırız Barbaroşo'yudahi dersin onunda başına bir fitne sararız O da kendi başının çaresine bakar durur O zaman biz de rahat rahat işimizi görürüz Gelecek sene ise Barbaroşo Cezayir'den çıkmadan orayı sarsarız O zaman Cezayir'i almak hiç bir şey değildir.

Kral sordu:

– Barbaroşo'yu hangi fitne ile meşgul edeceğiz?

– Tlemsen Beyi bir miktar peşkeş ile bir miktar akçe gönderir, birde tatlıca muhabbetname yazar ona paye verirsiniz Mektupta dersiniz ki:Senki öteden beri, ceddnden sultan oğlu sultan ol da Barabaroşo gibi bir izbanduta vergi ver, bu sana yakışır mı?Şimdi bilesin ki, ben donanma ile Cezayir'e varacağım Sen karadan ben denizden Barbaroşo'yuabir sağnak edelim Cezayir'i alınca sana vereyim.. Böyle olunca onlar birbirine düşerler Bizde rahatlar işimizi görürüz.

Kral mel'unu bu sözleri gayet beğendi.

– İyi söyledin!

Diyerek, bu tedbirleri almaya başladılar.

Tartana reisinin anlattıkları

Ben ise bir hayli zamandır kafir yakasından bir havadis işitmemiştim Bir yürük firkate donatıp, DeliMehmet Reis'e:

"Var, Barselona taraflarından gezin Sana yirmi gün mühlet bana bir haber getir!"

Diyerek firkateyi gönderdm.

Firkate beşinci günü Barselona önüne vardı Sabah olunca, Barselona limanından çıkmış yüklü bir Ceneviz tartanası aldı İçinde otuz beş kişi vardı Haber çıkmış iken Rabbü'l alemin ganimet de ihsan etti Hemgereği gibi haber de aldılar.

Tartananın reisi, İspanya Kralı'nın Engürüs üzerine gideceğini, donanmanın da hazır olup ada arasına doğru gidip orasını yakıp berbat ve harap edeceklerini ve Tlemsen Beyi'ne de haber gönderilerek, onunda razı olduğunu ve bize asi olacağını hep söylemiş.

Haber için gönderdiğim fikate, tartana yedekkte bağlı olarak yedinci gün şenlik ederek Cezayir'e geldi.

Deli Mehmet Reis aktarmanın reisini alıp huzuruma getirdi Kafir iğneden ipliğe varıncaya kadar, İspanya Kralı'nın ahvalini zikr ü beyan eyledi.

Bu haberlere çok memnun oldum Tartanayı alıp getiren korsan Deli Mehmet Reis'e dualar ettim, sırtını sığayıp:

"Berhudar ol oğlum!Bu mevsimde bana haber, yüz bin ganimetten daha değerlidir."

Dedim.

Tartanadan çıkan ganimetin yarısı bu reis'eyarisinida leventlerine verdim Reis'e torunlarını dahi zengin edecek mal düştü ve öteki reisler içre makbul ve mergup kimse oldu.

Efendisinden böyle ikram gören yiğit, onun için kendiniateşe atar, cesaretini gevşetmez Himmet-ür rical, takla-ül cibal bundan olur.

Keferenin niyetini öğrenince, Türk yerlerini kafir donanmasından korumak üzere kırklar aşkına kırk tekne yağlatıp hazır ettim Bu kırk teknenin yirmisi çektiri idi Yurmusude mezegalere, başarda tekneler idi Bunlar da çektiriden geri kalmazlardı.

Tekneler, askerini, suyunu zahiresini, cephanesini tamam gereğini alıp, yelkenlerini bağlayıp camadirento eylediler Yarındası gün kalkıp gideceklerdi.

Amma gazi Aydın reis daha önce vefat eylediğinden daha donanmaya kaptan tayin etmemiştim Herkes benim başbuğ olup sefere çıkacağımı sanırdı.

Sefer gecesı Deli Mehmet Reisi saraya çağırdım O gece sabah namazına kadar Deli Mehmet Reisederya işlerinin gizli sırlarını anlatıp okuttum Sabah olunca Deli Mehmet

Reisi merhum Aydın Reisin yerine kaptan nasp eyleyip serasker kıldım.

O gün kırk pare tekne kalkıp:

"Getir elin türk yerleri!"

Deyip çekilip gittiler.

Tlemsen hayını

Tlemsen Beyi Süluki akidesi zaten bozuk olduğundan İspanya Kralı'ndan mektup ve hediyeleri alınca kendi kendine:

"Gerçekten de benim Cezayir'e sultan olmam lazımdır Hemde muhakkak olacağım Çünkü İspanya Kralı'nda kuvvet çoktur Hayreddin Paşa onunla başa çıkamaz."

Deyip çöl bedevilerinden birtakım haydutları başına topladı Konak konak Cezayir'e üzerimize doğru gelmeye başladı.

Hazırlıklarımızı güzelce tamamlayıp, bir mübarek saatte Cezayir'den çıktım.

"Kandesin hayın Tlemsen Beyi!"

Deyip üzerine gittim.

Bu hayın herif bana sığınmış, bende hıyanet edip bize kılıç çeken babası Abdullah'tan beyliği alıp ona vermiştim Kendini biraz kuvvetli sanınca bu da hayınlık etti.

Onlar gelir biz gider günlerden bir gün karşı karşıya geldik.

Savaş uzun sürmedi Az zamanda bedevilerden kırılan kırıldı Ötekiler kaçıp gitti.

Sülüküküheylan kısarak kuvveti ile varıp bir murabıt köyüne sığındı Şeyhlerin murabıtların ayağına düşüp:

"Allah ve Resul aşkına olsun, beni efendim Hayreddin Paşa ile barıştırın İspanya Kralı mel'ununun hilesine kandım Bir daha ömrüm oldukça ona kem nazarla bakmayın."

Diye tövbe istiğfar eyledi.

Tlemsen kalan yüzünün karası

Murabıtlar gelip Tlemsen Beyi'ni bağışlamamı rica ettiler.

"Rica müslüman için olur Kafire rica olmaz Düşman kafiri ile el birlik edip benim üzerime gelen mel'ununun cezası ölümdür."

Karşılığı ile geri çevirdim.

Amma murabıtlar çok çalışıp ısrar ettiler Benim de yüzüm yumuşadı Sonunda Tlemsen Beyi Süluki, bize seksen bin altın ayak teri, otuz bin altın gazilere bahşiş ve ordugahın masraflarını vermek şartıyla bağışlandı.

Bunların hepsini getirip tamam teslim ettikten sonra, Tlemsen Beyi'ne huzurunda imanını ve nikahını yeniletip:

"Dinlendi mel'unun, bu sefer murabıtların hürmetine elimden eman ile kurtuldun Eğer müslüman oldunsa hoş Yok müslüman yine kafir damarın harekete gelir de böyle işler edersen, kendini yok bil."

Diye intiharda bulundum.

Şan şerefle, ganimet ve selametle Cezayir'e döndük Tlemsen Beyi tek otursa sa eline ne girerdi İşte beş on senelik vergiyi birden verdi Hemyeniden islama geldi Eline kalan yüzünün karası oldu.

Vur gidi! tut gidi!

Deli Mehmet Kaptan kırk pare tekne ile türk yerlerine doğru gitmişti Cezayir donanması Andira boğazına vardığında rüzgar muhalif geldiği için bocalayıp İşkırüz

limanına girdi.

Bir de baksalar ki İspanya donanması bu limanda yatıp durur Türk donanmasının geldiğini görünce kalkan kalkanın oldu.

Ama Deli Mehmet Kaptan limanın ağzını alakoyup bunlara geçit vermedi Sonra "tevekkeltü alallah" deyip kafirin menhus donanmasına hoşaldılar Liman geniş olduğundan kırk pare Cezayir her biri kafire göz açtırmayıp, çatan çatanın olup:

"Vur gidi!Tut gidi!"

Otuz beş kafir teknesinin altısı firar edip kurtuldular Yirmi dokuzunau aldılar İslam askeri mesrur oldu Ol firar eden altı pare makhur ve münhezim olarak soluğu Barselona'da aldılar.

Donanmanın bu hali kafir yakasında duyulunca başları aşağı oldu.

İspanya Kralı ise altmış bin asker ile Engürüs Kralı'na yardıma gitmiş idi O da Gazi Sultan Süleyman Han hazretlerinden öyle bir kılıç yedi ki, ancak kendi başı ile kaçacak güç ile gelip vilayetine düştü.

Kralın mürd olması

Donanmasının da mağlup ve perişan olduğunu öğrenince:

"Bu cefayı çekmektense ölmek bana can alemi"

Kavlince kasavetinden çatlayıp cehenneme gitti Yerine başka bir mel'un kral oldu.

İşte:

"Bir kişinin ki yardımcısı Allah ola

"Var kıyas eyle ol ne ulu şah ola!"

Dedikleri budur.

İspanya Kralı sonunda:

"Şu Barbaroşo'dan bir intikam alamadım."

Diyerek kasavetinden mürd oldu gitti.

Kafirlerin muratları bizi Tlemsen Beyi ile vuruşturup, işlerini kolayca işlemek idi Amma ben de donanmamı gönderiponların türk kıyılarını yakıp yıkmalarını önledim Kafir donanmasını yaktım Tlemsen Beyi'nin de çabucak cezasını verdim.

Deli Mehmet Kaptan günlerden bir gün yirmi dokuz para çektiri gemisi aktarma olarak şenlik şadımanlık ederek Cezayir'egeldi Bir hafta şehir süslenip bayram edildi.

Yüzümü yerlere sürüp:

"Yarabbi!Bunlar hep senin luf ü kereminden Ben bir abd-i aciz kulunum, edip eyleyen sensin İslama nusret ver Ben kulunu din düşmanı olan kafirlerin yanında hor hakir eyleme İslamı şereflendir Kafirlerin kuvveti dünyalıklarına dayanırsa, ben kulun da cümle kainatı yokdan var eden, Sen Erhamürrahimine dayanırım."

Diye dualar eyledim.

Gerek hazinelerin zenginliği, gerek asker ve donanma son derece kuvvet buldu Sükunet içinde ibadet ü taat eylerdik Gaziler dahi zevk ü safalarında idiler.

Endülüs Müslümanlarının namazları

Eski İspanya Kralı'nın kasavetiden cehenneme gitmesinden sonra yeringelen Kral günlerden bir gün divan topladı.

Bütün vilayetlerin ruhbanlarını, patriklerini ve keşişlerini katına çağırdı.

"Bizim memleketimizde Endülüs tairesinden müslümanlar var Acaba bizim onlarla

beraber yaşamamızda bir zarar veya fayda var mıdır? Sizler ki din ulularısınız, bana haber verin."

Diye sordu.

Papazlar:

"Devletü Kral, ömrün uzun olsun Azizler senden razı olsun Ölen Kral bu gibi şeyleri asla size sormazdı Bizde söylemeye korkardık Barbaroşo'nun çoğu hristiyanlara galip gelmesinin sebebi hep bu Endülüs taifesinin dualarındandır Çünkü bunlar da diğerleri gibi, Müslümanlar derler Hem de öyledirler Hristiyanlara bir zarar olursa onlar sevinirler, biz Müslümanlar bir zarar göstersek bunlar üzülürler Ellerinden gelse bizlerin kanlarını içerler iki zıt bir araya gelmez, dedikleri gibi, Adem devrinden beri biz Muhammedilere düşmanız Bu adavet asla aramızdan kalkmaz Nerde kaldığı aramızda yaşayalar Bizim aramızda Mesih kullarından başka kimse olmaya.. Devletü Kral bu Müslümanların bir adetleri daha vardır ki günde beş kere cemaat olup namaz kılarlar Bu işleri ise bize çok dokunur.. Elhasıl onların bizim vilayetimizde durduğu büyük hatadır.

"Hemen Endülüslere tenbih edersin, her kim hristiyan dinine dönerse ne güzel, dönemeyenleri hem ateşe yakarım, dersin O zaman dönen döner Dönmeyenleri ateşe atarsın. Senden evvelki ölen kral gibi bu işe ehemmiyet vermez de kendi hallerine bırakırsan, ayinlerimiz hep bozulur Müslümanlar, Mesih kullarını da kendilerine çevirirler Nizam ve intizam kalmaz Sonra, bana niçin söylemediniz, demeyesin Zira bunları söylemek bize vaciptir."

Cevabını verdiler.

"Hristiyan olmayana yakarım!"

Kral, bu mel'unların cehennemlik sözlerini duyunca, hemen o saatte emir çıkardı ki:

"Ne kadar kız ve erkek Endülüs çocuğu varsa ana ve babalarının yanında durmasınlar hep kiliselere taksim olunup incil öğretilsin Büyüklere söylensin ki: Vay hristiyan dinine dönmeyenlerin başına! Kim hristiyan dinine dönmezse hepsini yakarız."

Endülüslerin hepsi Gırnata dağında toplanmışlardı Çünkü kafirlerin ahvalinden haberder idiler Silahlarını kuşanıp dağa çıkmışlardı.

Kralın bu haberini getiren kafirin burnunu kulağını kestiler:

"lanet olsun sizin dininize ve suratınıza! Biz oğlumuzu uşağımızı vermeyiz Kendimiz de islam dini üzerine birimiz kalmayınca kadar cenk ederiz ölenimiz şehid, öldürenimiz gazidir Kral'ın olacak mel'una böyle söyle!"

Dediler.

Elçi gelip Kral'a ahvali ifade edip kesik burnu ile kulağını gösterdi Kral hiddete gelip:

"Cümlesini kırın"

Diye emir verdi.

Hemen o saatte otuz kırk bin atlı ve yaya kafir gidip Endülüslere karşı çıktılar.

Allahın izni ile Endülüsler galip geldi Kafirlerin yarısından fazlasını kılıçtan geçirip tarumar ettiler Çünkü Endülüslerin olduğu Gırnata dağı çok sarp bir yerdi.

Donanma Gırnata'da

Endülüs yiğitlerinden beş on şahbaz yiğit aşağı yalı kenarına inip, orada bir balıkçı barkosunu basıp almışlar İçine girip yelken edip Cezayir'e geldiler Bu olanları bana anlattılar.

Verdikleri habere çok sevindim.

"Gazanız mübarek olsun."

Dedim.

Hemen otuz altı pare çektiriye Deli Mehmet Kaptan'ı tayin edip Gırnata'ya gönderdim.

Gemiler Gırnata dağı altına yanaşıp Endülüsleri alıp doldurup Cezayir'e getirdiler Bu şekilde Cezayir'e getirdiğimiz Endülüslerinsayısı seksen bini buldu Bunlar gazilere hizmet edip bağ bahçe yetiştirerek vilayeti mamur eylediler.

Engürüs Kralı'nın ölüsü

O zaman da saadetlü padişah-ı ruy-i zemin ve halife-i resul-i rabbül alemin, ol gazi Sultan Süleyman bin Selim han hazretleri, Hudanın yardımı ve Mustafa'nın mucizesi ile Engürüs Kral'na galip oldu.

Kafirler kılıcın kurtulmayıp kırıldıklarında, Engürüs Kralı kendisini kurtarmak sevdasıyla at boynuna düşüp kaçarken Gümüş ırmağı denen nehre düşüp boğuldu Ardından koğup giden gazi askerler bunu gördüler Gelip şevketlü mehabetlü Sultan Süleyman hazretlerine bildirdiler.

Ol dahi emr eyledi:

"Varın, Kral'ın ölüsünü çıkarın Alıp Belgrad'a götürüp orada ecdad-ı napakinin yanına defn ediniz!"

Bunun üzerine Belgrad'a götürüp ecdad-ı napaklerinin yanına gömdüler.

Amma bu harekete krallar arasında çok makbule geçti.

"Gran Senyör gibi şanı yüce ve kahhar bir padişahın, Engürüs Kralı'nın ölüsünü nehirden çıkartıp, Belgrad'a ecdadı yanına defn ettirmesi büyük ululuktur!"

Dediler.

O zamandan beri kafirler, padişah efendilerimize hürmet eder "Gran Senyör" diye tazimde bulunurlar.

Onlar kafir iken böyle ederlerse, ümmet-i Muhammed'den olan müslüman karındaşlarımızı beş vakitte Padişah hazretlerine dua yelemek farz olur Allah onların gölgesini bir an üzerimizden eksik eylemeye, amin.

Her Firavun'a bir Musa

Sultan Süleyman hazretleri ihtişamla gelip Asitane-i Saadet'e girip, taht-ı hümayunlarında karar eylediler.

Amma günlerden bir gün mübarek kalplerine şöyle geldi:

"Şu İspanyol Kralı dedikleri mel'un bu kadar bu kadar uzak yerden Engürüs için altmış bin kafirden biri kurtulmayıp kendi bile salt başına kaçarak gitti Amma Allah Teala'dan isterim ki şu kafire de Engürüs gibi bir mişvar göstereydik!"

Birgün vezirlerine İspanya Kralı'nın ahvalini anıp:

"İspanya semtlerini bilir ve derya işlerinde tedbir sahibi bir adamımız olaydı!"

Dedi.

Bunun üzerine vezirler:

"Şevketlü hünkarımız, her Firavun'a bir Musa dedikleri gibi İspanya yakasının da kaza-yı asümanisi ol mücahitler reisi Cezayir'i Arap valisi gazi Hayreddin Paşa lalanızdır Öyle ki şevketlü Padişahımızın saadetlü günlerinde, İspanya memleketine kan

ağlamaktadır Barbaroşo geliyor! diye çocuklarını onunla susturdular Bundan önceki İspanya Kralı 'nın cehenneme gidişine sebep de Hayreddin Paşa kulunuzdur Kral şu hristiyan düşmanı diyavolodan bir intikam alamadım, diye diye, kasavetinden ölmüştür."

Demişler.

Hülasa bizim kefere ile ve asi Araplara olan gazavatlarımızı anlatmışlar ve:

Arapların her biri bir boy olup, hutbe ve sikkeyi kendi adlarına ederledi Mücahit Hayreddin Paşa lalanız, ol şakirlerin başlarını kırıp şevketlü Padişahımız üzerine kat-ı sikke ve kıraat-ı hutbe eyletmiştir Her veçhile hizmete kullanılacak kulunuzdur Takva ve dindarlıkta defalarca kerameti zahir olmuş veli bir zattır Muradınızolan hizmetin adamıdır.

Diyerek o derece bizi medh eylemişler ki ancak olur.

Gazi Sultan Süleyman han, son derece ferahlar edip bize dualar eylemiş.

İstanbul'a davet

Bundan sonra Sultan Süleyman han kendi mübarek eliyle bize bir hattı-ı hümayun yazdı Hil'at-ı fahire ile birlikte, Sinan Ağa ile Cezayir'e gönderdi.

Uygun rüzgar ile Sinan Ağa yirmi yedinci gün Cezayir'e geldi Tazim ve tekrim ile karşılatıp, divan kurup huzuruma kabul eyledim Kendisine hürmeten ayağa kalkıp karşıladım.

"Hoş geldiniz, safa geldiniz!"

Diye izzet ikram eyleyip, hal hatır sordum.

Sonra şerbetler kahveler içildi Galaba divan oldu Bütün ulema, has ü am ve askerler huzurunda Sultan Süleyman hazretlerinden gelen hatt-ı hümayun saygı ile açılıp okundu.

Buyurmuş ki:

"Emirler emiri, kudret ve ihtişam sahibi nzzam-ı alem Cezayir-i Arap beylerbeyisi lalam Hayreddin Paşa,

"Selemdan sonra,

"Şöyle bilesin ki, eğer inayet-i Rabbani olrsa murad-ı şahanem İspanya Kralı mel'una bir güşmar vermektir.

"İmdi sen mücahit kulum, ol tarafından ahvalini bilmekle emr-i şerefimi alınca, acele olarak südde-i saadetime gelip hak-i payime yüz süresin.

"Zira bu mühim işte bana lazım kulumsun Yerine bir bahadır aslanı halife bırakasın Ol gazi Ocak benim şeref-i iftiharımdır."

Hatt-ı hümayun kıraat olunup da Padişah efendimizin emr-i şerifleri malum olunca:

"Baş üstüne!Madem ki şevketlü Hünkarım ben kulunu istemiş, ferman efendimin!"

Dedim.

Yab yab tedarik düzmeye başladım.

Sinan Ağa'ya had ve kıyastan fazla ikram eyleyip uğurladık.

Andirya Dorya'nın iddiası

İspanya'nın eski kralı ölüp de yenisi gelince Andirya Dorya'yı aradı Cezayir'de esir olduğunu haberalınca elçiler gönderip büyük kurtuluş akçesi verip istedi.

Andirya Dorya ile beraber pek çok kafiri de akça ile azat oldu.

Zira artık evvelki gibi esirleri tutmazdım Çünkü her bu kadar esirin zaptı çaparis idi,

hem de rüya da böyle yapmağım tenbih olunmuştu.

Andirya Dorya Cezayir'den kurtulup İspanya yakasına gelince onu yine Ceneral eylediler.

Kral'ın önünde büyük iddiada bulundu:

"Devletlü Kral, ben orada iken Gran Senyör'den Kapıcıbaşı gelip, Barbaroşo'yu istemiş idi Şimdi Barbaroşo Asitane'ye gitmek üzeredir Lakin ben kulun yirmi otuz tekne ile varır muton Kuron önünde yolunu keser beklerim Azizlerin himmeti ile elime geçerse, hiç aman vermeksizin alıp huzura getiririm Zira ben Barbaroşo'nun sakalın saydım, Onun halinde bi şey yoktur Onun bana ettiği eziyetleri hep burnundan getireceğim."

Andirya Dorya, Kral'ın ve öteki kafirlerin yanında laf ü güzaf harmanını savurup, evvelkinden ziyade iddialar eyledi.

Gerek İspanya Kralı ve gerek büyük kafirler:

"Andirya Dorya'nın sözü yerindedir Zira Barbaroşo'dan canı yanmıştır Eğer eline geçirirse, belki dişiyle etini yese gazabı teskin olmaz Meşhur meseldir, merkebin canı yandıktan atı geçer."

Dediler.

Andirya Dorya ise:

"Devletü Kral, Barbaroşo 'nun Asitane'ye gitmemesi için bir tedbirim var Eğer isterseniz edlim Zira anladığıma göre Gran Senyör'ün Barbaroşo'yu İstanbul'a davet etmekten maksadımuhakkak onu Ceneral etmektir Eğer Ceneral olursa bizlere zahmet verir Çünkü derya işlerini gereği gibi bilir Ağır donanma ile bu semtlere gelmek Barbaroşo'ya göre bir şey değildir Zira kumanda sahibi diyavolodur Hemen ilacını görelim."

Dedi.

Kral:

"Peki, bunun ilacı nedir, söyle bakalım!"

"Bunun ilacı şudur ki, bir yirmi otuz pare çektiri yağlar hazır ederiz Efrenc Kralı'na da haber gönderirsiniz O dahi, beş on pare çektiri ile bizlere yardıma geliyor diye bir haber çıkarırsanız Ondan sonra Barbaroşo'nun ettiği gibi köhne Müslüman esirlerinden yirmi otuz esire azatlık verip Cezayir'e gönderirsiniz Barbaroşo'nun adetidir Kafir yakası ahvalindene var ne yok, diye sual eder Esirler de bu tarafta işittiklerini söyler:İspanya Kralı büyük donanma topluyor, mutlaka muradı Cezayir'e gelmektir, derler O dahi kendi esirlerinin cevabıdır diye inanır, kendi başının kaygusuna düşüp Asitane'ye gitmekten vaz geçer Yine de kulağımız kırışte olur Eğer Barbaroşo esirlerin sözüne itimat etmeyip İstanbul'a gider ise donanmamız hazırdır Varır Muton Kuron önünde beklerim Deniz halidir, belki diyavolo Barbaroşo'ya rast gelmeyip de elimden kurtulur, yoksa yoksa rast gelirsem azizlerin himmeti ile hiç bir şekilde kurtulamaz."

Andirya Dorya böyle deyip esti savurdu.

Hepsi Andirya Dorya'nın bu tedbirini beğenip tahsin eylediler.

Müslüman esirler

Ertesi sabah Andirya Dorya çektirilere kalafat verip hazırlığa başladı Kafirlere de tenbih etti, onlara:

"Kral bu sene Cezayir üzerine büyük donanma tedarikindedir Sanmam ki kişinin

ettiği yanına kalır!Barbaroşo'nun dahi hristiyanlara ettiği işler hep burnundan gelse gerek!"

Diye söylemelerini öğretti.

Ol sefih kafirler de müslüman esirlerin yanında böyle söyleyip zavallı dertmend esirleri maskaralığa aldılar Onun istediğinden fazla söyleyip zevklenirlerdi.

Müslümanlar ise kalplerinden :

"Ya Rabbel alemin!Din düşmanı kafirlerin re'yu tedbirlerini tersyüz eyle."

Diye dualar edip, kasavet çekerlerdi.

Bir zaman sonra otuz beş pare kadirgayı yağlayıp hazır eylediler.

O zaman da:

"Efrenc Kralı'ndan gelecek gemiler vardır Onlarda bizimle beraber gelip yardım eyleyecekler.

Diye konuşur oldular.

İşte İspanya yakasında davul böyle çalınırdı.

Bundan sonra Müslüman esirlerden yirmi otuz kadar köhne iş yapamazını seçip, bizim yaptığımız gibi bir Fransız tartanasının içine koyup Cezayir'e gönderdiler.

Tartananın reisine de:

"Sen açmazdan göz kulak ol, Barbaroşo ne iş üzerinde olursa gel bize haber eyle."

Diye tenbih ettiler.

Tartana reisinin çasıtlığı

Tartana Cezayir'e varıp esirleri getirdi Bu zavallıların selamete çıkmalarına pek çok sevindim İhtiyaçlarını düzüp harçlık verdim.

Bunlara:

"Kafir yakasında ne var, ne yok?"

Diye sorunca, esirler de ahvali görüp işittikleri gibi anlattılar:

"İspanya Kralı büyük hazırlıklar üzerindedir Biz orada iken otuz beş kadirga yağlayıp hazır eylediler Efrenc Kralı'ndan da daha gelecek gemileri bekliyorlardı Muhakkak Cezayir üstüne gelecekler Hemen Allah teala sana yardım ihsan eylesin."

Diye hem ağlayıp hem dua ederlerdi.

Hali gereği gibi öğrenince ortalığı çekip çevirip nizama koydum Kafir esirleri öyle çalıştırdım ki:

"Hay o esirler sağlıklı bu haberi getirmeyelerdi Doğru mudur, yalan mıdır?Bak şu çektiğimiz meşakkate!"

Deyip ağlardı.

Hendekler metrisler kazdırdım Öyle ki, çasıtlığa gelen tartananın reisi açmazdan bu tedbirlerime bakıp, akıl ve ferasetimi beğenir:

"Hakikaten İspanyolların senden feryad ettikleri kadar varmışsın!"

Der imiş.

Bundan sonra tartana kalkıp İspanya yakasına vardı Bizim tedarik ve tedbirlerimizi anlattı.

"Çok tedbir sahibi diyavolodur!"

Diye bizi methetti.

Andirya Dorya'nın yine tapası atar gibi oldu amma nişlesin.

Biz ise müdafaa için her çareye baş vurup bütün aletleri hazır edip bekledik Allah'a tevekkül olup durduk.

BÖLÜM 13

Kaptan-ı Derya Hayreddin Paşa

Deli Mehmet Kaptan'ı beş pare tekne ile keferenin ahvalinden bir taze haber almak için sefere gönderdim Zira Deli Mehmet Kaptan'ı haber hususunda uğur tutmuştum Hem gayet yarar bahadır gazi yiğit olmakla onu Kaptan tayin etmişim.

Kırk pare tekne ile deryaya ilk çıktığında işkuruz limanında İspanya'nın otuz beş pare teknesinden yirmi dokuzunu alıp altısını kaçırmıştı Ziyadesiyle sancağı mübarek yarar yiğit idi Divane-meşrep olduğundan onunla daima latifeleşirdim.

Bir mübarek saatte Deli Mehmet Kaptan beş pare tekne ile Cezayir'den çıkıp gitti Kışmevsimleri yakın olduğundan bunları bir büyük fırtına alıp, bir baş Papa semtlerine götürdü Hava sakinleşince o taraflarda gezerken bir Papa çektirisine rast geldiler Bunlar da üç pare çektiri ayakdaş iken fırtınadan öbür ikisi ayrı düşmüştü.

Deli Mehmet Kaptan bi-izni-Huda çektiriye hiç bir zaman vermeyipvarıp boydan boya yapıştırıp sancaktan çata kodu Öbürleri dahi iskeleden kıçtan baştan çakıp, hasılı çektiriye döve döve feth edip aldılar.

Çektirinin uçurması hep Müslüman esiri idi Cümlesi iki yüz elli adet esirdi Elhemdülillah kurtuldular Hem çektirinin alınmasına çoğu çoğu esirler sebep olmuştu Demirden boşanıp gazilere yardım eylediler.

Büyük kan kafirleri

Bu çektiride büyük kan kafirler vardı Hemen yirmi beş adet altın zincirli boğazlarında asılı horoz sahibi kuvalyar-zadeler vardı Öyle ki gün yüzü görmemiş taze civanlar idi Birisi Rodos Kuvarnodovu'nun oğluydu Bunlarhep Papa'ya günahlarını tazeletmek için gelmişlerdi.

Çektiride yirmi beş sandık akçe, beş altı kantar gümüş avandanlığı, sahan, tepsi, kaşık var idi Hasılı hem büyük ganimethem ulu nam ettiler.

On sekizinci gün salimen ve ganimetlere, çektiri yedeklerinde olarak sultan Cezayir'e gelip dahil oldular Dostlar safaya, düşmanlar cefaya gark oldu Büyük şenlik şadımanlık eyledik.

Sevincimden, sırtından kürkümü çıkarıp Deli Mehmet Kaptan'a giydirdim.

– Hoş geldin, safa geldin!Gazan mübarek olsun Koca divane Deli Mehmet Kaptan !

Deyip sırtımı sığadım. Aşağıdan yukarıdan keferenin ahvalinden gereği gibi ifade eyleyip bildirdi Sonra çektirinin kafirlerini huzuruma getirdiler Kafirleri üç bölük ettim Bir bölüğü horoz sahibi yirmi beş kuvalyar-zadeler, bir bölüğü onlardan aşağı olanlar üçüncü bölüğü de sultanlar idi Bunların hepsi pahalı kafirler idi.

Çektiriden çıkan iki yüz elli Müslüman esirin hizmete yarar olanlarını ulufeye yazıp, esvap, harçlık, silah, pusat verdim Hizmete iktidari olmayanlara yüzer altın verdim İsteyen Ocak'a duacı kaldı, isteyen vilayetine gitti.

Çektiriden çıkan yirmi beş sandık akçadan pençik, gemi hakkı ve masraflar çıktıktan sonra kalanı gazilere pay ettik. Adam başına üçer yüz altın pay düştü Herkes tek doyum oldu Silahlar urbalar yaptırıp, zevkinde safasında bulundu.

Papa'nın telaşı

Aldığımız bu çektrinin ayakdaşları olan iki tekne Papa'ya vardıklarında bir de baktılar

ki üçüncü çektiri yok.. Oysam bir de haber geldi ki, ayakdaşları Cezayir'e gitmiş Barbaroşo alıp Cezayir'e götürmüş.

O zaman kafirler ye'sü mateme batıp, köpekler gibi uluyup eşekler gibi bağırmaya başladılar.

"Ol azizlerin hışır hışır hışmına uğrayası, hristiyan düşmanı Barbaroşo İspanya yakasına berbad-ı harabe verip, şimdide bize başladı."

Diye saçlarını sakallarını yoldular.

Sonra baktılar ki, ağlamakla yar ele geçmez O zaman bize bir haber gönderip:

"Eğer iznin olursa bize pasaporta göndersin biz de gelip esirlerimizi alalım."

Dediler.

"Geesinler."

Diye cevap gönderince Papa'nın papazları bir Fransız teknesine girip Cezayir'e geldiler.

Neticede, çektiride ne kadar kefere varsa kuvalyalarla beraber, götürü pazar olmak üzere hepsine iki milyon akçe verdiler Ben üç milyon istedim Papazlar iki milyondan fazla vermediler Pazarlarımız uymadı Papazlar gittiler.

Papazlar Papa'ya gidince:

"Akçe ile bitecek işe niçin muhalefet edip istediklerini vermediniz."

Diye çok azar işittiler.

Yine gelip üç milyon akçe verip esirleri çıkarmak istediler O zaman tedbirli kafirlerden biri:

"Geldinizdi, bu sene boşladınız madem üç milyon akçeye Barbaroşo razı oldu, gelecek seneye kalsın Şimdi hemen yine izinize dönerseniz, o zaman Barbaroşo dört milyon akçe ister."

Bu sözü uygun görüp gelecek seneye kaldılar.

Müslüman esirlerin mektubu

Ol aralıkta Papa'dan Steveçe'deki Müslüman esirlerden mektup geldi.

Demişler ki:

"Sultanım,

"Allah teala seni daima a'da-yı hasirin üzerine mansur eylesin Gazalarınız mübarek olsun Sizler o Papa'yı çektirisini aldığınız günden beri kafirler fantazyalarını bizden çıkarıyorlar Şöyle ki, hadden ve kıyastan artık eza cefa etmeye başladılar.

"Hem duyduk ki, bütün çektirinin kafirlerini bir biri üstüne üç milyon akçeye salıverecek olmuşsun Devletlü sultanım, korozlu kuvalyar uşaklarına dayanasın, olur olmaz baha ile salıvermeyesin Ol üç milyon akçeyi salt yirmi beşi vermeye kadirlerdir Hemen ayağını pek dayayasın."

Bu mektubu alıp ta ahvali öğrenince, o ibrişimi yarıya kaldırmayanbeyzadeleri taş koydum Vardiyanalara da tenbih ettim ki biraz eziyet edeler...

Kafirler neye uğradıklarını bilemediler Vardiyandan kırbacı yiyip de etleri kalkınca, başları olan kafir:

"Beni Paşa'nın huzuruna götür, ona bir iki çift sözüm vardır."

Diye vardiyana baş vurdu.

Vardiyan hiç oralı olmayıp neden sonra razı oldu Gelip bana haber verdi.

Ben de:

"Var getir bakalım, ne poh yese gerek"

Dedim.

Vardiyarı baş kuvalyaları alıp getirdi.

Kuvalyalar huzura gelince ayağıma sarılıp:

"Sinyor, bu eziyeti bize niçin edersin?Üç milyon akçe vermedik diye edersen, hemen senin mübarek hatırın hoş olsun İki milyonu veren üç milyonu da vermeye kadir olabilir Sen herşeyden bilirsin Bize bu mertebe eziyet insaf değildir."

Dedi.

O öyle deyince:

"Ya mel'un!Sizin ettikleriniz Allah'ın emri midir?Sizin memleketinizdeki Müslüman esirlere aç susuz gece gündüz sırtlarından değnek eksik olmaksızın türlü cefalar etmek reva mıdır?İmdi ne şekil ederseniz, ben dahi sizden ziyade ederim."

Dedim.

O zaman kuvalyalar:

"Sinyor biz orada iken bu şeyler yok idi Esirler güzel geçer idi Eğer şimdi oldu ise bizim buna razımız yoktur Bu ahvali yazar bildiririz."

Dedi.

Bunun üzerine yazıp ne halde olduklarını bildirirler Bunların mektubunu okuyan kafirlerin akılları başından gidip, kuvalyalar şöyle eziyette imiş, diye bizim esirlere ikramlar edip yalvarmaya başladılar.

"Aman Barbaroşo'ya mektup yazıp, eziyetimizi yoktur, iyi geçeriz deyin!"

Dediler.

Bizim esirler de tekrar bana mektup yazdılar ki:

"Hak teala senin eksikliğini bize göstermişsin Şimdi Elhemdülillah sayende eziyetimiz yoktur. Hemen uzun ömür ile muammer olasın."

Diye dualar ederlerdi.

Bu mektubu alınca kuvalyaları taştan çıkardım.

Bundan sonra öyle oldu ki, kafir yakasından bir kafir, esirine bir sille vursa, öteki kafirler ona davacı olup çekişirlerdi.

Derlerdi ki:

"Bizim Cezayir'de bu karad esirimiz vardır Barbaroşo bir diyavolo heriftir, burada her ne olursa haber alır Sonra bizim esirlere neler eder!.."

Kafirlerin kaçma hazırlıkları

Kuvalyalarla beraber zindanda bir Mayorkin perkende reisi de vardı Onlara hizmet ederdi Amma gayet şeytan-ı mel'un idi Öyle ki İblis'in askeri tükense icadına kadir bir la'in idi.

Onu kuvalyalar mahsus, hizmet etsin diye, bizden curnata ile yanlarına almışlardı Gayet mukallit olduğundan kafirleri eğlendirdi.

Bu reis aslında namlı bir korsandı Ben Cicel'de müze galeriyi yaptırttıktan sonra ilk tuttuğum kafir gemisi bununki olmuştu Yirmi dört bank bir perkendisi var idi İçinde iki yüz elli kafiri vardı Hatta aldığımız zaman perkendenin içinde elli altmış kadar Şirşelli Müslüman esir çıktıydı.

O zamana kadar Arap yakası kostalarını yakıp yandırmıştı Çok kere tekneler onu tutmak için mahsus çıkar, ele geçiremezlerdi Sonunda vakti saati gelmiş, biz alıp getirmiştik.

Feleğin işi çoktur, bir zaman başlı başına tekne sahibi kaptan iken şimdi kuvalyaların maskarası oldu.

İşte bu Mayorkin Reisi bir gün kuvalyalara eyitti:

"Bana ne verirsiniz?Eğer sizi akçesiz pulsuz kaçıtır isem Barbaroşo'ya milyonla akçe verip, onu daha çok kuvvetlendirirsiniz..."

Kuvalyalar da.

"Sen bu iyiliği bize edebilirsen, Barbaroşo'ya vereceğimiz üç milyon akçeyi sana verip, altınada bir tekne çekelim."

Dediler.

O zaman Mayorkin Reisi:

"Pek güzel!"

Deyip, mekr ü mel'anetine başladı.

O vakit Cezayir'de beş altı bin esir vardı El altından birbirlerine haber gönderdiler.

Mayorkin reisi mel'un:

"Filancı günbaş kaldıracağız Sizler Türklere karşı koyup savaş ederken, ben kuvalyaları kaçıracam Eğer azizlerin himmetiyle bütün Türkleri kırıp Cezayir'i zapt edebilirsiniz, ne güzel Bir şey edemezsenizyine esirlik elde birdir Esiri firara çalışmak ile bir şey lazım gelmez Azizlerin himmetiyle bolay kim kuvalyaları kaçırabileydik Eğer dediğimiz olursa ben sizin birinizi de burada komam Kuvalyalar Barbaroşo'ya verecekleri üç milyon akçeyi bana verecekler Ben sizin hepinizi buradan kurtarırım."

Diye öteki esirlere pasa verdi Onlar da bu tedbire hepsi razı oldular.

Cezayir şarkında Kale dedikleri bir yer var idi Bunu zabiti Mayorkin Reisi'nin karındaşı idi.

Ona mektup yazıp hazır etti:

"Mektubumu aldığımda gerektir ki, bize filan ayın filancı gününde bir firkate donatıp Temnitos'un Mersayı decac denen yerine gelesin Bizi orada bekleyesin."

Diye tenbih eyledi.

Bu mektubu el altından Kale zabiti olan karındaşına ulaştırmak için Araplardan bir çayıt aramaya başladı.

Mahmut Reis'in oyunu

Ben ise kendi akrabamdan mahmut Reis namında bir şahbaz yiğidi, ol yirmi beş kuvalyaların üzerine vardıyan komuşidim.

Bir gece rüya aleminde gördüm ki:

"Yirmi beş tane samsun köpekleri ki her biri merkep gibi.. Mahmut reis dertmendi ortalarına almışlar, paralamak isterler Varıp ol yirmi beş kelbin elinden Mahmut Reis7i kurtardım."

O zaman da uyanıp kalktım.

"La havle ve la kuvvete illa billahi aliyyl azim!"

Deyip kendi kendime rüyayı tabir ettim:

"Bu rüya yaramaz rüyaya benzer Amma Allah teala bolay kim hayra tebdil ede La

ya'lemül gaybe illellah bu rüyada görünen ol yirmi beş kelpten murat, yirimi beş kuvalyar kafirlereder İmdi bizim vardiyān Mahmut'ao kafirlerden bir zarar işirmek ola Amma yine bizim elimizle def'ola, bi-izninillahi teala!"

Sabah olunca, Mahmut Reis adeti üzere elimi öpmeye geldi.

Elimden tutup:

"Mahmut, oğul!Allah hayırlar ihsan eyleye, bu gece bir yaramaz rüya gördüm Ol yirmi beş kuvalyar kafirlerden bir fitne çıkacağa benzer Bir hoşça basiret üzere olup, onlara biraz meyil göster Bolay kim bir haber alabileydin."

Deyip tenbih eyledim.

Vardiyān Mahmut da zindana gidip yerine oturunca iki elini yüzüne koyup, güya büyük bir derdi varmış gibi, söylenmeye başladı.

"Hayreddin Paşa mısın nesin!senin şimdiye kadar ne hayrını gördüm, bir de adımız akraba olacak zaten akraba akreptir, dememişler mi?bizi , önüme bitme kapımdan gitme, usulü çalıştır Görmediği, bilmediği adamlara iyi mansıplar verip riayet eder, bize de kafir çobanlığı ettirir Ömrümüz böyle yazık olup gidiyor!"

Gibilerden ağzına geleni aleyhimizdeatıp tutardı Söylemedik söz komadı sonuna:

"Kocadıkça kişinin hırsı artar, dedikleri gerçektir Şu kuvalyarlar iki milyon akçe verdiler, salıvermedi Ya bu deniz halidir Kim bilir onun da başına ne hal gelir!"

Diye bir miktar da kuvaalyarlardan yana söyleyip, sustu.

Kale zabatine gidecek mektup

Şimdi kuvalyarlar Mahmut Reis'in sözlerini hep dinlerele idi Türki lisanını bilenler ötekilere de söylerlerdi.

Birbirine bakıp:

"Acaba vardiyān gerçekten Barbaroşo'dan canı yandığından mı söyler, yoksa bizim ağzımızı mı arar?"

Derlerdi.

Amma kuvalyarlar, vardiyān MahmutReis ile gayet mizaç alıştırmışlardı Kalkıp vardiyānın yanına geldiler.

"Ey sinyor Mahmut Reis, bugün gayet hiddetiniz vardır Hayır ola?"

Dediler.

Mahmut Reis:

"Ne olacak Barbaroşo ile sizin yüzünüzden kavga ettim bu kuvalyarların ü nimetle beslenmişler, iyi mancalara alışmış adamlardır Bunlar pasaka yesirleri gibi değildir Bakla ile mercimekle olmazlar haftada ikikere et, tavuk, balık tayin eyle, yesinler içsinler.. Yok eğer öbür yesirler ne yerlerse bunlar da onu yesinler dersin, iki milyon akçelerini al da salıver Çünkü bu gidişle ölürse sana zarar olmasın, dedim Amma sözümü dinlemedi Ben de, yahu şu herifler kaçsalar bile mukayyet olmayam, dedim zaten benden yana hava hoş!Başınızın çaresine bakın barbaroşo sizden bin milyon akçe de alsın çıkarıp bana bir akçe vermez Amma eğer Allah size yol verip de selamete giderseniz, elbette ki, bize şu adam iyilik ettiydi, diye umarım ki beni unutmazsınız."

Dedi.

O zaman kuvalyarlar birbirine:

"Gördünüz mü, işimiz nasıl rast gitti Vardiyān da bizden yana oldu."

Diyerek, yirmi beşi de vardiyana birer türlü armağan verdi.

Sonra:

"Biz senin böyle makul adam olduğunu bilmedik Az kaldı bugünde yarında senin işini tamam edecektik Madem ki sen bize bu iyiliği eyledin, işimiz ras gelip beldemize vardıkta sana edeceğimizi biz biliriz."

Dediler ve:

"Lakin senden bir ricamız budur ki, şu mektubu alıp bir Arap eliyle kale zabıtine gönderiver O da bize firkate gönderir."

Dediler.

Mektubu, vardiyacı Mahmut Reis'in eline verdiler Çarşıt ile Kale'ye göndermesini istediler.

"Firtate yolunu şaşırmış"

Arap gelip mektubu bana verdi Papazı çağırıp kağıdı okuttum.

Demiş ki:

"Benim karındaşım,

"Arap eliyle gönderdiğin mektubu aldım İsteddiğin malumun oldu Bolay kim istediğin tedbirin, azizlerin himmetiyle vücud bulması asan olaydı Firkate için elem çekme Söylediğin vakitte orada olacaktır Hemen siz o işe gayret edesiniz."

Biçare kafir bilmiyordu ki, bizim kılıcımız azizlerin himmetinden önce yetişip, karındaşının kellesini turp gibi uçurmuştu Üstelik uğursuzluğu Müslüman vardiyacılar bile dokunup bile dokunup onlar da ecel şerbetini içtiler Esirlere de bir fazla demir vuruldu...

Hesap ettim, esirleri kaçırmaya Temtinosa gelecek olan firkatenin kaleden çıkma vaktinden beş altı gün önce, bir yürük firkate donatıp gönderdim Gör hikmeti sen ki, o kuvalyaları kaçırmaya gelen tekne henüz bekleyeceği yerde yatıp yağlanırken, Cezayir'den onun için çıkan tekne görünüp, Allah'ın izniyle varıp bastırdı Cümlesini esir eyledi İçinde yüz seri beş kafiri vardı Yedeğe takıp onuncu günü Cezayir'e getirdi.

O zaman kuvalyalarla istihza edip:

"Gitmeğe hazır olunlar Onları götüreceksiniz firkate yolunu şaşırmış, söyledikleri yere yanaşamayıp buraya gelmiş!"

Diye haber gönderdim.

Onlar da:

"Sinyor sağ olsun! İnşallah istediğinden fazla pahamızı verip, göğsümüzü gererek vilayetimize çıkar gideriz Ne edelim, natura onunmuş."

Dediler.

Amma bu ahval Papa'da duyulunca:

"Şimdi barbaroşo cümle kuvalyaların boyunlarını vurur!"

Diye telaş ettiler.

Hemen papazları Cezayir'e gönderipüç milyon akçe verip kuvalyaları ve pasaka yesirlerinden bir çoğunu kurtardılar.

İslambol yolunda

Bu sırada seçme yirmi tekneyi yağlatıp her şeyi gereği gibi hazır etmişim.

Divan toplayıp bütün gazileri, alim, salih, şeyh ve murabıtları davet ettim Hepsiyile

vedalaştım Yerime oğulluğum Hasan Reis'i halife bıraktım.

Bir mübarek saatte:

"Getir elin islambol!"

Deyip yola çıktık.

Uygun hava ile giderken, üçüncü gün Trapano körfezinde bir şehriye ras geldik Benim bulunduğum tekneye yakın bulunmakla, çatıp feth nasip oldu.

Gazilerden rica eyledim ki:

"Oğullar, buganimet şevketlü Padişahımızın uğurundadır Cümlemizin izniyle inşallah Padişahımıza peşkeş çekeriz, duasına mahzar oluruz."

Ben böyle dedikte, gaziler dahi:

"Pek makuldür, Paşa babamız!"

Dediler.

Burdan kalkıp Preveze'ye geldik Preveze halkı gelip bize tazim ve ikram eylediler Meğer Andirya Dorya üç gün önce otuz altı pare kadirga ile burada imiş.

Preveze'de üç gün eğlenip sonra çıkıp İslambol'a geldik Amma İslambol'a girerken öyle bir şenlik oldu ki anlatılmaz.

Getirdiğimiz hediyeleri üç yüz kafirin omzuna vurup huzura takdim eyledik.

"Bir Hayreddin kulun geldi, sen ol şah-ı Süleyman'e "Sana layık nemiz vardır, kabul eyle fakirane."

Sultan'ın huzurunda

Hediyeler sultan Süleyman indinde çok makbule geçti Dualar edip, üç kere sırtımı sığayıp, Kürk giydirdi.

At Meydanı'nda Ahmed Paşa Paşa sarayı, konak döşendi Tayın ve tayinatım verildi Beşir Ağa namında bir hadım kara ağa bize nedim kılındı ki, bizi eğlendireve devlete dair bazı işleri öğretir.

Amma veziriazam İbrahim Paşa, Halep tamirine gitmişti idi Bizim Cezayir'den geldiğimizi işitince, pek ziyade teessüf çekip:

"Şu gazi mücahit Hayreddin Paşa ile görüşüp hayır duasını alamadık!"

Diye üzülmüştük.

Sonra hatırına gelmiş ki:

"Acaba şevketlü Hünkar'ıma teslim telhis etsem, Hayreddin paşa karındaşımı bu tarafa göndereydi de, onunlahem didar görüşseydik, hem ne kadar olsa iş bilir tecrübeli adamdır, kendisiyle müşavere ederdik."

İbrahim Paşa, şevketlü Hünkar'a telhis eylemiş, Hünkar dahi bir Cuma günü bana söyledi:

"Lalam İbrahim Paşa, siz gazi lalamla didar görüşmek için padişahane-i hüsravanemdenseni rica eylemiş, ne dersin?"

"Baş üstüne, ferman şevketlü Hünkarımındır."

Diye cevap verdim.

Ertesi gün bir çektiri sefinesine binip Mudanya'ya çıktım Oradan kalkıp,

"-Kandesin Halep!"

Deyip ihtişamla çekip gittik.

Halep'te İbrahim Paşa ile

Günlerden bir gün Halep'e vasil oldukça veziriazam İbrahim Paşa binip istikbalimize karşı çıktı Birbirimize yakın olunca attan indim, vezir dahi indi Sarılıştık, hal hatır soruştuk.

Tekrar binip, at başı beraber sohbet ederek, gelip saraya girdik.

Sahib-i oevlet ile gereği kadar konuştuktan sonra taamlar çekilip yenildi, şükür denildi.

Sonra bir cevahir taş oturtma eyer pusatlı atı, binektaşına çektiler Üzerine binip yanımda sağlı sollu çevgenli çavuşlar yürüyüp saltanat ile konağıma geldim Vezir sarayının yanına benim için bir konak döneip hazırlanmış idi.

Bu şekilde kırk gün Halep'te sahib-i devletle kalıp zevk-ü safa eyledik Sonunda izin alıp, bir saat-i ferah-fezada Veziriazam hazretlerine veda eyledim.

Yollarda her nereye uğradımsa, fakirlere yemekler yedirip, ihsanlar eyledim.

Konya'ya gelip Molla Hünkar'ı ziyaret ettim Fukarasına ihsanlar edip, dualarına mahzar oldum.

Oradan sonra Bursa'ya geldim Burda yatan meşhur Emir Sultan ile geçmiş padişahları ve padişah-zadeleri hep yollu yolunca ziyaret edip ruhları için hatm-i Kur'an eyledim Talebe-i ulumdan olan fukaraları, yetimler ve kimsesiz hatunları gözetip ihsanlar kıldım.

Bursa'dan gayetle hazzettim Burası mesire yeri büyük bir şehirdir Burada bir ay kalıp, kaplıca safaları eyledim Türülü meyveleri yedim.

Sonra sürüp selamete Asitane-i saadete geldim Şevketlü Sultan Süleyman hazretmerine buluşup devlete dualar eyledim Sadriazam vezir İbrahim Paşa ile nicesine görüştüğümüzü, ikramda bir vechile kusur komadığını, hadden birun ve kıyastan efsun riayette bulunduğunu nakl ü beyan kıldım.

Kaptan-ı Deryalığım

Padişah-ı alem dahi çok memnun oldu Kürk kaftan giydirip;beni Kaptan-ı Derya eyledi.

Ben de gayri Tersane-i Amire'ye nizam verip, donanma düzüp gemiler inşa etmekliğe giriştim.

Kafiristan iklimlerinde:

"Barbaroşo, Gran Senyör'e Kaptan Paşa olmuş Gözünüz aydın, işte şimdi belayı bulduk!"

Diye, kafirler kan kuşandılar.

Allah teala korkularımı ziyade eyleye.

Ben ise yabca yabca, bahara kadar donanmayı düzdüm, koştum.

Elli altmış kıta kadirga çektiri ile daha başka gemiler hazır olunca, mübaretbir saatte Beşiktaş önünden kalkıp, Sarayburnu'ndantaşra yola revan olup gittik Cezayir'den getirdiğim yirmi kıta çektiri ile birlikte cümlesi seksen pare temne idi.

Muvafık rüzgarla Misine adasına geldik Burada Arçile kalesi denen birvardı Burası gayet zengin bir vilayetti Bu kelayi alıp askere yağma ettirdim Bundan sonra da Kızılılık denen kale ile Anadolu'yu aldım Elhasıl o taraflarda berbad -ü harap kılmadığımız yer kalmadı.

Gemilerde, Müslümandan çok esir oldu O zaman kırk tekneye bütün esirleri ve ganimetleri koyup İslambol'a yolladım hepsi on altı bin esir idi Aldığım on sekiz kalenin

anahtarlarını da gönderdim ve şevketli Sultan Süleyman hazretlerine name yazıp, eyittim ki:

"Şevketli Hünkarım duan bereketi ile hak-i pay-i saadete on altı bin esir kafirle dörtyüz yirmibeş sandık mal gönderilmiştir Bu kullarını duadan unutmayasın İnşallahu teala muradımız İspanya kostalarını ta Sette boğazına varıncaya kadar sıyırtmaktır."

Kırk pare tekne ganimetlerle Asitane'ye varıp, namem Sultan Süleyman hazretlerine vusul bulunca, çok memnun kalıp, bana olan muhabbeti bir iken bin olmuş.

Zira bazı münafıklar haset ederek:

"Şevketli Padişahımız bu hususta gayet tizlik eylediniz Bir korsan gidisine donanma verip Kaptan Paşa eylediniz O evvelden birşey değil iken bile kimseye baş eğmezdi, şimdi ki bu kadar donanmaya malik oldu, onun bir baş gideceği Cezayir'dir."

Diyerek hakkımda pek çok dedikodu etmişler.

On altı bin esir ile dörtyüz yirmibeş sandık akçe Asitane'ye vardıkta, nifakçıların yüzleri kara, başları aşağı oldu.

Sultan Süleyman hazretleri kendi mübarek eliyle bir hat-ı hümayun yazıp kırlangıç teknesi ile Temaşalık'a gönderdi.

Hatt-ı hümayunda:

"Sensin ki lalam gazi Hayreddin Paşa,

"Selamdan sonra.. Padişahane-i hüsrevaneme gönderilen on altı bin esir ile dörtyüz yirmi beş sandık akçe, name mucebince gelip vusul bulmuştur Berekat versin Hak teala seni düşmanlar üzerine mansur ve muzaffer eylesin."

Buyurmuşlar.

Benzerd limanında

Kırk pare tekne olmak üzere Temaşalık'tan lenger endazları alıp yola revan olduk Uygun rüzgarla Sardinya üzerine geldik Burada dahi büyük gazalar eyledik.

Sonra Cezayir semtine doğru gider olduk Yolda bir kaba kacağa sığılmaz batı rüzgarı bizi önüne katıp götürdü Benzerd limanına güç hal ile girdik.

O zaman kendi kendime:

"Ya İlahel alemin!Sana malumdur ki, ben günahkar kulunun buraya uğramak hatırında yoktu Bizi bu tarafa getirmenin kim bilir nice hikmetleri vardır Hayırlısını müyesser eyle."

Diye dua ettim.

O gece Benzerd'in nöbetçilik ağası, kethüdası ve ileri gelen birkaç kişisi firar edip Tunus'a gitmişler.

Benzerd'in nöbetçilik yoldaşları ve ahalisi de onların kaçtığını anlayınca evlerini basıp yağma etmişler.

Sabah olunca beş on pare kayık, kuş sütünden gayrısı ile ağzına kadar dolu olarak geldiler Ayağıma yüz sürüp, hepsi bana biat ettiler.

Nöbetçilik ağası ise Tunus'a varıp da ahvali ifade edince, Tunus Beyi'nin akli başından gitti.

"Şimdiden sonra oldu bana olacak!"

Deyip sahraya kaçtı.

Tunus askeri ve ahalisi beylerinin firar ettiğini görünce, cümlesi bir yere gelip:

"Hayreddin Paşa evvelden bu ocağa az iyilik etmedi Lakin ol küstah Tunus Beyi, Hayreddin Paşa'nın hakkını katm edip, türlü mel'anetler eyledi En kötüsü de Hayreddin Paşa ve merhum Oruç Reis, iki karındaşlar, din uğruna cihad edip Becaye kalesini muhasara eylediklerinde, fethi yaklaşmış iken barutları bitince bu taraftan barut istediklerinde barut vermemesidir Bu iş İslama yakışır mıydı?İmdi Hayreddin Paşa ol küstahın etini nime nime kılrsa, yine yarı suçu yanına kalırdı Bahusus ki Hayreddin Paşa bugüne bugün şevketlü Padişahımızın bir tuğlu veziridir, dahi Kaptan Paşadır Bize göre itaatten gayri bir çare yoktur."

Dediler.

Cümlesi bu fikri uygun görüp, bana bir mektup yazdılar.

"Devletlü efendim sultanım hazretleri,

"Duyduk ki, mübarek ayağınız ile Benzerd'e şeref vermişsiniz, bu tarafa dahi zahmet buyurmanızı pek çok arzu etmekteyiz Mektubumuzun varmasından sonra bir saat evvel teşrif buyurmanız bais-i iftiharımızdır Ol hayın Tunus Beyi sizin Benzerd'e geldiğinizi haber alıcak, sahraya doğru firar edip kaybolarak esfeline gitmiştir Hemen bir gün evvel bu tarafa gelmeye gayret edesiniz Seni medihte bizim dilimiz acizdir Hak teala sen efendimizi uzun ömür ile muammer eylesin.1

Diye çok dualar eylediler.

Tunus'un alınması

Benzerd'den kalkıp Halk ül Vad'e gelip yatık Karındaşım merhum Gazi Oruç Reis ile Tunus'a ilk geldiğimizde burasını Tunus Bey'i bizlere kışla vermiş idi.

Tunus askeri, ahali ve Arap kabilelerinin büyük boyları, şeyhleri ve murabıtları kalabalık halde gelerek:

"Ey mücahitlerin reisi Paşa efendimiz!Allah, Sultan'a ve sana yardım eylesin!"

Diye dualar kıldılar.

Sonra altın üzengili, cevahir pusat vurulmuş bir at getirdiler, bindim Levent gazilerden iki üç bin yiğit, pür silah yanımda yürüdüler Bir o kadar Tunus askeri, Arap kabile şeyhleri ve murabıtları da beraber olmak üzere bir alay eyledik Ortalarında bu şekilde darat ü ihtişam ile Tunus'a girdim Firar eden beyin sarayına oturdum Üç gün boyunca Tunus saker ve ahali yer yerden gelip, alkışlayıp mübarek olsun Dediler.

Bu şekilde ortalığa nizam ve intizam verdim Herkes alış verişini zevk ü safasında oldu.

Nifaklıları derkelle

Amma Arap kabilelerinden bir fırka:

"Eski beyimizin Hayreddin Paşa'dan daha iyi idi!"

Demişler.

Bunların hepsini derkelle edip rtadan kaldırdım.

Amma bizim askerlerin de beş on tanesini hile ile öldürdüler Misafirlik bahanesiyle evlerine götürüp yok ederlerdi Leventler bunu anlayınca bellerine birer pala birer tabancalı sokup gezer oldular.

Bir gün Baba Suyka semtinde bir levent ile bir Tunus yoldaşı kavga ederlerdi öteki leventler de bunların üzerine varıp ayırmak istediler.

Bu sırada Tunus yoldaşı, bizim levende:

"Fılanı filanın filan ettğim Hayreddin Paşa payzanları!Şimdiye kadar beş on tanenize siftah eyleyip vücutlarını kaldırdık Amma yakında ne Paşanız Hayreddin kalır ve ne siz kalırsınız!"

Demiş.

O zaman zaten bu işi araştırmak için çıkmış olan beş altı yüz levendin cümlesi birden dalkılıç olup önce onun kellsini uçurdular Sonra huruç edip Tunus askerine ve Araplarına öyle bir kılıç çektiler ki, ya medet Allah!

Göz açıp kapayana kadar, tahminen üç dört yüz can toprağa düştü Hle kavgayı haber alıp da binip geldim Güç bela ile leventleri yatıştırdım Sebebini soruşturupanladım.

Bu Tunus halkının hileci ve nifakçı olduklarını bildiğimden bütün ahalisini ve askerini çağırıp galaba divan eyledim.

"Her kim güzellikle geçinmezse, sonra günahı vebali boynundadır Muhakkak vücudu bu dünyadan kaldırılıcaktır Karındaşlar gibi birlik edesiz."

Şeyhlere mektub

Bu kavgadansonra bizim askerler ile Tunus askerleri kedi köpek gibi, kerhen bir arada durabilirler Şimdi dahi!Tunus askerinin

Cezayir gazilerine düşmanlığını eksik değildir.

Bundan sonra Tunus'un taşrasındaki Arap Beylerine ve murabıtlara name yazıp, herkesin mertebesine göre hil'atler gönderdim.

Yazdım ki:

"Herkes eskiden beri ne şekilde ise yine yerli yerindedir Ancak sizlerden istediğimbudur ki, firar eden Tunus beyi hayını her hanginizin yanına gelip dahil olursa komayıp reddedersiniz."

Onlar da nameleri alıp okuyunca:

"Paşa efendimiz,

"Tarafımıza gönderilen hil'atlar, namemiz mucebince gelip vüsul buldu Allah size hayırlar versin Ey Paşa efendimiz bizler dahibu vatanda cedbeced evvel zamandan beri şeyh oğlu şeyhleriz Padişah beratı ile her sene Tunus Beyi'nden surre avayidimiz vardır Sen dahi adet üzere bunu göndermeklikte ihmal göstermezsen biz can baş ile emrine uyanlarız Her ne hizmetin olursa baş üstüne."

Diye cevap yazdılar.

Onların mektubunu alınca ben de cevap verdim:

"Sizin olagelmişiniz her ne ise, eskisi gibi biz dahi riayet ederiz. Hemen kalbinizi hoş tutasınız. Namemi alınca sahraya gidip halka ahvali bildiresiniz. Onlara hiç bir şekilde zulüm etmeyesiniz."

Dedim.

Şeyhlerin cümlesi bir araya gelip, bu hakimane cevapları beğendiler. Hepsi bana tabi oldular.

Yalnız iki üç tanesi ayrı kaldı. Firari Tunus Beyi bunların içine girip sığınmıştı.

BÖLÜM 14

Kafirle büyük savaş

Cezayir'de yerime vekil bıraktığım Hasan Ağa'ya mektup yazıp başımdan geçen sergüzeşti ifade ve Cezayir gazilerinin cümlesine selam ve dualar eylemiş, hepsinin hal ve hatırlarını sormuştum.

Mektubum Cezayir'e varıp divanda okununca on pare tekne hazır edip içine beş yüz tüvana gazi yiğitler girmişler.

Bunlar benim eskiden yar-i kafadarım olan yiğitler idiler. Şöyle ki: Cengaverlikte, akıl ve tedbirde herbiri binbaşı olmaklığa layık gaziler idi.

Günlerden bir gün on pare tekne korsanlık yoluyla Cezayir'den kalkıp Tunus'a geldiler Buluşup hal hatır soruştuk. Bunlardan sual ettim ki:

– Ey oğullar siz kendi isteğinizle mi geldiniz, yoksa vekil bıraktığım adam mı gönderdi?

– Yok, biz kendi isteğimizle geldik. İşittik ki Tunus askeri ile senin askerinin arasında büyük fesat belirmiş. Biz dahi sen efendimize yardıma geldik. İstemeyeceğini bileydik, gelmezdik.

– Yok oğullar! Ondan ötürü değil. Hoş geldiniz sefa geldiniz, başım üstünde yeriniz vardır. Ancak şu kadar var ki, biz ol Cezayir'den nan ü nimet yedik. Orası serhaddir. Elimden gelse, bir adamını on adam edip, üzerinden geçen kuşun kanadını keserdim. Şimdi düşman: Cezayir'den beş bin yoldaş değerinde beş yüz yoldaş ayrılıp Hayreddin Paşa'nın yanına gitmiş, der. Bu hal, Cezayir'e gece gündüz diş bileyen düşmana kalp kuvveti olur. Sizin yerinize iki bin yeni yoldaş Cezayir'e göndersem yetmez. Çünkü bir ahval bilir eski yoldaş, on yedi yoldaştan iyidir.

Cezayir gazilerine bu yolda nasihatler edip, beş on günden sonra yine tekneleri ile geriye gönderdim. Yanlarına da kendi leventlerimden beş altı yüz yeni yoldaş kattım.

Cezayir'i bu mertebe gözetirdim Ol on pare tekne Cezayir'e varınca, herkes bana dualar etmiş. Ağır hediyeler düzüp on pare tekne ile şevketlü Sultan Süleyman efendimize gönderdim. Bu sırada devlet kızılbaş belası üzerine gidip, orada kışladıkları esnalar idi.

Asilerin kılıçtan geçmesi

Biz gelince kaçıp giden Tunus Beyi ise, yurdundan ayrılmış köpekler gibi sahraları gezip, rast geldiği kabileyi baştan çıkarıp bizim üzerimize fitne potasını kaynatmaya başladı.

Arap kabilelerinin bir adeti vardı. Hayır olsun şer olsun, her ne meşveretleri var ise, bahar gelince Kirvan'a gidip, orada toplanırlardı.

Bu yıl hepsine mektup yazıp, bana ve Padişaha tabi olanların Kirvan'a gitmemelerini bildirdim.

Sonra her türlü hazırlığımı yapıp, günlerden bir gün Tunus'tan çıkıp Kirvan'a yürüdüm. Kirvan'ın erenlerini ziyaret eyledikten sonra beldenin içine girdim. Dost olanlar gelip ziyaret ettiler. İtaat etmeyenlere öyle bir kılıç çektit ki ancak olur. Hepsi itaate gelip bize bağlandılar.

Firari Tunus Beyi gördü ki ahval başka, salt başına yine kaybolup gitti. Aratmaktan

bıkıp:

"Ey mel'un elbette elime geçersin!"

Deyip, Tunus'a döndüm.

Tunus Beyi'nden İspanya Kralına mektup

Padişah-ı alem-penah hazretleri, Acem üzerine gidip orada kışlayınca, İspanya Kralı mel'un bundan faydalanmak istedi.

Aklınca:

"Osmanlı, Acem içinde kışladı Barbaroşo dahi Tunus'ta yerleşti Bu fırsat bir daha ele geçmez Şimdi varıp Ada aralarını yakıp yıkıp, Berbad ü harap eyleyecek zamandır."

Diye düşünür, donanma hazırlarken, firari Tunus Beyi'nden mektup aldı Name şöyle idi:

"Sen ki dostum İspanya Kralısın,

"Dostluğa layık duadan sonra, şöyle malumun ola ki;Barbaroşo Gran Senyör divanından senin için iddia eyledi Varayım İspanya memleketlerini haraba vereyim, dedi Seksen pare tekne ile Akdeniz'e çıkıp onsekiz pare kale feth eyledi Sonra Temaşalık'a gelip, lenger-endez olup yattı.

"Kırk pare tekneye onaltı bin esir ile dörtyüz yirmibeş sandık beyaz sarı akçe koyup, dahi bu kadar hediye ile birlikte feth eylediği onsekiz pare kalenin anahtarlarını da Gran Senyör'e gönderdi Katı ziyadesiyle makbule geçti.

"Gran Senyör, Barbaroşo'ya olan muhabbetinden, bir hatt-ı şerif yazıp Temaşalık'a gönderdi Ve:Sen ki gazi lalamsın Gönderdiğin eşyalar, namen mucibince taraf-ı padişahaneme gelip vusül bulmuştur Berekat versin, deyip dualar eyledi Hulasa şimdi Barbaroşo da kendisi aleme Süleyman olmuş zannedip gezer.

"Kırk pare tekne ile Temaşalık'tan kalkıp bir baş senin memleketlerini haraba vermek kastıyla Sette boğazına doğru giderken Sardinye üzerinden bir muhalif tufan ile bocalayıp Benzerd'e geldi Benzerd'i alıp zapt eyledi Sonra Tunus'a gelip Tunus'u dahi silah zoruyla alıp beni sahralara kaçırdı Şimdi sahralarda ot otlayıp gezerim Kerem ve lutf eyleyip benim ahımı Barbaroşo'dan alıversinler Sana bu kadar gemiler dolusu zahire göndermekliğimin mükafatını böyle bun deminde icra edesin.

"Sonra filan ayın filancı gününde donanma ile deryadan gelip Halk ül Vad'e baş vurasın Ben dahi elli altmışbin bedevi atlısıyla gelip sana yardım ederim Bolaykim Barbaroşo'yu ele geçirip kanını içeydim."

Firari Tunus Beyi işte böyle şeyler yazıp bir sürü pohlar yemiş Ol zaman kafirler dahi bir araya gelip meşveret ettiler:

"Şimdi Türk'e gitmektense Tunus'a gitmemiz daha makuldür Çünkü bizim Barbaroşo'dan ağır düşmanımız yoktur Azizlerin yardımıyla Tunus2u alırsak, hem Barbaroşo'nun hakkından gelir, hem de dostumuz eski beyi yerine oturturuz Ona büyük iyilik etmiş oluruz, o da ömrü oldukça bizim iyiliğimizi unutmaz Tunus elimizin altında olur Her ne istersek göndermekte ihmallik eylemez Bu iş bize göre iki taraftan iyi maslahattır."

Diyerek Tunus üzerine gelmeye karar verdiler.

İspanya Kralı, Tunus Beyi'ne cevap yazıp casus eliyle gönderdi:

"Pek güzel,bizim muradımız Türk yerlerine gitmek idi Lakin madem ki senin başına

bu felaket geldi, baharda bizi Tunus'da bilesin Senin ahını Barbaroşo'dan alıp yine yerine oturtmak boynuma borç olsun."

Diye, onu teselli etti.

İspanya Kralı'nın namesi Tunus Beyi'nin eline geçince, dünyalar onun olup tacını göklere attı Ferahlar adip, el altından kabileleri kandırıp, Arapları başına toplamaya başladı.

"Padişah donanması zayi olmasın"

Ben de o sıralarda İspanya Kralı'nın büyük hazırlıklar yapmakta olduğunu haber aldım Yine o esnalarda karışık rüyalar da görmüştüm.

Kendi kendime:

"Bu kafirlerin tedarik üzere olup donanma hazırlmaları ya Cezayir'e yahut da bu tarafadır Amma mutlak bize olmak gerek Hem bu tedbir kafirin kendi fikri de değildir Muhakkak o mel'un firari Tunus Beyi'nindir Ben bunları bilirim, Tlemsen Beyi'nin de bunun da İspanya Kralı'na dostlukları bir an eksik olmaz."

Diye düşündüm.

İslambol'dan Padişah-ı alem-penah hazretlerinin altmış pare teknesi ile çıkmıştım Cümlesi seksen idi, amma yirmisi benim gaza malı ile Cezayir'den götürdüğüm teknelerdi Kırk tekneyi on altı bin esir ve dörtyüz yirmibeş sandık akçe ile gönderdim On pare tekneyi dahi Tunus'a gelip oturduğumuzda hediyeler koyup gönderdim Elimde miriden kalma on pare tekne kalmıştı Bu tekneleri de hediyelerle doldurup şevketlü Hünkarıma yolladım.

Kim bilir, kişinin bir dostu varsa, on da düşmanı vardır Bunlara birşey olursa adımız"Padişah donanması zayi eylemiş"e çıkar.

Hoş, bu hakir-i pür-taksir, devlete on o kadar donanma yapacak kadar mal gönderdim idi Amma hemen iyisi gittiğidir.

Böylece mirinin geri kalan on pare teknesi de yağlayıp İslambol'a gönderildikten sonra, kendimin Cezayir'den getirdiğim yirmi pare tekneyi de yağlayıp hazır eyledim.

Bunları da korsanlığa gönderdim.

Reislerine:

"Seferiniz tamam oldukça varın Cezayir'de kışlayın Size emrim gelince ona göre amel edersiniz."

Diye tenbih ettim.

Yirmi pare tekne bir mübarek saatte kalkıp Sardinya üzerine vardılar Çok ganimet aldılar Bir Venedik gemisi aldılar ki gayet zengin idi Yüğü hep kumaş, çerçi pusadı idi Hemen oniki bin Venedik altını nakit çıktı.

On altı aktarma ve dörtyüz yetmişbeş esir kafir ile selamet ve ganimetlerle Cezayir'e doğrudular Havalı kış olduğundan yolda bocalayıp Cezayir'i tutamadılar Beled-i Unnab'a gelip girdiler Orada tekneleri karaya çekip kışladılar.

Ganimet erzakı satıp savup gök nukut ettiler Teknelere düşen benim hakkımı mühürleyip sakladılar Kalanı, gaziler karındaşlar gibi aralarında pay ettiler Hepsi tok doyum, ihtiyaçtan beri oldular Zevk ü safalarına baktılar.

İspanyolların Tunus'a hücumu

Tunus'un dört tarafına hendekler, metrisler kazdırıp hazırladım Bahar günleri

yetiştikte, birgün İspanya donanması seksen pare yelken ile Halk-ul Vad önüne gelip baş vurdu.

Tunus Beyi ile sözleştikleri vakit bu idi Kafir bakti ki, Tunus Beyi'nden bir nam ü nişan yok Halbuki evvelki kavil üzere elli, altmış bin Arap atlısı ile beklese gerekti şimdi kafirler ol kavilden bir eser bulamadılar.

İspanya Kralı, firari Tunus Beyi karındaşlığına gazabından, kafir iken Yahudi oldu.

Kafirler üç gün beklediler Tunus Beyi'nden bir haber çıkmayınca karaya asker döküp cenge başladılar.

Su burcunu muhasara etmek için geldiklerinde, iyice yaklaşınca, burçtaki otuzaltı pare top bir filtilden kafirlerin üzerine ateş etti.

Kafirler alay kesimi gibi yerlere serildiler Ardından otuzaltı bin gazi ile yürüyüp kafirlerin kalp cenahlarına yalın kılıç girdim Kaba kuşluktan ikindi vaktine kadar cengin arası kesilmedi Neticede kafirler geri püskürük gemilerini dar buldular.

Sabah olunca ise Kral mel'unu büyük kuvvetlerini ve toplarını taşra çıkardı Gelip Halk-ül Vad burcunun etrafına metris alıp cenge dürüştü.

Otuz gün burcu dövdü Sonunda gaziler bunaldılar Bir gece burcu bırakıp çekildik, gittik.

Beş altı gün sonra kafirin yirmidört bin askeri daha geldi, gayet kuvvetlendiler Ertesi gün de fesat menbaı Tunus Beyi altmış bin Arap atlısı ile gelip Kral'a buluştu Hediye ve peşkeşlerini takdim etti.

Kral:

"Senin yapacağın iş bu muydu?Az kaldı yine geri dönüp gidecektim."

Deyip çok laf söyledi.

İş bu hale gelince Arap taifesinin hepsi eski Beyde tarafa döndüler Arapların Bu bozuk fikirlerini anlayınca çavuşları gönderip:

"Herkes yerinde dursun, bozgunluk etmesinler!"

Dedirdimse de olmadı.

O iki yüzlü münafıklara söz kar etmedi Hemen ölüsü dirisine binip hisara doğru birbirini çığneyerek kaçmaya başladılar Kafirler epey bozulmaya yüz tutmuş iken tekrar gayrete geldiler.

Kendi donanma askerimden başka başıma döner kalmadı Tunus'un Türk askeri bile Arap askeri ile beraber oldular.

Yirmi otuz bin donanma askeri candan, on bin can kalmadı Hep şehadet şerbetini nuş eylediler.

Yine bu on bin can, başımda çark-ı felek gibi dönüp;

"Elem çekme Paşa baba, birimiz kalmayınca kadar biz seni bırakmayız, hemen sen sağ ol!"

Derler idi.

Ben de:

"Berhudar olun oğullar!Hak teala sizden razı olsun Dünyada ve ahirette yüzünüz ak olsun."

Deyip dualar ederdim.

Yerin gubarı kanın buharı

Vakta ki kafirler karabulut gibi gelip yetiştii O zaman, Padişah hediyesi olan tig-i ateştabı kılıfından yalın ettimm Allah için kafirlerle cihada niyet edip kafirlerin kalp cenahına kendimi kartal gibi çarptım.

O zaman gaziler dahi:

"Ya bizler ne günümüze dururuz!"

Deyip,

"Yar odur ki bun deminde yar ola,

"Şadlıkta her kim ola yar ola."

Kavlince onlar dahi, önce birer yaylım tüfenklerini kafirlerin kalp cenahına boşalttılar. Ardından dal kılıç olup kafire daldılar.

Şöyle ki:

İki asker birbirine katıldı, yer penbe misali atıldı.

Yerin gubarı, kanın buharı, gaziler dilinden birbir verirdi sübhanı.

Üç buçuk saat ala cenk oldu Kılıçlar al kan ile la'l renk oldu.

Durmayıp gaziler serden geçerdi Ecel terzisi don biçerdi.

Salındıkca tiğ yalmanı, ederdiser-nigün ol kafiranı.

Netice-i kelim, sözü ne uzatalım...

Kafir leşinden tepeler oldu Kelle dersin bostan kezimi gbi ayaklar altında kaldı.

Kulak, tırnak, parmak dülger yongası gibi uçup tozardı.

Kafirin başına kıyametler koştu Gayri kafirler gazilerin darbesine takat getiremeyip kışınlamaya başladılar.

Amma gazilerin dahi yarısından çoğu tozup cennet-i a'lada makamlarını buldular Beş on bin mücahitten üç dört bin eli ayağı tutar sağ kalmadı Kalanlarında çoğu ölümlük ağır yaralı idi.

Çünkü bize yardıma gelen kimse yoktu Tunus askeri Arapla karışık uzakta durmuş seyrederdilerdi Amma küffar askerenin ardı boş kalmaz, Yeniden yeniye yardım gelip dururdu.

Bizim asker kafire göre az idi Yine öyle az iken, kafirlerin başına başına geniş dünyayı dar ederlerdi Hatta kafirler bile, hakkımızı yitirmeyip:

"Bu ne sultat, bu ne kumandan!"

Diye takdir ederlerdi.

Tunus askerini ise maskaralığa alırlardı.

Hem o gün hava gayet ıssı idi. Cenk bir yana susuzluk bir yana kafirlerin tab ü tüvanları kesilip geriye doğru çekilip gitmeye başladılar.

Tunus'u terk

O sırada bir de baktık ki şehirden yana bir velvedir kopar. Meğer şehir ahalisi kendi aralarında:

"Kafirler çoktur. Hayreddin Paşa yalnız başına bu kafirlerin hakkından gelemez. Tunus yine eski Beyin eline geçerse: Niçin bana yardım etmediniz, diye belki bizi incitir. En iyisi, biz ehlimizi iyalimizi, oğlumuzu uşağımızı alıp sahraya doğru gidelim. Biz reayayız. Sonra her kangısı galip olursa yine reayalığımız elde bir."

Diye konuşup, bu kavlı karar üzerine kaçıma yüz tutmuşlar.

Gaziler:

"Varıp önlerini çevirelim."

Dedilerse de, gözlerimden yaşlar akıtarak.

"Onlarda hayır kalmadı. Şimden sonra biz de başımıza bakalım. Allah'ın takdiri böyle imiş. İki yüzlü münafık sözüne itimat edenin hali bu olur."

Dedim.

Gazilerle vedalaşıp gece karanlığında yabca yabca dağılmalarını söyledim. Akşam ile yatsı arası elli altmış kadar yar-ı kafadar alıp uğrun kapıdan girip hazineye gittim.

Bahada ağır, götürmede hafif ne kadar cevher varsa alıp doldurduk. Hemen salt benim elimde hiç yoksa bir milyon akçelik cevher vardı.

Gece yarısından sonra yola çıkıp sahrayı tuttuk.

Sabah olunca bizden kimseyi göremediler. O zaman eski Tunus Beyi münafık at boynuna düşüp karındaşlığı İspanya Kralı'na müjde eyledi.

"Devletü Kral düşmanımız Barbaroşo bu gece firar eylemiş Acaba ardından asker gönderelim mi, ne dersiniz?"

Dedi.

İspanya Kralı:

"Bizden kaçanı koğmak yoktur Varsın hoşca gitsin Keşke daha önce gideydi."

Cevabını verdi.

Tunus Beyi yine evvelki gibi yerine oturup hükmet etmeye başladı Dahilve hariçte oturan herkes gelip, mübarek olsun, dediler.

İspanya Kralı'na senede yüz bin kile buğday, beş bin kantar zeytinyağı, beyyüz sığır, bin koyun vermek üzere kavil eylediler.

İspanya Kralı ise bir ay kadar Tunus'da eğlenip, sonra çekilip vilayetine gitti.

"Yüreğim ona yanar ki..."

Tunus'u gece yarısından sonra terkedip elli altmış gazi ile karadan düşe kalka Unnab'a geldim Burada bulunan yirmi pare teknenin reisleri ve gazileri karşı çıkıp:

"Hoş geldiniz, safa geldiniz!"

Diye izzet ü ikram eylediler.

Unnab ahali de yer yer gelip, bağlılıklarını bildirdiler.

"Ey mübarek Paşamız, teşrifinizle beldemiz şeref buldu."

Diye tazim ve ikram gösterdiler.

Konak döşeyip, konağa hediye ve peşkeşten girilmez oldu.

Hatırımı teselli edip:

"Hemen sen sağ ol devletlü Paşa, giden Tunus olsun Senin mübarek başın seksenbin Tunus eder."

Derler idi.

Onlara:

"Sizin Tunus dediğinizde benim gözüm yoktur, aklıma da gemez Ancak bizim yolumuzda bu kadar ümmet-i Muhammet-i telef oldu, yüreğim ona yanar."

Diye cevap verirdim.

Büyük kan köpoğlu

Teknelerin hakkına düşen ganimet malından yüz yirmi kese akçayı da getirip teslim eylediler. O kışı Unnab beldesinde geçirdik. Tunus'da olanları gereği gibi yazdırıp

cezayir'e bildirdim.

Baharda tekneleri yağlayıp, yirmi pare tekne ile yine bir mübarek saatte Unnab'dan çıkıp İspanya yakasına gazaya doğrulduk.

İspanya kostalarını sıyırtarak Sette boğazına gittik. Güzel günlere raslayıp boğazdan taşra çıktık. Faro önlerinde gezinirken direksiz bir gemiye rasladık.

Yetmiş altı pare top çeker idi. Meğer İspanyolun Hint gemilerinden imiş. Büyük bir fırtınaya tutulduklarından ayakdaşlarından ayrılmış. Direkleri kırılmış ve üçyüz kafirinden elli kafir sağ kalmamış. Hep hastalıktan ölmüşler.

Hemen gemiyi alıp zabt eyledik. İçinden otuzaltı bin, sikke vurulmamış riyal ile üç kantar tibir çıktı. O kadar Hint malı vardı ki ancak olur. Ömrümde bu kadar kolay alınan ve bu kadar zengin olan ganimet görmedim.

İçinden bir de ailesiyle beraber olmak üzere asilzade kafiri çıktı. Gayet büyük kan köpoğlu mel'un kafir idi.

Tekneyi batırmamız lazımdı. Toplarını da alacak yerimiz yoktu. Halbuki çok güzel bir gemi idi. Topları ise yarı tunç yarı demir yarar şeylerdi. Batırmaya kıyamadım.

Etraftaki adalardan elden geldiği kadar direk seren yelken temin edip, yapıp, her şeyini yerli yerine koyduk.

Cenab-ı Hakk'a dua ettim:

"Yarabbi, şu sefine-i ganimeti selametle Cezayir'e götürmükliğimizi sen nasib eyle!"

Diye tazarruda bulundum.

Tekneyi yedeğe bağlayıp Cezayir'e doğru yola çıktık.

Cenab-ı Hak yardım eyledi, sanki mübarek Nil'de gidercesine dokuzuncu günü şenlik şadımanlık ederek Cezayir'e gelip dahil olduk.

Yerime vekil bıraktığım Hasan Ağa, gaziler bütün ahali, şehrin alimleri ve salihleri bize karşı çıkıp yalıya döküldüler.

Fevc fevc gelip:

"Hoş geldiniz, safa geldiniz, devletlü Paşa baba! Gazanız mübarek olsun. Elhamdülillah, yine dünya gözü ile mübarek cemalini gördük."

Diye mesrur oldular.

Taşrada olan şeyhler, kabile reisleri ve öteki reaya her biri yeşil bayrakla gelip yüz sürdüler.

"Hoş geldiniz."

Dediler.

Cezayir'e geldiğimizin onuncu günü yalıya indim. Aktarmayı boşaltıp, topları dışarı çıkarttırdım. İki forma on ikişer ve on sekizer hırtal olmak üzere güya balmumundan dökülmüş gibi tunç toplardı. Çıkarıp burçlara kodurdum.

Gemi dersen on üç alabanda idi Bu ilk seferi imiş Yepyeni öyle bir güzel tekne idi ki, resmini yapmakta belki Behzad aciz kalırdı Gemiye aşık-ı üftade oldum Yeni direkler diktirip gemiyi donattım Tuti kuşuna döndü.

Ganimeti satıp savıp karındaşlar gibi paylaştırdım.

"Yarın Barbaroşo'yu yakacağız"

İspanya Kralı Tunus üzerine gelip bizimle cenge tutuştuğunda, kafir yakasında bir söylentidir çıkmış.

"Barbaroşo, İspanya Kralı'nın başını kesip hristiyanlara galip olmuş."

Diye, çarşılarda söylenip destan olmuş Müslüman esirler de ferah bulup sevinmişler.

Mayorka Kaptanı bir mel'un şeytan kafir idi Ortalıkta Kral hakkında dolaşan kara haberi bir hilebazlık ile ortadan kaldırıp, halk arasında söylenmesin istedi.

Bunun içinkendi sarayının meydan yerine dört direk diktirip hazır eyledi Sonra bir zift fıçısının üzerine ölüme mahkum bir kafiri getirip bağladılar Üzerine bir dolama giydirip başına bir tülbent sarık sardılar.

Sonra tellallar çıkarıp bağırtdı ki:

"Ey hristiyanlar!Malumunuz olsun ki, İspanya Kralı azizlerin himmeti ile Tunus'u almışlar Hristiyan düşmanı olan Barbaroşo'yu da dipdiri tutup bu tarafa göndermişdik Biz dahi yarın ibret-i alem için Barbaroşo'yu ateşe yaksak gerek!Devletlü Kralımızın fermanı böyledir Her kim ki Barbaroşo'yu ne şekil adamdır deyu görmek isterse, gelsin yarın seyr ü temaşa kılıp, devletlü Kralımızın devam-ı devletine dualar eylesin!"

Sahte Hayreddin Paşa'nın yakılması

Kafirler bunu gerçek sanıp ol gece yemeler içmeler festeler ettiler.

Sabah oldukça ölüsü dirisine binip, hastası dahi arabaya binip, topalı sakatı dahi koltuk esasına binip, elhasıl beşikte olan çocuklara varıncaya kadar hepsi bizim yakılışımızı seyr edip sıhhat bulmak için görmeye gittiler.

O gün zindanda olan Müslüman esirleri de koyverdiler ki, onlar da Barbaroşo'yu görüp yürekleri yansın. Bu derdmend Müslüman esirler ise evvelden bizi görmediklerinden gerçekten Hayreddin Paşa'dır, deyu feryad edip ağlaşırlar, derd-i hicranla yüreklerini dağlayıp:

"Eyvah Hayreddin Paşa, namın gaza ve cihadla, bir zaman yedi iklim dört köşeyi tutup, ism-i pakin anıldığı yerde kafirler sıtma tutmuş gibi titrerlerdi! Şimdi kafir eline mi düştün? Ölümün böyle mi olacaktı? Hoş, hüküm Allah'ındır. Ve şüphesiz sen yüce bir şehit olacaksın. Amma biz ümit ederdik, Allah sana uzun ömür versin de, senin sayende kafir yakasında bir esir kalmayıp, hepsi İslam ülkelerine kavuşsunlar diye beklerdik. Meğer kul dediği olmaz, Allah dediği olurmuş, Keşki hepimiz öleydik de seni bu halde görmeyeydik."

Diye zarı zarı ah çekerlerdi.

Elleri ile gözlerini kapayıp:

"Tek bari gözümüz seni bu halde görmesin!"

Derler, bizim için ye's ü matem ederlerdi.

Kafirler ise müslüman esirlerin ızdırapları ile alay ederek gülüşür, maskaralığa alırlardı.

"Gördünüz mü! Sizin Barbaroşo'nuzu bizim azizler ne hale kodular. İşte hristiyanlara düşmanlık edenin hali budur." Diye serzeniş ederlerdi.

Esirler ise kalplerinden söver sabredip susarlardı. Neylesinler, hüküm galibindir. Bu hal zor haldir.

Müslüman esirler de:

"Allah sabredenlerle beraberdir."

Deyip, kazaya rıza ettiler.

Daha sonra kafirler!"

"Viva İspanya!"

Dayip sahte Barbaroşo'yu ateşe verdiler. Cayır cayır yanıp kül oldu.

Kafirler:

"Barbaroşo'nun şerrinden kurtulduk!"

Diye domuzlar kurban ettiler.

Müslüman esirler ise melul mahzun zindana gittiler Zavallılar ne bilsinler ki bunlar olup dururken Hayrettin Paşa'ları Cezayir'de zevk ü safa sürmekte idi...

Yedi yüz yoldaşın kurtuluşu

Ben ise o günlerde, çok sevdiğim tekneme, yeni aldığımız İspanya gemisini donatmakla meşgul idim.

Tekneyi on üç alabanda olmak üzere donatıp yağlattım. O gemi ile varıp bir sefer vermeyi murad ettim. Ayrıca yirmi tekne daha hazır eyledik.

Mübarek bir saatte gazaya teveccüh edip sefere çıktık.

Benim yeni teknem, evvelden yürüklüğü meşhur teknelerin yanında iki gabya ile giderdi. Ben de bu hali görünce karış karış yağ bağlar idim.

Porta Magon üzerine vardık. Gör hikmeti kim, Porta Magon limanında on iki adet barça var imiş. Altısı İspanyol dahi Mayorkin gemisi idi.

Bunlar Tunus'un kafirler tarafından elimden alınmasında orada idiler.

Tunus'u alıp da Bey'e teslim ettiklerinde, benim adamlarımdan esir eylediklerini bu oniki barçaya koymuşlar imiş, şimdi esir düşen bu yoldaşlarımızı İspanya'ya götürmekte imişler. Havalar muhalif olduğundan gelip Porta Magon'a girmiş, burada eğlenip kalmışlar.

Bizim Porta Magon'a doğru gelişimizden bir gün önce bu oniki pare tekne çıkıp gitmişler. Ertesi sabah kuşluk vaktinde bizimle rastlaşırlar.

Allah'ın yardımını ile onikisini de aman zaman vermeyip aldık.

Bir de baktık ki Tunus'ta esir olup kalan yoldaşlarımız içlerinde değilmi!

Hepsi yedi yüz esir idi. Tacımı göklere atıp secde-i şükürlere kapandım.

"Yarab! Şükürler olsun, lütfuna keremine!"

Deyip hamd ü senalar edip, kurbanlar adadım.

Ben bu adamlar için gece gündüz ağlar:

"Bu kadar ümmet-i Muhammed bizimle beraber, kimi telef kimi esir oldular."

Der idim.

Eğer bütün kafir yakasını feth eylese idim, bunları kurtardığımız zaman duyduğum süruru duymazdım.

Esirler dahi yer yerden gelip, bana buluşup:

"gazan mübarek olsun. Şükür bu deme."

Dediler.

Ol gün deryanın üzerine Nevruz bayramı edip, ta'amlar pişirip, büyük ziyafet yaptık.

Yiyip içip zevk ü safalar eyledik.

Sabah oldukta bocalayıp şenlik şadımanlık ederek selamet ve ganimetlerle Cezayir'e geldik.

Cezayir'in büyüğü küçüğü karşılamaya çıkıp:

"Gazan mübarek olsun!"

Diye alkışladılar.

Kurtardığımız yedi yüz esirin hepsini ulufeye yazıp silah, pusat, esvap, harçlık verip izzet ü ikram ile ağırladım. Ganimet malından da hepsine birer pay verdim. Böylece herkes zevk ü safasında oldu.

Mel'un Kaptan'ın inadı

Porta Magon limanı açıklarında vurup aldığımız on iki barçanın yanında bir de Mayorkin korsan tenesi var idi. Hem bize uzak olduğundan hemde yürük olduğunda kaçıp kurtulmuştu.

Amma on iki barçanın alındığını da gözü ile görmüştü.

Kaçarak varıp Mayorka limanına girdi, ahvali haber verdi. O zaman Mayorka'nın içinden bir hayhuy ü feryattır koptu.

Çünkü esir olan teknelerin altı tanesi Mayorkin olduğundan, kimisinin babası ve kimisinin hısım ve akrabası hep esir olmuşlardı. Kafirler ve kafirler köpek gibi uluyarak, feryad ü figan ederek, yüzlerini gözlerini yırtarak başlarına ateş yaparak, güya bizi yaktıkları yere topladılar.

Burada o hileyi düzen Mayorka Kaptanı'nın ağzına yüzüne sögüp melamet eylediler:

"Cümleniz varır seni Krala şikayet ederiz. Barbaroşo taşrada analar ağlamakta, yürekler yanmakta, sen burada bize santeden Barbaroşo yapıp yakarsın. Bütün hristiyanları maskara edersin."

Diye bağırıp çağırdılar.

Amma ol şeytan herif, inat edip ayak dayadı:

"Barbaroşo'yu biz ateşe yaktık. Denizde Barbaroşo'dan gari korsan gezdirmez misiniz?"

Derdi.

Sonunda Mayorkin teknesinin reisini çağırıp sual ettiler. O zaman mel'unların yüzleri kara olup, yalanları gün gibi meydana çıktı.

Şimdi Müslüman esirler ferah bulup:

"Hayreddin Paşa sağ salim imiş!"

Deyu düğün bayram eylediler.

Kralın günahını tazelenilmesi

İspanya Kralı'nın har sene Rumpapa'ya girmek adeti idi. Hem hava alır, hem de günahını tazelenirirdi.

Bu sene de kendi kuruntusunca:

"Tunus'u alıp Barbaroşo'yu kaçırdım."

Deyu gururu pek ziyade artıp:

"Her şey bana layıktır!"

Diyerek, bu ümit ile Papa'ya vardı.

Ayin-i batılları üzere Papa'nın hediye ve peşkeşlerini gönderdi.

Üçüncü gün kendisi de altın ile süslenmiş arabasına binip Papa'nın huzuruna vardı.

Bir milyon safi dublin olmak üzere beraber götürüp Papa'ynın baş patriki olan ruhbanaya bir yıllık günahını çıkarmak karşılığı olarak verdi Patrik dahi yüzbin naz ü na'im ve imtihan ile zahmetler çekip güç bela ile:

"Bir yıllık günahın affolmuştur."

Diye eline tezkere verdi.

Ondan sonra oturup hal hatır sordu. Tamam keyifleri olunca meclis kıvamını buldu. İspanya Kralı ayağa kalkıp kendi bozuk zanlarınca, din ulusu sandıkları yalancı mel'unun tazim ile elini öptü.

Papa:

"Bir şey mi diyeceksin?"

Dedikte, Kral:

"Sultanım, azizlerin ve siz din ulumuzun himmeti ile, silah zoruyla Tunus'u alıp hristiyan düşmanı olan Barbaroşo'yu pabuçsuz kaçırdı. Kaybolup gitti. Artık adı sanı alınacak hali kalmadı. Şimdi hristiyan duacıları rahatlıkla, korkusuz gelmelerinde gitmelerinde olurlar. Hatta bir rivayate göre Mayorkin korsanları Barbaroşo'yu alıp

Mayorka'da ateşe yakmışlar derler. Eğer öyle ise dahi güzel. Amma henüz doğru bir haber yoktur. Bolaykim gerçek olaydı"

Dedikten sonra:

"Eğer makul ise Nuşirevan koronası ben kulunuza ihsan oluna."

Dedi.

Papa dahi eyitti:

"Bana yüce efendimizin tenbihi böyledir ki: Her kim Barbaroşo'yu Tunus'tan pabuçsuz kaçırmaya, hakikaten kaçırmışsın Amma senin elinde helak olmamış, zaten helak olup olmadığı da belli değil. Lakin bunun usulü şudur ki: Sen bana üç gün mühlet ver. Ben hücremde yalnız kalır halvet olurum. O üç gün içinde bana nasıl emirler gelirse ona göre iş işleriz."

"Barbaroşo oralığa kan ağlatıyor."

İspanya Kralı buna razı olup, yalancı herifin poh yemelerini bekleyip durdu.

Sabahleyin ise Mayorka adasından şikayetçiler gelip, Mayorka Kaptanından gerek Papa'ya gerek İspanya Kralı'na şikayet ettiler.

"Bize şöyle düzen etti, güya siz Kralımız Barbaroşo'yu Tunus'ta ele geçirip tutup, eli bağlı sinesi dağlı olmak üzere Mayorka'ya göndermişsiniz. Ve ferman eylemişsiniz ki: Bu hristiyan düşmanı Barbaroşoyu ibret-i alem için ateşe vurasın ve Mayorka içinde tellallar bağırıp, her kim ki Barbaroşo'yu görmedi ise gelsin görsün, Kralımızın devam-ı devletine dualar eylesin, deyesin. Biz de bunlar gerçek sanıp sevindik. Bütün Mayorka ahalisi gelip darağacının altında, Barbaroşo'yu ne şekil yakacaklar diye seyr eyledi. Ve Barbaroşo'nun şerrinden hristiyanlar kurtuldu diye ferahladık. Meğer onun ateşe yaktığı bir ölme mahkum olmuş hristiyan imiş. Müslüman urbasına koyup, başına tülbent sarık sarıp, güya

Barbaroşo'dur diye ateşe yakıp külünü göğe savurdular. Herkes ferahlayıp yerli yerine gitti Arası üç gün geçmeden Barbaroşo'nun Porta Magon'dan çıkmış oniki pare barçayı aldığı haberi geldi. Bunların altısı İspanyol altısı Mayorkin gemileri idi. Barbaroşo bunları alıp içindeki, Tunus'dan alınan yedi yüz Müslüman esiri de kurtarıp Cezayir'e götürdü."

Dediler.

İspanya donanmasından aldığımız tekneyi de anlatıp:

"Barbaroşo şimdi sizin Hint gemilerinden filan tekneyi kendine kapudane gemisi etmiş.

Bu gemiye ilk seferi olmak üzere filan Hint Paşadoru ehliyle ayaliyle binip gelirken fırtınadan direkleri düşüp Faro önünde kalmış. Barbaroşo ise yirmi pare forsa çektiri ile rast gelip kolayca alarak Cezayir'e götürmüş. Bu geminin içinde otuz altı bin tapa vurulmadık riyal ile üç kantar tibir varmış ve öyle yürük gemi imiş kiuçan kuşa hükmedermiş, derler. Yanında ayakdaş olan baş açık tekneleri ile gabya ile geçermiş, derler.

İlk seferinde işte oniki adet parçayı alıp, kendi adamlarından yediyüz esiri kurtarmış.

Elhasıl devletlü Kralımız,

Barbaroşo görürüz ki evvelkinden kuvvetli olmuştur. Kendisi ol Hint gemisine binip yanında yirmi otuz pare yürük forsa galereler olmak üzere ortalığa kan ağlatıp gezmektir.

Sana olduğu gibi ifade eyledik makul olanı sen devletlü Kralımız bilirsin.

"Dediklerinde, Kral kafir iken mecusi olup saçın sakalın yolmaya:

Eyvah! Biz yine Barbaroşo'ya birşey etmişiz. Şimdi o Hint gemisinden esir aldığı Paşayı dünya dolusu akçeye vermez."

Diye ağlamaya başladı.

Hilebaz Mayorka Kaptanı'nı hapse atıp yerine başka kaptan gönderdi.

Yalancı Kral

Papa ise ol korona hususu için Kral'a üç gün vade verip hücrelerinde halvete girmişti.

Burada güya azizler kendisine ne deyip ne poh yerlerse ona göre amel edeceklerdi.

Bu geçen ahval kendisine haber verilince İspanya Kralı'nı çağırıldı:

"Sen benden korona istersin. İşte senin için üç gün halvet olup efendimize yalvardım.

İspanya Kralı kulunuz yine Krallar içinde büyük kandır, korona ona layıktır, diyecek oldum.

Bana bir azar bastı ki, nereden geldiğini bilmedim. Bana dedi ki:

"Evvela Krallara yalan söylemek düşmez. Barbaroşo'yu Tunus'tan pabuçsuz kaçırdım, Mayorka'da ateşe yakmışlar diye, Mayorka zabiti gibi o da yalancılığa mı başladı?

Barbaroşo Tunus'un hazinesini boşaltıp, adamlar gibi başın alıp gitti. Yerinde başını kurtarmak da erlikten sayılır. Şimdi evvelkinden ziyade ortalığı yakıp yandırmaktır. Şimdi sen ona söyle ki, eğer korona ister ise, varsın Barbaroşo'nun başını kesip, dahi Cezayir'i alsın. O zaman sözümüz yoktur. Korona ona sıhhatler olsun. Yoksa kuru laf ile biz adama korona demeyiz.

"İşte böyle kat'i kelimeler eyledi. Ona göre var başının tedarikini gör"

Dedi.

Bu sözleri yalancı papazlar hep kendileri düzüp,

"Efendimiz şöyle poh yedi."

Diye ahmak kafirleri saptırır, cehennem yoluna gönderirlerdi.

Bunun üzerine İspanya Kralı, başı aşağı olup hüsranda içinde vilayetine çekilip gitti.

BÖLÜM 15

Şevketlü Sultan Süleyman Han

Sultan Süleyman hazretleri o zamanda Acem Şah'ı bozup, kanun-u Süleymaniyye üzere sulh ü salah edilmişti. Darart ve ihtişamla Asitane'ye gelip taht-ı hümayunlarına cülüs eylediler.

Hemen ilk işleri bizi sormak oldu. Evvelce Temaşalık'tan onaltı bin esiri kırk pare tekne ile Asitane'ye gönderdiğimde Sultan Süleyman hazretleri daha Acem seferine gitmemiş idi. Amma ondan beş on gün sonra kalkıp Acem'e gitmişlerdi. Fetihler eyleyip sulh ü salah olup Asitane'ye dönünceye kadar arası iki buçuk sene geçmiş idi. Bu sırada ben de Tunus'a varıp orada başıma ol felaket gelmiş, Cezayir'e dönünceye kadar da aradan iki buçuk yıl geçmişti.

Sultan Süleyman hazretleri ben kulunu sual edince, vezirler, başımızdan geçen ahval-i serencamı tek tek şevketlü Hünkara naklederek:

– Belki Hayreddin Paşa, şevketlü Hünkarımızdan hicap edip bir daha bu semtlere gelmez.

Dediler Amma onların böyle demekten maksadı, güya Hünkar gazaba gelip.

– Ya heman deryada Hayreddin Paşa'dan gayri deryanın hakkından gelecek yok mudur?

Deyip de kaptan-ı deryalığı gayrısına verdirmekti. Onların dertleri buydu. Çünkü biz Padişah'ın gayet gözünde olmakla bize haset ederlerdi. Amma yabana söylemişler.

– Allah dilediğini aziz eder ve dilediğini zelil eder.

Hep bu şeyler Cenab-ı Rabbül Alemin'in kudret elindedir. Bin haset bir akçeye. Kişinin yardımcısı Allah ola. Var kıyas eyle ki ol ne şah ola Dahi demişler ki:

*Gelmeli olucak kişiye devlet,
Çekilir bir kıl ile bi-minnet.
Gitmeli olucak eyleme tedbir,
Tutamaz onu nice zencir-i kemer-bend.*

Sultan'ın daveti

O zaman Sultan Süleyman:

– Tiz Kapıcıbaşı hazırlansın!

Diye ferman buyurdu. Kapıcıbaşı hat-ı hümayun ile Kapıcıbaşı Cezayir'e geldikte adet üzere divan topladım Hatt-ı hümayun kıraat olundu Demiş ki:

– Sensin ki lalam Hayreddin Paşa,

Uyulması vacip olan fermanımın gereği üzre bir saat durmayıp südde-i padişahanemle şerefyab olmaya acele edesin. Bana her vechile lazımlı kulumsun.

Bu yüce emri alınca:

– Duyduk ve itaat ettik!

Deyip, gayri Asitane'ye gitmekliğe yerak görmeye başladım. Her türlü levazımatı hazır edip, yeni teknemi yağlatıp müheyya kılınca, üç gün büyük ziyafetler eyledim. Ta'amlar pişirip cümle fakir fukaraya yedirip içirdim. Yetimleri giydirip hayır hesanatlar eyledim. Sonra gitmezden üç gün önce divan topladım. Cezayir gazileriyle helalleştirdim.

– İşte oğullar, cümle malumudur ki, şevketli Hünkarımız biz kullarını hak-i

payına çağırılmış İmdi oğullar, sizin cümlelerinizi Allah'ın birliğine ısmarladım. Bir dahi kim bilir belki geliriz ya gelmeyiz. Hemen hakteala koco Sultan Cezeyir'in evvelinden ahirini ma'mur ve abadan eyleyi, kıyamete kadar nam ü şanını artırırısın. Düşmanlarına mansur ve muzaffer ola!

Diyerek dualer ettim. Sonra:

– İşte oğullar, hazinemiz ağzına bir doludur. Hakk'ın yardımını ile kaadir olduğumuz kadar, erenlerin himmetiyle çalıştık. Allah teala, Halil-ür Rahman bereketi versin. Ehamdülillah Ocak için gayret sarf edip, Ocak'ımızı daim kılıp, birbirinizle karındaşlar gibi iyi ve güzel geçinin. İşte oğullar, otuz pare tekneyi ki hepsi kendi gaza malından yapılmalıdır. Ocak'ıma bırakıyorum. Sihatler olsun. Lakin şu gemiye çok muhabbet eyledim, cümlelerinin rızasıyla, desturunuzla, Ocak tülü deyu, bana hediyeniz olsun.

Dediğimde, hepsi:

– Sihatler olsun, Paşa babamız!

Dediler.

Cihad yurdu

Evvelki gibi, Hasan Reis'i yine yerime vekil bıraktım. Tekrar bütün gaziler ve ahali ile vedalaşarak, bir mübarek saatte Kapıcıbaşı ile beraber olmak üzere sultan Cezayir'den çıktık.

Tamam Aynırubat'tan Cezair burcunun hizasına gelince borolya mayistira tirenket eyleyip sobra eyledik. Sonra on üç kapağı birden alabora eyleyip, alt üst bir alabanda sağıp öyle bir şenlik şadımanlık eyladık ki ancak olur.

Kumaş sancaklar dersin rengarenk som sırma güneşe karşı şa'şa'a verip, dahi ona göre altınla süslenmiş baştarde filandıruları suda sürünürdü.

Gemi desen kış baş bütün altın olmak üzere, hemen güya bir tuti kuşuna benzer idi.

Burç ve barunlardan da birer kat alabanda sığılıp,

"Var hoş geldin, koca gazi Hayreddin Paşa!"

Deyip, Cezayir gazileri melul mahzun ardından baka kaldılar.

Ben dahi, sultan Cezayir'e doğru bakıp, gözlerimden yaşlar bela yağmuru gibi, sakalıma akarken el kaldırıp dua eyledim:

"Yürü koca sultan Cezayir! Sen gayri son görüşümüzdür. Kendi isteğimle olaydı, bir saat senden ayrılmazdım. Cihad yurdu sensin, serhadlerin sonu sensin, dilerim Allah'tan ki kıyamete kadar nam ü şanın dillerde destan olsun. Düşmanların senden kuşansın, denizde ve karada cümlesinin üzerine mansur ve muzaffe olasın!"

Diyerek el yüze çaldım.

Aya su ne şekil gemidir ki!

Molameze tirenkete eyleyip yola koyulduk. Muvafık hava ile on dokuzuncu günü halk Cuma namazını kılıp camilerden çıkarken, forsa sancaklarımızı çekip filandırılar suda sürünerek fora alabanda şenlik şadımanlık ederek Sarayburnu'ndan içeri girdik.

Şevketli Sultan Süleyman Han dahi ol gün Cumayı kendi camisi olan Süleymaniye'de kılmış idi. Binek taşında atına süvar olurken bir de baksa ki, bir gemi forsa sancaklarla yanar tüter, alabanda sağmakta...

"Aya bu ne şekil gemidir ki!"

Deyu at üstünde seyr ederken, bize teberrüken ihsan eylediği som sırma filandırmanın güneşe karşı ziya vermesinden, filandırayı tanıdı.

"Bu gemi lalam Hayreddin Paşa'dır. Zira bu filandıra bizim ona teberrüken Cezayir'e gönderdiğimiz filandıraya benzer."

Dedi.

Şevketlü hünkar henüz sözünü tamam etmeden müjdeciler gelip:

"Hünkarım, Cezayirli Hayreddin Paşa lalanız geldi."

Dediler.

Sultan hazretleri azim ferahlar eyleyip, taht-ı saltanatlarına varıp oturduklarında:

"Tiz lalam hak-i paye gelsin."

Denüldükte, kırlangıçlar alelacele bize geldiler. Bizi gemiden hürmetle alıp Bahçekapısı bab-ı hümayununa getirdiler. Burada da hasekiler karşılayıp Padişahın huzuruna götürdüler.

"Hoş geldin kaçağan lalam!"

Padişaha karşı gösterilecek adabı ve selamı yerine getirdim, ve devam-ı devlete dua eyledim.

Sultan Süleyman'ın ilk sözü, tebessüm ederek:

"Hoş geldin kaçağan lalam!"

Oldu.

Sonra:

"Otur!"

Deyu işaret eyledi.

Üçüncü defa işaret eylediğinde edep ve huşu üzre tıfl-ı mektepçesine diz çökp oturdum.

Sonra Hünkar hazretleri ile sohbeta girişip, başımdan geçen serencamı baştan sona kadar nakl ü beyan eyledim.

Padişah dahi ahvale gereği gibi vakıf olduktan sonra :

"Hemen sağ olasın mücahit lalam!"

Diyerek sırtımı sığadı, kürk giydirdi.

Ve:

"Kaptan-ı deryasın!"

Deyu yerimde sabit kıldı.

O zaman ben dahi şevketlü Padişah-ı alempenah hazretlerine bir inci tezbih ile bir pusulalı elmas yüzük ve bir cevahir taş oturtma altın saat takdim eyledim.

Bu üç kıymetli hediye, kırlangıçlar gelip, beni alelacele huzur-ı Padişahiye götürdüklerinde koynumda idi. Bu üçüne sonradan on iki bin kese akçe kıymet biçilmiş.

Geminin yarı yükü Padişah ve vezirler için hediye idi. Öyle iken kapılara yetişmedi.

Gemiyi getirip tersane-i Amire'ye bağladık. Bütün halk yer yerden gelip:

"Hayreddin Paşa'nın gemisidir!"

Deyu ziyaret ederler!

"Tebarekallahu ahsen-ul Halikiyn!"

Derlerdi.

Halk şöyle dursun bizzat şevketli Hünkar kendisi gelip ziyaret eyledi.
Öyle ki bir gören, bir daha göreyim derdi. Böyle bir gemi idi.

Avlonya seferi

Derya işlerine ve Tersane-i Amire'ye nizam ve intizam vermeye başladım. Otuz pare gemiyi kendi teknemin formasında olmak üzere inşa ettirmeye başladım. Eski gemilerden sefere yarar olanları 8 tamir ettirdim.

Hülasa bahara kadar yeni eski, donanmaya el verecek altmış pare gemiler peyda eyledim.

Bahar gelip yetişikte, Padişah-ı alempenah:

"Avlonya üzerine seferim vardır!"

Buyurdular.

Otağ-ı hümayun, Çırpıcı çayırına çıktı.

Sonra Anadolu beylerbeyisi Mustafa Paşa ile Rumeli beylerbeyisi Hüsrev Paşa'yı üçer tuğlu vezirler olmak üzere kırk bin asker ile ileri yolladı.

Ve:

"Deryadan donanma-yı hümayun çıksın!"

Deyu ferman eyledi.

Ben dahi donanma-yı hümayunu hazır eyleyip mübarek bir saatte Tersane-i Amire'den

Beşiktaş önüne gelip, Cuma günü namazdan sonra uğurlu bir saatte yola çıktım.

Uygun rüzgarla Avlonya üzerine varıp lenger-endaz olduk.

Paşalar, asi Arnavutlarla henüz karşılaşmamışlardı. Günlerden bir gün Mustafa Paşa ile

Hüsrev Paşa haber gönderdiler:

"Filanca gün donanma askeri ile karaya çıksın, üçümüz beraber düşmana karşı olalım."

Demişler.

Ben dahi onlara:

"Beni şevketli Padişahım karaya tayin eylemedi. Deryada donanma-yı hümayun üzerine tayin eyledi. İmdi benim donanmayı boş bırakıp da karaya çıkmam, deniz usulüne aykırıdır. Kimbilir derya hali ne ola. Herkes memur olduğu hizmetin üzerinde bulunmalıdır. Heman Hak teala cümlemize yardımını ihsan eyleye."

Deyu cevap gönderdim.

Benden bu cevabı alan Paşaların biraz hatırları kırılmış.

Venedik donanmasının baskını

"Su uyur düşman uyumaz" derler. Bir körfezde Venedik kafirlerinin otuz altı pare gemisi demir üzerinde yatırlar idi. Asi Arnavutlar isem Venedik kafirleriyle oğullu babalı idiler.

Venedik Ceneraline yeni kaptan paşasına gönderip, dediler kim:

"Ne gününüze ol körfezin içinde yatıp durursunuz. İşte Barbaroşo donanma askeri ile karaya çısa gerek. Hemen gelip donanma gemilerini sürüp götürsün. Biz dahi Paşaları bir hal yol ederiz. Hemen siz şu fırsatı elinren kaçırmayın."

Kafirler bu haberi işitince, çoğu demirlerini bile almaya bakmayıp, hemen balta vurup, yelken üzerine bindiler.

"Kahretsin Barbaroşo!"

Deyip gelir oldular.

Ben ise o gece bir rüya gördüm: Bir al at üzerine binmişim, elimde bir süngü var. Bir sürü domuz bana saldırdı. Bunların üzerine at sürüp hemen mızrağı birinden çıkarıp birine soktum. Otuzunu da helak eyledim.

Uyanınca hoca efendiyi çağırıp, rüyayı tabir ettirdim. Hoca gayet kamillerden idi.

Dedi ki:

"Sultanım müjde size ki bu rüya zafere işarettir. O hınzırlardüşman hareketidir. Üzerine bindiğin al at ise murat üzere sen onlara galipsin, demektir. Atın renginin al olmasından onları alacağın anlaşılıyor."

Hoca efendi daha sözünü bitirmeden Venedik gemileri göründü.

Bizim donanma hep piko olmak üzere hazır idiler. Amma kalkmağa davranmadık. Kalkmamaktan maksadım kafirlerin daha çok tamaha gelmeleri idi.

Kafirler:

"Eğer Barbaroşo donanmasında olaydı, yelken üzerine binerlerdi. Demek karaya çıkmışlar."

Derlerdi.

Ben ise taşsız top attrıp, aman yetişin diye karaya formadalar ederdim.

Kafirler yaklaşınca hala kalkmadığımızı ve kara askerinden yardım için formada işaret ettiğimizi anladılar.

Ceneral olacak mel'un:

"Bu Barbaroşo'yu pek akıllı adamdır, diye meth ederlerdi. Bunun bu işi bestiyeye işidir.

Ben hiç donanma askerini karaya çıkarıp da, düşman beni batırsın bekler miyim? Ömründe hiç denize girmemiş adam bile, kendisine zararı faydayı seçer. Bu ise bir de Barbaroşo diye tanınır. Bak şu borikoluğuna!"

Demeye beşladı.

Amma daha sözünü bitirmeden İslam donanmasının hep birden yelken üzerine geldiğini gördü.

Kaçan Ceneral

Allah'ın yardımını ile rüzgar dahi bir anda bizden tarafa geldi. Kafir donanması rüzgar üstünde iken rüzgar altında kaldılar.

O zaman yedi pare topu bir fitilden ateşleyip, somsırma İslam sancağını dikip, onun altına da filandıra koyverdim, öyle ki suda sürünürdü. Evvelden kapaklar gevşek hazır olduğundan birden alabanda olunduğuyla toplar taşra salpa olundu.

Aç kurt koyun sürüsüne nasıl giderse, kafirlerin kalp cenahına öyle girdik. Kafirler daha hazır olmadan beşer altışar kat alabanda vurduk. Sonra çatan çatanın oldu.

Kafirlerin on altı pare gemisini kuru tekne kalmış olarak feth ettik. On dört paresini batırdık. Altı pare tekne ise gayat yürük olduklarından firar edip elimden kaçtılar.

Firar eden altı pare kafir gemisinin biri Ceneral gemisi idi.

Ceneral hem kaçır, hem de bu fendimize kulak çekip:

"Gerçekten, İspanya Kralı'nın bu diyavolonun elinden kan ağladığı kadar varmış. Ne oyuncu diyavolo imiş. Bundan çekinmek gerektir."

Diye söylenirdi.

Kafirler bu şekilde ye's ü matem içinde çekilip gittiler.

"Koca gazi Hayreddin Paşa!"

Karada olan ordu-yu hümayun askeri ve Paşalar dahi bu cengi seyr ederlerdi. Gerek askerler ve gerek Paşalar hali görünce hayrette kalıp memnun oldular.

"Allah seni gözetsin, koca gazi Hayreddin Paşa! Gerçekten yedi iklim dört köşede nam ü şanın anılıp Padişah sevgisine mazhar olduğun kadar varmışsın!"

Deyip tahsin eylediler.

Paşalar birbirlerine:

"Gördünüz mü? Meğer Hayreddin Paşa karındaşlarımız, bizim gibi yalın kat akıl ile gezmez imiş. Bizim ona, donanma askerinden karaya asker çıkar, gelsin bize yardım etsin, diye haber gönderdiğimizde, bizim gibi düşüncesizlik edip dediğimizi yapaydı, halimiz ne olurdu? Eğer asker çıkaymış büyük yüz karası olacak imiş. Hele elhamdülillah böyle oldu... Bizim ona hatırımız bile kalmıştı. Amma meğer aklımız ermediğinden imiş. Onlar elhamdülillah yüz düşmana karşı olup, onlar gibi yüz ağartmaya bakalım, inşallah."

Dediler.

Sabah olunca asi Arnavutlara karşı çıktılar. Hak teala yardım eyleyip, asilere öyle bir kılıç döşettiler ki ancak olur. Tahminen otuz kırk bin kelle kestiler. Arnavutlar cizye vermeyi ve reaya olmayı kabul ettiler.

Elhamdülillah o mübarek senede gerek karada gerek denizde güzel yüz aklıkları oldu.

Kara cenginden sonra filikama binip taşra çıktım. İki üç saat kadar Paşalarla görüştüm
Birbirimize:

"Gazanız mübarek olsun!"

Dedik.

Sonra yine gemime döndüm.

Kafirlerden aldığımız onaltı pare geminin hepsi taş isabetiyle direkleri kırılmış kurutekne kalmışlardı.

Bu on altı pare tekneyi mümkün olduğu kadar tamir ettik. Yanlarına donanmadan yirmi pare gemi katıp, sekiz bin esir ile beraber İslambol'a gönderdim. Onlar dahi selamete İslambol'a vardılar.

Padişah-ı alem-penah hazretleri bu iki taraflı zaferler için:

"Haza min fazli Rabbi!"

Deyip hamd ü senalar eyledi.

"Sen mücahit lalamın hizmetinle..."

Aktarmalarla beraber yirmi pare gemi gönderdikten sonra yanımda kalan kırk pare tekne ile oradan kalkıp Ada arasına vardım. Sonra çekilip selamet ve ganimetle İslambol'a varıp gemileri Terşane-yi Amire'ye bağladım.

Padişah hazretlerinin huzuruna çıktığımda, bana dualar edip:

"Gazan mübarek olsun, mücahit lalam! Hak teala dünya durdukça sen gazi lalamı düşmanüzerine mansur ve muzaffer eylesin. Evvelden uçurmaya çok ihtiyacımız vardı. Şimdi elhamdülillahsen mücahit lalamın mübarek hizmetinle kafir esirlerini koyacak yer bulamıyoruz."

Diyerek üç kere sırtımı sığadı, hil'at giydirdi:

"Göreyim seni gazi Hayreddin lalamın, inşallah bahara kadar gemileri çek çevir

Venedik kefelerine Hakk-ı yardımı ile haddini bildirelim. Zira Ceneral olan adam kancıklamayı göstereyim, der imiş. İmdi sen dahi basiret üzere olasın."

Buyurdu.

Ben dahi devam-ı devlete dua edip:

"Şevketlü hünkarımın duası ben zayıf kulları ile beraber olduktan sonra, inşaallahur rahman, din düşmanlarının başaşağı olmaları muhakkaktır."

Cevabını verdim.

Padişah hazretleri tekrardua kılıp:

"Bernurdar ol lala."

Dedi.

Bunun üzerine ben de sarayıma gittim.

Hased-i kalb-i aduv...

Hünkar hazretleri, benim daim özgür ve tevazu ile konuşmamı, enaniyet göstermemi pekbeğenir, bu yüzden bana ziyadesiyle muhabbet beslermiş.

Arkamdan beni hayır dua ile anar ve vezirlerin yanında:

"Lalam Hayreddin Paşa düşmanlara daim galebe etse gerektir. Zira sözünü daim özür ile söyler, benlik davası sürmez, derviş adamdır."

Diye meth ederdi.

Amma nifakçılar taifesi Padişah-ı alem-penahın beni mth edip:

"Dervişane ademdir."

Demesinden çokluk hazzetmezmerdi.

Hasetlerinin şiddetinden bulsalar beni bir kaşık suda boğarlardı.

"Hased-i kalb-i aduf lutf ile tağyir olmaz,

"Senkte muzmer olan ateşe ab etmez eser."

Amma bu hasetçiler nişlesinler ki, ısıramadıklarından, onlar da istemeye istemeye

Padişah'a uyup:

"Öyledir Padişahım, buyurduğunuz gibi, bir veli kulunuzdur."

Derler idi.

Ben ise bahara kadar donanma işlerine nizam intizam verip, kendim ibadet ü taatteoldum.

Andirya Dorya ve Mısır hazinesi

Bahar gelip yetişikte yine seksen pere gemi ile taşra çıkıp gazaya teveccüh eyledim Ramazan Bayramını Gelibolu'da yaptık. Taleben ve ulemandan olan fakirler, yetim ve dullara çok hayır hasenatta bulundum.

Sonra kalkıp İşkiruz adasını feth ettim. Biz burada iken bir haber geldi ki:

"Andirya Dorya otuz pare kalite ile Mısır hazinesinin yolunu beklermiş!"

O zaman donanmadan kırk pare gemiye Salih Reis'i serasker tayin edip gönderdim.

"Var Mısır hazinesini al. Boğazdan içeri koyup, yine gel ardımdan yetiş."

Diye tembih ettim.

Salih Reis varıp Mısır hazine gemilerini beklerdi. İki üç gün sonra hazinegemilerine ras gelip onları Boğazhisarı'na kadar selametle getirip salıverdi.

Bu hizmeti eda ettikten sonra dönüp İstindil're bana kavuştu.

Salih Reis'e:

"Andirya Dorya'ya kavuşmadın mı?"

Diye sual ettim.

"Yok pašam bir şey görmedim!"

Dedi.

Meğer Andirya Dorya hakikaten Mısır'dan gelecek hazine gemilerini beklemesine beklerbekler imiş. Amma bizim donanma ile Akdeniz'e çıktığımızı duyunca soluğu Venedik körfezindealmış.

En büyük iksir

Şevketlü Padişah-ı alem-penah hazretleri dahi hazine gemilerinin korunması için kırkpare gemi tayin edip, hazine gemilerini bulup, selamet ile Boğazhisarı'na götürttüğümü duydukta pek memnun olmuş. İndinde çok makbule geçip size hadsiz dualar eylemiş.

Ya nice bizim işimiz ras gelmesin ki, dünyada en büyük iksir dedikleri padişah duasıdır.

Hak teala yüce gölgelerini her zaman ümmet-i Muhammed üzerinden eksik eylemeye, amin.

İstindal adası denen adada Krigolar otururdu. Amma bazı Frenk kabilesinden dahi gelenler olmuştu. Bunlar Krigonlardan kız alıp ev bark sahibi olmakla adada Frenkler deçoğalmıştı.

Bunlar haber gönderdim ki:

"Frenk taifesiyle karışıp, aranızda kız alıp vermişsiniz. Şimdi onlar da sizin gibi

Padişah-ı alem-penah hazretlerine cizye vermekliğı kabul ederlerse hoş! Aksi halde onlarınyanında siz de yanarsınız."

Krigolar bu haberi alınca:

"Baş üstüne Paşa hazretleri!"

Deyip, senede on bin Venedik altını vermeğe kavlı karar eyledik.

İki senelik cizyelirini yirmi bin Venedik altını olmak üzere alıp oradan kalktık.

Bundan sonra teker teker adalara uğrayarak bu seferde yirmi sekiz ada ve yedi kalealdım.

Kimini gazilere yağma ettirip kimini cizyeye kestim. Yirmi binden fazla da esir aldık.

Donanmanın azığı az kaldığındançekilip Eğriboz'a geldim. Burada azıklanıp eksiklerimizigiderdik.

Bölüm 16

Preveze savaşı

Biz Eğriboz'da azıklanırdık, kafirler ise İspanya, Papa, Venedik üçü birlik olmak üzere:

– Hayreddin Paşa'dan geçen sene bize ettiği kancıklığın hesabını alırız yahut cümlemiz serden geçeriz!

Diye mertlik davası kılıp, bizi arzulayıp gelmekte imişler. Ben ise Eğriboz'dan kalkıp Preveze'ye gelmiş idim. Kafir donanmasının bizi aradığını haber alınca karakulak çıkardım.

Benim yürük bir işkanpavyem vardı. Onu karakulak olmak üzere yanımdan ayırmazdım Çok yürük idi. Öyle ki, uçar kuşa hükmederdi. Dokuz oturak idi. Kerestesi safi incir ağacındandı. Raisu bir bahadır gazi dilaver yiğit idi. Varıp kafir donanmasından bir haber getirsin diye bunu gönderdim. İşkanpavye yola çıktığının üçüncü günü, kafir donanmasının karakulağına ras gelmiş. Kafir teknesi kaçmayı murat etmiş. Ol dahi yürüklüğüne güvenir idi. Amma, el elden üstündür demişler.

Kafir karakulağı bizim işkanpavye önünden bir adım atmaya iktidarı olmamış, tutupalmışlar bize getirdiler.

– Ne var ne yok?

Dedim Onlar da saklanmayıp olduğu gibi söylediler. Biz donanmadan ayrılalı bugün sekiz gündür. Barbaroşo'nun donanması Preveze'de, diye bir haber geldi. Onun için bizi gönderdiler. Bakalım bu haber gerçek mi, diye. Geldik, tutulduk Biz donanmayı filan yerde bırakmıştık. İki üç güne kadar buradadırlar. Hepsi yüz yirmi pare yelkendir. Venedik, İspanyol, Papa, üçü birlik olmak üzere seni aralar. Artık gerekeni senbilirsin! Dediler. Bu haberi alınca, Cenab-ı Hakk'a:

– Yarabbi sen nusret ihsan eyle, ümmet-i Muhammed'e!

Deyu dua eyledim.

Reislerin endişesi

Üçüncü gün işkanpavye kafirlerinin söylediklerigibi yüz yirmi pare yelken yelken kafir donanması Preveze'ye girip yattılar. Gemileri kale altına çektim. Kaliteleri ve firkateleri yollu yolunca dizdim.

Amma reislerden birkaçı o gün kale üzerine çıkıp kafir donanmasına bakıp seyr ederleddi.

Bunların kalblerine bir endişe gelip aralarında konuştular:

"Bu kafirlerin cümlesi yüz yirmi pare gemidir. Bizler seksen pare gemiyiz.

Mertlik davası edip geldiler. Bunlara karşı durmak zordur. Hayreddin Paşa ise: İmanıtamam olan kafirden korkmaz, der. Kendi bir tedbir etmez, tedbir edecek olanıda dinlemez Evvela şu burnun ucuna birkaç pare top çıkarıp orasını tahkim eylemek lazım idi. Geceleyinkafirler sandal ve firkatelerle gelirse bir yüz karalığı olmayaydı."

Dediler.

Her yerde karakulak eksik olmaz derler. İçlerinden biri bunların söyleştikleri bana yetiştirdi. O zaman divan eyleyip bütün reisleri topladım.

Reislere dediklerim

Hepsi gelip yollu yolunca oturup hal hatır sorulduktan sonra dedim ki:

"Oğullar, gaziler! Müşavere, Peygamberin sünnetidir. Ve akıl akıldan üstündür. Her

kimin gönlünde, derya işlerine dair bir tedbir varsa, söylesin. Bazı karındaşlar bizim hakkımızda:

Paşa kendi tedbir eylemez ve tedbir edenin dahi sözünü dinlemez, demişler. Haşa, yolunda olan söze muhalefet etmem, isterse bir çocuk söylesin. Siz cümleliz benim oğullarım ve karındaşlarımsınız. Ve lakin bazı gazi kaptanlarımız demişler ki: Paşamız bu kafir donanmasına ehemmiyet vermez, halbuki bunlar yüz yirmi pare teknedir, bizler isem seksen pare tekneyiz. İmdibu kafirlerden çekinmek gerektir... Kaptanlarımız bu şekilde dedikodu edip, bir miktar yürekleri bulanmış.

"İmdi oğullar! Onların o sözleri gerçektir, yalan değildir. Benim kafirden endişem yoktur. Yüz yirmi pare gemi değil, isterseler iki yüz pare gemi olsunlar. Benim Cenab-ı Rabbülaemin'e sadakatim gayet sağlamdır. Yardım edici O'dur, düşmanın çokluğuna bakmayalım Beş vakit namazda yardım dileyelim.

"Yine demişler ki: Şu burun üzerine bir kaç pare top çıkarmak lazımdı... Güzel bir tedbir. Lakin ben hakirin kısa aklına göre, ol burnun ucuna top çekmek düşmana zebunluk alametidir. Zira deniz yolunca iki kavi korsan gemisi baş başa tiremola edip alabanda vurularsa, onların ikisi denktir, birbirlerinden pervası yoktur demektir.

"Amma vakta ki birinin başbaşa dönmeğe iktidarı kalmayıp sentebarbadan top atmağa başlarsa, onun gayri mağlupluğuna verilir. Onun artık, öteki çatıp alabilir. Elinden hiç bir şekilde kurtulamaz, meğer hak izin vermeye."

"İşte ol gazilerin burun ucuna top çıkaralım demesi, buna benzer. Şimdi ol gazilerin tedbirlerine göre, oraya top çıkardığımızda, en evvela kafirler: Gördünüz mü, Barbaroşo baskından korkuyor, diyecekler. Kafirlere kalp kuvveti vermiş olacağız.

"İşte benim bildiğim budur. Sizler dahi kalbinizde olanı söyleyin. Ben hak cevaptan kaçmam."

Katarda deve bir öter

Bu sözlerim üzerine hepsi:

"Devletlü Paşa, Hak teala senin vücudunu hatasız eylesin! Bizim cümlemizde bir söyleyecek cevap yoktur. Hep başımız sana bağlıdır. Bu hususta reyve tedbir sen devletlü sultanımızdır. Hak teala yaptığın işleri, ezeli takdirine uygun eylesin. Bizlere yüz aklıkları ihsan eyleyip, ümmet-i Muhammed'i düşman üzerine muzaffer kıla.. Ol burun ucuna top çıkarmayı tedbir eden ve sen mücahit Paşamızı diline alan her kim ise cümlesini cezalandırıp haklarından gel Bizim bu işten haberimiz yoktur Katarda deve bir öter Bunu syleyenler nizam ve intizamı bozacak iş işlemişler Haddini bilmeyene haddini bildirmek, öksüze kaftan giydirmek kadar vardır."

Dediler.

Hakikaten onların haberi yoktu Bu sözleri edenler beş altı reisdı Bunlar da divanda idiler Onlrı bildiğim halde:

"İşte bizim hakkımızda dedikodu edenler bunlar imiş!"

Deyip yüzlerine vurmadım.

Kabahatlerini affedip güya otaya söyler gibi söyledim Amma onların yüzlerine söylemekten fazla utandılar Her bir kıllarından birer çeşme oldu.

Reislere:

"Oğullar!Hak Teala sizin cümlelizden razı ola Benim de sizden beklediğim bu idi

Lakin bu gece inşallah gemilerimizi hazırlayıp piko durasınız Seherde rüzgar içerden dönerse kalkıp düşmana mukabil oluruz Allah Teala yardım ihsan eyleye Göreyim sizi er gibi hareket edesiniz İnşallah düşmanın halinde bir şey yoktur Allah erenler bizimle beraberdir Kalbinizi safi tutasınız."

Dedim.

Divan savulup reisler ve gaziler herkes, gemili gemisine gitti.

Seherde gördüğüm rüya

O gece:

"Allahım, İslamı kafirler üzerine kuvvetli kıl! İslama nusret ihsan eyle!"

Diye sabaha kadar tazarru ve niyaz eyledim. Seher vaktinde uyku ile uyanıklık arasındaşunu gördüm:

"Yattığımız limanın yalı kenerında, sanki karada, birçok ufacık serdin balığı çıkmış Amma ol ufacık serdin balıklarının içinde iki tane karnı yarık balık vardı. Bunlar seyr eder duruken, bir şahıs biralata binbiş dolu dizgin yanıma geldi, atın başını çekip durdu. Bir peştemal dolusu ufacık balığı elime verip: Aa bunu ya Hayreddin! Halife-i ruy-i zemin olan şevketlü Sultan Süleyman'a peşkeş ver, dedi. Sonra çıkarıp elime bir rik'a vererek kayboldu Ben de rik'ayı açıp baktım. Gördüm ki, beyaz kağıt üzerine yeşil hat ile -Nasrun min

Allahi ve fethun karıb ve beşşiril mü'minine ya Muhammed- deyu yazılmış. bunu okuyup yüzüme gözümesürdüm.

"Sana hamd ve şükürler olsun ya Rabbi!"

Diyerek uykudan uyandım.

Rüyayı kendim tabir ettim.

"İnşallah ol ufacık balıklar kafir donanmasının firkateleri ve sandallarıdır. Erzak ve ganimetlerle İslam askerenin tok doyum olacağına işaretler. Karnı yarık balıklar ise kafirlerin kadırgalarıdır. Gaib bilinmez amma, içinde olan kafirleri firar etmiş olmalı Padişah-ı alem-penah hazretlerine peşkeş ver dediği peştemal dolusu ufacık balık, inşallah, yakında Boğdar'ın fetih haberi geleceğini işaretler. Çünkü şimdilerde Padişah-ı alem-penahBoğdan üzerine gitmiştir. İçinde nusret ayetleri yazımı olan rik'a ise, inşallah,

Allahın yardımı, Peygamber'in mucizesi, enbiyaların himmeti ile düşmana mansur ve muzaffer olmamıza işaretler."

Diyerek hamd ü senalar ettim.

Baktım ki nusret rüzgarı içerden dönmeye başladı. O zaman:

"Bismillah, tevekkelü alellah, niyyeti gaza, kasdı kafir!"

Diyerek mübarek bir saatte salpa eyleyip, badbanları döküp, pupa rüzgarla fecirvaktinde seksen pare gemi olmak üzere kafir donanmasının üzerine hucüm ettim.

Preveze Savaşı

Kafir donanmasının ise o gece üzerine bir pus çöktü ki birbirlerini görmek oldular Benim limandan çıkacağımı ise hiç zannetmiyorlardı.

"Barboroşo bizden korktu, gayri limandan taşra çıkmaz."

Derlerdi.

Zira kafirler gelip oraya lenger-endaz olalı üç günolmuştu. Bizden bir hareket görmediklerinden böyle kanaatgetirmişlerdi. Amma, düşman düşmanın halinden bilmez,

demişler Bizim yattığımız Preveze limanından öyle olur olmaz rüzgar ile çıkılmaz idi.

O sebepten çıkışı rüzgarın içerden eseceği bir mübarek saate tehir etmiş idim.

Seksen parelik donanmamı üç bölük ettim.

Tenbih ettim ki:

"Bizim gemi alayı kafirin alayına karşı olsun. Bizim firkate alayı kafirin firkatealayına, kalite alayı kafirin kalite alayına mukabil olsun!"

Böylece taksim edip at başı beraber İslam donanması kafir donanmasının üzerine gitmekte olduk.

Amma kafirler karanlık pusun içinde, demir üzerinde kendi havalarında yatırlar idi.

Bizi ardımızdan sürüp oraya getiren nusret rüzgarı, varıp kafir donanmasının üzerindeki pusu da dağıttı.

Kafirler gördüler ki islam donanması üzerlerine bindirip varır. O zaman kafirlerin içinde, bir ana buba günü bir şaşkınlık, bir rubulya koptu ki, demek olmaz!

Daha alaca karanlık olduğundan demirlerini kesip birbirlerinin üzerlerine düşüp, kafir donanmasıyla Müslüman donanması karmakarışık oldular.

Otuz altı pare geminin önünde olarak, forsa sancaklarını dikip foralabanda arslanlar gibi yollu yolunca ateşlerimizi saçarak cenge giriştik.

Kalite alayımız kafirlerin kalitelerini allak bullak edip kimini alıp, kimini batırmakta, kimisini ise kafirler bırakıp kaçmakta idiler.

Firkate alayı dahi, kafir firkatelerinin kimini alıp, kimini baştan kara edip, kiminidahi koğup gitmekte idiler.

Elhasıl kafir donanması münhezim olup, asakir-i İslam mansur ve muzaffer oldu.

Kafir gemilerinden sekiz pasesi kuru tekne olarak on beş tanesi alındı, yedisi batırıldı.

Kafir kalitelerinden yedisi cenk ederek, ikisi içindekilerin bırakıp kaçmasıyla dokuz kalite alındı.

Kafir firkatelerinden on iki pare firkate alındı.

Netice-i kelim kafirlerin yüz yirmi pare donanma-yı menhuselerinden otuz altı adet tekne alındı, kalanı firar edip gittiler.

Firkateler ve sandallar deryanın yüzünden kafirleri devşirdiler, kimisi de boğulupcehenneme gitti. İki bin yüz yetmişbeş kafir esir alındı.

Boğdan'ın fethi müjdesi

Aktarmaları getirip limana koduk, sonra kendimiz de selamete tekrar limana giripyattık.

Sakatlarımızı onardık. Zira biz de salkım saçak olup, iler tutar yerimiz kalmamıştı.

Şehit olan gazilerin kimini deryaya kimini ise Preveze'ye defn ettik.

Seksen pare gemideki gazi askerlerden dört yüz şehit sekiz yüz yaralı vardı. Mecruhların yarasını hoşça sardık.

Bu büyük gazanın şükrü için yüzümü secdeye koyup hamd ü senalar eyledim.

Sabah olunca kaptanlara ve gazilere büyük ziyafet verdim. Yeyip içip şenlik şadımanlık ettiler.

Bizler bu sürur ve sevinç içinde iken Boğdan'ın fethi müjdesiyle Kapıcıbaşı geldi Kapıcıbaşıya ihtiyaçtan beri edip başını göğe erdirdim.

Kaptanlara ve Kapıcıbaşıya gördüğüm rüyayı ve nasıl aynen çıktığını anlattım.

Şevketli Sultan Süleyman han, Kapıcıbaşı ile gönderdiği hatt-ı hümayunda buyurmuş ki:

"Sensin ki lalam Hayreddin Paşa,

"Derya gazan mübarek olsun. Kış mevsimi yakındır. Gayri ayak ayak Asitane'ye gelmeye acele edesin. Burada refah ve istirahatinde olasın."

Üçüncü gün Kapıcıbaşıyı geri gönderdim. Cengin ahvalini ve sair haberleri de yazıp eline verdim, Padişah hazratlerine bildirdim.

Kendim ise Preveze limanında yirmi gün miktarı eğlenip, kafirden aldığım aktarmaları donattım. Onla beraber yüz pare tekne olduk.

Kafir Cenaral'in dedikleri

Bu sıra kafir donanmasından bir haber almayı murad ettim. İskanpavyeyi donatıp gönderdim.

Ayamavra yakınında İncir limanından çıkma, kaçı, koyun, sığır yüklü bir kayık tuttu İçinde otuz altı kafir vardı. İnebahtı'ya kafir donanmasına satmaya götürüyorlardı. Daha önce bir sefer etmiş, ikinci seferinde işkanpavyeye tutulmuştu. Alıp getirdiler.

Pek memnun oldum. İçindekileri gemilere pay ettim, İslam askerinin kursağına nasip oldu, yediler.

Kayığın Reisi bir laf anlar kafir idi. Kafir donanması Ceneralinin ahvalini bizenakl etti.

Bu Ceneral daha önce Avlonya önünde bozulup altı tekne ile kaçıp kurtulmuştu. Busefer ise yüz yirmi pare tekne ile Venedik, İspanyol, Papa üçü birlik olmak üzere mertlikdavası edip, gelip intikam almak istemişlerdi.

Elhamdülillah evvelkinden beter başaşağı olup mertlik dava etmiş iken kaçarak gittiler.

Kaçıp kurtulduktan sonra, reislerini yanına çağırılmış ve:

"Bu hristiyan düşmanı sihirbaz Barbaroşo için biz mertlik davası edip çıktık. Amma yine evvelki gibi sihirbazlık edip bizim yattığımız yere pus yağdırdı. Haberimiz yok iken gelipbizi demir üzerinde bastırdı, bu kadar yüz karalığı eyledi. Neyse ki kaçarak elinden güç belakurtulduk. Asla bir poh yemeye kadir olamadık. Şimdi Krallarımızla ne yüzle buluşsak gerek. Gelindi hiç olmazsa varalım, İnebahtı'yı alalım."

Demiş.

Tuttuğumuz kayığın reisi, kafir donanması için:

"Şimdi ben onları İnebahtı'ya yakın bir limanda bıraktım. Geçen yine koyun, sığırkeçi yükletip onlara satmış idim. Çok akçe faide ettiğimden, tamah dünyası, yine kayığımı yükletip o tarafa doğru giderken, senin işkanpavyeye rastladık. Bizi alıp sana getirdiler."

Dedi.

Hem kendi halimi hem de kafirerin ahvalini bir bir söyledi.

Bunu duyunca sabahleyinoradan kalkıp:

"Nerdesin İnebahtı!"

Diyerek yola çıktık.

"Kaçan pek koğma zarar edersin"

Biz böyle gelirken, kafir donanmasının karakulak kayıkları haber almışlar. Alelacele varıp menhus Ceneral'e söylemişler.

"Barbaroşo evvel seksen pare tekne idi. Şimdi tamam yüz pare yelken olmak üzere bu tarafa doğru gelmektedir."

Haberi alan kafirlerin aklı başından gidip, oradan hemen kalkıp, soluğu körfezde aldılar.

Birkaç gün sonra onların olduğu yere geldik.

"Venedik donanması buradan gideli üçgün oldu."

Dediler.

Önce artlarından gitmeyi murat ettimse de, sonra:

"Koyundu! Kaçanı pek koğma zarar edersin, demişlerdi. Bu kadar yüz aklığı oldu, elhamdulillah. Onların firar etmesi de, yine Allah teala hazretlerinin lutf ü kerimindedir. Çok şükür meydan yine İslam'da kaldı."

Diye düşünüp, hamd ü senalar ederek, vaz geçtim.

Zaten kış mevsimleri dahi yakın olmakla, dönüş eyledim. Selamet ve ganimetle Asitane'ye geldik. Şenlik şadımanklık ederek, dostları şad düşmanları berbad eyledik.

Varıp şevketlü Hünkar'a buluştum.

"Hoş geldin mücahit lalam, gazan mübarek olsun."

Dedi, hil'at giydirdi.

İhtişam ve debdebe ile sarayıma gittim. Tersane-i Amire'nin nizam ve intizamına bakıp, kendim taat ü ibadetimde oldum.

O kış refah ve rahat içinde, kendi hanemde haremimde geçirdim.

Bahar günleri yetişip sefer zamanları geldikte, seksen pare gemi yağlanıp hazıreyledim.

Her levazımatlarını gereği gibi düzüp, mübarek bir saatte Akdeniz'e çıktım.

O sene kafir donanması çıkmadı. Biz de kafir yakasını kan ağlatıp, berbat ve harapeyledik.

Çok yüz aklıkları oldu, ganimetler aldık.

Budin'in fethi

Biz derya yüzünden gezip dururken, o yıl yani dokuzyüz kırkbeş sesesinin başlarında şevketlü Padişah-ı alem-penah Sultan Süleyman hazretleri, kalkıp, Budin üzerine sefer eyledi.

Hakk'ın yardımıyla Budin'i feth eyleyip aldı. Sonra darat-ı saltanat ve ihtişam ile Asitane'ye döndü.

İspanya Kralı ise,

"Gran Senyör, Budin'e Alaman üzerine gitmiş!"

Diye haber alınca, hemen Alaman Kralı'na karadan otuz bin sultat imdat için göndermişti.

Amma gazi Sultan Süleyman'ın kılıcından bu otuz binden bir İspanyol kafiri bilekurtulmadı, hep kılıçkan geçirildi.

Andirya Dorya ise otuz pare tekne ile Muton Koron üzerine korsanlığa gelmişti. Bunun haberini alınca oraya gittim. Günlerden bir gün Andirya Dorya'ya rastladık. Azim cank oldu.

Allah'ın izni ile yirmi dokuz pare teknesini aldık. Otuzuncu Andirya Dorya'nın kendi bindiği kalite idi. Gayet yürük olduğundan ve akşam dahi bastığından kaçıp kurtuldu.

Bu gazanın şükraneliği için hamd ü senalar eyledik. İslam askerleri din düşmanları üzerine muzaffer olduklarından şar olarak, selamet ve ganimetle gelip Asitane'ye dahil olduk.

İslambol'a öyle bir günde geldik ki ol gün bütün şehir Budin'in fethi sebebiyle tezyin-i bilad, sürur-i ibad ile donanma olunmuş idi.

Ben dahi bütün donanma-yı hümayun gemilerinden üçer kat alabanda sağdım. Şöyle ki, ol gün top sahasından İslambol'un içi yandı, tüttü. Ümmet-i Muhammed ferah ve sürure müstağrak olup, şadlık eylediler.

İslam askeri o mübarek senede gerek karada gerek deryada, düşman üzerine mansur ve muzaffer olup kafirleri mankur ve münhezim eyledi. Hak teala, dünya durdukça İslam askerini karada ve denizde din düşmanları olan bedbahtlar üzerine muzaffer eyleye, mel'unları celaliyle kahr eyleye, amin, bi-hürmeti seyyidil enbiyai vel mürselin.

Varıp şevketlü Padişah-ı alem-penah hazretlerine buluştum:

"Gazan mübarek ola, şevktlü Padişahım, hakk'ın yardımını daim olsun."

Dedim, gereken edp ve tazimde bulundum.

Padişah hazretleri dahi bana dualar edip:

"Senin dahi gazan mübarek olsun lala! Hak teala seni daim muzaffer eylesin!"

Diyerek eğnime hil'at giyridi.

İhtişam ile konağıma gittim.

Sonra yine eskisi gibi donanma-yı hümayun ve Tersane-i Amire ile levent gazilereait işleri çekip çevirip, nizam ve intizam vermekle meşgul oldum, ibadet ü taatta ve devletimindevamına duada bulunur oldum.

Krandos kafirin avratı

Şevketlü Sultan Süleyman han hazretleri Rabbi'in yardımını ve kahhar kuvveti ile

Budinkalesini feth eyleyip aldıkta, bu kaleyi Krandos nam kafire verip onu bey eylemişti.

Aradan çok geçmeden bu Krandos kafiri öldü, nabis ruhu cehennemde karar kıldı.

Fevt olan Krandos kafirin avratı, kocasının yerine oturup Budin'i idareye başladı Pek akılı ve tedbirli bir avrat idi.

Amma Alaman Kralı, Krandos'un mürt olduğunu haber alınca dünyalar onun oldu. Hemen alelacale asker çekip, varıp Budin kalesini muhasara eyledi.

Krandos'un avratına elçi ile:

"Sen ki Krandos'un sinyorasın.

"Elçin sana vardıkta, gerektir ki merasim ile bana kalemi teslim edip, sonra geliphak-i payime yüz süresin, seni yine yabana atmayız, bir masıp ile kayırırız. amma sakın ki inatve muhalefet etmeyesin. Zira sen bilirsin ki, bu kale evvelden benimdi. Gran Senyor elimden alıp kocana verdi. Şimdi yolu ve erkanyla mal sahibi malını alabilir.

"İnat ve muhalefet etmeden kaleyi bana teslim edersen hoş... Aksi halde kaleyisenin başına dar ederim."

Diye haber gönderdi.

Elçi varıp Krandos'un avratına bu şeyleri ifade eyleyince, karı:

"Bu kaleyi benim erime şevketlü Sultan Süleyman verdi. erim öldü, şimdi bu kale bizde emanettir. Bu kalenin sahibi Padişah-ı alem-penah Sultan Süleyman hazretleridir.

İmdişevketlü

Padişahıma arz ederiz. Hali gereği gibi ifade eylediğimizde, eğer: Kaleyi Alaman Kralı'na teslim eylesin, zira kale evvelden onundur, der ise ala, veririz. Elhasıl Padişah hazretlerinden her ne türlü bir emr-i ali gelirse gereğince amel ederiz." Diye red cevabı verdi.

"Tiz çatr-i hümayun taşra çıksın!"

Vay ki Alaman Kralı gayet hiddete gelip, kafir iken Yahudi oldu.

"Bak şu saç çok hilebaza, eksik etekli iken bana ne cevap gönderdi!"

Deyip, cenk ü cidali başlattı.

Krandos'un karısı el altından name yazıp keyfiyetten ve ahvalini Sultan Süleyman hazretlerine bildirdi.

Name şevketlü Hünkar'a gelince, son derece hiddete gelip:

"Tiz çetr-i hümayun taşra çıksın! Ol mel'unun üzerine seferin vardır!"

Deyüp, kendi bizzat gitmeyi murat eyledi.

Amma sonra nedimler, devlet erbabı ve saltanat erkanı koymayıp:

"Şevketlü Padişahım, senin bu kadar yarar lalarının vardır, onlara emir eyle gitsinler.

Senin dua ve himmetinin bereketi ile menhus Alaman'ı baş aşağı etsinler. Padişahım neden zahmet buyuracaksınız?"

Dediler.

Padişah dahi razı olup, seksen bin asker ile Fettah Paşa'yı tayin etti. Fettah Paşadahi ılgar ile varıp Budin'e yetişti. Alaman kafirine karşı olup cenge duruştu.

Allah'ın yardımını ile kafire öyle bir kılıç döşedi ki, ancak olur. Altmış bin kafirden kimse kurtulamayıp, cümlesi cehenneme gitti.

Sonra Fettah Paşa, ol Krandos'un karısını tekrar Budin kalesine bey edip sabitkıldı.

İhtişam ve debdebe ile kalkıp Asitane'ye gitti.

Sultan Süleyman hazretlerinde hiddetleri geçip memnun oldular. Hak teala din düşmanlarını daima makhur eyleye, amin.

BARBAROS HAYREDDİN PAŞA'NIN
HATIRALARININ SONU

SON FASIL,

MOSONEGRO KARA HASAN AĞA'YA, İSPANYOLLARIN CEZAYİR'E HÜCUMUNA, KÂFİRLERİN KILIÇTAN GEÇTİKLERİNE, OCAKLILARIN HÜNKÂR'I VE PAŞA'YI ZİYARETİNE ve HAYREDDİN PAŞA'NIN VEFATINA

DÂİRDİR.

Gazi Hayreddin Paşa hazretleri, Andirya Dorya'yı Muton Koron önünde yakalayıp yirmi dokuz gemisini almıştı. Andirya Dorya salt başına teknesi ile kaçıp kurtulmuştu.

Andirya Dorya'nın mağlûp ve perişan İspanya'ya vardığı gün, İspanya Kralı'nın Alaman Kralı'na yardım için gönderdiği altmış bin kâfirin kılıçtan geçtiği haberi de gelmişti.

Kara haberlerin ikisi birden bir günde gelmekle, kâfirler yeis ve matemlere battılar. Köpekler gibi uluyup, hınzırlar gibi çağırışmaya başladılar. Hangi belâya nâle ve feryat edeceklerini şaşırıldılar:

Alaman'da, Sultan Süleyman'ın kılıçtan geçirdiği altmış bin sultata mı acısınlar, Andirya Dorya'nın elinden alınan yirmi dokuz çektiriye mi?

Elhasıl kâfirlerin yeis ve mâtemleri ölçüye gelmeyip/hemen güyâ sal üstünde kalmış köpeğe döndüler... Hak teâlâ daima hüznün ve kederlerini ziyâde eyleyip, başları aşağı olsun. Ve ümmet-i Muhammed karındaşlarımız, her halde üzerlerine mansur ve muzaffer olsunlar, âmin.

Kâfirler Hayreddin Paşa hakkında:

«– Ol azizlerin hışır hışır hışmına uğrayası Bar- baroşo'nun elinden bizim halimiz neye varacak. Cezayir'de iken bir intikam alamadık. Hele şimdi Padişah tarafından tanındı, General oldu. Onu şimden sonra azizlere havale etmekten başka elimizden bir şey gelmez.»

Deyip, intikam almaktan gayri ümitlerini kesmişlerdi.

Sonra ise:

«– Cezayir'i almak için bir tedbir düşünelim. Eğer Cezayir'i alırsak, Barbaroşo da işittiğinde kasavetinden çatır çatır çatlar.»

Dediler. .

İspanya Kralı da kumandan ve kaptanlarının sözlerini mâkul buldu. Gayri Cezayir üzerine sefer tedarikine giriştiler.

Mosonegro Kara Hasan Ağa

Padişah hazretlerinin emri gereğince Hayreddin Paşa hazretleri sultan Cezayir'i feda edip Âsitâne'ye gelirken yerine Kara Hasan Ağa'yı bırakmış idi.

Kara Hasan Ağa, gayet mü'minin, müttakî, âlim, fâzıl, tavrü hareketi belli olmuş bahadır kişi idi. Gerçi cüssece uzun boydan bir miktar ufarak kıt'a idi. Amma bir şahin idi. Bahadırılıkta pek meşhurdu. Hayreddin Paşa'nın oğulluğu ve sırdaşı idi. Çoğu müşkil meselelerde onun rey ve tedbirine danışır idi. İş bilir adamdı. Cömertlikte Hâtem-i Tâî gibi idi. Bir kimseye bir ihsanda bulunsa onu ihtiyaçtan berî kılardı. Daima adalet üzere iş işler şer-i şerife uyardı. Hâsılı iyi ahlâklı bir âdem idi.

Hayreddin Paşa îslâmbol'a gittikten sonra Cezayir! çekip çevirdi. Nizam ve intizamı

artırdı. Cezayir'in içi ganimet ve esirlerle doldu. Kâfir yakasını berbad ve harap eyledi.

Günlerden bir gün kosta kâfirlerinden iki üç yüz kâfir, başlarına hasır yakıp, gelip, Kral'a Hasan Ağa'- dan şikâyetle bulundular.

Dediler ki:

«— Devletlü Kral, biz Barbaroşo'nun Islâmbol'a gidip Gran Senyör'e Ceneral olduğunu işitince, çok sevinip mesrur olmuştuk. Şu hristiyan düşmanı Barbaroşo'dan kurtulduk der idik. Amma şimdi Barbaroşo'nun yerine oturan Mosonegre, ki Kara Hasan Ağa demektir, Barbaroşo'ya rahmet okuttu. Barbaroşo yine hristiyanları deniz yolunca esir eder, öldürmezdi. Bu Mosonegro ise: Cezayir'de kâfir çok, bana esir lâzım değil deyu hepsini derkelle edermiş...»

Bunları duyan Kral'ın aklı başından gitti.

«— Hay diyavolo! Aman şunun hemen başını ezmeğe bakalım. Bunu da Barbaroşo gibi nâmü şan sahibi olmaya bırakmayalım, zira ejderha yılandan olur, dedikleri gerçektir. Barbaroşo'nun nâmü şan sahibi olması hep bizim ihmâlimizden oldu. Bir korsandan ne olacak derken, sonunda Gran Senyör'e Ceneral oldu. Aslında bari bir büyük kan olaydı, o kadar yüreğimiz yanmazdı. Yine aslına döndü derdik. Amma bunun aslı nesli belirsiz. Midilli adasından izbandut gidisi!...»

Diyerek Paşa hakkında da, yüreğinin ateşinden olmayacak pohlar yedi.

Bu kâfir oğlu kâfirler bilmezler ki, ol devlet ü dârâtj, nâmü şanı hep Cenab-ı Hak vermiştir... Ve tüizzü men teşâ ve tüzellü men teşâ. Bunu bilmezler de kendi fisk dolu fikirlerince hasep nesep iddiası ederler.

İspanyol Kralı Cezayir önünde

Kara Hasan Ağa'nın kâfirleri derkelle ettiği haberi kâfir yakasında şâyi olunca, gayrı Cezayir'e daha çok bakar oldular.

«— Azizlerin himmetiyle, biz de Cezayir'i aldığımızda ol Mosonegro dedikleri diyavolunun kellesini kesip yalı kapısına asalım. Hristiyanların kellelerini kesmek nice olurmuş, o haydutlara ibret olsun.»

Diye lâf ü güzaf harmanını savururlardı.

Dokuzyüz kırk sekiz senesinde büyük hazırlıklar edip bahar gelince Cezayir üzerine gittiler.

Rebiülevvelin yirmi beşinci günü İspanya donanması gelip. Temnitos önüne yattı. Kral dahi beraber gelmiş idi.

«— Hasan Ağa'nın başını kendi elimle keseceğimi»

Diye iddia ederdi.

Amma kul dediği olmaz, Allah dediği olur.

Nitekim denilmiş ki:

«Eğer dilden gelen elden geleydi,

«Gedâlar kalmayıp sultan olaydı.»

Kâfir donanması sabaha kadar güç ile yerleşti. Böyle büyük donanma ile Cezayir'e geldikleri olmamıştı. Cümlesi dört beş yüz yelken vardı. Gemilerin direkleri güya kabalık gibi Temnitos önünü doldurmuştu.

Kara Hasan Ağa baktı ki müsiümanlann renkleri değişmiş :

«— Hemen şimden sonra bizim ahvâlimiz bir Allah'a kalmıştır, meğer ondan bir

inâyet ola!»

Diye büyük telâşa düşmüşler.

O zaman Kara Hasan Ağa galaba divan eyledi. Askerler, ulema ve belde halkından büyük küçük hep gelip toplandılar.

Kara Hasan Ağa'nın konuşması

Hasan Ağa, aslan gibi yerinden kalkıp, bunlara dedi ki:

«— Ey oğullar, karındaşlar, babalar! Sizler cümmeniz bu ana kadar hep şâdlıkta ve safada idiniz. Her kolayın bir zoru ve her zorun bir kolayı olağandır. Şimdi bu din düşmanları mel'unlar gelip vilâyetimiz önüne lenger-endâz yattıarsa, bizlere dahi lâyıık olan şudur ki: Güya hepimiz bugünkü günde dünyaya geldik ve yine bugünkü günde şehâdet şerbetini içip ahi- rete gideceğiz, bilelim. Hadis-i şerifte buyrulduğu üzere, kişi kendisini dünyada hemen misafir gibi bilmek gerektir. Dünyaya gelenin ecel şerbetini içmesi muhakkaktır. Cenab-ı Hak: Bütün nefisler ölümü tadacaktır, buyuruyor. Bâki ancak Allah'tır, gayri kimse yoktur.

«Madem ki böyledir, bugünkü günde ne mala ne rızka ne de evlâda bakmayıp, hemen canla başla, Allah rızası için din-i mübin uğruna cihad-i fî sebîlillah edelim. Tâ birimiz kalmayınca kadar sizinle çalışalım. Elhamdülillah alâ din'il İslâm! ölenimiz şehit, öldürenimiz gazidir. Yardım edici ancak Cenab-ı Hak'tır. Sizinle bu yardıma bakalım, düşmanın çokluğuna bakmayalım. Zira az asker ile çok askeri bozmak, her şeyin sahibi Râbbimizin ezelî bir âdetidir.

«Sakınıp sakın kalbinize bir korku gelmesin. Allah erenler bizlere yardımcıdır. Burası mübarek topraktır. Sultan Cezayir'in gözcüleri çoktur. İnşallahu teâlâ, avn-i Hudâ ve mu'cizât-ı Mustafâ ve ciharyâr-i güzün-i bâ-safâ ve gâib erenlerin ve hazır erenlerin yüce himmetleri berçkâtı ile dinsiz kâfirlere öyle bir endam keselim ki, şevketlü Padişahımız ile efendimiz Hayreddin Paşa bize tahsin ve aferinler kılsınlar. Ve bizden sonra gelecek karındaşlar tevârihlerimizi okudukta ruhlarımızı rahmetle ansınlar. Nitekim kâmiller demişler ki:

«Er odur ki dünyada koya bir eser,

«Ezersiz kişinin yerinde yeller eser.»

Kara Hasan Ağa böyle dedikten sonra, dediği gibi kavlü karar üzere Fatıha olunup el yüze çalındı.

Divan savulup işli işine gitti. Barcû bârûlar üzerine pay olundular.

Er gibi hazırlanıp

Allah'ın hikmeti bu ya, divandan evvel kalplerinde bulunan korku, Kara Hasan Ağa'nın va'z-ü nasihatından sonra islâm askerinin içinden çıkıp gitti, Kalpleri aydınlandı. Geceleri Kadir, gündüzleri Nevruz oldu.

Acaba küffar donanması var mıymış, yoksa yok muymuş, asla mühimlerine gelmezdi.

«Bir yarar cümleyi yarar eder, bir muhannes cümleyi muhannes eder.»

Demişler.

Ol mücahit Kara Hasan Ağa'nın nükteleri nasihat- lan İslâm askerini, Isa gibi ölü iken diriltmiş, yeni hayata erıştirmişti.

Hasan Ağa da kalkıp, pâk abdest alıp, iki rekât namaz kıldı.

İşleri kolaylaştırıcı olan Cenab-ı Hak'tan, îslâm askeri için yardım dileyip:

« – Allahım, İslâmî kâfirlere karşı kavi kıl!»

Diyerek yüzünü yerlere sürdü, ağladı.

« – Ya Rabbel âlemin! Ben senin aciz bir kulunum. Beni din düşmanları olan kâfirlerin yanında utandırma. Yüz aklığı ile yardım ihsan eyle.»

Deyu dualar eyledi.

Sonra Fatıha-i şerif, sure-i Yasin ve Innâ fetahnâ leke suresini okuyup el yüzüne çaldı.

Kalkıp.

« – Bismillahirrahmanirrahim, Allah'a tevekkül ettim, kâfir ile gazaya niyyet eyledim.»

Deyip silâhını kuşandı, kılıcını boynuna astı. Muhammed-ül Mustafa'yı şefaatchi tutunup, burc-ü bâ- rular üzerine çıktı. Tedbir ve tedarikle meşgul olup, ortalığa nizam ve intizam verdi.

Burçlar üzere İslâm alemleri dikilip, kösler çalındı. Nâra-i Allahüekber sadasıyla âlem yankılandı. Hasılı er gibi hazırlanıp, aslan gibi düşmanı bekler oldular.

Küffar-i hâksâr dahi gemilerden sandallarla sel gibi karaya dökülüp ordusunu kondurdu. Metrisler kazıp köstebek gibi içine girdi.

Gayri gemilerden top taşı bomba, İslâm burçlarına yağmur gibi yağmaya başladı. Gaziler dahi a'dâ-yı hâsirin üzerine topuna top, bombasına bomba yağdırırlardı.

O gün kâfirlerin beş on pâre gemilerini batırdılar. Çünkü kâfir gemileri gâyet top altına girmişlerdi. Cezayir'in burçlarında hırtallı toplan yoktur diye hâkir görmüşlerdi, amma Hayreddin Paşa o burçları gayet muhkem edip hırtallı toplar komuş idi. Kırkar, otuz altışar, yirmişer, on ikişer ve sekizer hırtal olmak üzere topları var idi.

O gün toptaşı ve bomba darbından beş on pâre gemileri denize gark olunca, hemen alelacele top altından çıkıp uzağa yattılar. Onların topları da gayri Cezayir burçlarına yetişmez oldu.

İspanya Kralı kötü işli melun:

« – Şu Mosonegro denen Türkün bu rikoluğu- nu beğendim amma, baştan bunu Barbaroşo akıllı adam diye yerine oturtmuş ise de akıllı bir adam değil imiş. Beş on adam ile benim kuvvetime karşı durmak ister, burçların üstünde seyirdip gezer. Ya ben yarın o burçları göklere ağdırdığımda, o zaman ne yapacak.»

Dedi. Hasan ağa ile bir miktar zevklenip maskaralığa aldılar.

Sonra Kral:

« – Eğer bu negro diyanoloda akıl olaydı. Benim buraya geldiğimi görünce hemen Cezayir kalesinin anahtarlarını alıp, boynuna mendil bağlayıp, hak-i pâyimize gelip özür diler idi, Hem bu sebeple belki suçundan geçip affederdik. Halbuki ona hiç bir şekilde ölümden kurtulma yoktur. Hristiyanları derkelle edip kestiğinden ben de onun başım kendi elimle kesmeye yemin etmişim. Böyle iken' özür dileyip haddini bilmesiyle yine kati olunmasından feragat olunur, bir miktar şey ile vilâyetine gitmesine belki izin olurdu. Amma şimdi ben ona bir iş edeyim ki, kıyâmet oluncaya kadar dillerde destan ola.»

Deyip hiddetle geldi.

Yanında olan papazlar;

« – Devletlü Kral, hele evvel bir nâme yazıp gönderiniz. Bakalım sonu ne olur? Eğer sizin dediğiniz gibi Cezayir'in anahtarlarını, boynu bağlı, sine dağlı hâk-i pâye getirip özrün dilerse, sözümüz yoktur. Aksi zuhur ederse biz çekildik aradan gayrî günahı boynuna deriz. Gayri istediğiniz gibi cezası tertip olunur. Sizin gibi bir azîmüştan krala ne yapabilir? Akli ermediğinden böyle ediyor. Yoksa senin bu kahredici kuvvetine Gran Senyör bile olsa belki takat getiremez. Kande kaldı ki Kara Hasan Ağa!»

Dediler.

Şeytan papazlar, Kral mel'una ol kadar pâye verdiler ki, koltuğuna karpuz sığmaz oldu.

O zaman:

« – Ras söylediniz! Türkçe olmak üzere Hasan Ağa'ya bir nâme yazılsın!»

Dedi.

Türkçe bir nâme yazılıp gönderildi.

İspanya Kralı'nın nâmesi

Nâmede:

«Ben ki İspanya Kralından, sen Cezayir kuvar- nadoru Kara Hasan Ağa'ya,

«Nâmem sana vardıkta şöyle bilip âgâh olasın ve gözünü pek açasm. Eğer aklın başına yâr ise boğazına mendil bağlayıp, Cezayir kalesinin anahtarlarını yanma beraber alıp sonra gelip hâk-i pâyime yüz süresin. Belki bu suretle suçun affolunup kati olunmak tan halâs olasın. Zira ben işittim ki sen hristiyan kulları denizde bulup aldığında, Cezayir'de esir çok, benim esire ihtiyacım yok, bana nam lâzım, deyu boyunlarını vurup öldürür imişsin. Ben de senin başını kendi elimle kesmek için azizlerin başına yemin eylemişim. Senin için elimden kurtulmak imkânsızdır. Meğer ki kendiliğinden gelip, özürler dileyip, hâk-i pâyimize yüz süresin. O zaman belkim hem elimden necat bulasın, hem biraz şey ile seni kayırayım, vilâyetine gidesin.

«Amma Cezayir'i zorla alıp da elime düşersen, kurtulamazsın. Bütün askerini de ispatadan geçiririm. Sana nasıl nam lâzım ise, bana da nam lâzımdır. Benim nasıl üstün kuvvete sahip bir kral olduğumu bilirsin. Bütün ümmet-i îsa üzerine şehin şahım, ve tâc-ı Nuşirevan koronası taşırım, ve bütün hristiyan memleketler üzerine hükümüm geçer, Senin efendin olan Barbaroşo'yu Tunus'dan papuçsuz kaçırmış adamım. İmdi benden gözünü pek açasm. Bu büyük kuvvetle bu tarafa gelmekten maksadım Cezayir'i almaktır. Cezayir'i almadan ardıma bakanlardan değilim. Askerim çok zahirem çok, malım dahi çoktur. Asla bir şeyden elemim yoktur. İşte bunlar sana malûm olsun, ona göre benden kork. Sonra bildim bilmedim deyu özür bahane dinlemem»

Demiş.

Kralın elçisi bu nâmeyi getirip mücahit Kara Ha- san'a verdi. Kara Hasan divân topladı. Gazi askerler huzurunda hoca efendi tarafından nâme okundu. Herkesin malûmu oldu. Red cevabı yazılıp yine elçisi eliyle İspanya Kralı'na gönderildi.

Cevapta şöyle denilmişti:

«Evvelâ, ey ebedî mel'un ve sermedi hınzır İspanya Kralı sensin ki, nâmen geldi. Ve içinde yediğin pohla- rın hepsi malûmumuz oldu. İmdi ün ile lâf ile ben adama Cezayir'i vermem ve senin gibi kelpten dahi pervam yoktur. Elinden geleni ardına koma. Eğer sen üstün kuvvetinle mağrurlanırsan ben dahi kâinatı yoktan var eden Allahû azîmüştâna

dayanırım. Hem bilesin ki az asker ile çok askeri bozmak gizlileri ve sırları bilen Cenâb-ı Hak hazretlerinin ezeli âdetidir. Kâfirler ile karşılaşip cenkû cidâl ve harb ü kîtâl eylemek İslâmın şerefi ve iftiharıdır, ve Allah katında yüce derecelere erişmesine sebeptir. Senin gibi nice benlik dâvası sürmüş mel'unlar Cezayir'i almak kasdıyla gelip Hakk'ın yardımıyla mağlûp ve münhezim olarak, pişman ve perişan bir halde yüzleri karasıyla artlarına bakarak yıkılıp gitmişlerdir. Hazret-i Kibriyâ'dan umarım ki, inşallah sen onlardan beter olursun! Zira mağrurun hasmı, intikam alıcı yüce padişah olan Cenab-ı Haktır... Sen bildiğinden kalma!..»

Kara Hasan Ağa'nın çaşıtları

Kara Hasan Ağanın mektubu İspanya Kralı'na varıp da okununca, vay ki İspanya Kralı hiddete gelip kakıyıp, yıldırım gibi şakıyıp, kâfir iken yahudi oldu.

«– Eh koca Negro, ben de senin haddini bildirmezsem adam değilim!..»

Deyip, gayri küte küt cengi artırdı.

Amma Kara Hasan Ağa'nın çaşıtları vafdı, kâfir ordusunda gezerlerdi. Her* ne görürlerse gelip haber verirlerdi.

Bir gün kâfirlerin büyük festesi oldu. O gün gemilerden sandallara şarap fıçıları çıkarıp, o gece yeme içme edip sabaha kadar eğlendiler, gülüp oynadılar. Ertesi gün de meclisleri ortada kaldı. Hınzırlar gibi hortlayıp yatarlardı.

Hatırlarına, asla :

«– Kimbilir, biz böyle mest halde yatarken, belki Negro Hasan Ağa bu gecelikte gelip baskın eder.»

Diye gelmezdi.

«– Türkler bizim korkumuzdan, burçlardan bir adım ileri gelmeye kadir değillerdir.»

Sanırlardı.

Mücahit Hasan Ağa ise küffârın hâlinden gereği gibi haberdar idi. Hemen fırsatı ganimet bilip gazilerle meşveret eyledi.

On bin iş bilir cenk görmüş yiğit gaziyi hazırladı. Gece yarısından sonra sabaha yakın bir saatte gizli kapıdan çıktılar. Hasan Ağa önlerine düştü. Dağ yolundan gittiler. Ay karanlığında idi.

Dağ yolundan varıp kestirmeden, kâfirlerin ordusu üzerine çıktılar. Hem hikmet-i ilâhî o gece muhalif yeller esip kâfirlerin üzerine karanlık pus çekti. Göz gözü görmez oldu. Yağmur dahi destiden dökülür gibi göz açtırmadı.

Bu alâmetler Allah tarafından İslâm askerleri için yardım idi. Gaziler baktılar ki, kâfirler kimi mahmur ve kimi sarhoş köpekler gibi uyuyup, hınzırlar gibi hortlayıp yatırlar, öyle ki dünyadan habersiz idiler. Halbuki gaziler tabancalı atımı kadar kâfilere yaklaşmış idiler.

Hem gör hikmeti ki, kâfirler tarafında tufan karanlığı, fırtına ve yıldırımla yağmurdan göz açılmaz iken İslâm askeri tarafında bunlar yoktu. İslâm askerleri kâfirleri görür, amma kâfirler İslâm askerlerini görmezdi.

Baskın

İslâm askeri ise öyle düzenlik ile gelirdi ki, ayakları altında karınca incinmezdi. Gazi Kara Hasan Ağa on bin gazinin önünce gider, her işi o idare ederdi. Kimseden bir ses

çıkılmaz herkes kendi işine bakardı.

İstedikleri yere vardıklarında:

« – Bismillâhirrahmanirrahim, niyyet-i gazâ, kasd-ı kâfir! »

Deyip, Hasan Ağa tüfengini boşaltınca, on bin gazi birden tüfenklerini küffâr-ı hâksâr üzerine boşalttılar. Kâfirler dökülüp kaldı,

Ardından, gaziler kılıçlarını çekip, kâfirlerin kalp cenahlarına girdiler. Serçe alayına kartal, ikinci tarlasına orakçı nasıl girerse, kâfirleri öyle kırmaya başladılar.

Kâfirler isem üç gündür yiyip içmeden ve şarabın mahmurluğundan gözleri dünyayı görmez halde idiler. Silâha pusata davranıp kendilerini buluncaya kadar gaziler kâfirlerin yarısını kırmalı oldular. Kâfirlerin tamamı otuz altı bin idi.

Kâfirlerin içine bir uğursuzluk bir şaşkınlık düştü ki, ancak olur. Biribirlerini kırmaya başladılar.

Ana buba günü olup, kâfirler neye uğradıklarını bilmediler. İşte bunun için: Baskın bastırandır, derler. Hele basılan aklı başından gitmiş sarhoş veya üç günlük mahmur olursa...

Elhâsıl şafak söküne kadar gaziler kılıçlarını bırakmadılar. Yirmi binden fazla kâfir kılıçtan geçti. Dört bez yüz kadarını ise esir alıp koyun sürüsü gibi önlerine kattılar. Bunları kılıç yelmanları ile döverek ve yürümeyeni yolda kerterek, selâmet ve ganimetle gelip burca girdiler.

Sabah olup, güneş görünüp, öz nuruyla âlemi aydınlatınca, kâfirler bakıp gördüler ki, ne bakarsın! İş işten geçmiş, belâ deryası boydan aşmış. Şöyle ki, kâfir leşinden tepeler olmuş. Kelle dersen bostan kesimi gibi ayaklar altında...

Bu hâli görünce gayet perişan ve başlan aşağı oldular. Zira asla hatırlarına Türk askerinin gece burçlardan çıkıp, baskın edecekleri gelmezdi.

Gururlarından.:

« – - Türkler şimdi kendi başlan kaygusundadır, esir olacaklarına ağlarlar. »

Deyu, kendi yemelerine, içmelerine, ahenklerine bakarlar idi.

« – Hemen şimden sonra Cezayir bizimdir! »

Derlerdi.

Cenâb-ı Rabbülâlemîn'in İslâm'a yardım edeceğini akıllarına bile getirmezlerdi. Kendi çokluklarına güvenirdiler.

İspanya Kralı da bu kadar sayısız askeri ile mağrurlanırken, apansızdan böyle yüz karalığı oldu, diye gazabından kâfir iken yahudi oldu.

Ve:

« – Bu iyi alâmet değildir! »

Diye, kalbine korku düştü.

Derya cûşü hurûşa gelip

Amma yine de kâfirlik gayretini elden bırakmayıp gemilerden tekrar asker çıkarıp, evvelkinden ziyade metrislere balyemez toplar çekip, o gün akşama kadar Cezayir'in üstüne yağmur gibi top taşı yağdırdılar.

Akşam ezanına yakın bir saatte, gökte bulutlar toplanıp şimşekler çakmaya başladı. Sert bir rüzgârla birlikte âlemi karanlık bastı ve belâ bârânı gibi yağmurlar yağmaya başladı. Az zamanda sel sele kanşıp kâfirlerin metrislerini doldurdu, kendilerini ise sürüp

deryaya gark etti.

Bir ana buba günü ki, yâ medet Allah! Cenab-ı Hak gazabıyla lutf edip, kâfirler üzerine yumurtadan büyük dolu yağdırdı. Kiminin başı delindi, kiminin gözü çıktı, soluğu cehennemde aldılar. Neye uğradıklarını bilmediler.

Derya ise cûşü hurûşa gelip tufana döndü. Kâfir gemilerini Temnitos körfezine baştan kara eyledi. Orda dahi nice kâfirler helâk oldular.

Beş yüz pâre gemiden, yalnız İspanya Kralı'nın bindiği başarda kurtulup, kâfir yakasına yüzü karası ile çekilip gitti.

İslâm askeri burçlardan, kâfirlerin başına gelenleri seyr edip, hamdü senâlar eylediler.

*

Hepsi bir ağızdan:

«– Ey Rabbimiz! Gerçekten lütfün keremin çoktur. Kimsesiz kalanların daima elinden tutarsın.»

Diye dualar ettiler.

Başbuğ olan gazi Kara Hasan Bey geceleri başını yastığa koymaz, Cenab-ı Hakk'a :

«– Yarabbi! İslâm askerine sen yardım edip, yüz aklıkları müyesser eyle. Yarabbi! Ben âciz yüzü kara kulunu, dinsiz kâfirlerin önünde mahcup eyleme. Senin rızan ve din-i mübin uğruna cihad için kuşça canımızı feda eylemişiz. Biz zayıf kullarına medet ve inâ-yet eyle. Bu kâfirler çokluklarına güvenirler. Biz zayıf kulların senin fazlü keremine güveniriz.»

Diye yüzünü yerlere sürüp dua niyaz ederdi. Ya bu şekilde yapan kimsenin duası Allah katında niçin makbul olmasın. Cenab-ı Hak, Kelâm-ı Kadîminde: İsteyin vereyim, diye buyurmuştur. Amma yolunda bulunmak ister.

Kâfirlerin başına bu tufan gelince:

«– Cadı şerrine uğradık!»

Dediler.

Cenab-ı Hakk'ın gazabına uğradıklarından haberleri yoktu.

Yirmi beş bin esir

Gaziler şükür ve dualarını ettikten sonra, Gazi Kara Hasan Ağa on bin asker ile burçtan çıktı. Varıp kâfirlere karşı oldu. Allah'ın izni ve Peygamber'in mucizesi ile dinsiz kâfirlere öyle bir kılıç döşediler ki, yâ medet Allah! Yağmur suyu ile kâfir kanı karışıp sel gibi aktı, pis cesetlerini deryaya götürdü.

Sağ kalanlar ise gazilerin ateş saçan kılıçları karşısında takat getiremeyip firara yüz tuttular.

«Aldığına giderim, neyleyeyim çâre yok,

«Önüme taş mı gelir yoksa burun mu çıkar»

Deyip kaçmaya başladılar.

Gaziler dahi artlarınca:

«– Bre kâfirler nereye! Elimizden kan de can halâs olursunuz!»

Deyu na'ra vurup, kırarak kovarak giderler iken Harraş denen nehir önlerini kesti.

Yağmurlar yüzünden coşmuş sel halinde idi. Kâfirlerin ilerde bulunanları can havliyle kendilerini nehre vurdular. Hiç biri kurtulamadılar, hep helâk oldular. Tahminen on binden fazla kâfir cehenneme gitti. Geri kalanlar gayri kendilerini nehre

atmaya kıyışamayıp :

« – Mayna sinyor! »

Diyerek gazilere teslim oldular.

Gaziler de kâfirleri birbirlerine bağlayarak esir edip Cezayir'e getirdiler. Hepsi yirmi beş bin kâfir idi.

Bu kâfirlere metrislerde olan topları, baştan kara olan gemilerin kerestelerini ve mühimmatlarını Cezayir'e taşıttılar. Öyle ki Sultan Cezayir eskisinden, Allah erenler bereketiyle, on kat daha ziyade terakki bulup, mâmur oldu. Allah teâlâ kıyamete kadar mâmur ve düşmanlan üzerine karada ve denizde mansur ve muzaffer kılıvere, amin.

Hülâsa, böyle bir yüz aklığı devr-i Âdem'den beri olmamıştır.

İstanbul'a zafer müjdesi

Gazi Kara Hasan Ağa bu yüz aklığını baştan sona kadar yazdırıp şevketlü Sultan Süleyman hazretlerine bir nâme hazırladı» Bin kâfir esiri de kürek için ayırdı. Ayrıca gerek Hünkâr'a ve gerek Hayreddin Paşa'ya hediyeler düzdü. Bütün vezir vüzeraya da hep yollu yolunca peşkeşler hazır eyledi.

Bunları îslâmbol'a götürmek için otuz pâre mükemmel kalite yağlatıp her birine iki yüz ellişer gazi dilâver yiğit tayin eyledi. Her birisi pâk ve pâkize olarak hazırlandılar. Âsitâne'ye gelecek esir kâfirleri otuz pâre kaliteye dağıtıp, ikisini birer karineye çakıp geceleri ise ellerine dahi kelepçek vurup dikkatle saat beklediler. Çünkü düşman fırsata bakar gafil olmaya gelmez.

Günlerden bir gün mübarek bir saatte otuz pâre tekne Cezayir'den çıkıp :

« – Kandesin îslâmbol! »

Deyip yola revan oldular.

Uygun hava ile yirmi birinci gün selâmetle Islâm-bol'a vardılar. O gün İstanbul'un içi şenlik ile yandı tüttü.

Gelen otuz pâre kalitenin seraskeri Hayreddin Paşa'nın kendi çırağı Deli Mehmet Kaptan idi. Gelip Hayreddin Paşa'ya buluştu. Hayreddin Paşa dahi eski yâr-ı kafadarının gelişine çok memnun oldu.

Deli Mehmet Kaptan, çıkarıp Kara Hasan Ağa'nın Hayreddin Paşa'ya yazdığı nâmeyi ve ayrıca şevketlü Hünkâr'a yazdığını teslim eyledi.

Hayreddin Paşa o zaman Kaptan Paşa olmakla beraber Cezayir Ocağından olduğundan bu Ocak'ın her işi ondan sorulur ve o da Ocak'a elinden gelen yardımı ederdi. Ocağıyla iftiharlanır ve belki kendi doğup büyüdüğü vatanından çok Cezayir Ocağını severdi.

Hayreddin Paşa ile Cezayir Ocaklılar huzurda

Yerine bıraktığı Hasan Ağa'nın ise bu kadar yüz aklığı eylemesine çok sevindi, dünyalar onun oldu. Deli Mehmet Kaptan ise Cezayir'in vaziyetini ve olanları Hayreddin Paşa'ya bir bir anlatı. O da gözlerinden sevinç yaşları mübarek sakalına akarak dualar etti.

Hayreddin Paşa, Cezayir'den şevketlü Hünkâr için gelen hediye ve peşkeşleri otuz pâre kalitenin kaptanlarını ve her birinden yirmişer gazi yiğitleri yanma aldı. Yiğitler som sırma Mağrip elbiseleri içinde idiler. Her birinin elinde bir şey vardı. Kendi Ocağı olduğundan iftihar ve sürurla atma binip ocakdaşları Cezayirli gazilerin önüne geçti.

Bâb-1 hümâyun divan kapısı ile Saray avlusu içinde durdular.

Şevketlü Pâdişah-ı âlem-penah hazretlerine:

« – Cezayirli kulların hâk-i pâye yüz sürmeye geldiler.»

Diye telhis olundukta, Hünkâr hazretleri kafese gelip Cezayirli yiğitleri seyr eyledi. Sonra hepsine hil' at giydirip yüzer altın bahşış verildi. Kaptanlara ikişer yüz verildi.

Leventler çıkıp gittikten sonra, birkaç kişinin huzura girmesi dâvet olundu.

Hayreddin Paşa önlerine düşerek, Padişah'ın huzuruna girdiler. Varıp Padişah ile buluştular. Hayreddin Paşa, Hünkâr hazretleri ile teklifsiz görüşür idi. Gereken edep ve tâzimi gösterdikten sonra Hasan Ağa'nın nâmesini koynundan çıkarıp şevketlü Sultan'a takdim etti. '

Padişah nâmeyi bizzat açıp okudu. Kâfirlerin ne şekilde Allah'ın gazabına uğradıkları ve nasıl hezimete düştükleri tafsilâtiyle anlatılmış idi. Sonunda ise devletin devamına dua edip bağlılıklarım bildiriyordu.

Namenin okunması tamam oldukta, Hünkâr hazretleri ferahından gözleri yaşararak el kaldırıp Cezayir Ocağına, Hasan Ağa'ya ve Hayreddin Paşa'ya dua eyledi.

« – Berhurdar ol mücahit lalam! Hakikaten medh eylediğinden fazla imiş. Cezayir'de yerini boş komamışsın.»

Dedi.

Hayreddin Paşa ise :

« – Şevketlü Hünkârım, Cezayir Ağası kulunuz, ben kuluna da beş yüz kefere esir hediye göndermiş. Ben kulun dahi şevketlü Padişahıma hediye eyledim.»

Dedi.

Padişah hazretleri dahi :

« – Yâ lala! Bize dahi kürek için bin adet esir göndermiş, berekât versin, dünyada ve âhirette yüzü ak ölçeri!»

Deyip dualar eyledi.

« – İmdi lala, göreyim seni, Ocağına ne şekil yardım edersin. Sen onlara lâzım olacak şeyleri bilirsin. Cezayir Ocağına, Tersâne-i Âmire'inden her ne verilirse makbûlümdür.»

Dedi.

Hünkâr hazretleri kendi eliyle hatt-ı hümâyun yazıp Hasan Ağa'ya Cezayir Beylerbeyliğini ihsan eyledi. Bîr cevahir taş oturtma çelenk ve bir kıymetli kılıç ve bir samur kürk ve bir cevâhir saat ve bir sancak bir filândıra gönderdi. On pâre yeni kalite ihsan eyledi ki her şeyi üzerine binmece tamam idi.

Kırklar aşkına

Cezayirli otuz kaptanın her birine mahsus konaklar döşenip mîrîden taymatları verildi. Öyle ki baklavasına böreğine varıncaya kadar gönderildi. Leventlere de kışlalar döşenip aynı ikramda bulunuldu.

Hünkâr'ın izni ile beş kalite yağlanıp, asker toplamak için Akdeniz'e gönderildi. İçerde dahi etrafa bayraklar çıkarıp asker toplayıp Boğazhisar'da beklediler. Tahminen iki üç bin kadar yeni yoldaş toplandı.

Günlerden bir gün îslâmbol'da bulunan otuz beş pâre Cezayir kaliteleri yağlanıp, Ocak'a ait mühimmat teknelere doldurulup hazır edildi. Bir mübarek saat gözeterek Hayreddin Paşa'ya ve şevketlü Hünkâr hazretlerine veda edip Sarayburnu'nda üçer kat

şenlik ve şâdımanlık eyledikten sonra yola revan oldular.

Şevketlü Hünkâr dahi o gün Yalı Köşkü'ne gelip bunların şenliklerini seyrü temâşâ eyledi. El kaldırıp Ocak için ve gaziler için dua kıldı.

Tekneler ertesi gün Boğazhisar'a varıp, lenger - endâz olup yattılar. Yeni yoldaşları teknelere alabildikleri kadar doldurup, kırklar aşkına tamam kırk adet kalite olmak üzere oradan kalkıp yola revan oldular.

Muvafık hava ile on yedinci gün selâmet ve ganimetle sultan Cezayir'e vardılar. O gün öyle bir şenlik eylediler ki ancak olur.

Ertesi sabah galaba divan toplandı. Deli Mehmet Kaptan gelip Hasan Ağa'ya buluştu, hal hatır soruştular.

Deli Mehmet Kaptan, Şevketlü Hünkâr'ın hatt-ı hümayununu Hasan Ağa'ya verdi. O dahi öpüp başına koyduktan sonra hocaya verip okuttu.

Hatt-ı hümayun şöyle idi:

«Sen ki lalam Cezayir-i garp dayısı Gazi Hasan Ağa,

«Selâmdan sonra, nâmen mücebince hâk-i pâ-y-i hüsrevâneme gönderilen eşya ve bin kefere gelmiştir. Berekât versin. Dünyada ve âhirette yüzün ak olsun. Daima düşman üzerine mansur ve muzaffer olasın. Dindar, yarar bahadır kişi olduğunu duydum. Lâyık olman ile sana Cezayir-i garp beylerbeyiliğın verdim, mübarek olsun. Dahi on adet yeni kalite Ocağıma ihsanım olmuştur. Ve ettiğın gazanın karşılığı sana bir çelenk gönderilmiştir, başına ras edesin. Dahi hil'at-ı fâhiremi eynine ras kılıp devam-ı devlete dualar edesin. Dahi sana bir samur kürk ile bir cevâhir yüzük ve bir cevâhir saat ve bir cevâhir kabza sonkur kılıç ve bir alem ve bir filândıra gönderdim, bergüzar edinesin. Kılıcı beline asıp düşmana gazalar edesin. Ve bizi dua ile anasın. Hak teâlâ yardımcın olup elinden tutsun.»

Berhurdâr ol karındaş

O zaman Gazi Kara Hasan Ağa Cezayir-i garp bey- Ierbeyısı oldu. Adalet ile hareket edip Hayreddin Paşa zamanı gibi ortalığa nizam ve intizam verdi.

Hayreddin Paşa'nın Kara Hasan Ağa'ya gönderdiği name ise şöyle idi:

«Berhurdâr ol karındaş, benim şevketlü Padişahımın huzurunda yüzümü ak eyledin. Hak teâlâ sen karındaşımın da iki cihanda yüzünü ak eylesin, dünya durdukça düşman üzerine ömuzaffer olasın. Bana gönderdiğın beş yüz kâfiri şevketlü hünkârıma hediye eyledim.»

Hayreddin Paşa, Cezayir valisi Hasan Paşa'ya onun gönderdiği keferenin karşılığı olarak iki kat fazla hediye göndermişti. Ocak için ise o kadar mühimmat gönderdi ki ancak olur. Meselâ akça ile satın alınmak lâzım gelse bin kese akça yetişmezdi.

Diğer devlet adamlarının da her birinden Hasan Paşa'ya muhabbetnâme ve hediyeler geldi.

Ertesi günü mübarek Cuma olmakla; Gazi Hasan Paşa pâk giyinip kuşanıp, şevketlü Padişah'dan bergü- zar gelen şamur kürkü üzerine giyip cevâhir taş oturtma çelengi sarığına taktı. Cevâhir yüzüğü parmağına geçirip, aylı günlü cevâhir saati koynuna soktu. San* cak ile filândırayı Paşakapısı'nın üstüne dikti, öyle som sırma güzel idi ki, bir gören adam bir daha görmek isterdi. Bunların hepsi şevketlü Sultan Süleyman hazretlerinden Cezayir Valisi Hasan Paşa'ya teberrüken armağan gelmişti.

Hasan Paşa bu ihtişam ile geçip yerine oturdu; Yer yerden bütün âlimler, sâlihler, mücahit gaziler ve reis-

ler, kabile şeyhleri ve şehir halkı yollu yolunca gelip, mübarek olsun, dediler.

Çavuşlar alkışlayıp:

«– Devletle bin yaşa!»

Deyu devam-ı devlete dualar ettiler.

Sonra sumatlar döşenip taam sebil olmak üzere fakir fukara yiyip içtiler. İnsandan gayri kuşa karınca-

ya varıncaya kadar herkes doydu. Şeker şerbetleri ve mis gibi kahveler nehir gibi akardı, içene minnet idi.

Koca gazi Hasan Paşa bu şekilde üç gün devamlı olarak müslümanlara ziyafetler eyledi. Ve üç gün burçlardan top şenlikleri ile çırağan-ı sürür eyledi. Yetimlere kimsesiz kadınlara hayır hasenatlar eyledi. Düşmanlara kanlar kuşandırdı.

Kral üzüntüden çatladı*

İspanya Kralı kendi öz başı ile mağlûp ve perişan bir halde kâfir yakasına varmıştı. Gazi Hasan Paşa'ya şevketlü Padişahsan Cezayir beylerbeyliği geldiğini ve bu kadar padişah duasına ve lütfü ihsanına mazhar olduğunu duyunca bir ah çekip :

«– Barbaroşo'dan kurtulduk derken, yine belâya duçar olduk. Bu adam Barbaroşo'nun yerine vekil bıraktığı bir sultat iken benim gibi bir ulu nam şan sahibi kralın kuvvet ü kudretini sihirbazlık ile berbat eyledi. Salt başımızla gücüie gelip yerimizi tuttuk. Bu kadar hazine kesecek toplarımız karada kaldı. Karaya düşüp kınlan gemilerimizin mühimmatlarını da yine bizim askerlerimizden esir eyledikleri hristiyanlara taşıtmışlar. Hem esirlik, hem yüz karalığı. Ölüp gidenler de caba. Evvelden Cezayir bir iken şimdi bizim ma-

lımızla yüz kat kuvvetli oldu. Bize bu ettikleri ise Oran Senyör'ün katında çok makbûle geçip, aşağı bir adam iken Cezayir'e vali nasb olundu Şimdiden sonra vay bizim başımıza!»

Diyen mel'un, üzüntüsünden çatlayıp cehenneme gitti. Yerine oğlu kral oldu*

Hak teâlâ kâfirleri dâima ehl-i îslâm korkusu içince bırakıp, karada ve denizde daima mağlûp ve perişan eylesin. Ve îslâm askerini her zaman kâfirler üzerine mansur ve muzaffer kılsın, âmin ya Mu'in! Ve Cenab-ı Hak sultan Cezayir'i baştan sonuna kadar mâmur ve mesut eyleyip dünyalar dunlukla devamlı kılsın âmin.

Hayreddin Paşa'nın son günleri

Şimdi hikâyetimiz ol gaziler başbuğu Hayreddin Paşa'ya gelsin :

Cezayir valisi Hasan Paşa otuz pâre kalite ile şevketlü Süleyman Han hazretlerine hediyeler gönderip, Padişah duasına mazhar olmuştu. Cezayir'i almak iddiasıyla gelen İspanya Kralı'nı mağlûp ve perişan ettikleri gaza ise şevketlü Hünkâr'ın ziyadesiyle hoşuna giderek, Cezayirli kullarına dualar etmiş ve Hayreddin Paşa'ya :

«– Göreyim lala seni! Cezayir Ocağım benim şeref-i iftiharımdır. Ol Ocakla şerefleniriz. Allah dâim eylesin senin dahi Ocağındır. Onlara lâzım olacak şeyleri sen bilirsin. İmdi Tersane-i Âmire'inden onlara lâzım olacak şeylerden veresin.»

Deyu tenbih eylemiş idi.

Bunların hikâyesi yukarıda geçmiş idi. Amma bu mahalde münasip düşmesiyle

tekrar zikr olundu.

Hayreddin Paşa, bu yüce emre uyararak ve hem gerçekte kendi Ocağı olmakla, Padişah hasretlerinin rızası ile Cezayir Ocağına gerekli mühimmatı Cezayir teknelerine doldurdu. Onlar da kalkıp Cezayir'e gittiler.

Epey bir zaman geçtikden sonra münâfıklar dedikodu etmeye başladılar. Münâfık her yerde münâfıklığını komaz, derler. Devlet adamları zümresinde Hayreddin Paşa'yı sevmeyip haset edenler:

«— Şevketlü Padişahımız ona, Cezayir Ocağına bir miktar şey ver demekle mîrînin bütün malını ver demedi ya!»

Demeye başladılar.

Bu söz yayılıp, Padişah kulağına varınca, Hünkâr hazretleri:

«— Lalam Hayreddin Paşa, Cezayir Ocağına her ne verdiyse, benim rıza-yı hümayunum ile verildi. Lalamın eylediği benim makbûlümdür, kimse bu işe karışmasın!»

Dedikte, münâfıklar zümresi kendi yüzleri karasiyle kaldılar. Bir kişinin yardımcısı Allah ola, var kıyas eyle ki ol ne şah ola, demişler,

Hayreddin Paşa'nın vefatı

İmdi Hayreddin Paşa hazretlerinin dedikodulardan bir miktar hatırı kırılmış idi. Hasta oldu. Dil yarasının devası olmaz, demişler.

Eceli gelip vakit saat erişmiş olmakla üç gün sonra vefat etti. Cuma ve Kadir gecesi idi. Bu fanı âlemden ebedî âleme geçti. Innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciun.

Mübarek mezarları Beşiktaş'tadır. Hayatta olan **kaptan paşaların piridir**. Zira **Âl-i Osman devletinde**

ilk Kaptan Paşa olan odur. Devlet-i Osmaniyye'nin derya işlerine ve Tersâne-yi Âmire'ye nizam veren odur.

Şimdi hâlâ Kaptan Paşalar hil'at giydiklerinde merhum Hayreddin Paşa'nın medfun bulunduğu makamda giyinir, dua ederler. Yemekler verilir, fakir fukara yerler.

Rûh-u şferifleri şâd olsun. Defalarça keşif ve kerâmetleri görülmüş bir veli, gazi, mücahit kimse idi. Rahmetullahi aleyh.

«Gazavât-ı Hayreddin Paşa» nâm-ı şerifiyle yâd kılınan bu kitâb-ı mübâreki, Seyyid Murâdî Reis 941 sene-i hicriyye-

sinde merhum Hayreddin Paşa'nın zât-ı şeriflerinden

dinleyerek tahrir eylemiş idi. Zamanla çoğalarak

aktâr-ı cihana dağılmış bulunan eserin bir nüshası

da 1194 yılında Cezayir'de sâkin Ali oğlu Hasan

Kastamonî tarafından kaleme alınmıştır.

İşbu 1392 yılında ise, İslâmbol'da mukîm abd-i

pür-mesâvî Halil oğlu Mehmed Ertuğrul

Bursavî, mezkûr nüshayı zamanın Türkçe-

sine ve lâtin hurufâtına aktardım. Ve

esere hâtıra şekli vererek yeni bir

nüsha hazır eyledim. Allah, vali-

*deynimize, üstatlarımıza, bütün
mü'inin ve mü'ininelere, müslim
ve müslimelere, yaşayanlara ve
vefat etmişlere, gazilere,
mücâhitlere ve şehitlere
rahmet eylesin, âmin,
bi'hürmeti seyyid-il
mürselîn. Temmet-
ül kitâb, bi-avni
Melik-il Vehhâb.
Zilka'de 1392
A r a l ı k
1 9 7 2*

SÖZLÜK

A

- Ab** : Su.
- Âb-ı hayat** : Hayat suyu, ölümsüzlük içkisi.
- Abdal** : Garip, derviş.
- Acem** : 1. tranlı. 2. Arap olmayan, Araptan gayri.
- Acem Şahı** : İran Şahı. Şah İsmail'in torunu Birinci Tahmasb. Irakayn Seferi _(1534 – 1536) sırasında başta bulunuyordu.
- Açmaz** : Uzak, açık.
- Ada aralan** : Ege denizinde Türklere ait adalann civan.
- Adana Paşası** : O tarihte Adana ve havalisinde hükümet süren Ramazanoğullan #Beyi. Mısır'daki Türk Memlûkleri devletine bağlı idi.
- Adavet** : Düşmanlık.
- A'dâ-yı dîn** : Din düşmanı.
- Agâh etmek** : İkaz etmek, uyarmak.
- Ağır donanma** : Büyük harp gemilerinden teşekkül etmiş donanma. Ahfâdt Tomnlar.
- Ahmet Faşa sarayı** : At meydanında, Barbaros'un misafir edildiği Kemankeş Ahmet Paşa sarayı. O sırada Kaptan-ı Derya bu zat idi.
- Âlisent** : Çok güzel, en güzel.
- Akça** : Osmanlı devrinde eski para birimi.
- Aktarma** : Düşmandan ganimet ato&fâkdekte götürülen gemi.
- Aktarmacı** : Aktarma olan gemiyi idare eden mürettebat.
- Alâ** : Yüksek, asil, en.iyi
- Alabanda** : Oemilerin iki yan satihlarınm içeri gelen kısmı.
- Alabanda vermek** , : Haddini bildirmek, cem vermek.
- Alabanda vurmak** : (Metinde) Top veya tüfekte yaylım ateşi açmak. Hep birden ateş etmek.
- Alabora** : Albura. Aksi tarafa çevirmek.
- Alarga** : Açıkta, uzakta durmak.
- Alem** : Bayrak, sancak. İşaret için dikilen şey.
- Aleyhiila'ne** : Lânet ottun ona*
- Âl-i Osman** : Ösmanii hânedânı, Osmanoğullari.
- Alkışlamak** : 1. övmek, dua etmek. 2. Padişah, vesair vş büyük zatlara yapılan merasim. El çırpılmaz, söz ile yapıldı ömr-ü devletinle bin yaşa uğurun açık olsun, maşaallah mağrur olma padişahım, senden büyük Allah var... gibi.
- Aman** : Uman, teslim olma. Yardım isteme.
- Amel etmek** : îs görmek, yapmak,
- Anadolu** : Napoli dî Römânia, Mauplion. Mora'nın doğusundaki Nauplia kör- tezinin kuzey kıyısında liman ve kale. Venediklilerin elinde bulu* nuyordu.
- Andirya Dorya** : Andria Doria (1468 – 1560). Meşhur Cenevizli amiral. Kendi hesabına korsanlık ve çeşitli devletlerîn donanmalarına kumandanlık etmiş maceraperest denizci.
- Atık»** : Elaâijevl büyük kuş,

Apazlama : Gemi bordasına doksan derece yandan gelen rrttegAr.
Ar i Ayıp : Utanç.
Arak^in : Kamgun altına giyilen takke. Başın terini aldığı İçin «ter toplu, yanı» denmiştir.
Armada : Donanma. Çok sayıda gemiden meydana gelen filo.
Arpalık : Devlet memurlarına tahsis edilen gelir, maaş.
Artık : Çok, fazla,
Artık eksik laflar : İleri geri lâflar, edepsizce tözler.
Asakiri İslâm : İslâm askerleri, îslâm ordusu.
Ashab : Hz. Peygamberin dostlan.
Âsitane : Başşehir,
Asitâne-i saadet : Mutluluğun başşehri, İstanbul. Aaûde Rahat, sessiz.
Aşık-ı tiftâde : Düşkün âşık.
Ateş-1 s Ozan : Yakıcı ateş.
Ateş-tâb : Ateş gibi yakıcı.
At meydanı : İstcnbul'da, eskiden Hipodrom denilen şimdiki Sultanahmet mey* dam.
Avam : Halk.
Avanta eylemek : Yürütmek, ilerletmek.
Avlonya : Arnavutluk'un, Otranto boğazı kıyısında şehir.
Avn-i Huââ : Allah'ın yardımını.
Âyş : Acaba.
Ayaldi : Hızlı, sür'atH.
Ayamavra : Aya Mavri, Santa Maura. Yunanistan'ın batısında ve Freveze limanı karşısında bir ada.
Ayin i Mtıl : Bozuk usul, yanlış âdet.
Aylakçı : Hizmetçi, işçi,
Azad : Esirin serbest bırakılması,
Azık : Yiyecek.
Azîm v : Bliyük.
Azîmüşşân : Şam yüce.
Azizler : Hristiyan ermişleri. (Metinde hristiyânlığm öteki çapraşık kutsal mefhumları da bu ibâre ile çevrilmiştir.)
Azîzün züntikaam : Aziz ve intikam alıcı (olan Allah).

B

Babasına tebbet okutacak : Babasına beddua ettirecek, hayırsız evlât.
Bâdbân : Yelken.
Bâde : Şarap.
Bahr : Deniz, derya.
Bâld : Kalıcı, ebedî.
Balyoz : Balyos. Venedik Cumhuriyetinin Osmanlı hükümeti nezdinde bulunan elçisi.
Bank : Bk. Oturak.
Barbaroşo : Hızır Reis'e, (Hayreddin Paşa) hristiyanlarm taktıkları lâkap. (Yazma nüshada daima bu şekilde geçmekte, Barbaros, denilme- mektedir.)'
Barça : Daha çok yük taşınmasında kullanılan «kalyon» sınıfından büyük gemi. Altı düz

olup, içinde top bulunurdu.

Barko : Yelkenli bir çeşit gemi.

Barcelona : İspanya'nın kuzey doğusunu teşkil eden Katalonya'nın Akdeniz gafilimde eski merkezi olan meşhur şehir.

Baş : Geminin ön ileri kısmı, pruva.

Başbuğ : Kumandan, reis, başkan.

Baştan kara etmek : Batmak veya düşman eline düşmek tehlikesi karşısında kalan geminin, mürettebatın kurtulması için baş taraftan karaya bindirilmesi.

Başarda : 26 – 30 çifte kürekle yürütülen ve her küreği 6 – 7 kişi tarafından çekilen harp gemisi. 600 kadar mürettebatı vardı ve kumandan gemisi olarak kullanılırdı.

Becâye : Cezayir'in doğusunda Telis (Dellys) ile Cichel (Djidjelli) arasında aynı adı taşıyan körfezde liman şehri. Bougie.

Behzâd : . İranlı efsânevi ressam.

Beled i Unnâb : Bâb-ül Unnâb. Tunus'la Cezayir arasında, Sardinya adasının güney karşısına düşen şehir. Bone.

Belgrad : Bugünkü Yugoslavya'nın merkezi olan şehir. Tuna ve Sava nehirlerinin birleştiği yerde bulunur. 1521 – 1867 arası Türk idaresinde kalmıştır.

Bende çekmek : Bayrak çekip teslim olmak.

Ber : Kara, toprak. ^

Berhurdâr ol : Nasibin artsın, ikbâle eriş.

Bestiye : Aptal, ahmak.

Beşiktaş : İstanbul'da Boğaziçi'nde semt.

Bîat : Tâbi olmak, bağlanmak, hükümdarlığını kabul etmek.

Rihürmeti seyyid-il enbiyâ-i vel- mtirselin : Nebiler ve resullerin efendisi (olan Hz. Peygamber) hürmetine.

Bilâl-i Habeşî : Hazret-i Peygamber zamanında ilk ezanı okuyan zat.

Bile : İle, birlikte, beraber.

Bî-minnet : Zahmetsiz.

1194 : Milâdî 1780 yılına tesadüf eden Hicrî yıl.

1392 : Milâdî 1972 - 73 yıllarına tesadüf eden Hicrî yıl.

Birerleş : Birer tane.

Bişkaya : Kuzey İspanya'da Biskay körfezi ni içine alan eski bir eyâlet.

Bocalamak : Pocalamak, geminin geri dönmesi.

Bodrum : Ege'de Anadolu'nun güney batı kıyısında liman.

Boğazhisan : Çanakkale boğazı girişinde ve Gelibolu yarımadası ucunda hisar,

Boğdan : Romanya'da Moldavya eyâleti.

Bolaykim : Ola ki, belki, inşaallah.

Borikoluk : (?) Acemilik, cahillik, aptallık.

Bostancıbaşı : Sarayları koruyan ve bazı işlerine bakan bostancılar sınıfının başı.

Böyle eyyâm-ı gamu... : Mısra Böyle gamlı günlerin, yılbaşı da böyle (berbat) olur (elbette).

Budin : Macaristan payitahtı.

Bun : Dar, zor, bunalmış.

Burnunu çeldirmek : Gururunu kırmak.

Bûs etmek : Öpmek.

Büyük kan : Asil.

C

Cazuluk : Büyücülük, sihirbazlık.

Cem'an yekûn : Toplam olarak.

CemT : Bütün, hepsi.

Cemiyet : Topluluk,

Cemiyet etmek : Toplanmak.

Ceneral : General. İspanya ve Avrupa donanmaları amirali, kaptan paşa.

Cenova : Yukarı İtalya'nın batısında aynı adı taşıyan körfezde bulunan tarihî şehir. 10. – 19. asırlarda devam eden Ceneviz Cumhuriyetinin merkezi.

Cerbe adası : Tunus'un doğusunda Gabes körfezinde sahile yakın ada.

Cerrah : Tabip, doktor, operatör.

Cezire burcu : Cezayir'de Adakale.

Cicel : Cicelli. Cezayir'de Becâye'nin doğusunda liman şehri.

Cihad : Dini yaymak ve korumak için yapılan savaş.

Cihar-yâr-i güzîn : Hazret-i Peygamberin dört seçkin dostu Ebubekir, Ömer, Osman, Ali.

Cizye : İslâm devleti idaresi altındaki gayrimüslimlerin erkeklerinden a- İman bir vergi.

Cunda : Yatay serenlerin (bk.) uçları.

Curnata : İltimas, rica.

Cûş ü hurûş : Coşup ayaklanmak.

Cülus : Tahta oturmak, sultan olmak.

Cümle : Hepsi, bütün.

Ç

Çakır pençeli : Atmaca gibi cesur, kahraman.

Çakmak : Çakmaklı tüfek.

Çapul : Yağma.

Çâr ü nâçâr : İster istemez. (Olacak olsa gerek... beytinin mânası Ne yaparsan yap, üzül veya aldırma, olacak olan olur.)

Çaşıt : Casus.

Çaşıtlamak : Casusluk etmek, ihbar etmek.

Çavuşlar : Çok çeşitli vazifelerde bulmuş olan bir saray memurları sınıfı.

Çeki : Odun vs. tartmak için kullanılan büyük terazi. Bir tart/sı 250 kg.* dır.

Çektiri : Hem kürek, hem de yelkenle yürütülen gemi sınıfı.

Çetr : Çadır.

Çevgen : Eğri başlı bir çeşit cirit.

Çırpıcı çayın : İstanbul'da şimdiki Davutpaşa kışlasının 2 km. güney doğusunda çayır..

Çuha : Yün kumaş.

D

Dalâlet : Sapkınlık, yanlış yolda bulunmak.

Dalkılıç : Kılıcı çekmiş, yalın kılıç.

Denli : Kadar. Bu denli, Bu kadar.
Derkelle etmek : Kafasını kesmek.
Dertmend : Dertli.
Devam ı devlet : Devletin devamı, saltanatın devamı.
Devşirmek : Toplamak.
Dîbâ : İpek kumaş.
Dilnövazlık etmek : Gönül almaya çalışmak.
Dîn-i mübin : Hak ile bâtili ayıran apaçık din, İslâmiyet.
Dinlendi : Dinle, işit!
Diraç : Arnavutluk'tın, Adriyatik denizi kıyısında ve Tiran yakınında şehir.
Dirîğ : Uzak tutmak, esirgemek.
Dişlerini saymak : Düşman gemilerini birbirinden ayırıp uzaklaştırmak.
Diyâr-ı Rûm : Roma ülkesi, Anadolu.
Diyavolo : Şeytan.
941 : Milâdî 1534 – 1535 yıllarına tesadüf eden Hicrî yıl.
945 : Milâdî 1538 – 1539 yıllarına tesadüf eden Hicrî yıl.
948' : Milâdî 1541 – 1542 yıllarına tesadüf eden Hicrî yıl.
Dolama : Üste giyilen, cübbeye benzer, önü açık elbise.
Don : Elbise.
Donanma : 1. Donanmış olmak, süslenme. 2. Çok sayıda gemiden meydana gelmiş topluluk.
Donanma-yı menhüse : Uğursuz donanma, kâfir donanması.
Döge döge : Savaşarak (bk. Döğmek).
Döğmek : Ezmek, topa tutmak, baskın yapmak.
Dülger : Marangoz.

E

Ecel Terzisi : Azrail.
Ednâ : Aşağı, avam.
Efrene Kralı : Fransa Kralı Birinci Fransuva(1515 – 1547).
Eğnine : Üstüne, sırtına (bir şey giymek).
Eğriboz : Ege denizinde Yunan yarımadasının doğu kıyısına çok yakın büyük ada.
Ehlen ve sehlen : Hoş geldin.
El-Emâriyye . : Güney İspanya sahilinde liman şehri. Almeria.c
Elhamdülillâhi alâ din il İslâm ve tevfik-il iman : Bize İslâmî ve imam bahşeden .Allah'a hamd olsun.
Elhamdülillâhi hâzâmin fazlı Rabbî : Hamd olsun bu Rabbimin ihsanlarındandır.
El-hükmü lillâh : Hükito Allah'ındır, takdir Allahındır
Elindeki taşı bırakıp. : Kavgayı bırakıp sulh içinde yaşamak.
Elini ayağını çekmek : 1. Azalmak, bitmeye yaklaşmak. 2. Çekinmek, uzaklaşmak.
El-iyâzü billâh : Allah'a sığınmalı.
Eman : 1. Teslim olma, yardım isteme. 2. Emniyet, dokunulmazlık.
Emir Sultan : Tür besî Bursa'dan bulunafrı meşhur velî Mehmed Şemseddin Bu*.' hârî.
Emvâc-ı felâket : Felâket dalgaları. Dertler, belâlar.

Enâniyet : Benlik, gurur.
Enbiyâ : Nebiler, peygamberler.
Endülüs : İspanya'nın sekiz asır İslâm idaresinde kalan güney kısmı.
Engürüs Kralı : Macar Kralı İkinci Layoş (1516 – 1526). Mohaç Meydan Muharebe,sinde mağlûp olarak kaçarken Tuna nehrinin bir kolu (metinde Gümüş ırmağı) üzerindeki Kara» su bataklığına düşerek ölmüştür.. Son Macar Kralıdır.
Erhamerrâhimîn : En merhametli olan (Allah).
Esneleşmek : Esenleşmek. Vedalaşmak, helâllaşmak.
Esselâtü vesselâmü aleyke yâ Resûlallah : Salât ve selâm sana olsun ey Allah'ın Resûlü.
Etrâk : Türkler.
Evliyâ : Velîler, ermişler.
Evsaf : Vasıflar, özellikler.
Eyitniek : Demek, söylerpek.
Eyyâm-ı gam : Gam günleri.
F
Fantazyâ : (Metinde) Hırs, intikam.
Faro : Bugünkü Portekiz'in güneyinde bir kıyı şehri.
Fatiha : Kur'an-ı Kerim'in ilk sûresinin adı.'
Fatiha etmek : Başlamak. Savaşa karar verdikten sonra harekete geçmeden Fa* tiha sûresini okumak.
Fecir : Tan yerinin ağarması.
Fehva : Mânâ, kavram.
Fermânı celîl ül kadr : Kadri yüce ferman, yüksek değerli emir.
Feste : Fiyeste, bayram, şenlik.
Fetva : Bir mesele hakkında İslâm hukuku (fıkıh) âliminin verdiği hüküm.
Fevc fevc : Akın akın.
Fınşka : Bütün yelkenleri kullanmaya müsait rüzgâr.
Filândıra : Eskiden harp gemilerinin büyük direklerine (grandi) çekilen ensiz ve uzun sancak.
Fitkate : Her küreğini 2 – 3 kişinin çektiği 10 – 17 oturaklı hafif donanma harp gemisi. 80 savaşçı taşır.
Fî-sebîlillâh : Allah yolunda, Allah rızâsı için, karşılıksız.
Fitne kaynatmak : Fesat, karışıklık çıkarmaya çalışmak.
Foça : O tarihte Aydın vilâyetine bağlı bir sancak olan İzmir'in körfez ağzında bulunan kazası;
Fora etmek : Çözmek, çıkarmak, açmak.
Forma : Şekil, örnek, plân..
Formada : İşaret vermek.
Formentera : İspanya'nın doğusundaki Balear adalarından biri. İbiza adasının güneyindeki küçük adadır.
Forsa : 1. Zorlu, kuvvetli, sağlam. 2. Harp gemilerinde kürek çeken esirler.
Forsa sancak : Fors sancağı. Geminin kime ait olduğunu gösteren sancak.
Frengistan : Fransa, Avrupa.

Frenk : Müslüman olmayan Avrupalı.

Fundo : Atılmaya hazır olan demirin bırakılması için verilen emir. Demir atmak.

G

Gabya : Ana direklerin üzerindeki serenler (bk.)

Gadir : Haksızlık, zulüm.

Galaba : Kalaba/ sayıca çok, kalabalık.

Galere : Akdeniz'de, yelken ve kürekle yürüyen, altları düz, havâlesiz gemi sınıfı. Gali.

Ganimet : 1. Düşmandan alınan mal. 2. Beklenmeden gelen bir fayda, imkân.

Gark etmek : Batırmak.

Gaza : Din yolunda savaş.

Geda : Fakir, dilenci.

Gen : Geniş.

Gırbal : Kalbur, iri delikli elek.

Gırnata : İspanya'nın güneyinde, Endülüs İslâm devletinin payitahtı olan şehir. Granada.

Gırnata dağı : Güney İspanya'da Sierre Nevada dağına da bulunduğu dağ silsilesi.

Gırnata şehri bu dağların kuzey eteğindedir»

Gidi : Namussuz, pezevenk.

Giriftar : Tutulmuş, müptelâ.

Görüne düşmek : Görünmek, meydana çıkıvermek.

Gran Mastor : Grand Maitre. Rodos şövalyelerinin reisi, devlet başkam. «Üstad-ı a'zam

En büyük üstad» demek olup, Mason teşkilâtında da bir rütbedir.

Gran Senyör : Büyük Bey, muhteşem efendi. Avrupalıların Osmanlı Sultana verdikleri sıfat.

Gubar : Toz.

Gılâm : Oğlan, güzel erkek çocuk.

Giicüle : Güç ile, zorla, zahmetle.

Gülbank-i Muhammedî : Bir ağızdan ve ahenkle okunan dua. Çeşitli yerlerde okunan müteaddit gülbankler vardır.

Günahını tazelemek : Günah çıkartmak. Bozulmuş olan Hristiyanlıkta, papazlara, insanların günahlarını Tarçn adına affetme hakkını veren bir âdet.

Güşmar vermek : Ders vermek, haddim bildirmek.

H

Habbe : Çok küçük şey, zerre.

Habib i Ekrem : Hazret-i Peygamber.,

Hadden birun kıyastan efzun : Hadsiz hesapsız.

Hadis i şerif : Hazret-i Peygamberin sözü.

Hâk : Toprak.

Hâk-i pay : Ayağının toprağı. Büyük zatların huzuru.

Hakkıyçün : Hakkı için, hatırı için.

Hâk ol ki Huda : Beyit Sen toprak gibi mütevâzi ol ki, Cenab-ı Hak senin mertebe- ni^ yüceltsin.

Halâs : Kurtulma.

Halep : Antakya'nın doğusunda ve bugünkü Suriye sınırları içindedir. Anadolu'dan

Suriye ve Irak'a giden yollar üzerinde olup 1516 – 1918 arasında bir Osmanlı vilâyeti idi. .

Hâli : Boş, tenhâ.

Halifei resûl-i Rabbülâlemîn : Âlemlerin Rabbinin Peygamberinin halifesi. Osmanlı sultanı.

Halifei rûy-i zemin : Yeryüzünün halifesi.

Halk-ul Vâd : Tunus şehrinin limanı ve limanburcu.

Hamayıl : 1. Askı, kılıç bağı, 2. Muska.

Haramzade : Piç.

Haremeyn-i şerifeyn : Mekke ve Medine şehirleri.

Harem halkı : Aile fertleri.

Harf i savm : «Oruç» kelimesi.

Hasbî : Ücretsiz, karşılık beklemeden.

Hasedi kalb i aduv : Düşmanın kalbindeki haset

Hasekiler : 1. Sultan'ın, âmirleri bostancıbaşı olan, yakın hizmetkâr ve muhafızları, haseki ağaları. (2. Saray cariyelerinde bir mertebe Haseki.)

Hâsılı kelâm : Sözün kısası.

Hatem-i Tâi : Cömertliği ile meşhur efsânevî bir şahsiyet.

Hatt-ı hümâyün : Padişah yazısı, ferman.

Havas : Yüksek tabaka.

Haym : Hâin, ihanet eden.

Hayreddin : Din'e hayrı dokunan.

Hâzâ min fazlı Rabbî : Bu Rabbimin lütuflarındandır.

Hazine : 1. Devletin mal ve parasının tamamı. 2. Bir yerden diğerine gönderilen çok miktarda para.

Hazinedar : Kıymetli mal ve eşyanın bulunduğu yeri idare eden ve koruyan memur.

Hazine-i Âmire : Devlet hâzinesi, hâzinenin bulunduğu yer.

Helâllığa almak : Kadını zevce olarak nikahlamak.

Hıncır : Domuz.

Hidâyet : Doğru yola erişmek, hakkı bulmak, müslüman olmak.

Hilâl : Çöp, kürdan.

Hil'ati fâhire : Hükümdar veya vezirler tarafından, birine sevgi işareti ve mükâfat olarak giydirilen kaftan.

Himmet'ür rical takla-ul cibâl : Erlerin gayreti, dağları devirir.

Hisar : Kale.

Hisar eri : Kale muhafızı.

Hudâ yı perverdigâr : Besleyen ve terbiye eden Allah.

Huffâş : Yarasa.

Hülle : Belden yukarı sırta, ve belden aşağı bacaklara giyilen elbise. Metinde Geminin yıldızlarla hülle gibi süslenmesi.

Hutbe : Cuma namazı sırasında minberden söylenen sözler. Hutbede zamanın hükümdarının adı anılır.

Hüsn-ü nazar : Güzel bakış, merhametle lütuf la bakmak, yardım etmek.

Ilgar : Dört nala at koşturmak.

ispata : Spada, kılıç.

Issı : Sıcak.

İbrahim : İbrahim Peygamber. Allah'a imanı sebebiyle Nemrut tarafından ateşe atılmış, ateş gül bahçesi olmuştu.

İbrahim Paşa : (1493 – 1535) Kanunî Sultan Süleyman'a onüç yıl sadrazamlık eden Damat İbrahim Paşa. İkbâl' de iken «Makbul» diye anılırdı, idam edilince «Maktul» dendi. Aslen İtalyan'dır. Barbaros Hayreddin Paşa 1533'de İstanbul'a geldiği zaman, ordu ile Halep'te bulunuyordu. Sadrazam ve serasker (başkumandan) idi.

İcazet : İzin, müsaade.

İksir : En güzel şifâ, en tesirli sebep, âb-ı hayat (bk.).

İnayeti Huda ve mucizât-ı Mustafa : Allahın yardımı ve Hz. Peygamber- >. rin mucizeleri (sayesinde).

İnce donanma : Hafif harp gemilerinden meydana gelen donanma, hafif donanma.

İncir limanı : Preveze limanı karşısındaki Ayamavra (Santa Maura) adasının güney ucundaki koy. Vasiliko, Porto-figo.

İnebahtı : Mora ile Yunan Yarımadası arasındaki Korint körfezi sahilinde kale. Lepanto.

İnnâ fetahnâleke sûresi : Kur'an-ı Kerim'in 48. sûresi olan Fetih sûresi. «Şüphesiz biz sana apaçık bir zafer yolu açtık...» di» ye başlar.

İnnallâhe ma'assâbirîn : Allah sabredenlerle beraberdir.

İnşâ : Güzel ve edebî yazı yazmak.

İrâdet : Dilemek, istemek, arzu.

İskandil : Taksimatlı ince bir halat ile ucuna baelı kurşun ağırlık. Denizin derinliğini ve dibin arızalarını tespit etmek için kullanılır.

iskandili elden bırakmamak : İhtiyatlı olmak,

İskele : Geminin sol tarafı. (Sağ tarafı Sancak).

İskenderiye : Mısır'ın Akdeniz kıyısında ve Nil nehri deltasında bulunan meşhur şehir ve limanı.

İskender Paşa : Sultan İkinci Bayezid'in son ve Yavuz Selimin ilk kaptan-ı derya.

İslâmbol : İstanbul.

İspanya Kralı : Metindeki iki İspanya kralından birincisi Katolik (Beşinci) Ferdinand (1452 – 1516) tır. Endülüs İslâm Devletini yıkan budur. İkincisi Beşinci Kari (Şarlıken) dir. 1516 – 1556 yıllarında krallık etmiş, 1519'dan itibaren ise Almanya imparatoru da seçilmiştir.

Istanpa : Yazı ve resim çoğaltmak için basılmış kalıp, îstanpa etmek Çoğaltmak.

İstihare : Namaz kılıp belirli duaları okuduktan sonra, yapacağı işle ilgili bîr rüya görmek niyeti ile yatıp uyumak. Rüyanın iyi. veya kötü oluşundan mâna çıkarılır.

İstihza : Küçümseme, alay.

Istindil : İstendi 1. Ege adalarından. Eğriboz'un güney doğusunda bulunan Tenos adası.

İşini tamam etmek : Öldürmek.

Işkanpavye : Kürek ve yelkenle hareket eden sür'atli küçük tekne.

Işkuruz limanı : Eğriboz'un kuşey doğusundaki Ege adalarından Skyros.

Izbandut : Korsan, haydut.

K

Kaameti artırmak : Dikleşmek, mağrur olmak.

Kaba kaçağa sığmaz : Çok azgın (fırtına).

Kabalık : Ağaçlık, orman.

Kaçagan : Kaçkın, kaçmayı âdet edinmiş.

Kadırga : Her küreği 4 – 5 kişi tarafından çekilen 25 oturaklı savaş gemisi. 100 savaşçı ve 13 topu vardı. Asıl savaş gemisi bunlardır. Gali veya galer de denir.

Kadir : Kadir gecesi, Leyle-i Kadir.

Kadit olmak : Kuruyup katılmak. (Hayretten) kaskatı kesilmek.

Kâfir : İslâmiyeti kabul etmeyen.

Kâfir iken mecûsi olmak : Daha kötü bir hale düşmek, dahaberbat olmak.

Kâfir iken yahudi olmak : Kâfir iken mecûsi olmak.

Kaftan : En üste giyilen astarsız elbise, entari.

Kahhar : Kahr edici, ezici, yok edici.

Kakımak : Kızmak, öfkelenmek.

Kalafat etmek : Su girmemesi için geminin güverte ve iç satıh kaplama tahtaları arasına üstüpu sürüp sıkıştırdıktan sonra üzerinin zift veya reçine ile doldurulması.

Kale : Cezayir'de Vah ran'ın (Oran) 100 km. kadar doğusunda ve Meşke- ra'nın 27 km. kuzey doğusunda vâdi kenarında bir kasaba. Kal'a-i Beni Reşîd.

Kalite : 19 – 24 oturaklı ağır donanma harp gemisi olup 220 savaşçı taşırdı. Galyot, kalyota veya galita da denir.

Kaltaban : Korkak, tembel, pezevenk.

Kalyon : Yelkenle hareket eden harp gemisi sınıfı. Karaka, barça, karave- lâ, burton gibi çeşitleri vardı, çok büyüklerinin nareket kabiliyeti az olduğundan, daha ziyade nakliyat için kullanılırdı. .

Kanadı bitse bir. : Beyit «Kanadı çıkan karınca bunu iyi bir şey sanır. Bilmez ki öleceğinin alâmetidir.»

Kancabaş : Başı kancaya benzer, ince donanmaya dahil gemilerden bir tekne. Padişahlar onüç çifte küreklisine binerlerdi.

Kande : Nerede, nereye?

Kandıra : Kaftan gibi bir çeşit elbise, kantura.

Kandilisa : , Yatay ve eğik serenlerle yan yelkenleri kaldırmakta kullanılan halatlar.

Kantar : Bir ağırlık ölçüsü. 62,5 kg. kadar olup, bir çeki dört kantardır.

Kapak : Kalyon sınıfından gemi. Üst güvertenin altında ayrıca alt alta iki batarya topu bulunan harp gemisi.

Kapıcıbaşı : Saray kapıcılarının âmiri. Mâbeyncilik ettiği gibi, dışarda mühim işlere de giderdi.

Kaptan : Reis,

Kaptan ı derya : Osmanlı donanmasının başkumandanı, Kaptan Paşa.

Kaptan Paşa : Osmanlı bahriye teşkilâtında deniz kuvvetleri komutanı. Sonraları aynı zamanda bahriye nâzın.

Kapudan : Kaptan, reis.

Kapudâne : 1. Kaptan Paşa'nın bindiği tekne. 2. Kaptan Paşa'nın muavini, Ter- sâne Kâhyası.

Karakulak : Casus.

Karakuş : Yırtıcı bir cins kuş.

Karine : Geminin omurgası, bedeni.

Kasavet : Keder, üzüntü.

Kaşmer : Herkesi güldüren, hoş sohbet; maskara.

Katalan : Katalonyalı.

Katalonya : İspanya'nın kuzey doğusunda Barselona'nın bulunduğu bölge. ,

Kavil : Söz, fikir, hüküm.

Kelâmı kadîm : Kur'an-ı Kerim.

Kelime-i tevhid : «Lâilâhe illâllah» sözü.

Kelp : Köpek.

Kemha : Havsız kadife, altın ve gümüş tellerle nakışlı elbiselik ipek kumaş.

Kerhen : İstemeyerek.

Kertel : Bir ağırlık ölçüsü.

Kertmek : Kılıçla öldürmek.

Keşiş dağı : Bursa'daki Uludağ.

Kethüda : Kâhya, işleri idare eden.

Kıbrıs : Akdeniz'in doğusunda ve İskenderun körfezi ağzında, Anadolu'nun, bir parçası olan büyük ada. Ana- yurta uzaklığı 44 mildir. 1570'de feth olunarak 300 yıl Türk idaresinde kalmış, Türk olmuştur.

Kıç : Geminin arka kısmının sonu, pupa.

Kıçmlamak : Gerilemek, kaçmaya yüz tutmak

Kılıç üşürmek : Hep birden kılıçla vurmak, kılıçla hücum etmek.

Kırlangıç : Hafif donanmanın keşif, haberleşme ve karakol hizmetlerini yapan harp gemisi. Ticaret için de kullanılırdı.

Kışla : Askerin toplu halde yaşadıklarıyer. Yazın sefere çıkılıp kışın oturulan yer.

Kıyışmamak : Cesaret edememek.

Kızan : Erkek çocuk.

Kızıllık Kale : Kızılhisar, Karistos (?) Eğriboz'un güneyinde müstahkem mevki.

Kirvan : Kayruvan. Tunus'un güneyinde şehir.

Kitap : Kur'an, Şeriat.

Kitap kavli : Kur'an'ın söylediği, Şeriat emri.

Koçuşmak : Kucaklaşmak.

Koltuk : Koy, körfez.

Komandor : Commandeur. Zeamet sahibi şövalye.

Koron : Mora'nın güney sahilinde kale.

Korona : Taç.

Koroz : Kontoz (?) Büyük devlet adamlarım giydikleri bir çeşit üstlük elbise.

Korsanlık : Düşmanın deniz ticaret ve ulaşımını sekteye uğratmak veya müsait kıyılarına baskınlar yaparak zayıf verdirmek ve karışıklık çıkarmak için yapılan deniz

narp harekâtı. Sonraları sadece hırsızlık ve soygun için yapılanlara da bu isim verilmiştir.

Kosta : Kıyı.

Koz : Ceviz.

Kudüm : Ayak basmak, gelmek, varmak.

Kulağına denlü : Kulağına kadar. Çok dolu.

Kulak çekmek : Dinlemek, ehemmiyet vermek.

Kul tâifesi : Devlete bağlı resmî asker ve memurlar.

Kumana : Kaloma t?) Demir atmış olan geminin zincirinin denizde bulunan kısmı.

Küffâr-ı hâksâr : Perişan kâfirler. Toza toprağa bulanası kâfirler.

Küllü nefsin zâikatül mevt : Her nefis ölümü tadacaktır. (Kur'-an-ı Kerim, Âl-i İmran sûresi, 185. âyet.)

L

Lâğım : Muhasara edilen kalenin duvarlarını barutla uçurup yıkmak için yer altından açılan yol, tünel.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh-il aliyyil azim : Kudret ve kuvvet ancak yüce ve büyük olan Allah'ındır.

Lala : Tecrübeli devlet adamları hakkında sevgi ve saygı belirten bir tâbir.

Lal - renk : Kırmızı, al renkli.

Lenger - endaz olmak : Demir atmak.

Levent : tîarp gemilerindeki savaşçı deniz eri.

Leyle-i Kadir : Kadir gecesi.

Liman hakkı : Ganimet malından, üs edinilen limanın sahibine verilen pay.

limanlamak : Rüzgârın durması ve denizin sakinleşmesi.

M

Mâbud-u bî-zevâl : Zevalsiz, yokluğu olmayan ebedî olan Tanrı.

Mağrip : Kuzey Afrika ülkeleri.

Mahsur : Çevrilmiş, muhasara olunmuş.

Mahzenlemek : Depo etmek.

Makhur : Kahra uğramış, mağlûp edilmiş.

Makrama : Büyük mendil, işlemeli bir çeşit peşkir.

Mâkul : Akla uygun, doğru.

Mansıp : ; Devlet hizmeti, yüksek memurluk, makam, mevki.

Mansur : Allah'ın yardımını görmüş.

Mâr : Karınca.

Martika : Martiko. «Gagalı» da denilen bir çeşit yelkenli gemi. Baş kısmı gagaya benzer idi.

Maşkuler : Marsaşuluk, Marsa - Scirocco (?) Malta adasının güney doğusunda liman.

Mayıstıra : Geminin önden ikinci (grandi) direğinde en altta bulunan ana seren.

Mayna : 1. Herhangi bir şeyi halat veya palanga vasıtasıyla aşağı indirmek. 2. Teslim olmak.

Mayorka : İspanya'nın doğusundaki Balearadalarının en büyüğü.

Mefhar-i mevcûdât : Varlıkların iftihar ettiği (şahsiyet. Hz. Peygamber).

Mefret : Büyük, iri.
Mekân : Bulunulan yer.
Melâmet : Azarlama, çıkışma.
Mesih : Hazreti İsa,
Mesrur olmak : Sevinmek, memnun olmak.
Metbû : Kendisine tâbi olunan, idaresi altına girilen.
Metris : Harp sahasında askerin korunması için yığılan toprak engel. Siper, istihkâm.
Meyyit : Ölü, ceset.
Mısır Sultanı : O tarihte Mısır ve Suriye'yi içine alan Türk Memlûkleri devletinin sultanı, Kansugavri (1501 – 1516).
Midilli : Ege denizinde, Batı Anadolu kıyısında Edremit körfezine doğru sokulmuş büyük bir ada. 1462 – 1912 arası 450 sene Türk idaresinde kalmış, Türk olmuştu.
Minorka : İspanya'nın doğusundaki Balear adalarından biri.
Mir'at-ı İskender : İskender'in aynası. Uzaklan gösteren ayna.
Miri : Devlet malı, beylik.
Misine adası : Mora adası.
Misket : Saçma şeklindeki küçük kurşunlar. İçinde misket bulunan güller de vardır.
Mismar : Çivi.
Mişvar göstermek : Ders vermek, haddini bildirmek.
Mizan : Terazî, kantar, tartı.
Mizana : Geminin baştan üçüncü direği, arka direk.
Molla Hünkâr : Türbesi Konya'da bulunan meşhur velî, Mevlânâ Celâleddin Rûmî.
Mosonegro : Hayreddin Paşa'nın Cezayir'de yerine vekil bıraktığı oğulluğu Kara Hasan Paşa'ya İspanyolların taktığı isim. «Kara Hasan» demekmiş.
Muammer : Uzun ömürlü.
Mucizât-ı Mustafa : Hz. Peygamber'in mucizeleri (yardımı ile).
Muhannes : Korkak, kalleş..
Muin : Yardım eden. Cenâb-ı Hak.
Mukabil olmak : Karşı durmak, karşısına geçmek.
Murâbit : Şeyh, derviş.
Muton : Mora'nın güney batı sahilinde kale.
Muzaffer : Zafer kazanmış.
Muzmer : Gizli, iç.
Mübaşeret etmek : Başlamak, işe girişmek.
Mücâhit : Cihad eden. Din ve devlet için vunişan müslüman savaşçı.
Müheyyâ : Hazır.
Mülâyimlemek : Sakinleşmek, yavaşlamak, yamuşamak
Münafık : Fitneci, iki yüzlü, hâin.
Münezzeh olmak : 1. İhtiyacı olmamak, uzak olmak. 2. Ayıp ve günahlardan temiz bulunmak.
Münhezim : Mağlûp, perişan, darmadağın.
Mürd olmak : Ölmek. (İyi insanlar için kullanılmazdı).. .

Mürted : Müslüman iken dinden çıkan.

Müstağnem Kalesi : Cezayir'de Vahran'ın (Oran) 200 km. kadar doğu kuzeyinde kıyı şehri ve kalesi.

Müşâvere : Danışmak, görüşmek.

Müşrik : Allah'tan başkasını yaratıcı ve mâbud tanıyarak Allah'a ortak koşan.

Müzeyyen : Ziyetli, süslü.

N

Nâ-murad olma dilâ : Beyit «Ey gönül gam deryasına düştünse de ümitsiz olma; felâket dalgaları inşaallah geçecektir.»

Nân : Ekmek.

Nâpâk : Pis.

Nasara : Hristiyan.

Nasreddin : Dine yardımcı olan.

Nasrun minallâhi ve fethun karîb : Allah katından bir yardım ve yakın bir zafer vardır. Ey Muham- med! Müminlere müjdele. (Saf sûresi, 13. âfet)

Natura : 1. Talih, şans. 2. Tabiat, mizaç.

Ne denlü çoğ : Beyit «Ördek ve kaz ne kadar çok olursa olsun, hepsine bir doğan kuşu yeter.»

Nemrut : Hazret-i İbrahim'i ateşe atan imansız kral.

Nevruz : Yeni gün. İlkbahar başlangıcı. Celâli takviminde yılbaşı.

Nifak : Fitne, karışıklık, bozgunluk.

Nifakçı : Fitne çıkararak, dedikoducu, anarşist.

Nişâpe vermek : Benzemece, andırmak.

Nışlîyeyim : Ne yapayım, elden ne gelir? .

Nuh tufânı : Nuh Peygamber zamanında bütün dünyayı sular altında bırakan meşhur tufan.

Nûrun alâ nûr : Nur üstü nur. Çok iyi, pek âlâ.

O

Ocak : Teşekkül. Yeniçeri Ocağı, Tunus

Oçağı gibi askerî teşkilâtlar için kullanılır. Metinde bilhassa Cezayir için kullanılmıştır. (Garp Ocakları : Trablusgarp, Cezayir, Tu-, nus.)

Onara : Rast getire.

Onarma : Öldürme, hesabını görme.

Ordana : Emir, ordine.

Ordine : Emir, ordana.

Orsa alabaisdft : Rüzgârı yandan alıp yelkenleri aksine açarak gemiyi yavaşlatmak vakit geçirmek.

Orsa eyfevmk : Yelkenleri mümkün olduğu kadar ruzgarm estiği tarafa yaklaştırarak gitmek.

Orta : Askerî birlik. Yeniçerilerde «tahm» karşılığı idi.

Orta kazanı : Ortaya mensup leventlere pişirilen yemek, Orta'nın mutfağı.

Orta mancası : Ortadan çıkan yemek.

Otağ ı hümayun : Padişah çadırı.

Oturak : Gemilerde kürekçilerin oturdukları tahta sıralar, bank.

Ö

Öteygün : Evvelki gün, geçen gün.

P

Padişah ı âlem : Cihan padişahı.

Padişah ı rûy-i zemin : Yeryüzü padişahı.

Palanka : 1. Kale, 2. Etrafı hendekle çevrili istihkâm, siper. Palanga.

Palas : Saray.

Palenkete : Düşman gemüerinin direk, seren ve teferruatını tahrip etmek için kullanılan, birbirine zincirle bağlı güller. Makas gülle.

Palermo : Sicilya adasının kuzeyinde şehir, Palermo.

Papa : Hristiyanların Romadaki dinî başkanı.

Papa semtleri : Roma tarafları (?)

Pasaka : Alelade, sıradan.

Pasaporta : Pasaport, geçiş izni.

Pasa vermek : Haber vermek, ulaştırmak.

Pastav : Çuha kumaşı topu.

Paşakapısı : Paşa'nın (vali) bulunduğu hükûmet konağı. (İstanbul'da Tanzi- mattan önce, Sadrazam dairesi).

Patente : İzin kâğıdı.

Patrik : Yüksek rütbeli papaz.

Patrona : Donanmada ikinci reis.

Payas körfezi : İskenderun körfezi. Payas kasabası körfezin içindedir.

Payzan : Forsa (bk.).

Peribe : Pamuk.

Pencik : Beşte bir olarak alınan vergi.

Perkende : Yelken ve kürekle hareket eden hafif harp gemisi. Çektiri sınıfı gemilerden olup 18 – 19 çift küreği ve topları vardı.

Pervâ : Çekinme, ürkme.

Peşkeş ağası : Hediyeleri götüren memur.

Piko : (?) Hazır.

Pocalamak : Gemicin geri dönmesi, bocalamak.

Porta Magon : Minorca adasının merkezi olan Mahon limanı.

Preveze : Yunanistan'ın batı kıyısında, Narda körfezi ağzındaki burnun üzerinde kasaba. Eskiden Yanya vilâyetine bağlı bir sancak merkezi idi.

Pruva : Geminin ön tarafından ileri istikameti.

Pulat : Çelik.

Pulya : İtalya'nın güney doğusunda Apulia eyaleti.

Pupa rüzgâr : Arkadan esen rüzgâr.

Pus : Sis, duman.

Pusat : Zırh.

Pür-ateş olmak : Kızmak.

Püryan : Kızarmış et kebabı, biryân.

R

Rahmetullâhi aleyh : Allah'ın rahmeti ona olsun.

Has : 1. Doğru, isabetli, uygun. 2. Tesadlif etmek.

Ras kılmak : Takınmak.

Reâyâ : Bir hükümdara tâbi olup idaresi altına girenlerin hepsi.

Reis-ül mücâhidin : Mücâhitlerin reisi.

Rencide etmek : İncitmek, danltmak.

Revâ : Lâyık, yaraşır.

Rıdvânullâhi teâlâ aleyhim ecmain : Allah teâlâ onların hepsinden razı olsun.

Ricâlullah : Tann erleri, veliler, ermişler.

Rik'a : Bir yazı şekli.

Riyal : İspanyol gümüş parası.

Riyâzat : Oruç ve ibadetle vakit geçirmek, dervişlerin çileye girmesi.

Rodos : Ege denizinin güney doğusunda, kıyılarımızın yakınında büyük a. da. 1522 – 1912 arası 390 sene Türk idaresinde kalmış, Türk olmuştur.

Rodos şövalyeleri : Kendilerini Hristiyanlık için savaşa adanmış şövalyeler. Sen Jân tarikatinde idiler. Haçlı Seferleri ile geldikleri Suriye'den 1250'de çıkarılınca, 1291'de Kıbrıs'a, 1309'da Rodos'a, 1522'den sonra ise Malta'ya üslenmişlerdi. Aslında bütün Avrupa'nın ipten, kazıktan kurtulmuş haydutlarının yatağı, bir haydut teşkilâtı idi. ,

Rubulya : (?) Karışıklık, telâş, panik.

Rûz-i ceza : Ceza günü, Mahşer günü.

S

Saded : Esas, asıl konu.

Sahib-i devlet : Sadrâzam.

Sakalını saymak : iç yüzünü, esrarını öğrenmek.

Sakın sanma ki... : Beyit «Hâinin ikbalde kalacağım sakın zannetme, sonunda muhata kak ya boynu vurulur veya ası- lir.»

Salâvatçı : (Metinde) Dalkavuk, hasetçi.

Sallâllâhu aleyhi ve sellem : Salât ve selâm ona olsun.

Salpa : 1. Demirin deniz dibinden kurtulup doğrularak ağırlığının zincire binmesi, 2. Demir almak.

Salt : Sadece, tek başına.

Samsttm : Av köpeği. Samsom, sekson, sanson. •

Sancak : 1. Eski idare teşkilâtımızda vilâyet ile ilçe arasında bir İdarî bö- îüm. 2. Geminin sağ tarafı. (Sol .tarafı İskele.)

Santomariya : Yunanistan'ın batısında, Prevezenin karşısında ada, Ayamavra.

Sardunya adası : Akdeniz'de İtalya'nın batısındaki Sardinya adası.

Sayru : Hasta.

Sebil : Bkz. Sebilullah.

Sebilullah : 1. Bol, çok. 2. Allah yolu(nda verilen şey).

Sefih : Aşağı, alçak, ahlâksız.

Senk : Taş.

Sentebarba : Geminin kış tarafındaki topların bulunduğu kısım.

Serasker : Kumandan.

Serdin balığı : Sardalya balığı.

Serdinye : Bk. Sardunya,

Seren : Gemi direkleri üzerinde, yelken açmak için yatay olarak bağlanmış gönderlere (ince, düz ve uzun ağaç çubuk) denir.

Serencam : Baştan geçeri, macera.

Sernigün : Başaşağı.

Settarül Uyub : Ayıplan örtücü, günahlanafîdedici, Allah.

Sette boğazı : Septe, Cebelütank boğazı.

Seyran : 1. Gezmek, seyr etmek, gitmek. 2. Rüya, keşif ve keramet.

Sıla-yı rahm : Akrabasını ve vatanım ziyaret etmek.

Sikke : Madenî para.

Sikke kazdırmak : Tedavüle konacak olan paraların üstlerinin kazılarak yazılması. Sikkelerin bir yüzüne de zamanın hükümdannın adı kazınırdı.

Sine : Göğüs.

Sinyal : İşaret.

Siny&r : Efendi, bey.

Sitte boğazı : Bk. Sette boğazı.

Siyab arpa : Bu ibarenin asil (31 a)da şöyledir «Teknesini buğday ile yükletip Trablus'a geldi. Andan buğdayı siyah 'arb (ayın ile) değişip Preveze'ye geldi. Anda karalan satıp, hem tekneyi sattı...». Buna göre «siyah Arap» yani «zenci köle» veya başka bir mânâ da çıkarılabileceğini kaydetmeliyim.

Sofera : Serenleri (bk.), gemiyi hareketsiz bırakacak şekle getirmek.

Sof : İnce keçi kılından dokunan kumaş.

Sokunmak : Takınmak (sorguç vs.).

Somat : Sofra.

Sorguç : Başa takılan tuğ, çelenk. Beyaz veya siyah tüy, balıkçıl tüyü, altın ve mücevherle süslü şekilleri vardır. Sangın önüne takılır. Mu- Tassa' (mücevherli) sorguçlar büyük mükafatlardı.

Soyak soyak : Arka arkaya, peşpeşe.

Steveçe : Civitavecchia (?) İtalya'da Eoma'nın kuzey batısında sahil şehri.

Sultan Cezayir : Cezayir'e karşı duyulan sevgi sebebiyle kullanılan bir ifâde. (Sul- tan-1 Cezayir Cezayir sultanı, şeklinde değildir.)

Sultan Korkut : Sultan II Bayezid'in oğlu ve Yavuz Selim'in ağabeyi olan şehzâ- dfc

Sultan Mehmed Han : Fatih Sultan Mehmed (1451 – 1481).

Sultan Selim Han : Yavuz Sultan Selim (1512 – 1520)

Sultan Süleyman bin Selim Han : Kanunî Sultan Süleyman (1520 – 1566)

Sultan-ül enbiyâ : Peygamberler Sultanı (Hazret-j Muhammed aleyhisselâm).

Sultat : Asker, silâhşor.

Sûr : Kıyâmeti başlatacak olan boru.

Surre avâidi : Çöl Araplarma, eşkıyalık etmemeleri için gönderilen yıllık para.

Südde-i saadet : Mutluluk kapısı, saadetin eşiği. Sultan'ın huzuru.

Sürûr-i ibâd : Halkın sevinci.

Süt limanlık : Havanın yelkeni kıpırdatmayacak kadar sâkin olması.

Süvar olmak : Binmek.

Ş

Şâd : Memnun, sevinçli.

Şâhin-i bâz : Doğan kuşu.

Şakımak : Şimşek ve yıldırım gibi çakmak, parlamak.

Şam Trablusu : Lübnan'ın Akdeniz kıyısında liman.

Şehtiye : İki direkli bir gemi çeşidi.

Şekvacı : Şikâyetçi.

Şeriat : İslâm dininin dünyaya ve âhirete dair hükümlerinin toplamı.

Şer'-i şerif : Kutsal şeriat, mukaddes, İslâm kanunları.

Şikâr : Av.

Şirşel : Cezayir'in batısında ve Tenes ile arasında bulunan kıyı şehri.

Şirşel kaaidi : Şirşel beyi, hâkimi.

T

Ta'am : Yemek.

Tabana tane : Tabana kuvvet (kaçmak).

Tabanca : Tokat, şamar.

Tabancalı : Silâh, tabanca.

Tabşırmak : 1. Vermek, takdim etmek. 2. Ulaştırmak, yetiştirmek.

Tâb ü tüvan : Güç, takat, kuvvet.

Tağyir : Değiştirmek.

Takaza : Sitem, başa kakma.

Tann : Allah. (Bu mânada olarak yazma nüshanın birkaç yerinde geçmektedir. Meselâ 77 b'de «Sabaha kadar Tanrı'sma ibâdet ü tâat eyledi.»)

Tapası atmak : Tepesi atmak, patlamak, kızmak.

Tapu : Yer, makam, vazife, hizmet.

Tazarru : Yakarış.

Ta'zim : Ululamak, hürmet göstermek.

Tebârekallâhu ahsen-ül hâükıyn : Yaradıcıların en güzeli olan Allah ne yücedir!

Tebbet : Kurusun! (Ebu Leheb sûresindeki ilâhî beddua).

Teberrüken : Uğur olarak, lütuf ve hediye olarak.

Tecdidi iman : İmanı yenilemek. Dinden çıktıktan sonra tövbe edip tekrar inanmak.

Tecessüs : Casusluk, dikkatle araştırmak.

Tehir etmek : Geciktirmek.

Tekâsül : İhmal, tembellik.

Tekin olmamak : Gizli kuvvetlere sahip olmak, er- ^mişlik.

Telhis : Padişaha Özet olarak sunulan haberler.

Telis kalesi : Cezayir'in 100 km, kadar doğusunda liman şehri ve kalesi. Dellys.

Temâşâlık : Bandırma'nın Edincik (Aydıncık) nahiye merkezinin yerinde eski bir şehirden kalma tiyatro harabesine verilen isim.

Temmet-üi kitâb bi-avni melik-il vehhâb : Her şeyin sahibi ve bol bol ihsan edici olan

Cenab-ı Hakk'ın yardımını ile kitap bitti.

Tenk : Dar* sıkıntılı. Teng.

Tersânei Amire : Haliç'teki Osmanlı devlet tersanesi teşkilâtı.

Tevârih : Tarihler.

Tevatür : Ağızdan ağıza dolaşan yaygın söz.

Tevazu : "Alçak gönüllülük.

Tevekkeltü alâllah : Allah'a tevekkül ettim, dayandım, güvendim.

Tezhip : Süs, işleme.

Tezyîn-i bilâd : Şehri süslemek.

Tıfl-ı mektepçesine : Mektep çocuğu gibi.

Tîbir : Altın tozu.

Tıg : Kılıç.

Tiremola : Gemiyi çevirmek.

Tirenkete : Geminin pruva (ön) direğinde en altta bulunan ana seren.

Tlemsen : Cezayir'in batısında, sahilden 48 km, içerde müstahkem bir şehir. Vahran'a 116 km. mesafededir.

Top taşı : Gülle,

Tozmak : Ölmek.

Trapane körfezi : Trapani (?) Sicilya adasının batı burnunda sahil şehri.

Tuhfe : Hediye, armağan. Hoş ve güzel şey.

Tuman : Don, elbise,

Tunus : Kuzey Afrika'da şehir ve memleket.

Tunus Ocağı : Tunus'taki Türk korsanları teşkilâtı. Garp Ocaklarından (Trab- lusgarp, Cezayir, Tunus) biri idi. Sonradan bir Osmanlı valisi tarafından idare edildi.

Tunus Sultanı : Oruç ve Hızır Reislerin Cerbe adasına gelip, sonra da Halk-ul Vâd'de üslendikleri sırada Tunus' un başında bulunan Beni Hafs hanedanından Beşinci Abdullah Muhammed.

Turkuvaz etmek v : Türk yapmak, müslüman etmek.

Tuti : Papağan kuşu,

Türk : Bu kelime, bugün kullandığımız mânâda olarak metnin pek çok yerinde geçmektedir. Kitabımız- . da geçen «Türk» kelimeleri yazma nüshada da aynı şekilde mevcuttur.

Tüvâna : Genç, yiğit.

U

Uçurma : Kürekçiler, forsalar.

Uğrun kapı : Gizli kapı.

Ukûbet : Ceza.

Ulülemr : Sultan, reis, başkan.

Urba : Elbise.

Urban : Çöl Arapları, aşiretler.

Uşak : Çocuk.

Ü

Ü : Ve.

Ülgün : Yugoslavya kıyılarının güney ucunda kıyı şehri, Dulcigno.

Ümmet i Muhammed : Hazret-i Peygamber'in yolunda giden bütün insanlar, müslümanların hepsi.

V

Vâfir : Çok.

Vahran : Cezayir'de Tlemsen ile Tenes arasında bulunan Oran şehri. Tlemsen'e 116 km. mesafededir.

Vardakosta : Sahil muhafaza gemisi.

Vardiya : . Nöbet.

Vardiya etmek : Dolaşmak.

Vardiyan : Nöbetçi.

Vardiyanbaşı : Nöbetçi subayı.

Varoş : Bir kalenin dışındaki mahalleler.

Venedik : Yukarı İtalya'nın doğusunda ve Adriyatik denizinin Venedik körfezini meydana getiren gölcükleri ortasında, 122 ada üzerine kurulmuş tarihî şehir. 16. asırda müstakil ve cumhuriyetle idare olunan kuvvetli bir deniz devletinin merkezi idi.

Ve tüüzzii men teşâ ve... : Ey Allahım! Sen dilediğini aziz eder, dilediğini zelil kılarırsın. (Âl-i İmran sûresi, 26. âyet).

Viva : Yaşasın!

Y

Yaban : Yabancı, başkası.

Yabca yabca : Yavaş yavaş, sessizce, yab yab.

Yad kılmak : Anmak, hatırlamak.

Yağ bağlamak : Memnun olmak, sevinmek. ,

Yalı : Deniz kıyısı, sahil

Yalı Köşkü : Sarayburnu ile Sirkeci arasına Kanûnî tarafından yaptırılmış olan köşk. Donanmanın nefere çıkış merasimi burada icra olunurdu. 1870'de yıkılmıştır.

Yalman : Kılıç, kama veya mızrağın ağzı ve ucu

Yarındası gün : Ertesi gün.

Yârı : Dostluk

Yâr odur ki bun deminde : Beyit «Dost ona derler ki> insana dar vaktinde yâr olur, yoksa, bollukta kim olsa dost olandır.»

Yasin : Kur-an-ı Kerim'in 36. sûresi.

Yenlü : Hafif/kolay.

Yerak v : Hazırlık.

Yesir : Esir.

Yitirmek : 1. Örtüp inkâr etmek, 2. Kaybetmek.

Yisa : Halatı hamle hamle çekmek.

Yusuf : Yakup Peygamberin oğlu Yusuf Peygamber. İffet ve güzelliği ile meşhurdur. Bir iftira yüzünden zindana atılmıştı.

Yürük : Hızlı, süratli.

Yüz aklığı : övünülecek hal, galibiyet, zafer.

Yüz karalığı : Utanılacak hâle düşmek, mağlûbiyet

Yüzü ardı yoktur : önü ardı yoktur, ne yapacağı bel- lı olmaz

Z

Zâviye : Küçük tekke.

Zayi eylemek : Kaybetmek.

Zebun : Düşkün, güçsüz.

Zfeneîr-1 kemer-bend : Bele sarılmış zincir.

Zevâl : Kaybolmak, yok olmak.

Zeyn : Süs.

Zira* : 75 - 90 santim arasında değişik boyları bulunan bir uzunluk ölçüsü.

Zuhur etmek : Meydana çıkmak.